

CD Muzikus: DOMÁCÍ HUDEBNÍ STUDIO ZDARMA

10/03 • Říjen 2003

+2 CD

CHIP

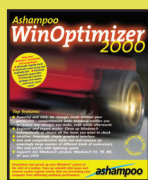
56

Testujeme: 14 kompaktních digitálních fotoaparátů.

počítače • internet • komunikace

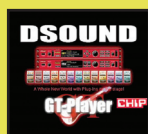
**PLNÉ VERZE PROGRAMŮ
NA 2 CD**

Ashampoo WinOptimizer 2000

- vyladíte svá Windows
- optimalizace registrů a knihoven
- obnovy systémových změn

DSound GT Player

- multimediální studio pro hudebníky
- virtuální studiové efekty

WebGen

- univerzální generátor internetových obchodů
- nepotřebujete dynamické databáze

CD Muzikus

- stavíme domácí hudební studio
- návody a hudební programy
- VST instrumenty a efekty
- hudební smyčky a skladby MP3

Skončujte se SPAMEM!

- jak se účinně bránit proti spamové lavině
- nejvhodnější nástroje pro blokování spamu

94

DIGITÁLNÍ FOTO SNADNO A LEVNĚ

- test fotoalb, test internetových fotosběren, weby o digitálním focení
- **HIT! Digitální fotografie už pod 5 Kč!**

34

Jak prolomit každé heslo

154

- Zapomněli jste heslo? Popsané nástroje vám pomohou v prostředí Windows, Office, Zip, PDF a on-line

Barevný tisk laserem: tiskárny opět levnější

- Srovnávací test šesti barevných laserových tiskáren

72

Cena: 155 Kč • 225 Sk

9 771210 068005 10

inzerce

edit orial

Stále více z nás fotí a filmuje digitálně, stále více uživatelů PC si své obrázky zpracovává a archivuje na počítači. Je to zábavné, snadné, rychlé – a kupodivu to začíná být i levné. Modely digitálních fotoaparátů pro nejširší zákaznickou skupinu jsou vybaveny funkcemi, díky kterým i úplný laik dokáže vytvořit dobré fotografie, samozřejmostí začínají být přikládání programy, umožňující další práci s obrázky a korekci základních chyb. Donedávna se dalo diskutovat o tom, zda prohlížení obrázku na obrazovce monitoru je to pravé ořechové, ovšem doba se velmi rychle mění. Dnes si můžete vybrat z velkého množství sběrů digitálních fotografií, kam můžete zakázku odeslat doslova z pohodlí svého stolu a kde si můžete nechat vyrobit klasické fotky „do ruky“. Cena už spadla pod pět korun za kus, což je sice ve světle konkurence levné analogové fotografie, podbízející se z nabídek převážně hypermarketů, stále hodně, ale s uvážením započítání celkových nákladů bych už při rozhodování, zda analog, či digitál, vůbec neváhal. Nakonec podobně zřejmě smýšlí většina prázdninových

a rodinných fotografů, o čemž se můžeme přesvědčit pohledem na modely v jejich rukou. Pokud stále máte resty v podobě nezpracovaných fotek z dovolených či přemýšlíte o přechodu k digitálnímu focení, připravili jsme pro vás rozsáhlý materiál věnovaný právě tomuto tématu. Testovali jsme digitální fotoalba, porovnávali jsme kvalitu, rychlost a ceny digitálních fotolabů a vše jsme doplnili testem kompaktních fotoaparátů, které jsou zajímavé pro nejširší skupinu zákazníků – rozhodnutí už zůstává na vás.

Spam je další žhavé téma, které nabývá obdivných rozměrů zvláště pro domácí uživatele internetu. Neustálé mazání množící se nabídky viagry a zvětšení penisu bere nejen čas, ale i peníze – jedním z negativ spamu je přenesení nákladů na jeho příjemce. Nejlepší obranou je nepoužívat e-mail, to ovšem pro většinu z nás není možné. Nabízíme tedy několik triků a rad, jak se proti spamu účinně bránit; na CD najdete programy, které vám v boji proti spamu pomohou. Pokud čtvrtinu doručené pošty dnes tvoří spam, je nejvyšší čas začít. Hodně úspěchů. ■ ■ ■

jiri.palyza@vogel.cz

OBSAH

AKTUALITY

6 **Mailbox**8 **IFA 2003**

Novinky letošního ročníku výstavy spotřební elektroniky IFA 2003.

14 **Hardware**18 **Software**22 **Internet**26 **Spektrum**

TÉMA

34 **Prezentace a správa fotografií**

Máte resty v podobě nezpracovaných fotografií z dovolené? Nezoufejte. Chip radí, jak na to.

HARDWARE

56 **Kompaktní digitálky**

Srovnávací test deseti digitálních fotoaparátů nižší a čtyř střední třídy.

70 **64bitové Athlony**

Novinky nových 64bitových procesorů firmy AMD.

72 **Barevně, laserem a levně**

Srovnávací test šesti levných barevných laserových tiskáren.

80 **Krátkodobé testy**

Minolta DiMAGE E323, Palm Tungsten|T2, Abacus Arch 8700N, Brother HL-5040, souborový server CoNet Discobolos MINI, InFocus LiteShow, FSC Lifebook S6120, Panasonic DMC-FZ1, Sony VPL-EX1.

INTERNET

94 **Konec spamu?**

Chip radí, jak se bránit proti spamu.

104 **Kde na internetu hledat práci**

WWW stránky nejen pro nezaměstnané.

110 **Kde bydlí vaše www stránky?**

Webhosting pro každého.

SOFTWARE

114 **James Bond 007 ve vašich službách**

Test programů pro sledování činnosti na počítači.

118 **Více kohoutů na jednom smetišti**

Recenze programu pro řízení více operačních systémů na jednom počítači: Acronis OS Selector 8.0 CZ.

120 **Jedinečnost znaku**

Editory písem pro amatéry i profesionály.

126 **ELOoffice a ELOprofessional**

Jedním z programů na Chip DVD je i ELOoffice. Přinášíme popis jeho možností.

128 **Multimediální Chip**

Obsah Chip DVD.

129 **Domácí hudební studio**

Obsah CD Muzikus aneb vše pro domácí hudební studio.

130 **Elektronické obchody**

WebGen, WinOptimizer 2000, nová rubrika C# a mnoho dalšího obsahuje Chip CD 10/03.

132 **Sejde z očí, sejde z disku?**

Srovnávací test programů – deinstalátorů.

34

Prezentace a správa fotografií

Hitem sezóny je digitální fotografie. Ceny fotoaparátů padají, nabídky digitálních fotosběren se množí, digitálních fotoalb je nepřehledné množství. Chip přináší celkový přehled možností práce s digitálními obrázky od stisknutí spouště aparátu až po archivaci fotek; testovali jsme fotoalba, digitální fotosběrny, prohlíželi weby o digitální fotografii a celé téma doplnili srovnávacím testem digitálních fotoaparátů.

56

Kompaktní digitálky

Malý a lehce ovladatelný, nebo o něco větší, ale k tomu i více funkcí: digitální fotoaparáty nejnovější generace se od sebe odlišují tvarem i vybavením. Zda pro začátečníky, nebo pro střední třídu, to si musíte rozhodnout sami. Chip vám však poradí, na co si máte dát při nákupu pozor.

72

Barevně, laserem a levně

Ceny barevných laserových tiskáren v poslední době velmi rychle klesají a dostávají se na úroveň, na které se dříve nacházely ceny černobílých tiskáren. My jsme si v naší testovací laboratoři vzali na mušku ty nejlevnější barevné laserovky – s cenou do 35 000 Kč – a celkem jsme jich vyzkoušeli šest.

Konec spamu?

Denně je doručováno asi 26 miliard e-mailů, z toho šest miliard tvoří spam. Tak strašné to ještě nikdy nebylo – denně přichází nesčetné množství reklamních e-mailů, otravných řetězových dopisů a pop-up oken windowsové služby messagingu z internetu na PC. Chip pro vás vybral ty nejlepší nástroje na účinné zablokování spamu.

Jedinečnost znaku

Chtěli byste si alespoň jednou v životě vytvořit svoje vlastní písmo, které by se žádnému jinému nepodobalo a které by zkrášlilo vámi poslanou pohlednici s blahopřáním, vaši internetovou stránku nebo které by vylepšilo dopis přítelkyni? V tomto článku si povíme o editorech písem, které jsou určeny jak pro amatéry, tak pro profesionály.

Prolamovače hesel

Chránit si důvěrná data heslem by v současnosti mělo být nepsaným pravidlem. Smůla ovšem je, když si na heslo později nemůžete vzpomenout. Jedinou nadějí mohou být v takovém případě nástroje pro rekonstrukci hesel (password recovery). Chip vám představuje ty nejlepší!

OBSAH CHIP CD 10/03 NAJDETE NA STRANĚ 130.

Chip Vychází měsíčně ve vydavatelství **Vogel Burda Communications s. r. o.**
 adresa redakce Sokolovská 73, 186 21 Praha 86 **poštovní styk** P. O. Box 77, 186 21 Praha 86
telefony sekretariát 225 018 566, 225 018 568, **fax** 225 018 500 **inzerce** 225 018 646,
 225 018 648, **fax** 225 018 600 **předplatné** 225 018 942

- 136 **Zamřížovaná káva v síti**
Zkušenosti s vývojovým prostředím Microsoft Visual J# .NET 2003.
- 138 **Jak na pořádek v heslech?**
Recenze programu pro snadné uchování přístupových hesel s názvem Password Officer 5.0 DeLuxe.
- 140 **Šampon na systém**
Ashampoo WinOptimizer 2000 je šikovný program pro optimalizaci registrů a knihoven Windows.
- 144 **Nejnovější šelma od Applu**
Firma Apple ohlásila novou verzi svého operačního systému Mac OS X. Přibližujeme její novinky.
- 146 **Programovaná grafika**
Standard OpenGL 1.5 slibuje jednotnou podporu nejnovějších vlastností grafických karet.
- 148 **Z jednoho PC několik - virtuálních**
Jak vytvořit virtuální počítač prostřednictvím programu VMware Workstation 4.0.
- 150 **Krátké testy**
AddWeb Website Promoter 6.1.5, Babarosa GIF Animator 3.6, ClockWise 3.26c, CoffeCup Firestrater 6.5, Easy Editor 2.5, Imager Enhancer 1.4, All Web Menus PRO 3.1, Obálky 1.01, PowerDVD 5, Sygate Personal Firewall 5.1

PRAXE

- 154 **Prolamovače hesel**
Přehled programů pro dešifrování hesel.
- 160 **Vše pro MP3**
Recenze výborného programu pro práci s MP3 – Steinberg My MP3 4.0.
- 164 **„Silné hračky“ v nové verzi**
Měníme skrytá nastavení Windows prostřednictvím šikovné utility Tweak UI 2.1.
- 166 **Vše pro XP a grafiku**
Tipy a triky pro prostředí operačního systému Windows XP.
- 168 **Jak vestavět počítač do auta**
Luxusní vůz a luxusní vybava, aneb PowerMac v Tatře 613. Jiná tvář mobilního počítače...

MAGAZÍN

- 172 **Chobotnice vrací úder**
Události na finančních trzích IT.
- 174 **Důchodci**
Názory a komentáře, tentokrát o výstavě IFA, americkém blackoutu a virech...
- 176 **Fight, fight to the death...**
...nových digitálních zrcadlovkách, EU a DVD kamerách.

SERVIS

- 180 **Vyhrajte kytarové studio i s kytarou**
Soutěž s firmami DISK Multimedia, s. r. o., a Fokus-H, s. r. o.
- 182 **Potřebujete se připojit k internetu?**
Soutěž se společností 3Com.
- 184 **Hledám, hledáš, hledáme**
Soutěž s nakladatelstvím LEDA.
- 186 **Knihy**
Python 2.x a Umění klamu.
- 188 **Angličtina pro nejmenší**
Novinky na trhu CD-ROM a recenze titulu Angličtina Q-Steps a Q-Surf.
- 189 **Hrajte si s Albatrosem**
Recenze CD-ROM Hádanky & hlavolamy, Kvízová horečka – Česká republika.
- 190 **... a biologie se stane dobrodružstvím**
Recenze CD-ROM Bioscopia.
- 191 **Bezpečnost hlídá Kerio**
Soutěž se společností Kerio Technologies Inc.
- 192 **Tiráž**
- 194 **Co si přečtete příště**

mailbox

V srpnovém Chipu jsem četl článek o internetových obchodech. V části „Veselé historky z nakupování“ (str. 27) píšete o ostravském internetovém obchodě, kde lze najít pdf návody k různým přístrojům.

Obrácím se na vás s prosbou, zdali byste mohli prozradit adresu tohoto obchodu.

Terich Přemysl

Jedná se o obchod Conrad electronics (<http://e-obchod.fktechnics.cz/conrad/>). Návody najdete zde (http://e-obchod.fktechnics.cz/conrad/sluzby_c/sluzby_c_all.htm), přičemž návody jsou tříděné podle objednacích čísel výrobků.

Petr Kratochvíl

Zaujal mne článek ohledně archivace dat a konkrétně ohledně softwaru WhereIsIt. Uvádíte veskeré kontakty na výrobce, ale nechci si do počítače stahovat žádnou třílovou verzi. Potřeboval bych od vás pouze sdělení, zda tento prográmk zvládá také formát Photoshop EPS a jak se člověk dostane k české verzi tohoto programu.

Ondra Marek

Pokud máte pod pojmem „zvládá“ na mysli podporu náhledů, tak mohu odpovědět: Ano. Program WhereIsIt formát EPS podporuje. Češtinu do programu najdete například na webu <http://cestiny.idnes.cz/pw/whereisit-sk.html>.

Petr Kratochvíl

Moje poštovní schránka je neustále zahlcena reklamou a nevyžádanými dopisy. Poradíte mi, jak se spamu zbavit?

Jiří Vostrčil

Absolutně se zbavit spamu nelze. Doporučuji vytvořit filtry (například v Outlooku se jim říká pravidla) pro příchozí poštu. Nastavte filtr především podle subjektu zprávy, který se (na rozdíl od odesílatele) příliš nemění. Tyto filtry vás sice nezabaví spamu úplně, ale pomohou ho zredukovat na únosnou míru.

Petr Kratochvíl

Používám produkty Microsoftu a chtěl bych být pravidelně informován o „dírách“ v těchto produktech. Z většiny médií se dozvídám vše až s (minimálně) několikadenním zpožděním. Chtěl bych být informován co nejdříve, abych mohl předejít jejich zneužití. Nevíte, kde lze tyto informace získat?

Josef Pokorný

Ve většině (českých) médií se opravdu dozvídáte o chybách v produktech později. Určitým řešením je návštěva zahraničních zpravodajských serverů, ale nejjistější je zastávka přímo u Microsoftu. Na stránce <http://www.microsoft.com/technet/treeview/default.asp?url=/technet/security/bulletin/> najdete vše, co potřebujete. Nutností je samozřejmě znalost anglického jazyka. Samotné opravy naleznete pochopitelně na adrese windowsupdate.microsoft.com. Uvedené rady se týkají pouze novějších produktů. Pokud máte například Windows 98, máte bohužel smůlu...

Petr Kratochvíl

Zaujal mne článek pana Jiřího Donáta nazvaný „Ve jménu bezpečnosti aneb Jak končí dobré myšlenky“, uveřejněný v Chipu 8/03. Jsem jeden z těch techniků, se kterými si domlouváte schůzky, aby konečně přišli vyřešit něco, co by

uměla spousta lidí s dostatečnými právy sama. Mám několik let praxe s velkým podnikem a souhlasím s vaším názorem na věc.

Nebudu se zde rozepisovat o pohledu z druhé strany. Nesmyslné omezení práv uživatelů u počítačů je podle mě zakořeněno někde v názoru, že když někdo nic nesmí, tak také nic nezkaží a nepřidělá moc práce. Ale čas strávený například nad přidáním tiskárny nebo nastavením rozlišení by se dal investovat do řešení opravdových problémů.

Ale výzva „Rozdvojme se!“ není podle mě na místě. Protože pokud už mám práva lokálního administrátora, není problém přidat si svůj běžný (omezený) účet do skupiny Administrator ve svém počítači. Nebo si pod běžným účtem spustit/nainstalovat aplikaci, kterou bych jindy neměl povolenou, jako Administrator, aniž bych se musel nutně přehlašovat na druhý účet.

Jinak jsem rád, že někdo v odborném časopise konečně napsal něco, co si možná jednou přečte někdo, kdo tato omezení vymýšlí a třeba i povolí změnit si rozlišení a tapetu plochy.

Michal Mařatka

Máte samozřejmě pravdu, i v případě přihlášení pod „neplnoprávným“ účtem je možné zadat heslo účtu administrátorského a některé administrátorské operace na lokálním počítači provádět. Měl jsem ale pocit, že ne vše funguje v tomto režimu dobře, a tak jsem se pro jistotu přihlašoval jako administrátor; neměl jsem bohužel čas se tím podrobně zabývat (když jsem tak dlouhou dobu trávil voláním na helpdesk), ale evidentně jsou v implementaci tohoto režimu nějaké mouchy.

Jiří Donát

PLACENÁ INZERCE

Acer TM 242FX

příznivá cena

Intel Celeron 2.4 GHz
256MB DDR SDRAM
20GB HDD
CD-ROM 24sp.
14,1" XGA, 1024x768
brašna
332x294x39.9mm
3.27kg

24.990,-

bez DPH, s DPH 29.990,- nebo na splátky 11x2.990,-
koncová cena 31.990,- (sleva: 2.000,-)

MIRONET 9400

tenký, lehký - vítěz testů

titul „Nejkrásnější notebook roku 2003“
4x ocenění odborných časopisů
Centrino, Pentium M 1.4 MHz
256MB DDR SDRAM
40GB HDD
VGA ATI M9-P 64MB
DVD+CD/RW, Wi-Fi, faxmodem
FireWire, USB 2.0
15,1" SXGA+ 1400x1050
330x273x29.9mm
2,7kg

40.975,-

bez DPH, s DPH 49.990,- nebo na splátky 11x4.990,-
koncová cena 57.990,- (sleva: 8.000,-)

Odborný lokální servis

MIRONET na svém e-shopu nabízí skvělé ceny a navíc zajišťuje odborný lokální servis (záruční, pozáruční, upgrade PC při objednání komponent) na více jak 30-ti prodejnách po celé ČR.

Výběr z 150 notebooků

Na www.mironet.cz nabízí 8 výrobců notebooků přes 150 modelů za ceny až o 24% nižší než jsou doporučené koncové. Ten nejlepší si vyberete přes přehledné porovnání parametrů.

www.mironet.cz, info@mironet.cz, tel. 234 700 800

MIRONET
COMPUTERS

inzerce

IFA 2003

Opět po dvou letech hostilo berlínské výstaviště mezinárodní výstavu spotřební elektroniky IFA 2003. Jejím hlavním tématem byla digitální zábava.

Nové tělo digitální kamery 4/3 formátu Olympus E-1 a sada výměnných objektivů.

Na 15GB pevný disk přenosného přehrávače digitální hudby Philips HDD 100 lze uložit skladby ve formátu MP3 a WMA. Data lze nahrávat přes USB 2.0.

Ploché, tenké, digitální, barevné, do ruky, multimediální, bezdrátové a zábavné. Tak by se stručně daly popsat exponáty, které jsme mohli při své krátké návštěvě vidět na výstavišti, a tak by se dal stručně popsat i směr vývoje v oblasti konzumní elektroniky. Výstava IFA se koná jednou za dva roky a měla by být jakýmsi protipólem americké výstavy CES, pořádané každoročně v lednu v Las Vegas.

Kromě masivní digitalizace začíná do našich domovů pronikat i bezdrátová a serverová

technologie, stejně jako řešení postavená na jednom typu paměťového média, použitelného v rozličných typech produktů pro práci s obrazem i zvukem. Například Philips předváděl přenos videa prostřednictvím standardu W-LAN 802.11g, který je postaven na stejných základech jako Wi-Fi norma 802.11b 2,4 GHz, ale který nabízí pětinašobnou šířku pásma.

Snad ani u jednoho výrobce nechybělo nějaké *multiformátové* stolní zařízení pro práci s obrazem a zvukem. Takže už skoro

nevidíte například jednoúčelové přehrávače DVD, naopak nabídka se hemží hybridy typu přehrávačů DVD/CD/MPEG2/MPEG4 s možností záznamu i na pevný disk (např. Panasonic DMR-E100) nebo flash karty. Obdobné to bylo u DVD rekordérů, které mohou používat všechny typy DVD médií: DVD+R/RW-, DVD-R/RW- a DVD-RAM (např. LG Electronics).

Kino v obývacím pokoji je další velký trend – ovšem jen pro ty, kdo na to mají. ▶

Libivé verze PC od firem NEC a Fujitsu. Na obrázku zleva: Model ValueStar od NEC (vybavený vodním chlazením) a Fujitsu FMV Desk-Power.

inzerce

inzerce

Philips MX-i6000: DVD měnič, surround efekt, možnost internetové konektivity a podpora formátu DivX

Samsung ITCAM zvládne nahrát až 66 minut videa ve formátu MPEG4, a to na interní pevný disk s kapacitou 1,5 GB. Kromě toho může být využit i ve funkci přehrávače MP3, audiorekordéru, webové kamery nebo úložiště dat.

- ▶ karty formátu Compact Flash, která je v podstatě miniaturním pevným diskem (k vidění u Hitachi).

Co by to bylo za výstavu spotřební elektroniky, kdyby se na ní neobjevila technika pro naše miláčky na čtyřech kolech. Zde je patrný mohutný trend v oblasti navigačních systémů. Kromě přídatných se samostatnými LCD displeji byly k vidění i rozličné modely svázané přímo s autorádiem a zobrazující na jeho panelu. V důsledku omezeného prostoru je ovšem navigace zredukována na pouze schematické zobrazování směru další trasy

šipkami (k vidění především od domácího výrobce, firmy Blaupunkt). Za volant pronikla i digitální hudba ve formátu MP3 a ke slovu se stále výrazněji hlásí digitální rozhlasové vysílání.

Přenosná digitální zařízení a zábavní elektronika se vyznačovaly multifunkcionalitou. MP3 playery začínají přehrávat video, kamkordéry přehrávají hudbu MP3, mobilní telefony fotí a začínají i snímat video. Vyrojila se také široká nabídka pro PDA, a to především v oblasti podpory pro W-LAN a GPS navigace. Mobily byly k vidění především pro

UMTS, což je pro nás zatím mimo hru. Mobilokamery mají opět o něco kompaktnější design; typickými zástupci této třídy byly Sony Ericsson T610 a Nokia 7250i.

Počítačový znalec mohl obdivovat designersky velmi zdařilé a multimediálními možnostmi bohatě vybavené kreace PC skříní, které by se z hlediska provedení nemusel stydět umístit do svého obývacího pokoje (NEC, Fujitsu, IBM). K vidění byly i modely obrazovek, myši a klávesnic (Swedex) provedené ve dřevě. Mohli jste si dokonce vybrat odstín ladící k vašemu nábytku. ■ ■ ■ Jiří Palyza

Digitální kamera Nikon D2H je osazena 4mega-pixelovým CCD prvkem a je schopna vyfotit až osm obrázků za sekundu.

Digitální rádio standardu DBA podporuje nový model autorádia Blaupunkt Woodstock DAB53. Umí i nahrávat hudbu na paměťovou kartu smart media.

Panasonic AVC-server je příkladem domácího serveru s podporou různých formátů paměťových médií.

Kodak EasyShare je vybaven 4megapixelovým CCD prvkem a objektivem se čtyřnásobným zoomem.

Společnost Hitachi představila třetí generaci DVD videokamery.

Monitor spolu s myší a klávesnicí jako kus nábytku. Představa o periferiích v domácnosti od firmy Swedex.

- Úhlopříčky širokoúhlých obrazovek opět rostou, ceny jdou díky konkurenci sice dolů, ovšem stále zůstávají na úrovni těžko dostupné pro většinu uživatelů. Nejrozšířenější jsou v této oblasti obrazovky postavené na LCD technologii, mnoho větších výrobců předvádělo své modely ve třídě do 80 cm. TFT displeje jsou k dispozici s úhlopříčkou 132 až 137 cm (např. od firem LG/Philips nebo Samsung), pro opravdové fajnšmekry existují i plazmové displeje s úhlopříčkou 178 cm (70").

V oblasti digitálního focení jsme svědky neustálé honby za miliony pixelů. U většiny producentů začínají modelové řady aparátů u kompaktních se třemi megapixely, těžiště zájmu všech je v modelech se čtyřmi megapixely a trojnásobným optickým zoomem. Ve třídě poloprofesionálních a profi aparátů se začíná rozšiřovat nabídka u jednobojových zrcadlovek s výměnnými objektivy; Olympus v této třídě vystavoval svůj nový fotoaparát E-1 otevřeného standardu 4/3. Digitální kamery pokrývají nejvíce třídu VGA rozlišení

640 × 480 s rychlostí snímání 30 obrazů za sekundu. Začínají se objevovat kamery přímo zaznamenávající na malé 8cm DVD disky, které lze ihned přehrávat ve stolních DVD přehrávačích (v nabídce např. od firem Sony, Panasonic a Hitachi). Kamery osazené dvoumegapixelovým snímacím prvkem mohou zaznamenávat i ve formátu 16 : 9. S rostoucím počtem megapixelů ovšem roste i paměťová náročnost pořízených obrázků. I na to výrobci myslí a přispěchali s nabídkou 4GB microdrive – paměťové

Bezdrátově i kabelem zásobuje hudební server Yamaha MusicCast hudbou až sedm klientů. Je individuálně programovatelný.

Nejnovější mobilní telefon od Sharpu – GX 20 – má i zadní displej barevný. Pro vnitřní displej použil výrobce technologii CGS (continuous grain silicon), díky níž se displej vyznačuje i vyšší svítivostí.

inzerce

CANON EOS 300D

Digitální zrcadlovka

Nový digitální fotoaparát má v nabídce firma Canon. EOS 300D je digitální zrcadlovka náležející do špičkové amatérské nebo poloprofesionální třídy. Má výborné parametry a cenu a rozšiřuje nabídku, která zahrnovala fotoaparáty EOS 10D, 1D a 1Ds. Výhodou zrcadlovky oproti kompaktním fotoaparátům je především možnost výměny objektivu, rychlost ostření a minimální prodleva spouště. Canon EOS 300D nabízí funkce, jako je sedmibodové vysokorychlostní prediktivní automatické zaostřování nebo souvislé fotografování rychlostí 2,5 snímku za sekundu, a rozsah rychlosti jeho závěrky je 1/4000 – 30 sekund. Obrazový snímač CMOS má velikost 6,3 megapixelu. Vybírat lze z citlivosti ISO 100, 200, 400, 800 a 1600. Společně s kompletní řadou automatizovaných a ručních režimů fotografování nabízí EOS 300D různé motivové režimy PIC (programem řízeného snímání), například noční portrét, sporty, detail, krajina, portrét a vypnutý blesk. K dispozici je sedm nastavení automatického plus uživatelské vyvážení bílé. Uživatelé fotoaparátů EOS na film, kteří zvažují přechod na digitální technologii, budou potěšeni tím, že EOS 300D lze používat s libovolným objektivem Canon řady EF. Cena činí 39 990 Kč s DPH. Kit, který obsahuje také objektiv speciálně vyvinutý pro tuto zrcadlovku (ekv. k 35mm filmu 28-90 mm), stojí 42 990 Kč s DPH.

CANON BUBBLE JET i905D

Domácí fotolab

Canon Bubble Jet i905D, nová fotografická tiskárna s přímým tiskem 6 barvami inkoustu, tiskne v rozlišení až 4800 × 1200 dpi. Je vybavena sloty pro všechny populární paměťové karty a je kompatibilní s novým standardem PictBridge – to jí umožňuje tisknout přímo z příslušného digitálního fotoaparátu. Vestavěná barevná LCD obrazovka zobrazuje miniatury fotografií a poskytuje rozhraní pro ovládání funkcí, jako je ořezávání, výběr velikosti papíru, fotoefekty a orientace obrázku. Tisk fotografie 4" × 6" zabere pouhých 49 sekund.

MAXTOR ONETOUCH

Jedním stiskem

Maxtor uvedl na trh novou generaci externích pevných disků Maxtor OneTouch, která navazuje na předcházející řadu Personal Storage 5000. Disky jsou vybaveny tlačítkem OneTouch (funkce zálohování a obnovy dat pomocí jediného stisknutí tlačítka), softwarem Dantz Retrospect Express a zaujmou i svým designem (povrch je z hliníku). Disky Maxtor OneTouch umožňují ukládání osobních i podnikových dat, obrázků, hudby a digitálních videozáznamů a vytváření jejich záložních kopií. Diskové jednotky Maxtor mají kapacitu od 120 do 300 GB, nabízejí vysokou rychlost zálohování dat (disky mají rychlost otáčení 7200 ot./min.) a snadnou obsluhu. Připojují se pomocí rozhraní USB 2.0 nebo FireWire. Ceny začínají na 9000 Kč s DPH (za 120GB verzi).

ACER AL1521 A AL1531

Kancelářské LCD

Profesionální kancelářské 15" LCD displeje AL1521 a AL1531 s rozlišením 1024 × 768 bodů obohatily nabídku firmy Acer. Designově zajímavý model AL1531 má malé rozměry a odolné tělo z hořčičkové slitiny s tenkým rámečkem kolem displeje. Optimální úroveň jasů (250 cd/m²), vysoký kontrastní poměr (500 : 1) a krátká doba odezvy (16 ms) zaručují ostrý a pěkný obraz. Úhly pohledu dosahují až 130°. Monitor je vybaven analogovým (D-Sub) a digitálním (DVI-D) rozhraním. Model AL1521 má kontrastní poměr 400 : 1 a doba odezvy je 25 ms.

MS HARDWARE

Snazší ovládání PC

Společnost Microsoft představila celou řadu nových hardwarových produktů. Patří mezi ně klávesnice a myši Microsoft Wireless IntelliMouse Explorer, IntelliMouse Explorer, Wireless Optical Mouse, Wireless Optical Desktop Elite, Wireless Optical Desktop Pro, Wireless Optical Desktop a Basic Wireless Optical Desktop. Hlavní novinkou je použití nového rolovacího kolečka – doposud ho uživatelé využívali pouze k posunu textu nahoru a dolů. Nyní, za využití nové patentované technologie Tilt Wheel, mohou jedním prstem „rolovat“ i doleva a doprava. Microsoft také poprvé použil technologie, které zlepšují spolehlivost bezdrátových periférií a prodlužují životnost baterií (navíc zařízení pracují na jednu baterii). Klávesnice pak mají novou funkci My Favorites Keys – pět nových tlačítek, která lze jednoduše nastavit tak, aby poskytla jednodotykový přístup k oblíbeným programům či webovým stránkám. Rozšířila se i barevná škála nových produktů (provedení černá kůže, platina, modrá metalíza a šedá metalíza).

VÝKONNÝ ULTRALIGHT

RICOH AFICIO 1113

Produktivita se snadnou obsluhou

Aficio 1113 je nový digitální multifunkční stroj se snadnou obsluhou od firmy Ricoh. Nabízí možnost kopírování až do formátu A3, tisk a další funkce. Má krátký zahřívací čas (první kopie je hotova za 7 s), automatické přepnutí do režimu úspory energie a zvládne až 13 stran za minutu v rozlišení 600 dpi. Kapacita zásobníku je 350 listů. Volitelný podavač dokumentů umožňuje načíst až 30 originálů najednou. Digitální technologie usnadňuje další rozesílání dokumentů a třídění do úhledných sad bez použití mechanického tříděče. Rozměry stroje jsou 550 × 568 × 420 mm.

CHIP ŘÍJEN 2003

... JAKO TEN NÁŠ

datový projektor **InFocus LP120**
900 gramů, 1100 ANSI lm

AV MEDIA
komunikace obrazem

člen APPT

tel.: 261 260 218
www.avmedia.cz

Brno • Č. Budějovice • Ostrava • Pardubice • Plzeň • Praha

LATITUDE X300

Lehký a svižný

Pro uživatele, kteří chtějí více pracovat, ale přitom přenášet menší zátěž, připravila společnost Dell Computer nový ultratenký notebook Latitude X300. Tento notebook váží pouze 1,32 kg, je 2 cm vysoký a je založen na technologii Intel Centrino (procesor Intel Pentium M a bezdrátová síťová karta). Stejně jako Latitude D400 je X300 vybaven externí jednotkou D/Bay, která je s notebookem propojena přes USB 2.0 konektor. Tato jednotka umožňuje připojení přídatného pevného disku, DVD+RW nebo dalších druhů mechanik. Stejnou funkčnost nabízí i přídatný modul MediaBase, který se připojuje na spodní stranu notebooku. MediaBase rozšiřuje možnosti počítače o gigabitové síťové připojení Ethernet 10/100/1000 a další porty. Latitude X300 nabízí dva porty USB 2.0 a jeden port FireWire IEEE 1394 a má také interní čtečku paměťových karet SD. Ceny začínají na 63 562 Kč s DPH.

CANOSCAN 3200F

Snímá papír i filmy

V nabídce firmy Canon je nyní i nový skener CanoScan 3200F. Jde o plochý skener s rozlišením 1200 x 2400 dpi při 48bitové hloubce barev. Díky jednotce filmového adaptéru (FAU) umožňuje i skenování negativů a fólií. Skenuje dvakrát rychleji než model CanoScan 3000F, na jehož místo nyní nastupuje (skenování formátu A4 trvá pouhých 15 sekund). Zvýšení rychlosti bylo dosaženo pomocí nového řadiče ASIC, který maximalizuje propustnost dat po sběrnici USB 2.0 hi-speed. Režim Fast Multi-Photo vytváří samostatné vyrovnané soubory z více fotografií při jednom průchodu skenovací jednotky a technologie QARE Level 2 automaticky odstraňuje prach a škrábance z naskenovaných lesklých originálů a zároveň upravuje vybledlé barvy a nadměrnou zrnitost. Čtyři ovládací tlačítka zajišťují skenování do souborů PDF, do tiskárny nebo do e-mailových příloh. Se skenerem se dodává řada výkonných aplikací – například Ulead DVD Slide Theatre, ArcSoft PhotoStudio 5 a OmniPage SE 2.0.

Asus A2400L

Cestující počítač

Společnost AT Computers uvádí na trh nový notebook Asus A2400L z produktové řady A2. Tento notebook může být vybaven procesory Intel Mobile Celeron s frekvencí 2 GHz nebo Intel Pentium 4-M s frekvencí až 2,6 GHz a i další konfigurace záleží na potřebách uživatele. Kromě velikosti operační paměti či kapacity pevného disku si kupující může zvolit i velikost displeje (14,1" nebo 15") a samozřejmě optickou mechaniku (CD-ROM, kombinovaná mechanika). Notebook je vybaven všemi dnes používanými typy připojení a rozhraní, včetně FireWire či IrDA. Za zmínku určitě stojí hned pět USB 2.0 portů. Součástí dodávky je USB optická myš s kolečkem, taška, SW, manuály, operační systém Windows XP a dvouletá záruka. Notebook se prodává už nyní a jeho cena začíná na 32 928 Kč s DPH.

HP LASERJET 1010, 1012 A 1015

Malé a rychlé laserovky

Společnost HP uvádí na trh nové černobílé laserové tiskárny HP LaserJet 1010, 1012 a 1015, určené pro domácí uživatele nebo pro kanceláře. Mají nový vzhled (povrch je z tvrdého plastu) a díky menším rozměrům lze umístit i na malý pracovní stůl. Model HP LaserJet 1010 (6954 Kč s DPH) tiskne rychlostí 12 stránek za minutu v rozlišení 600 dpi. Výkonnější model HP LaserJet 1012 (8662 Kč s DPH) už tiskne rychlostí 14 stránek za minutu, má 8MB paměť a vyšší doporučené měsíční zatížení (7000 stránek). HP LaserJet 1015 (10 370 Kč s DPH) pak nabízí větší, 16MB paměť. Konektivita je zajištěna jak přes USB port, tak i přes paralelní port. U tiskáren je použita technologie okamžitého zahřátí, takže není nutno čekat na zahřátí přístroje (první stránka se vytiskne za 10 s). Tisková kaze- ta pro nové tiskárny bude na trhu k dostání za doporučenou cenu 1675 Kč s DPH.

UMAX HOOP DANDY

Hudba v krabičce

Miniaturní MP3 přehrávač s integrovaným FM rádiem a možností přímého záznamu zvuku do MP3 dodává společnost Umax. HOOP Dandy, jak se tento přístroj jmenuje, má stříbrnou barvu, malé rozměry a hmotnost (43 g) a je vybaven tlačítky pro přehrávání, konektory pro připojení sluchátek a ovladačem Jog&scroll. Zařízení přehrává formát MP3 i MP3/VBR. V přehrávači se nachází integrovaná flash paměť s kapacitou 128 MB, zároveň je možné využít karty Smart Media. Displej je bodový a podsvícený a zobrazuje ID3 tagy. Přehrávač může sloužit i jako diktafon (až 8 hodin záznamu). Jeho cena je 4990 Kč s DPH.

CHIP ŘÍJEN 2003

PLACENÁ INZERCE

LAN PARTY

DFI NFII ULTRA je celosvětový vítěz

Světově známá média doporučují... DFI

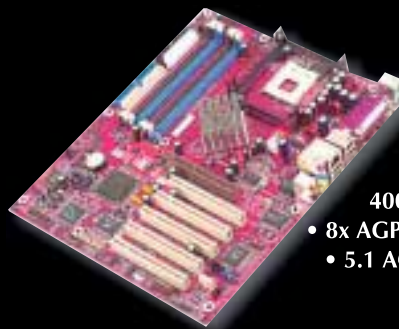
Design for O.C. Innovation

© DFI www.dfi.cz

DFI NFII ULTRA

- Socket A
- nVidia nForce 2 Ultra400 /MCP-T chipset
- podpora 400MHz FSB
- Dual DDR400 - 3xDIMM
- 5.1 AC97 zvuková karta S/PDIF In/Out
- Integrovaná ICS 10/100 Lan
 - 2x IDE Raid 1,0,1.5
- 1x S-ATA • 3x IEEE 1394
- Diagnostic Led • ATX

DFI 865PE

- socket 478
- Intel 865PE chipset / ICH5 400, 533, 800MHz FSB, podpora HT
- 8x AGP slot • Dual DDR 400 - 4x DIMM
- 5.1 AC97 zvuková karta S/PDIF In/Out
 - Integrovaná 1Gb Lan
- 4x S-ATA, podpora S-ATA Raid
- 3x IEEE 1394 • ATX

RIDEA

distribution

Distributor značek DFI, Videoseven, Belinea, Genius, Manhattan, Intellinet

VELKOOBCHOD VÝPOČETNÍ TECHNIKY
RIDEA distribution s.r.o., Březencká 4808, 430 04 Chomutov
tel.: +420 474 699 000, fax: +420 474 622 761
gsm: +420 603 928 020, e-mail: prodej@ridea.cz

www.ridea.cz
http://shop.ridea.cz

Photolmage Digital

Vyškovská firma Elsyst Engineering (www.ee.cz), výrobce archivačního softwaru Photolmage Digital, uspořádala anketu, v níž zjistila, že více než třetina vyznavačů digitální fotografie velmi často prohlíží a vyhledává uložené snímky, téměř 90 % jich vypaluje fotografie na CD a 6,5 % dotazovaných spatřuje při práci s digitální fotografií problém v neefektivní archivaci a chce jej řešit.

Reakcí na výsledky této ankety by měla být nová verze programu Photolmage Digital. Už v recenzii jeho první verze v Chipu 4/03 jsme ocenili jeho schopnosti při ukládání, identifikaci a vyhledávání uložených snímků, nadšení jsme však nebyli poměrně vysokou cenou produktu. To by měla odstranit nová verze, dodávaná ve dvou variantách označených Photolmage Digital a Photolmage Digital Home. Varianta Home je ve srovnání s „velkým“ produktem, jehož cena činí 4850 Kč, omezena jen ve funkcích důležitých pro velké zákazníky se značnými objemy dat a je k dostání za 1850 Kč. Jestli se výrobci podařilo rozšířit funkce programu ve shodě s výsledky ankety, se pokusí odhalit připravovaná recenze programu.

-abe

AUTODESK BATCH DRAWING CONVERTER 2004

Jednodušší spolupráce

Společnost Autodesk oznámila dostupnost nástroje Autodesk Batch Drawing Converter 2004.

Ten umožňuje uživatelům produktů řady AutoCAD 2004 konvertovat výkresy ze současného formátu DWG do formátu DWG, který používají starší verze AutoCADu, a uživatelům dřívějších verzí umožňuje konvertovat soubory do formátu AutoCADu 2004. Uspadňuje tak spolupráci mezi uživateli různých verzí a migraci na aplikace založené na platformě AutoCAD 2004.

Autodesk Batch Drawing Converter 2004 je možné stáhnout z webové stránky www.autodesk.com/migrationtools (vedle angličtiny bude k dispozici také čeština a jedenáct dalších jazyků).

TRIDION R5 5.1

Užitečná vylepšení

Společnost Tridion, vedoucí evropský poskytovatel řešení pro Enterprise Content Management, ohlásila vydání nové verze svého softwarového nástroje Tridion R5 5.1.

Oproti předchozí verzi 5.0 byly vylepšeny funkce v oblastech správy dokumentace, řízení životního cyklu obsahu, workflow a dalších. K hlavním novinkám patří možnost editace dokumentů přímo v prostředí Content Management Exploreru, kdy je dokument otevírán prostřednictvím služby WebDAV, funkce vyhledávacích složek (search folders), jež umožní uživatelům tvořit virtuální složky, ve kterých jsou automaticky k dispozici dokumenty odpovídající předem daným vyhledávacím kritériím, možnost změny přiřazení odpovědnosti u běžících workflow (využitelné např. pro dokončení procesu i v nepřítomnosti odpovědné osoby, kterou může někdo zastoupit) či rozšíření možností API rozhraní. Podrobnější informace o produktu Tridion R5 lze získat u společnosti Komix, která je obchodním a implementačním partnerem společnosti Tridion v České a Slovenské republice (www.komix.cz).

Ve zkratce

Jednotnou metodiku vývoje softwaru, projekt ETLS DLC (Eurotel Software Development Lifecycle), dokončila ve společnosti Eurotel Praha firma UNICORN Consulting. Zavedení metodiky Rational Unified Process (RUP) v Eurotelu významně zjednodušilo problematiku vývoje softwaru. Dosavadní standardy, kompatibilní se směrnicí PMO (Program Management Office), kterým podléhá veškeré řízení projektů, přestávaly být pro vývoj softwaru dostačující.

Po šestiměsíčním vývoji byl v červenci spuštěn systém IRES (Internal Regulations System). Tento systém pro tvorbu, správu a publikaci vnitřních bankovních předpisů vytvořila společnost Trask solutions pro Československou obchodní banku. Zjednodušuje a unifikuje tvorbu předpisové soustavy, rozšiřuje intranetový komfort pro vyhledávání a zobrazení publikovaných dokumentů a integruje prostředky tvorby, správy a publikace předpisové soustavy.

Dokončení implementace sady podnikových aplikací Oracle E-Business Suite ve společnostech Tesla Sezam a Terosil oznámila společnost Oracle. Řešení plně integruje zpracování

a realizaci rozpočtů, plánování a zajišťování obchodních cest, zpracování pokladny, nákupu a dodávek. Vedení společnosti umožňuje sledovat finanční toky a na základě těchto informací lépe rozhodovat o dalších investicích. Stejně řešení využívá i mateřská společnost ON Semiconductor, majoritní vlastník obou firem. Jde o jednu z největších instalací aplikační sady Oracle E-Business Suite v České republice, neboť aplikace využívá celkem na 300 uživatelů.

Firma Jansen Display podepsala se společností NALCOM smlouvu o implementaci podnikového řešení KARAT. Nové řešení má zefektivnit především klíčové procesy v oblasti řízení výroby s důrazem na kapacitní plánování a optimalizaci objednávání materiálu pro výrobu. Implementace IS KARAT je rozdělena do několika etap – v první etapě (bude ukončena v lednu 2004) proběhne implementace IS KARAT v České republice na pracovištích v Praze a Teplicích; v dalších letech proběhne implementace v pobočkách na Slovensku, v Maďarsku a v Polsku.

Na základě dohody uzavřené společností FileNet a ILOG budou propojeny produkty ILOG JRules a FileNet Business Process Manager. Business Process Manager (BPM) ▶

KERIO PERSONAL FIREWALL 4.0

Více bezpečí pro uživatele rychlého internetu

Softwarového agenta vytvářejícího bariéru mezi osobním počítačem a nebezpečím z internetu – Kerio Personal Firewall 4.0 – uvedla společnost Kerio Technologies Inc., přední výrobce softwaru pro síťovou bezpečnost malých a středních sítí.

Mezi novinky verze 4.0 patří především blokování nežádoucího obsahu (jako jsou vyskakující pop-up okna, reklamy, cookies či Active X), kontrola spouštěných aplikací a systém na odhalování a zastavení útočníků (Intrusion Detection/Prevention system). KPF je určen jak pro profesionály, tak pro uživatele se základními znalostmi v oblasti počítačů a internetu, které potěší nové přehlednější grafické rozhraní. KPF 4 je nabízen ve dvou verzích – placené a zdarma. Verze zdarma nedisponuje blokováním obsahu (pop-up okna, reklamy, VB skripty, ActiveX), během na serverových Windows nebo možností logování na syslog a je určena jen pro domácí uživatele. Cena produktu je 1350 Kč za jeden počítač, pro firemní zákazníky je připraven multilicenční program. Pro všechny zájemce o vyzkoušení je na webu www.kerio.cz k dispozici 30denní plně funkční verze.

Uživatelé potěší přehlednější grafické rozhraní.

inzerce

FileNet podporuje WebLogic Enterprise Platform 8.1

Společnost FileNet, poskytovatel řešení v oblasti správy podnikového obsahu (ECM – Enterprise Content Management), oznámila, že podporuje nejnovější verzi **WebLogic Enterprise Platform společnosti BEA**.

Společnost BEA Systems, přední světový dodavatel softwaru aplikační infrastruktury, na začátku srpna 2003 celosvětově uvedla řešení BEA WebLogic Platform 8.1, jednotnou architekturu zajišťující špičkovou podnikovou integraci pomocí sblížení vývoje aplikací a jejich propojení. Díky propojení produktů společností FileNet a BEA mohou zákazníci využít nabízené integrované technologie k naplnění řady klíčových obchodních a technických cílů, jako je čtenější využití levnějších samoobslužných webových stránek, zvýšení vnitřní produktivity zavedením portálových řešení určených k integraci širší škály dostupných obsahů a zkrácení rozhodovacích cyklů využitím technologií řízení obchodních procesů, které naplní jak obchodní, tak i technické potřeby uživatelů.

F-SECURE ANTI-VIRUS CLIENT SECURITY

Novinka v produktovém portfoliu

Od 2. září je dostupný nový produktový balík **F-Secure Anti-Virus Client Security** finské společnosti **F-Secure**, jednoho z klíčových dodavatelů **AEC**.

F-Secure Anti-Virus Client Security je odpovědí na hrozby, které přicházejí s komplexními internetovými červy, jejichž šíření se neustále zrychluje. Obsahuje robustní antivirové řešení F-Secure Anti-Virus, spolehlivý integrovaný personální firewall, systém prevence průniků IDS, jednoduché a přehledné uživatelské rozhraní, nástroje pro kontrolu e-mailové komunikace a integrovaný informační systém F-Secure Radar, který uživatele včas varuje před novými škodlivými kódy a možnými bezpečnostními incidenty. Řešení lze centrálně spravovat pomocí nástroje **F-Secure Policy Manager**, a je tedy vhodné i pro větší firemní sítě. Integrovaný personální firewall staví na ověřené technologii F-Secure Distributed Firewall; jeho ovládání je díky přednastaveným bezpečnostním úrovním rychlé a jednoduché. Kontrola na aplikační úrovni a záznamy o jednotlivých paketech představují další posílení ochrany před různými typy virových i hackerských útoků. Plná integrace pod centrální správu Policy Manageru zase dává administrátorovi vždy aktuální přehled o stavu jeho sítě a případných incidentech. Na firewall úzce navazuje systém IDS, který chrání nejen před skenováním portů, ale také před projevy různých síťových červů apod. Nástroje pro ochranu e-mailové komunikace dokáží prověřovat příchozí POP i odchozí SMTP provoz a jsou zcela nezávislé na konkrétním e-mailovém klientovi.

- ▶ společnosti FileNet byl v rámci hodnocení analytické společnosti Gartner v oblasti řešení pro řízení obchodních procesů zařazen do skupiny „lídrů“; toto řešení automatizuje, integruje a optimalizuje obchodní procesy a přispívá tak k efektivnějšímu provozu organizací. Společnost ILOG označil Gartner již podruhé za sebou za lídra v oblasti nástrojů pro řízení obchodních pravidel (Business Rule Engines – BRE).

Podnikový informační systém **Microsoft Navision** bude využívat firma **AV Media**; implementaci zajistí společnost **Navisys**, certifikovaný partner divize Microsoft Business Solutions.

Řešení pro vytváření produktových demoprezentací a instruktážních předprodejních ukázek **Expo Walkthrough** uvedla na trh společnost **InstallShield**. Bez předchozích znalostí či zkušeností lze pomocí průvodce přetvořit sejmuté obrazovky v animované Flash prezentace s průvodním textem. Další možnosti využití se nabízejí při výuce a školení, při rozšiřování nápovědy či vylepšování internetových prezentací na internetových stránkách.

O nové funkce pro podporu podnikových procesů rozšířila společnost **BM Servis** informační systém **Bílý motýl**. Uživatelé nyní mohou provádět a zaznamenávat historii změn

dokumentů v čase. U každého dokumentu, který má tuto funkci aktualizovanou (formou zatřetí příslušného atributu u dokumentu), je k dispozici přehled jednotlivých historických verzí dokumentu; přehled o použitých dokumentů a další funkce k objektům komponenty mezd.

Informační systém **KARAT** je od verze 03.001 rutinně nasazován i proti databázovým serverům instalovaným nad síťovými operačními systémy **Linux**. Podporovány jsou v tomto případě databázové servery produkované společností Sybase, jmenovitě Sybase Adaptive Server Anywhere a Sybase Adaptive Server Enterprise. Hlavním cílem tohoto kroku bylo – vedle stále rostoucí popularity operačního systému Linux – dát zákazníkovi možnost volby platformy.

Autodesk oznámil implementaci široce uznávané specifikace **Open GIS Web Map Service (WMS)**, která umožňuje organizacím účinně a pohotově sdílet a vizualizovat data. Doplněk WMS Extension aplikace Autodesk MapGuide 6.3 se hodí pro organizace, které produkují a distribuují geoprostorové informace, vyvíjejí a integrují softwarové systémy nebo se věnují zpracování snímků a GIS. Doplněk WMS Extension je k dispozici prostřednictvím abonentního programu Autodesku.

KODAK CAPTURE

Pro zpracování informací a obrazu

Firma Eastman Kodak Company a I.R.I.S. Group, přední výrobce technologie optického rozpoznávání znaků (OCR) pro systémy správy dokumentů, uvedly na trh sadu s omezenou verzí softwaru I.R.I.S. pro převod na soubory formátu PDF a softwaru **Kodak Capture**.

Dosud umožňoval software Kodak Capture vytvářet pouze obrazové soubory formátu PDF. Sada softwaru IRISpdf a softwaru Kodak Capture tyto možnosti rozšiřuje o vytváření souborů formátu PDF s obrázky, textem a možností vyhledávání. Tato sada je k dispozici se softwarem **Kodak Capture verze 6.0** v následujících variantách: software IRISpdf bude dodáván ke každé nové licenci softwaru Kodak Capture, Lite pro skenery Kodak i50/i60 a pro skenery i250/i260 (umožní převést dávky maximálně deseti stránek); software IRISpdf bude dodáván ke každé nové licenci softwaru Kodak Capture pro skenery Kodak i50/i60 zdarma (umožní uživatelům převést maximálně 10 000 stránek); třetí variantou je pak dodávka softwaru IRISpdf ke každé nové licenci softwaru Kodak Capture pro skenery Kodak i250/i260 zdarma (umožní převést maximálně 50 000 stránek na soubory formátu PDF).

Microsoft Office Project 2003

Od 18. listopadu bude k dispozici česká verze produktu **Microsoft Office Project 2003** z rodiny **Microsoft Office System** (anglická verze bude na trhu o tři týdny dříve). Poprvé bude plně lokalizován i **Office Project 2003 Professional**. MS Office Project 2003 bude integrován s MS Office Outlook 2003, Windows SharePoint Services a dalšími aplikacemi Microsoft Office System tak, aby členům týmu usnadnil aktualizaci jejich pracovního statusu a pomohl vedoucím pracovníkům monitorovat iniciativy a propojovat je s celkovými obchodními strategiemi. Microsoft Office Project 2003 obsahuje Project Professional 2003, Project Server 2003 a Project Web Access. Maloobchodní cena za Project Server 2003 bude 44 990 Kč, za Project Professional 2003 29 900 Kč a za Project Standard 17 990 Kč (bez DPH a bez využití množstevních slev, které mohou dosahovat až 40 %). Zákazníci, kteří jsou zapojeni do programu Software Assurance, získají nové verze zdarma.

Do českého jazyka budou plně lokalizovány tyto součásti: Office Project 2003 Standard, Office Project 2003 Professional, Project Web Access i Office Project 2003 Server.

inzerce

Nový filmový web na Tiscali

Portál Tiscali se jako provozovatel serverů www.dokina.cz a zabava.tiscali.cz rozhodl spojit dohromady to nejlepší z obou zmíněných serverů, díky čemuž se zrodil nový web pro filmové fandy **Tiscali Kino** (kino.tiscali.cz). Důvodem vzniku zmíněného webu byla snaha poskytnout čtenářům opravdu kompletní přehled o filmech. Tedy nejen program kin a recenze, ale zejména další provázané informace. Ke každému filmu je tak zřízena tzv. základní databázová karta, označená jako Info. V ní je přehled základních údajů o filmu a charakteristická fotografie. Z Infa dále vedou přímé odkazy na recenze, přehled herců, režiséra a dalších tvůrců, fotogalerie a trailer k filmu (v databázi je více než 3600 filmů, 250 trailerů, 300 fotogalerií a více než 3300 článků).

Jedním kliknutím rovněž získáte přehled, ve kterých kinech se film nyní i v příštích týdnech hraje. Právě program kin je hlavní náplní zavedeného webu dokina.cz. Jeho současná podoba a služby zůstanou sice zachovány, ale v dlouhodobém horizontu by mělo dojít k výraznějšímu propojení obsahu i struktury obou webů (provozovatel dal přednost evoluci před revolucí). Tiscali Kino kromě programu kin a podrobných

informací o jednotlivých filmových titulech dále nabízí rubriky Filmové žebříčky, České filmy, Festivity nebo Premiéry. Do budoucna se chystá možnost on-line nákupu vstupenek do kina.

Věříte na anonymitu internetu? Atlas a MAFRA ano!

Atlas následoval své dva největší rivaly na poli internetových portálů a začal nabízet telefonické připojení k internetu. Na rozdíl od portálů Seznam a Centrum ale nepožaduje od uživatelů registraci. Všichni bez výjimky se totiž mohou připojit pouhým zadáním přihlašovacího jména ATLAS, stejně je i heslo a modem

musíte nasměrovat na telefonní číslo 971 101 202. Podobnou cestou se vydal i vydavatel deníku MF DNES a provozovatel zpravodajského portálu iDNES, společnost MAFRA. Přihlašovací jméno v tomto případě zadáváte idnes, stejně tak heslo. Telefonní číslo je 971 101 201. Zatímco Atlas spustil svoji novou službu bez velkého povyku, v případě iDNES tomu bylo jinak. V denním tisku byly prezentovány inzeráty zobrazující člověka zírajícího na internetovou stránku s adresou www.lolity.org. Pokud jste neodolali a adresu zadali do svého prohlížeče, místo pikantních fotografií jste si mohli číst o tom, jaké výhody vám internetové připojení od iDNES přinese. Smyslem kontroverzní inzertní kampaně (později byla adresa www.lolity.org v inzerátech nahrazena „přijatelnější“ adresou www.18let.cz) bylo představit novou službu jako možnost anonymního připojení. Pochopitelně šlo jen o marketingový tah a výhodou pro některé uživatele může být jen fakt, že se již nemusíte při registraci účtu zabývat vymyšlenými fiktivními údaji a pamatovat si přístupové heslo.

Stránky Pána prstenů zvítězily

V soutěži o nejlepší webovou prezentaci, pořádané společností Ignum, zvítězil projekt **Pán prstenů** (www.panprstenu.info), který zaujal především tím, že vytváří početnou komunitu příznivců aktivně se podílejících na obsahu celého webu. Jednou z nejdůležitějších částí celého serveru je diskusní fórum. Schází se na něm stovky lidí, kteří v mnoha desítkách místností debatují nejen o literatuře. K dispozici je též mnoho odborných článků a příspěvků o dílech J. R. R. Tolkiena. Samozřejmostí je galerie fotografií, momentálně čítající přes sedm tisíc fotografií z filmu, natáčení a různých výstav a dále například fotky komerčních předmětů, herců a zbraní. Prezentace je aktualizována denně a počet návštěvníků se v době největšího zájmu pohybuje v řádu tisíců denně. Do soutěže o nejlepší prezentaci bylo přihlášeno celkem 59 webových stránek. Při hodnocení webových prezentací se zohledňovala hlavně originalita řešení, použitelnost webové prezentace a praktický přínos uživatelům internetu.

Stolní hry na Vltavě

Je to jen pár měsíců, co se jeden z nejznámějších tuzemských e-shopů Vltava.cz poměrně překvapivě rozrostl o oddělení s audio- a videotechnikou. Internetový obchod, donedávna prodávající především knihy a hudební nosiče, otevřel o prázdninách nové oddělení **Stolní hry** (stolnihry.vltava.cz). Nečekejte však obvyklé hry, jakými jsou šachy, dáma nebo člověče, nezlob se. V nabídce jsou totiž především stolní hry, které jsou netradiční, zábavné a u nás zatím často neznámé. Většina těchto her eliminuje náhodu na nejnižší možnou míru a o výhře či prohře tak rozhodují především schopnosti hráčů.

Nabídka stolních her by se měla stále rozšiřovat, ale už nyní nechybí například bestsellerová hra Carcassonne. Tohoto titulu, který v roce 2001 získal v zahraničí prestižní ocenění Hra roku, bylo na celém světě prodáno již více než milion kusů. Nejprodávanější je v současné době i na Vltavě. Načasování prodeje na letní měsíce nebylo náhodné, společenské hry jsou totiž ideální pro období dovolených, kdy lidé tráví daleko větší čas v přírodě nebo u vody než u počítače. Na rozdíl od počítačových her má hráč osobní kontakt se spoluhráči a hrát lze prakticky kdekoli.

inzerce

Mikroplatby na encyklopedii COTO.JE

Již několik měsíců je po zásahu ČNB tuzemský web bez mikroplatebních systémů (např. Monetka nebo I Like Q). S odstupem času se zdá, že nástrojem pro placení za zboží či služby v řádu několika korun se nejspíše stanou mobilní telefony. Příkladem budiž možnost získat obsah plného encyklopedického hesla i bez nutnosti předplaceného přístupu do internetové encyklopedie **COTO.JE** (www.coto.je), obsahující přes půl milionu hesel, která jsou volně dostupná do délky 25 slov. Vedle předplatného hesel (v hodnotě 200, 400 nebo 600 Kč) má nyní každý možnost zobrazit si plné heslo prostřednictvím služby T-Mobile m-platba nebo zasláním speciálně tarifované SMS zprávy.

Služba m-platba je dostupná všem uživatelům sítě T-Mobile registrovaným na portálu t-zones. Cena jednoho plného hesla je 10 Kč. Objednávka prostřednictvím speciálně tarifované SMS zprávy (Premium Rate SMS – PR SMS) je dostupná prozatím pouze uživatelům sítě T-Mobile, funkcionality u ostatních operátorů je otázkou dalších jednání. Uživatelé si sdělí formát SMS zprávy, kterou odešle ze svého telefonu, a obratem dostane jako odpověď autorizační kód. Ten vepíše do kolonky na internetové stránce a plné heslo je mu ihned zobrazeno. Cena za PR SMS zprávu pro zobrazení plného obsahu hesla je 15 Kč, příchozí SMS zpráva obsahující autorizaci je zdarma. Za první měsíc provozu však využilo výše uvedené platební metody pouhých 85 uživatelů.

Nové speciály

Olympijské hry a Zdraví na iDNES

Zpravodajský server iDNES je generálním mediálním partnerem českého olympijského týmu, a tak asi nikoho nepřekvapí existence internetových stránek **OH iDNES** (oh.idnes.cz), spuštěných přesně rok před zahájením olympiády v Aténách. V internetovém speciálu již nyní najdete rámcový program olympijských her 2004, seznam všech sportovišť, novinky z dějiště her, zajímavosti z olympijského hnutí i informace z historie olympijských her. Každý čtvrtek navíc speciál nabízí on-line rozhovor s některým z českých reprezentantů.

Zdá se, že magazín iDNES již zapomněl na zeštíhlovací kúru z letošního ledna. Druhým speciálem spuštěným v srpnu se stal samostatný web s názvem **Zdraví iDNES** (zdravi.idnes.cz), na kterém najdete všeobecné zpravodajství o zdraví, trendech, objevech i nemocech. Samostatné kapitoly jsou věnovány například hubnutí a zdravé výživě, kouření a nejrůznějším závislostem nebo

pohlavním chorobám. Zpravodajské informace doplňuje zdravotnický katalog obsahující přehled zdravotnických serverů, odkazy na weby zabývající se alternativní medicínou, redukci nadváhy a dietami, nemocemi, léky a zdravotně postiženými. Provozovatel serveru iDNES nezastírá, že jedním z důvodů vzniku přílohy Zdraví byl zájem z řad inzerentů, a to především farmaceutických firem.

Internetové obchody i nadále pokvetou

Ne náhodou je na této dvoustraně věnované novinkám na tuzemském webu několik informací o nových internetových obchodech. Podle čerstvých výsledků rozsáhlého výzkumu elektronické komerce s názvem **On-line Shopping 2003**, provedeného společností GfK Praha na vzorku tisícovky internetových uživatelů, má 86 % uživatelů zájem si v budoucnu koupit nebo objednat prostřednictvím internetu alespoň jeden druh zboží. Nákupu zboží nebo služeb prostřednictvím internetu využilo v posledním roce 55 % internetových uživatelů, což znamená více než 1,5 milionu lidí.

Největší zájem zůstává o on-line nákup knih (jejich nákup plánuje 38 % uživatelů), na druhém místě jsou audionahrávky (30 %) a na třetím výpočetní technika (28 %). V uplynulém roce si on-line službu přes internet zakoupilo nebo objednalo 32 % uživatelů. V budoucnosti má o nákup nebo rezervaci alespoň jedné on-line služby zájem 78 % uživatelů, tedy více než dvojnásobek současného počtu. Zájem je o nákup lístků na kulturní akce, o rezervaci ubytování a o nákup zájezdů.

A kdo jsou ti, kdo na internetu nakupují? Více než polovinu internetových zákazníků (56 %) tvoří lidé do 29 let. Častěji jsou mezi nakupujícími muži než ženy – představují 58 % všech nakupujících. Zatímco ženy nakupovaly nejvíce knihy (38 %) a oblečení či obuv (34 %), u mužů byly na prvním místě knihy shodně s výpočetní technikou (32 %).

Nové internetové obchody

Nákupní galerie Internet Mall se rozrostla o další obchod. Nový e-shop **PCexpert** (www.pcexpert.cz) je specializován na počítače, monitory, příslušenství (tiskárny, skenery, herní zařízení atd.) a software. Jenže zatímco v ostatních obchodech z rodiny Internet Mall najdete užitečné rady pro správný výběr zboží, PCexpert bohužel nic takového nenabízí. V případě nouze se tak musíte spolehnout pouze na virtuální poradnu.

Obchodní dům Sféra je dalším nováčkem mezi elektronickými obchody (www.sfera.cz). Označení „obchodní dům“ je však poněkud nadsazené, neboť po spuštění e-shop nabízel jen audio, video a mobilní telefony. Teprve později přibyl oddělení digitálních fotoaparátů. Provozovatel obchodu staví svoji politiku na nízkých cenách (cena namátkou vybraného zboží skutečně byla nižší, než je obvyklé), ale obchod překvapí i několika příjemnými drobnostmi při prohlížení sortimentu. Nabídka platebních možností je standardní, poštovné neplatíte při objednání zboží za více než 5000 Kč. Mezi záporů patří nedostatečná nabídka informací o produktech.

inzerce

Chip: antivirový koutek

Pavel Baudiš
ALWIL Software

Přesně před rokem jsem na tomto místě psal, že se během prázdnin neobjevila žádná velká virová epidemie a že si autoři virů pravděpodobně užívají dovolenou. Letos je situace přesně opačná – tento srpen byl určitě nejhorším měsícem v celé historii počítačových virů!

Všechno začalo již v půlce prázdnin, kdy se objevil červ *MimMail-A*, o kterém jsme si už povídali minulý měsíc. Jen o pár dní později vypukly dvě obrovské epidemie, o kterých si něco řekneme dnes.

V pondělí 11. srpna ve večerních hodinách se na počítačích řady uživatelů začaly dít podivné věci – nejčastěji docházelo k opakovanému samovolnému restartu (s odpoctem 60 sekund) a k silné síťové aktivitě. Během několika hodin bylo jasné, že se jedná o nový virus, který dostal jméno *Blaster* (nebo *Lovsan*). Tento virus se vůbec nešíří elektronickou poštou, ale využívá bezpečnostní chybu v systémech Windows NT4/2000/XP. Tato chyba, nazývaná „Buffer Overrun In RPC Interface“ (nebo též DCOM/RPC či MS03-026), byla objevena 16. července 2003. Firma Microsoft na její odstranění okamžitě vydala speciální záplatu. Nicméně jak se brzy ukázalo, velká většina uživatelů bezpečnostní záplatu nepoužívá, a tak měl virus otevřenu obrovskou cestu pro svoje šíření.

Win32:BLASTER

Win32:Blaster je dlouhý 6176 slabik a je zkomprimován programem UPX. Po svém spuštění používá sekvenční hledání IP adres od náhodně vygenerované adresy. Algoritmus preferuje sítě sousedící s infikovaným počítačem. *Win32:Blaster* tak zkouší najít další vhodné cíle napadení. Vždy zkoumá 20 po sobě následujících adres a pokouší se připojit na port 135. Pokud je úspěšný, zkouší několik různých metod, jak využít výše zmíněnou bezpečnostní díru na vzdáleném počítači. V případě, že se mu to podaří, zkopíruje sám sebe na vzdálený počítač pomocí TFTP (Trivial File Transfer Protocol). Poté, co je červ úspěšně přenesen a uložen pod jménem *msblast.exe*, je na vzdáleném počítači spuštěn. Červ se šíří bez zásahu uživatele a opravdu nesmírně rychle: odhaduje se, že během prvního dne napadl více než půl milionu počítačů.

Červ byl naprogramován tak, aby od 16. srpna zahltl ze všech postižených počítačů útokem typu DDoS (Distributed Denial of Service) počítač *windowsupdate.com* firmy Microsoft. Naštěstí byla tato doména jen „virtuální“ a nebyla přímo službou Windows Update využívána, takže se jí podařilo včas odstavit a útok se nekonal. Štěstím bylo i to, že červ způsoboval již výše zmíněný vynucený restart operačního systému XP, takže na svoji přítomnost brzy upozornil – jinak by byl schopen přežít po velice dlouhou dobu.

Brzy se, jak je dnes dost časté, objevily i další varianty tohoto viru, které však zdaleka nebyly tak úspěšné.

V současné době byli odhaleni autoři dvou z nich: americký student, který vytvořil variantu B (a podepsal se do ní!), a rumunský student, „autor“ varianty F. Původce originálního viru však dosud odhalen nebyl...

A SPOUSTA DALŠÍCH ČERVŮ

Dalším červem, který využívá díru DCOM/RPC, je *Win32:Nachi*. Ten má působit jako jakýsi antivirus – pokud se na nějaký počítač dostane, snaží se stáhnout a spustit záplatu od Microsoftu. Přestože je na první pohled jeho působení „pozitivní“, může způsobit řadu problémů a v každém případě se jedná o neoprávněný zásah do systému. Paniky uživatelů kolem viru *Blaster* využívá i další úspěšný červ *Win32:Dumaru*, který se šíří klasicky přes elektronickou poštu. Přichází ze zfalšované adresy *security@microsoft.com* s textem „Use this patch immediately!“ a s připojeným souborem *patch.exe*.

Už 19. srpna se objevil původce další obrovské virové epidemie – červ *Win32:Sobig-F*. Je dalším členem nechvalně známé rodiny červů *Win32:Sobig*, o kterých jsme tu už několikrát mluvili. Jeho šíření je opět časově omezeno – tento červ se přestane šířit 10. září. Červ se šíří elektronickou poštou a kopírováním do sdílených složek. Pro e-mailové šíření používá vlastní SMTP rutinu. Nakažené zprávy mají v poli „Předmět:“ („Subject:“) jednu z následujících možností:

Re: Approved, Re: Re: My details, Re: That movie, Re: Wicked screensaver, Re: Your application, Re: Details, Your details, Thank you!

Tělo zprávy obsahuje jednu z následujících dvou vět: „See the attached file for details“ nebo „Please see the attached file for details“.

Červ falšuje adresu odesílatele „Od:“ („From:“). Adresa „Od:“ („From:“) pak nemá nic společného s počítačem, ze kterého byl infikovaný e-mail odeslán. Podobně jako jeho předchůdci se červ pokouší stahovat a na počítač instalovat další programy – tentokrát prostřednictvím 20 počítačů rozmístěných po celém světě a v určitém časovém období několika hodin. Jak už jsme si řekli před dvěma měsíci, existuje vážné podezření, že tyto červy vyrábí nějaká organizovaná skupina, která pak může napadené počítače využít například pro šíření spamu či právě nových variant virů.

Sobig-F se rozšířil velmi rychle, ale celkově napadl méně počítačů než *Blaster*. Objem infikovaných zpráv však překonal všechna očekávání – červ je jich totiž schopen vygenerovat a odeslat obrovské množství. Zatěžuje tak e-mailové servery a může vyřadit některé schránky z činnosti. Například na naši technickou podporu dorazilo bohužel příliš neklesá. Docela dobře si dovedu představit, že pro některé uživatele či firmy se elektronická pošta stává skoro nepoužitelnou.

Jsem zvědav, co nás čeká v dalších dnech. Objeví se další varianta viru *Sobig*? Jakou novou metodu pro stahování trojských koní zvolí její autor tentokrát? A jaká bude situace v srpnu 2004? Bude ještě elektronická pošta vůbec fungovat, nebo ji lidé kvůli spamu a virům přestanou používat?

Pavel Baudiš, ALWIL Software

Invex 2003

V týdnu od 6. do 10. října 2003 se na brněnském výstavišti koná další ročník počítačového veletrhu INVEX. Letos přivítá návštěvníky novinkou, spočívající ve členění veletrhu na tři základní sekce: Home, Business a Classic. V části Home by měl návštěvník najít expozice věnované spotřební elektronice, digitální technice, hrám a zábavě, sekce Business je určena především pro uzavřená obchodní jednání s povinnou registrací účastníků u vchodu a sekce Classic by měla představovat Invex takový, jaký jsme je znali doposud – mix expozic od komunikací přes hardware až k programům. Kromě pátku, kdy se končí už v 16.00 hodin, budou brány výstaviště otevřeny od 9.00 do 18.00 hodin; celodenní vstupné na odborné dny – pondělí a úterý – je 500 Kč, od středy zaplatíte za celodenní vstupenku 200 Kč. S produkty našeho vydavatelství se můžete setkat ve stáncích B/54, Z/17, V/11 a F/18, kromě toho bude na volné ploše před pavilonem B na hašení vaší žízně připravena „pivní stříkačka“ (předplatitelé obdrželi spolu s Chipem 10/03 kupon na jeden nápoj zdarma). Ve středu pořádáme ve výškové budově BVV, v sále č. 103, od 9.15 do 13.00 hodin antivirovou konferenci. Vzhledem k aktuálnosti témat bude určitě o čem diskutovat. Srdečně vás zveme, vstup je zdarma. Šťastnou cestu do Brna!

–yz

„Staronový“ dodavatel

Osamostatněním obchodní části společnosti IXOS SOFTWARE od vývojového oddělení byla vytvořena společnost IXTENT.

Svoji činnost oficiálně zahájila 1. září 2003; výkonným ředitelem se stal Ing. Vít Svoboda, dříve obchodní ředitel společnosti IXOS; ředitelem oddělení služeb byl jmenován Ing. Jakub Humpolec, který obdobnou pozici zastával ve společnosti

IXOS. Vývojové oddělení společnosti IXOS SOFTWARE bude v ČR i nadále působit pod hlavičkou IXOS SOFTWARE, s. r. o. Firma IXTENT vznikla v důsledku uplatňování dlouhodobé celosvětové strategie společnosti IXOS SOFTWARE a cílem je posílit, zprůhlednit a zefektivnit přístup k zákazníkům a podpořit prodej řešení vyvíjených společností IXOS SOFTWARE. IXTENT se bude zabývat zpracováním nestruturovaných informací prostřednictvím systémů pro správu obsahu dokumentů a dat v prostředí firemních aplikací (CMS), internetu a intranetu (WCM), systémů pro správu dokumentů (DMS), workflow systémů (PMS) a archivace dat a dokumentů. Portfolio nabízených služeb bude rozšířeno i o poradenství v oblasti archivace dat, dokumentů a zpracování obsahu, o řešení znalostního vyhledávání dat a dokumentů s následným zpracováním obsahu a o nabídku digitalizace a zpracování papírových dokumentů prostřednictvím OCR/ICR technologií.

Program Antivirové konference Vogel Burda Communications

Invex, 8. 10. 2003, výšková budova BVV, sál 103

Čas	Přednášející	Firma	Název přednášky
9:15	Milan Loucký	Vogel Burda Communications	Přivítání a úvod.
9:30	Pavel Baudiš	ALWIL Software, Praha	Viry a internet v roce 2003.
10:00	Tomáš Příbyl	AEC Brno	Počítačové viry ve světě mobilním.
10:30	Petr Zahradníček	Grisoft Software Brno	Men in Grey.
11:00	Tomáš Vobruba	AEC Brno	Kdy přijde první superčerv?
11:30	Ondřej Vlček	ALWIL Software, Praha	Efektivní ochrana firemní pošty.
12:00	Petr Odehnal	Grisoft Software Brno	Poučení z krizového vývoje.
12:30	František Náhly	CA	Jak léčit viry?

Loňský zaplněný sál svědčil o velkém zájmu o antivirovou problematiku.

Ve zkratce

Po třech letech se prostřednictvím firmy **ELKO Trading** vrací na český a slovenský trh značka **Yakumo** (monitory CRT, LCD, PDA zařízení, digitální fotoaparáty). Záruka na produkty Yakumo je dva roky (na monitory tři).

Společnost **Cleverlance** jako první splnila náročné podmínky a stala se autorizovaným školicím centrem **BEA Systems** v České republice. Školení budou probíhat ve školicím středisku Cleverlance nebo přímo u zákazníků.

Počet zaměstnanců **Českého Telecomu** klesne do konce letošního roku na 10 900. Celkový počet pracovníků firmy tak poklesne přibližně o 1800 zaměstnanců.

Dosáhnout rychlé návratnosti investic do kontaktního centra pomůže malým a středně velkým firmám možnost platby formou pronájmu za **Genesys Express**, což je multimediální kontaktní centrum pro malé a středně velké podniky, které komunikuje se zákazníky prostřednictvím telefonu a e-mailu. Tuto formu platby představila firma **Genesys Telecommunications Laboratories**. Nabídka se týká celé oblasti Evropy, Středního východu a Afriky.

Certifikát systému managementu jakosti podle normy ČSN EN ISO 9001:2001 pro nákup a prodej komponent a periferií IT a pro výrobu a prodej PC sestav obhájila společnost **Elap**. Audit provedla mezinárodně akreditovaná firma ITI TUV.

PLACENÁ INZERCE

Bluetone
ČESKÉ RADIOKOMUNIKACE

kde ostatní končí, my pokračujeme

Bluetone nabízí telekomunikační služby,

které jsou dostupné i v místech, kam ostatní operátoři nemohou. Díky rozsáhlé síti Českých radiokomunikací můžete využívat hlasové, datové či internetové řešení značky Bluetone téměř kdekoli. Navíc spolehlivě a ve špičkové kvalitě garantované nejmodernějšími technologiemi. **www.bluetone.cz, tel.: 800 400 200**

Firma **Brain Systems** se stala hlavním implementačním partnerem společnosti **Systinet** pro Českou republiku. Svě pevně postavení na tuzemském trhu bude Brain Systems využívat při implementacích produktů Systinetu pro webové služby; rovněž bude zajišťovat také konzultační služby. Software společnosti Systinet hodlá Brain Systems zabudovat do svých portálových řešení.

Letiště ve Frankfurtu nad Mohanem má k dispozici systém společnosti **Bentley Systems** pro standardizovaný informační model pro zajištění správy objektů a zařízení.

Představitelé firem **Ignum**, **Globe Internet** a **Zoner software** napsali otevřený dopis členům sdružení **CZ.NIC**. Žádají o podporu při dalších jednáních, která by měla vést ke změně navrhovaného ceníku registrace domén CZ v novém systému.

Počet zákazníků společnosti **Eurotel Praha, spol. s r. o.**, kteří využívají multi-mediální zprávy MMS, stále stoupá. Na konci srpna 2003 překročil hranici 60 tisíc uživatelů. Eurotel nyní rozšířil nabídku svých MMS produktů o známou komiksovou postavu kocoura Garfielda a zvýšil počet MMS roamingových partnerů pro posílání MMS zpráv ze zahraničí na 52 mobilních operátorů v 37 zemích světa.

Firma **JOYCE ČR** nabízí kompletní a ucelenou řadu ADSL produktů značek **WELL** a **ASUS**. Všechny uváděné modely jsou již v ČR důkladně otestovány a budou dodávány v kompletním balení umožňujícím okamžitou a snadnou instalaci.

Společnost **Nokia** uzavřela smlouvu se společností **Electronic Arts (EA)**, předním světovým výrobcem interaktivního softwaru pro zábavu, na dodání vybraných titulů EA pro netrpělivě očekávanou herní platformu **Nokia N-Gage**.

Akciová společnost **DNS** se stala distributorem high-end systémů v oblasti **IBM @server pSeries** a **IBM TotalStorage**. Tím se stává distributorem s kompletním portfoliem produktů IBM.

Vsetínská společnost **Šilhavý, s. r. o.**, dokončila implementaci a bezframeovou úpravu systému **Zoner inShop 3.0** pro českobudějovickou společnost **Büroprofi**, významného prodejce kancelářských potřeb. Prodejna využívá bezframeovou implementaci oblíbeného systému **Zoner inShop 3.0** od společnosti **Šilhavý** a propojení na informační systém **QI** od firmy **Melzer**.

Firma **Western Digital** dokončila akvizici v podstatě všech aktiv společnosti **Read-Rite**. Využila také opci na akvizici závodů společnosti **Read-Rite** v Thajsku. Celkové náklady na akvizici se odhadují mezi 170 až 180 miliony USD.

Firmy **3Com** a **Aspect Communications** uzavřely smlouvu o společném vývoji, prodeji a marketingu vysoce škálovatelných, funkčně bohatých řešení IP telefonie pro podniky a kontaktní centra. Společné řešení kombinuje IP pobočkovou ústřednu (PBX) s funkcí kontaktního centra, například s pokročilými funkcemi přeměrování hovorů, podporou více komunikačních kanálů a možností vývoje centralizovaného pracovního toku.

Provoz rozsáhlých elektronických obchodů, internetových portálů a náročných webových aplikací klade vysoké požadavky na stabilitu, bezpečnost a výkon serveru. Řešením může být umístění serverů do racků. Firma **Ignum** nabízí v rámci hostingových služeb na www.ignum.cz několik druhů a velikostí pronajímaných racků včetně řešení na míru.

HVB Bank nabízí službu GSM bankovníctví, vyvinutou ve spolupráci s **T-Mobile CZ**. Banka tak svým klientům poskytuje kompletní nabídku služeb přímého bankovníctví, zahrnující internetové, telefonické a nejnověji GSM bankovníctví.

T-Mobile představil nové tarify

Společnost **T-Mobile CZ** představila nové tarify, které jsou šity na míru určitým skupinám uživatelů. Zároveň přestavila několik služeb, které si mohou ke svému tarifu aktivovat všichni paušální zákazníci.

Tarif **HOME** je určen pro cizí státní příslušníky, kteří se dlouhodoběji vyskytují na našem území a potřebují volat domů. Nabídka směřuje hlavně ke slovenským, vietnamským, čínským, ruským a ukrajinským státním příslušníkům, pro které se ceny za volání do domovských zemí pohybují ve velmi příjemných rovinách (od 4,50 do 7,50 korun za minutu). V prodejnách budou navíc k dispozici informační letáky v příslušných jazycích. Nabídka není fixně vázána na cizí státní příslušníky a může ji využít každý. Tarif **Student** je určen všem studentům, kteří dovršili 18 let a předloží doklad o studiu nebo kartu ISIC. Měsíční paušální poplatek je 190 Kč, základem tohoto tarifu je 50 volných minut a 30 volných SMS. Hovory nad rámec volných minut jsou pak účtovány následovně: 3,50 Kč/min. (ve špičce) a 1,90 Kč/min. (mimo špičku) při volání do sítě T-Mobile, v případě volání do ostatních sítí je cena za minutu spojení 4,50 Kč. Textové zprávy nad rámec volných SMS jsou zpoplatněny jednou korunou za zprávu (ceny jsou bez 5% DPH).

-ad

Severské mobilní novinky

Společnost **Sony Ericsson** představila na tiskové konferenci nové modely mobilních telefonů a příslušenství, které se v tomto roce objeví na našem trhu. Portfolio telefonů zastupují jak lowendové telefony, tak telefony disponující rozsáhlým spektrem technologií, které uspokojí i náročné zákazníky.

Model **T230** je cenově dostupný telefon s podporou stahovatelných her a disponuje optimalizovaným joystickem pro hry. Pro tento telefon je k dispozici vylepšená verze externího fotočáčku **MCA-30 (VGA, 640 x 840)**, který je nově vybaven krytem čočky. Model **Z200** je věčkový telefon s povedeným a příjemným designem. Výrazným prvkem jsou analogové LCD hodiny na vrchní části krytu.

Telefon nabízí 4096 barev na displeji a například výměnné kryty a 40hlasové polyfonní vyzvánění. Model **Z600** je technologicky vybavený věčkový mobil. Funkčně odpovídá modelu **T610**. Výraznou inovací oproti **T610** je samozřejmě konstrukce věčkového telefonu a displej, který je nově typu TFD a je mnohem lépe čitelný než STN displej modelu **T610**. Z příslušenství bylo představeno **Bluetooth autíčko CAR-100**, které lze ovládat telefony Sony Ericsson, jež mají implementovanou technologii Bluetooth. Autíčko disponuje dvěma rychlostními převody, nabíjí se přímo z telefonu (cca 45 s) a je schopno jezdit kolem pět minut. Hrací panel **ECB-100** výrazně usnadňuje hraní her na mobilu. Bluetooth hands-free **HBH-200** nově ukazuje na malém displeji číslo nebo jméno volajícího, což je vítanou inovací.

-ad

Příjemný design nabízí věčkový model Z200.

Připoutejte se, Bluetooth autíčko CAR-100 vyráží.

Oskar již také nabízí MMS služby

2. září spustil nejmladší mobilní operátor tři MMS služby: FotoPoštu MMS, MMS Studio a MMS Magazín. (Již za prvních šest dnů zaregistroval Oskar přes 9500 aktivací.)

FotoPošta MMS umožňuje posílat obrázky, zvuky, animace i delší texty mezi jednotlivými telefony nebo prostřednictvím internetu do sítě všech českých mobilních operátorů. Pokud příjemce nevládní telefon podporující multimediální formáty, doručí mu Oskar SMS s kódem, pomocí něhož si může MMS vyzvednout později na internetových stránkách operátora. Zaslání jedné MMS stojí 9,50 Kč bez DPH. Zajímavým pomocníkem při vytváření multimediálních zpráv složených z obrázků, animací, zvuků a dlouhých textů je MMS Studio. Klient může vybírat z definovaných galerií nebo může použít vlastní zvuky a fotografie. MMS Studio nabízí i možnost zprávy archivovat ve schránce (5 MB). Zprávu můžete složit z několika součástí až do celkové velikosti 100 kB a zaplatit najednou jako za jednu zprávu. Měsíční paušál za používání MMS Studia je 40 korun. Poslání MMS z telefonu do schránky stojí ve Studiu dvě koruny bez DPH. Přehled o tom, co se děje, jaké bude počasí a spousta zajímavostí nabízí MMS Magazín. Volit lze ze zhruba sedmdesáti kategorií zpráv (cena pak záleží na typu obsahu). Stávající tarifní zákazníci si mohou objednat balíček Moje MMS: po tři měsíce budou mít deset MMS měsíčně zdarma (navíc každý, kdo si aktivuje FotoPoštu, bude po dva měsíce zdarma dostávat jednu multimediální zprávu z MMS Magazínu denně). Noví klienti najdou službu Moje MMS v „Oskarově dárkovém koší“ – budou tedy (v závislosti na tarifu) moci posílat deset multimediálních zpráv měsíčně zdarma až po dobu jednoho roku. Součástí spuštění MMS v síti Oskar je i nabídka zvýhodněných MMS telefonů (Sony Ericsson T 610 za 5577 Kč, Nokia 6100 za 4977 Kč). Oskar také zvláště vyškolil pracovníky OskarDataLinky, kteří klientům pomohou řešit potíže, samozřejmě je podpora technoidů na www.oskarena.cz.

Desetiletá ProCA a počítače BRAVE

V polovině září oslavila společnost ProCA, spol. s r. o., deset let svého působení na českém trhu.

Z původní společnosti ProCA International Group, s. r. o., vznikla ProCA, spol. s r. o., jako malá distribuční firma s přidruženou výrobou počítačů. V roce 1994 se stala součástí holdingu AAC a oproti původním šesti zaměstnancům dnes ve společnosti pracuje 259 zaměstnanců. Za dobu své existence vyrobila ProCA více než 165 000 počítačů BRAVE (do konce pololetí 2003), působí ve dvanácti střediscích v České republice; z původního zaměření na výpočetní techniku firma rozšířila své pole působnosti na spotřební elektroniku a komunikace. Při příležitosti oslav desetiletého výročí připravila ProCA pro své zákazníky množství speciálních akcí (www.proca.cz/10let).

LogicaCMG získala cenu „Sybase 2003 Innovator Award for Mobile Solutions“ za řešení, které navrhla a dodala společností Britannia Airways. Toto řešení umožnilo zcela zrušit papírové dokumenty a přineslo aeroliniím roční úsporu 500 tisíc liber. Většina zaměstnanců je k systému připojena pomocí PDA, piloti pomocí notebooků.

Trask solutions, přední vývojářská a řešitelská společnost, se stala „Partnerem roku 2003 v prodeji softwaru IBM a Lotus“. Toto ocenění získala společnost Trask v soutěži pořádané pro IBM Business Partners, kterou vyhlásila společnost Avnet Partner Solutions.

Trnavská společnost YMS splnila podmínky programu Microsoft Certified Professional a byl jí přiznán statut Microsoft Certified Partner (MCP). YMS je jediným MCP partnerem působícím v oblasti geografických informačních systémů na platformě Intergraph na Slovensku.

PLACENÁ INZERCE

Dataprojektory Canon

se spolehlivým, tichým a hladkým chodem poskytují výjimečnou definici obrazů i za denního světla.

LV-S2/LV-X2

Mobilní kompaktní dataprojektor

- ▶ Technologie: LCD
- ▶ Světelný výkon: LV-S2 1000 ANSI lumen/LV-X2 1100 ANSI lumen
- ▶ Rozlišení: LV-S2 SVGA (800×600)/LV-X2 XGA (1024×768)
- ▶ Velikost obrazu: 40-300" (100" ze vzdálenosti 2,8 m)
- ▶ Lichoběžníková korekce: ±20°

LV-5200

Výkonný dataprojektor za atraktivní cenu

- ▶ Technologie: LCD
- ▶ Světelný výkon: 1700 ANSI lumen
- ▶ Rozlišení: SVGA (800×600)
- ▶ Vzdálenost projekce: 1,1-9,7 m
- ▶ Velikost obrazu: 24-300"
- ▶ Lichoběžníková korekce: ±20°

LV-7545

Profesionální projektor

- ▶ Technologie: LCD
- ▶ Světelný výkon: 3700 ANSI lumen
- ▶ Rozlišení: XGA (1024×768)
- ▶ Turbo Bright System
- ▶ Vzdálenost projekce: 1,4-14,7 m
- ▶ Velikost obrazu: 31-400" (100" ze vzdálenosti 3,6 m)
- ▶ Digitální korekce lichoběžníkového zkreslení ±40°

you can
Canon

Contactel zprovoznil přípojku o kapacitě 1 Gb/s do slovenského peeringového centra SIX. Contactel provozuje přípojku do českého peeringového centra NIX o celkové kapacitě 2 Gb/s.

Nokia získá podíl ve společnosti **Sega.com Inc.**, dceřiné společnosti **SEGA**. Tato dohoda má přispět k dalšímu zkvalitnění nabídky on-line her a služeb pro herní zařízení Nokia N-Gage.

V souvislosti s dokončením transformace vlastnických vztahů došlo ke změně jména akciové společnosti **TietoEnator ISS** na **TietoEnator**. Všechny ostatní údaje zůstávají stejné.

Po dokončení studie intranetového systému GIS/FM (facility management) pro správu areálů plzeňské akciové společnosti **Škoda Holding** zahájila firma **Xanadu** implementaci tohoto systému. Intranetový systém je založen na vlastní aplikaci firmy Xanadu (FM@Web), která využívá technologie a produkty firmy Autodesk (Autodesk MapGuide a Autodesk Map Series).

DPS Technology, s. r. o., je nová společnost, nástupce doposud působící fyzické osoby, která vystupovala pod značkou **DPS Kladno**. Hlavním důvodem pro vznik společnosti bylo rozšíření obchodních aktivit a zvýšení kvality poskytovaných služeb. DPS Technology přebírá všechny aktivity i závazky DPS Kladno. DPS Technology je zejména realizátorem profesionálních internetových a intranetových řešení a webdesignu.

Autorizovaným distributorem kompletního portfolia produktů značky **Leadtek** se stala společnost **Abacus Computer**.

Společnost **TNTRADE** otevřela svoji pobočku v Praze (COMPUTERPLANET, Za Černým mostem 1527, Praha 9-Kyjle). Během několika týdnů by měla být otevřena pobočka v Bratislavě.

Smlouvu na dodávku kompletního řešení infrastruktury a služeb GSM pro firmu **TDCA** podepsala společnost **Alcatel**. Systém již funguje v Kábulu pod obchodním jménem Roshan a do konce roku 2003 má pokrýt pět nejvýznamnějších afghánských měst.

Společnost **Siemens Business Services** podepsala tříletý kontrakt na poskytování desktopových služeb pro ústředí společnosti **BMW** v Mnichově. Kontrakt zahrnuje jak hardwarové, tak softwarové služby. Zároveň je plánováno převzetí tohoto typu služeb v ostatních centrech společnosti BMW.

Celkové tržby společnosti **T-Mobile** za první pololetí tohoto roku se oproti stejnému období roku předchozího zvýšily o 15 %, z 10,1 miliardy Kč na 11,7 miliardy Kč. O 17 % narostl ukazatel EBITDA (na 5,5 miliardy Kč); čistý zisk vzrostl z 1,6 miliardy Kč na 1,9 miliardy Kč (23% nárůst). O 15 % vzrostl i počet zákazníků.

Pro zajištění public relations aktivit při uvedení digitálních fotoaparátů na český trh si divize **Digital and Applied Imaging (D&AI)** společnosti **Kodak** vybrala PR agenturu **Herald Communications**. Tato kampaň, která probíhá kromě České republiky rovněž v Rusku a ve Spojených arabských emirátech, začala v srpnu a potrvá do konce letošního roku.

Ve druhém čtvrtletí roku 2003 byly nejprodávány LCD monitory na českém trhu LCD displeje **Acer**. Podle oficiálních údajů společnosti **Bryan Norris Associates** dosáhl podíl displejů Acer ve druhém čtvrtletí 2003 na českém trhu téměř 13 % (12,7 %). Na Slovensku se za stejné období značka Acer zařadila v kategorii LCD monitorů na třetí místo s tržním podílem 8,2 %.

Společnost **TELE2** snížila od září ceny u dálkových hovorů – ve špičce z 2,40 Kč/min. na 2 Kč/min.; mimo špičku z původních 1,20 Kč/min. na 1 Kč/min. Cena 0,99 Kč/min. v čase od 22.00 do 5.00 hod. zůstává nezměněna.

Evropská konference RSA 2003

Ve dnech 3. až 5. listopadu 2003 se ve výstavním a kongresovém centru **RAI** v nizozemském **Amsterdamu** uskuteční již čtvrtý ročník konference **RSA Conference 2003, Europe**. Své novinky představí přes padesát firem, vystoupí zde řada předních odborníků a významných světových osobností působících v oblasti bezpečnosti, proběhne sedmdesát seminářů. Přímo na výstavní ploše se uskuteční dvě skupiny seminářů. Cílem je nabídnout běžným návštěvníkům výstavy přehled o aktuálních trendech v tomto odvětví. Evropská konference RSA 2003 bude rozdělena do sedmi sekcí (sekce aplikované bezpečnosti, pro vývojáře, sekce o hackerech a možných hrozbách, sekce pro implementátory, sekce práva, zásad a pravidel a důvěrnosti informací, sekce obrany hranic a sekce bezpečných webových služeb). Poprvé budou předány Evropské ceny pro bezpečnost v oblasti IT (European Information Security Awards).

Klient hledá klienta

Společnost **SkyNet** zahájila akci „Klient hledá klienta“, která je určena pro stávající zákazníky služby **Sky ADSL Home**.

Zákazníci, kteří již využívají připojení ADSL od společnosti **SkyNet**, mohou za každého zprostředkovaného zákazníka služby **Sky ADSL** získat zajímavou slevu ze svého měsíčního paušálu. Odměna ve formě slevy z měsíčního paušálu za přípojku ADSL je poskytována po celou dobu trvání této akce, nejméně však po dobu jednoho roku od jejího vyhlášení (předpokladem je trvání smluvního vztahu se zprostředkovaným zákazníkem a zprostředkovatelem). Výše slevy je ovlivněna počtem zprostředkovaných služeb **Sky ADSL** bez ohledu na tarif služby. Při zprostředkování deseti zákazníků může mít zprostředkovatel vlastní připojení zcela zdarma (<http://adsl.skynet.cz/>).

Pražské partnerské centrum IBM

Podpořit obchodní partnery **IBM** ve vybraných regionech má pomoci nově otevřené partnerské centrum **SPC (Solution Partner Centers)** v Praze.

Pražské centrum, které se nachází v prostorách společnosti **IBM** na Chodově, bude pomáhat nezávislým výrobcům softwaru při portování a testování jejich řešení na otevřených hardwarových a softwarových platformách od **IBM** s primárním zaměřením na softwarové produkty **IBM** na platformách **IBM eServer xSeries**, **IBM eServer pSeries** a na úložných produktech **IBM**. K podporovanému softwaru **IBM** patří **DB2**, **WebSphere Application Server**, **WebSphere Portal** pro různé platformy a **Lotus Domino**. Rovněž se zde budou pořádat odborné semináře a workshopy pro vývojáře.

Vedle nově zřizovaných středisek **SPC** v Praze a v Bratislavě podstatně rozšiřují své služby i další dvě ve **Varšavě** a v **Budapešti**. Všechna centra se budou orientovat především na specifické potřeby malých a středně velkých firem. Celosvětovou síť **IBM SPC** nyní tedy tvoří celkem 19 center, z toho devět v Evropě. Střediska **SPC** a jejich technologie jsou exkluzivně k dispozici členům **PartnerWorld** pro vývojáře.

Aleš Bartůněk, generální ředitel **IBM Česká republika (napravo)**, a **Martin Binder**, **Business Partner Organization Manager**, při slavnostním otevření centra **SPC**.

Esesky z GSM sítí na pevnou linku

Od srpna zajišťuje královéhradecká společnost Fincom – Materna Communications kompletní messagingové propojení mezi všemi sítěmi GSM a pevnými linkami v České republice. Koncem května odstartovala službu odesílání SMS zpráv z GSM sítí do pevné sítě s operátorem Oskar a nyní se přidali ostatní dva GSM operátoři: Eurotel a T-Mobile.

Každý uživatel GSM i pevné sítě může prostřednictvím SMS centra společnosti doručit a přijmout SMS zprávu. Používání je jednoduché – stačí například napsat textovku ve tvaru 212345678 TESIM SE NA TEBE a poslat ji na číslo 9003004. Počáteční číslo označuje pevnou linku, na kterou chcete SMS poslat.

Díky komunikátoru Microcom phoneBuddy přijmou uživatelé pevné sítě odeslanou SMS jako text stejně jako u mobilních telefonů (pokud příjemce nemá phoneBuddy, bude mu SMS zpráva doručena jako hlasová zpráva a přečtena automatem). SMS zprávy na pevné telefonní linky jsou účtovány pomocí služby Premium SMS a u všech mobilních operátorů stojí čtyři koruny včetně DPH. SMS zprávy zasláné z pohodlné klávesnice komunikátoru Microcom phoneBuddy stojí dvě koruny včetně DPH.

Intel mění evropskou strukturu

V zájmu posílení svých pozic ve střední a východní Evropě „ustavila“ společnost Intel nový CEE region.

Dosavadní CSEE region (Central & South Eastern Europe) se spojuje s Polskem a pobaltskými státy, takže nový CEE region zahrnuje 15 zemí (Česko republiku, Polsko, Maďarsko, Slovensko, Rumunsko, Bulharsko, Chorvatsko, Slovinsko, Litvu, Lotyšsko, Estonsko, Srbsko a Černou Horu, Bosnu a Hercegovinu, Makedonii a Albánii). V čele stojí Piotr Pagowski, dříve Country Manager Intel Poland & Baltics. Predrag Jakšić, dříve Country Manager Intel Czech Republic & CSEE, se přesunul do ústředí Intel EMEA ve Swindonu (Velká Británie), kde zastává pozici EMAR Customer Business Operations Manager.

Společnost SSA Global Technologies a firma EXE Technologies podpísem smlouvy stvrdily dohodu, podle níž SSA GT získá společnost EXE Technologies. Některá z dceřiných společností SSA GT se tak sloučí s EXE Technologies. Akvizice je podmíněna souhlasem většiny akcionářů EXE Technologies.

Společnost SAS Institute oznámila akvizici společnosti OpRisk Analytics, předního poskytovatele řešení pro měření a řízení provozních rizik pro sektor finančních služeb. Akvizice proběhla na základě smlouvy o zakoupení aktiv společnosti (detaily nebyly zveřejněny). SAS touto akvizicí hodlá upevnit své postavení na trhu řízení rizik, na kterém se mimo jiné zaměřuje na uspokojování požadavků finančních institucí v oblasti řízení provozních rizik.

Ke 14. srpnu 2003 registrovala společnost Eurotel Praha 4 016 413 zákazníků své sítě. Eurotel tak zůstává se svým 45% podílem na trhu nejen předním mobilním operátorem v České republice, ale i největším poskytovatelem telekomunikačních služeb na tomto trhu.

LogicaCMG je první evropskou IT firmou, která podrobně studovala možnosti využití nového CRM řešení Microsoftu pro konkrétního zákazníka (Sigma Marine and Protective Coatings). Podle ní bude tento produkt představovat vážnou konkurenci pro zavedená CRM řešení. Jeho hlavními výhodami jsou uživatelská přívětivost, relativně nízká cena a možnost integrace s aplikací Microsoft Outlook. Nový CRM produkt Microsoftu byl již představen ve Spojených státech. Na evropský trh bude oficiálně uveden v lednu 2004.

PLACENÁ INZERCE

SONY

Odrtnout oči od něj musíte sami.

Nové LCD monitory série HS od Sony jsou vybaveny nejmodernějšími technologiemi – digitální optimalizací obrazu pro různá rozlišení, více než 16 miliony barev či úsporným režimem ECO-mode. Uchvátí vás kvalitou obrazu i výjimečně snadnou obsluhou. Navíc díky svému designu vyniknou v každém interiéru. A barevné provedení si můžete vybrat přesně podle vašeho stylu. Takže možná teď pro vás bude těžší odtrhnout od takového monitoru svůj zrak.

www.sony-cp.com • www.sony.cz/monitor • www.sony.sk/monitor/monitor
Sony je registrovanou značkou společnosti Sony Corporation.

Díky vám je to Sony

Dohledové centrum české **GTS** v Praze bude řídit datový a internetový provoz systému spojující jedenáct středoevropských metropolí včetně Frankfurtu, Norimberku, Bratislavy, Vídně či Varšavy. Síť má kapacitu 100 gigabitů za sekundu a je postavena na nové technologii DWDM. Mezinárodní síť optických kabelů DWDM měří 2500 kilometrů; propojuje důležité evropské telehousy, kde jsou mimo jiné umístěny servery správců sítí internet. Zajistí rychlejší internet s minimalizací rizika výpadků připojení.

Svoji strategii zaměřenou na další rozvoj a udržení vedoucí pozice v oboru nastínila společnost **EMC**, podnikající v oblasti systémů pro ukládání a archivaci informací. EMC očekává, že se tempo růstu výnosů v druhé polovině roku 2003 a ve fiskálním roce 2004 bude pohybovat kolem poloviny rozpětí 13 % až 19 % oproti předcházejícímu srovnatelnému období a hrubé zisky se do čtvrtého čtvrtletí roku 2004 budou i nadále zlepšovat až na úroveň 48 % či více.

Mezi největší světové distributory finančního systému **SunSystems** se zařadila společnost **LLP**. V červnu letošního roku se stala největším dodavatelem tohoto řešení v oblasti EMEA (Evropa, Blízký východ, Afrika) a za první pololetí 2003 obsadila v tomto regionu třetí místo.

Nezávislá studie společnosti Dell'Oro Group vyhodnotila výsledky prodeje 10gigabitových ethernetových portů s podporou třetí sítové vrstvy a zařadila společnost **Extreme Networks** na první místo. Přepínače společnosti Extreme Networks používají od roku 1998 například na **VUT** v Brně; rok po standardizaci gigabitového Ethernetu byly na **VUT** firmou **Core Computer** instalovány první gigabitové přepínače Summit 48 v Česku.

Vedoucím pracovníkům a správcům podnikových informačních systémů byla určena první odborná konference **KARAT Open** na Slovensku, která se konala 25. září 2003 v bratislavském hotelu Medium. Konferenci uspořádaly společnosti **I.F.T. PROGRES** a **OMNIA SYSTEMS INTEGRATION**. Představeno bylo nejnovější řešení komplexního informačního systému, především řešení pro plánování a řízení výroby, CRM a MIS.

Společnost **Logos** zaznamenala ve 2. čtvrtletí další výrazný nárůst objemu obchodů. Čtvrtletní obrát ve výši 39,1 mil. Kč „narostl“ o 41,5 % (v prvním pololetí roku 2002 činil obrát 42,7 mil. Kč, letos 60,4 mil. Kč). (Díky kvalitním referencím od zákazníků získala společnost Logos jako jediná v České republice „zlatý“ certifikát „Microsoft Gold Certified Partner for Commerce Solutions“.)

Nokia podepsala smlouvu na dodávku subsystému Core Network pro síť třetí generace WCDMA do Švýcarska pro společnost **Sunrise**. Předpokládá se, že do komerčního provozu bude síť uvedena do konce roku 2004. Zákazníci firmy Sunrise tak budou moci využívat pokročilých multimediálních mobilních služeb, jako je zasílání multimediálních zpráv a zasilání či přehrávání videa.

Společnosti **IBM** a **SuSE Linux** jako první obdržely bezpečnostní certifikát **Common Criteria/ISO 15408** a **EAL2+** pro Linux.

Evropské distribuční centrum FIC CZ

Tchajwanská společnost **First International Computer, Inc. (FIC)**, se rozhodla rozšířit svoji působnost v České republice a kromě dosavadní výrobní činnosti otevírá přímé obchodní zastoupení. Hlavním cílem zastoupení (pracovně nazvaného **Evropské distribuční centrum**) je usnadnit obchodní vazby a komunikaci mezi společnostmi **FIC** a jejich zákazníky, které dosud byly vedeny po linii **Evropa – Tchaj-wan**.

Společnost **FIC** se tím přibližuje svým zákazníkům – distribučním společnostem, aby jim zajistila přímou marketingovou, obchodní, technickou a logistickou podporu v evropském regionu s maximálním využitím potenciálu kvalifikovaných pracovníků, kteří jsou k dispozici v dceřině společnosti **FIC CZ**. Přímá přítomnost **FIC** na trhu v České republice i v ostatních zemích Evropy přinese efektivnější zpětnou vazbu ode všech zákazníků a lepší spolupráci s dalšími partnery. Společnost **FIC** synchronizovala své kroky s rozšířením EU a domnívá se, že změny v evropském uspořádání do jisté míry nabídnou nové obchodní příležitosti a usnadní obchodní aktivity a pohyb **FIC** v rámci celé Evropy. Znalost prostředí střední a východní Evropy, kterou disponuje tým lidí z **FIC CZ**, je jedním z faktorů, které rozhodly o otevření nového centra v ČR. Činnost centra byla zahájena 1. zářím a je zaměřena na prodej produktů společnosti, v první fázi zejména základních desek a grafických karet. Postupně přibudou i další produkty, především počítačové systémy, přenosné počítače a počítačové příslušenství. Projekt je rozdělen do dvou etap, z nichž první byla zahájena okamžitě a je zaměřena na český trh, druhá znamená rozšíření na evropský trh a je plánována na konec roku 2003. Distribuci produktů **FIC** na českém trhu budou i nadále zajišťovat české distribuční společnosti, **ProCA** a **LIBRA Electronics**.

-abe

Personální změny

Od prvního září 2003 se novým generálním ředitelem **Fujitsu Siemens Computers (FSC)** v České republice stal **Tomáš Rutrle (1960)**. Vystřídal Hanuše Weisla, který českou pobočku **FSC** řídil od jejího založení v roce 1999. Ing. Tomáš Rutrle pracuje ve společnostech **SIEMENS** od roku 1992; z pozice obchodního ředitele divize komunikačních sítí (**ICN**) v Praze postoupil v roce 2001 do funkce regionálního ředitele prodeje **SIEMENS AG** v Mnichově, zodpovědného za projekty mobilních **GSM** sítí v Rakousku, Chorvatsku, Holandsku, Rusku a na Ukrajině.

Martin Chmelař

Na pozici **Channel Account Manager** společnosti **Network Associates** nastoupil v září **Petr Pánek (1973)**. Od roku 2000 pracoval ve společnosti **DNS, a. s.**, která je dlouholetým partnerem **Network Associates** v České republice. Ve funkci bude zodpovědný za rozvoj a podporu partnerského kanálu.

Na pozici **Senior System Architect** společnosti **Cleverlance** pracuje od 1. září 2003 **Martin Chmelař (1968)**. Dříve působil jako programátor v České televizi; později pracoval ve společnosti **Oracle Czech**.

Petra Postlová

V srpnu získala konzultační společnost **First Tuesday CZ** další posilu. Stal se jí bývalý šéfredaktor časopisu **T&P**, právník **Tomáš Nielsen (1976)**, který bude zastávat funkci ředitele pro obsah.

Na pozici **Key Account Managera** v obchodním týmu **iDNES** v září nastoupila **Petra Postlová (1978)**, dříve obchodní ředitelka internetového serveru **Penize.cz**. Bude pečovat o zákazníky z finančního sektoru.

HLASUJTE PROSTŘEDNICTVÍM SMS ZPRÁV A VYHRAJTE FILM NA DVD!

Který bonus k předplatnému by vás nejvíce zaujal?

- A) Pouzdro na CD/DVD
- B) Sportovní pouzdro na mobilní telefon
- C) Kalkulačka
- D) Počítačová myš
- E) Tričko
- F) Hodinky
- G) Film na DVD

Tri z vás vyhraji film na DVD.

Své odpovědi nám můžete poslat do 24. 10. 2003 SMS zprávou na číslo 9000103, a to ve tvaru:

VOGEL CHIP10 *y

Slovo **VOGEL** a příznak **CHIP10** od sebe oddělte mezerou.

Příznak **CHIP10** a písmeno odpovědi od sebe oddělte hvězdičkou nebo čárkou.

Cena za odeslanou SMS zprávu jsou 3 Kč včetně DPH.

SMS službu poskytuje společnost **NetKit, s. r. o.**

Infolinka: +420 284 820 470

Výherci z č. 8/03: Jan Sovka z Prahy 9, Radovan Klíma z Karviné, Vladimír Bugdal ze Stříbra.

MacSource a SIR Computers ČR

Firma MacSource provedla akvizici jednoho z našich největších integrátorů předtiskových a vydavatelských systémů v regionu, společnosti SIR Computers ČR.

MacSource touto akvizicí upevňuje svou pozici největšího dodavatele informačních technologií pro předtiskové zpracování, tisk a publikování. Převzetím společnosti SIR Computers ČR expanduje i do oblastí prodeje serverů, systémové integrace, poradenství, vývoje a implementace softwaru. Spojením obou firem vznikl subjekt, který nebude mít na našem DTP trhu odpovídající konkurenci. Společnost MacSource je známá především jako dodavatel předtiskových, tiskových a publikačních systémů na platformě Apple. Dynamický nárůst prodeje systémů s počítači PC v posledních letech však vedl k tomu, že prodej systémů na bázi PC tvoří už přes 50 procent obrátu společnosti, která očekává, že letos její roční obrát překročí 170 mil. Kč. Ve shodě s tímto trendem se společnost MacSource stala prodejcem s přidáním hodnotou společnosti Dell. Akvizice SIR Computers ČR má posílit pozici firmy na trhu s počítači Apple, který získá na významu se vstupem naší republiky do Evropské unie.

-abe

Stylové modely od Alcatelu

Společnost Alcatel nedávno představila dva nové mobilní telefony pro český trh. Jedná se o modely OT535 a OT331.

Alcatel OT331 je určen pro méně náročné uživatele, kteří hlavně telefonují, posílají SMS a vyžadují cenově dostupný telefon, který přesto disponuje „stylem“. Model OT535 je pak určen náročným uživatelům, kteří telefon využívají jak pro práci, tak pro zábavu. Tento model přináší ve své kategorii největší barevný displej (128 x 128 bodů, 4096 barev) a řadu funkcí, které jsou pro telefon dneška nutností (MMS, EMS, polyfonie, Java). Alcatel se drží své cenové politiky, a proto je cena těchto telefonů vzhledem k jejich možnostem na dobré úrovni. Doporučená koncová cena je u telefonu OT331 stanovena na 3000 Kč s DPH, u modelu OT535 na 5990 Kč.

Grafický displej modelu OT331 s oranžovým podsvícením nabízí inverzní zobrazení až šesti řádků textu.

Firma Top Image Systems (TIS) získala certifikaci SAP Certified Integration svého systému eFLOW se SAP R/3 verze 4.6. TIS dodává automatizovaná řešení pro získávání dat, která zdokonalují obchodní procesy podniků integrací dat různých typů z různých zdrojů, jako např. faktur, přepravních dokladů, objednávek a dalších.

Společnost Siemens podepsala s řeckým operátorem Panafon Greek Telecommunications Company S.A. (Vodafone Greece) smlouvu na spuštění sítě UMTS.

LogicaCMG uvedla do provozu svůj systém RTGS Readiness, který bude k dispozici 205 bankám a finančním institucím v Indii a umožní jim připravit vypořádání transakcí v reálném čase (RTGS – Real Time Gross Settlement). Jedná se o součást dlouhodobého programu realizovaného indickou centrální bankou.

Dvumilionový IP telefon prodala společnost Cisco Systems. Tento milník byl překročen při dodávce IP telefonů pro společnost SouthTrust Corp., která se řadí do první dvacítky bankovních holdingů v USA. První IP telefon představilo Cisco v roce 1999; tři a půl roku trvalo, než byla překročena hranice jednoho milionu prodaných IP telefonů (v srpnu 2002). V průběhu jediného roku se pak Cisco podařilo prodat další milion IP telefonů. Řešení hlasových služeb na bázi komunikačního protokolu IP využívá více než 8500 zákazníků po celém světě.

Společnost I.F.T. PROGRES podepsala licenční smlouvu o dodávce a implementaci informačního systému KARAT pro humpolecký Rodinný pivovar BERNARD, a. s.

Společnost Deutsche Bahn a její partneři, Alcatel a Siemens Verkehrstechnik, představili testovací provoz řešení pro železnice s názvem European train control and security system (ETCS). Vlak vypravený z německého Jüterbogu do Bitterfeldu dosáhl rychlosti 200 km/h. Společnosti Alcatel a Siemens začaly systém testovat v rámci pilotního provozu na trati mezi Berlínem a Lipskem, aby si zde mohly ověřit jeho vhodnost pro německé technické a provozní prostředí.

Hradecká společnost Vodovody a kanalizace (VaK) si vybrala pro své kontaktní centrum Genesys Express – řešení call centra pro středně velké podniky, které komunikuje se zákazníky prostřednictvím telefonu a e-mailu.

PLACENÁ INZERCE

tak se dělá software systematicky

software

Každý projekt s Vámi vždy pečlivě naplánujeme. K cíli pak krok za krokem, milník za milníkem, postupujeme vytrvale a neústupně. Vždy víme, odkud jdeme a kam směřujeme.

www.unicorn.cz

Prezentace a správa fotografií

Prohlížeče obrázků toho umějí mnohem víc než jen zobrazovat fotografie. Nejnovější generace těchto programů obsahuje obrovské spektrum funkcí – od zvládnutí různých platforem, jako je například Video CD, přes automatické prohlížení diapozitivů až po vytváření internetových alb. Na mušku jsme si vzali osm programů.

Správci obrázků jsou v době digitální fotografie důležitější než kdy předtím. Místo posílání fotografií do fotolabu si majitelé digitálních fotoaparátů své snímky ukládají, třídí a zpracovávají sami přímo v počítači. Zakrátko se tak může nashromáždit obrovské množství fotografií, k jejichž přehlednému uspořádání je nutný nějaký rozumný program. Ideální jsou nástroje, které uživateli umožní nejen zvládnout záplavu obrázků, ale zároveň mu i umožní obrázky optimálně upravovat a vhodným způsobem prezentovat.

Kromě toho jsme také očekávali, že správci fotografií budou umět podporovat různé formáty. Testovali jsme celkem osm programů pro správu fotografií. Tyto programy musely prokázat, že vyhovují našemu ideálu. Který z nástrojů se s našimi úkoly vypořádá nejlépe, se dozvíte ve velkém srovnávacím testu.

ADOBE PHOTOSHOP ALBUM 1.0

Tento nástroj je přímo ideální pro začátečníky. Hned po nainstalování vás přivítá pomocník. Pomáhá vám prakticky se vším od načte-

ní fotografií až po jejich zveřejnění ve formátu HTML na vaší internetové stránce. Méně podařené je zobrazení fotografií a adresářů. V levé části obrazovky totiž uživatel vidí pouze tzv. tagy. Natažené fotografie se zobrazují v prostřední části jako miniatury. Bohužel se ale nedají nijak konfigurovat. Uživatel se prostě musí smířit s jednou ze čtyř předem definovaných velikostí.

Zasloužené třetí místo si program vybojoval především svým dobře zpracovaným exportem. Pokud jde o navrhování pohlednic, alb, kalendářů, obrázkových knížek nebo HTML alb, je Photoshop Album prostě nejlepší. Díky praktickému pomocníkovi se k atraktivnímu výsledku zpracuje během pár minut každý.

ZKUŠEBNÍ VERZE NA CHIP CD/DVD:

- THUMBS PLUS 5.01** Chip CD/DVD
- COMPU PIC 6.22 Pro** Chip CD/DVD
- PAINTSHOP PHOTO ALBUM 4** Chip DVD
- ACDSEE 5.0 CZ** Chip CD/DVD
- PHOTO MEISTER 2.11** Chip DVD

PLNÉ VERZE

- IFRAN VIEW 3.85 CZ** Chip CD/DVD
- Xn VIEW 1.61 CZ** Chip CD/DVD

Program Photoshop Album disponuje kromě klasického rozhraní také pomocníkem.

Program CompuPic při prvním spuštění vyhledá obrázky na pevném disku.

Paint Shop: Většina editačních a publikačních možností je přístupná přímo z nástrojové lišty.

- Zpracování obrázků se omezuje jen na to nejpodstatnější. Vedle úpravy jasu, kontrastu a sytosti barev najdete i funkci, která umí odstranit červené oči – a kupodivu velmi dobře. Praktická je i dokonale nastavená automatická optimalizace. Jedinečná je mezi testovanými programy i 3D galerie, jejíž stěny může uživatel vyzdobit svými vlastními obrázky.

COMPU PIC 6.22 PRO

Silné stránky tohoto nástroje spočívají v rychlosti a v internetových funkcích. Jako jediný nástroj v našem testu umí skenovat internetové stránky a stahovat obrázky na pevný disk. Navíc umí posílat obrázky e-mailem, poté, co je nejprve optimalizuje pro elektronickou poštu.

Hned po prvním spuštění vyhledá nástroj všechny obrázky na pevném disku. Databáze natahuje fotografie během zlomku sekundy a prezentuje je pak jako miniatury v náhledu. Tím ale dobré zprávy končí. Programu totiž chybějí základní funkce pro správu snímků. Nástroj neumí vytvářet žádná alba. Pokud potřebujete pro svůj projekt snímky z několika různých složek, musíte je nejprve všechny zkopírovat do jedné složky. Zklamala nás i slabá funkce vyhledávání. Obrázky prohlédává pouze podle „náзву“ a klíčového slova, které může uživatel přiřadit ke každému obrázku jako atribut.

Funkce pro zpracování snímků jsou rozsáhlé, i korektura červených očí funguje bez problémů. Dodané filtry jsou pro profesionály příliš hrubé, zato s nimi lze díky silným zkruslujícím efektům vytvářet skutečně legrační obrázky.

Nástroj CompuPic nabízí celkem dobře propracovaný export na internet. Umí také vytvářet tzv. diashow, automatické promítání diapozitivů, které pak vypálí na CD (nebo DVD) včetně vlastního přehrávače. Měli

byste si však nejdřív nainstalovat ovladač ASPI, jinak se může stát, že CompuPic nenačte vypalovačku.

PAINT SHOP PHOTO ALBUM 4

S nástupcem programu PhotoExpert si můžete opravdu vyhrát. Umí například přizpůsobit snímky pro mobilní telefony s technologií iMode nebo sestavit panoramatický snímek. Ne zcela běžná je i funkce vytváření filmu ve formátu Quicktime z několika fotografií. Funkce k vytváření slideshow, video CD a internetových stránek zase nabízejí bezpočet šablon a efektů pro prolínání. Podobně

je to i u exportu na tiskárnu. Kromě běžných velikostí fotografií má program i šablony pro potisk triček.

Naproti tomu výsledky zpracování snímků nás příliš nepotěšily. Automatická optimalizace příliš zasahuje do původního snímku, korektura červených očí funguje správně pouze při manuálním nastavení. Automatické odstranění nestačilo, červený záblesk na naší testovací fotografii zůstal.

V případě jednoduchých korektur snímku, jako např. nastavení jasu, kontrastu a sytosti barev, program velmi dobře spolupracuje s uživatelem.

PŘEHLED NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH FORMÁTŮ OBRÁZKŮ

SPRÁVNÝ FORMÁT PRO KAŽDÝ ÚČEL

Účel použití obrázku nebo fotografie je rozhodující pro výběr vhodného formátu. Na internetu musejí být obrázky malé, grafici zase potřebují nekomprimovaný materiál. Představíme vám ty nejdůležitější grafické formáty.

BITMAPA – BMP

 Tento standardní formát umí načíst prakticky každý program pro zpracování obrázků. Pro internet je tento formát nepoužitelný, protože soubory jsou příliš veliké. Hloubka barev dosahuje až 24 bitů, což odpovídá maximálně 16 milionům barev.

TAGGED IMAGE FILE FORMAT – TIF

 Soubory ve formátu TIF nejsou závislé na platformě, to znamená, že se dají otevírat bez problémů v jakémkoli počítači. Hloubka barev je max. 64 bitů, takže formát TIF je optimální pro pro-

fesionální použití. Navíc nabízí různé modely komprimace.

JOINT PHOTOGRAPHIC EXPERTS GROUP – JPG

 Formát JPG je společně s formátem GIF nejčastěji používaným formátem na internetu. Díky kvalitním algoritmům pro kompresi a hloubce barev až 24 bitů je formát JPG ideální pro ukládání fotografií. I při malé velikosti souboru je totiž zachována velmi dobrá kvalita.

GRAPHICS INTERCHANGE FORMAT – GIF

 Tento formát byl zaveden speciálně pro výměnu dat přes internet. Nabízí pouze 8bitovou hloubku barev, což odpovídá 256 barvám. Díky omezené hloubce barev a tím i malé velikosti výsledného souboru se často používá pro ovládací prvky internetových stránek. Na rozdíl od formátu JPG lze obrázky ve formátu GIF ukládat i jako transparentní obrázky na pozadí.

Díky stromové struktuře je navigace v programu ACDSee velmi jednoduchá. Vybrané snímky se navíc zobrazují ve velkém náhledu

PhotoMeister nabízí uživatelům všechny funkce od zpracování obrázku až po export v jednom jediném okně.

- Pro správu snímků vytváří program vlastní alba, která lze dělit do sekcí. Bohužel ale chybí funkce importu. Takže uživatel musí všechny snímky nejprve složitě přepokopírovat. Nepraktická je i funkce katalogu. Po stisknutí tlačítka skenuje pouze celá média, např. celý CD-ROM nebo celý pevný disk. Pokud byste chtěli zahrnout do katalogu jenom některé složky, museli byste všechny ostatní v diskovém oddílu ručně vyloučit, a to navíc po jedné.

ACDSEE 5.0 (CZ)

Po spuštění zahltní program ACDSee uživatele bezpečně tlačítek a náhledů. Pocit „Tak tady to znám“ se dostaví až po nějaké době strá-

vené experimentováním s programem. Orientaci a vyhledávání usnadňuje především stromová struktura adresářů a dostupnost české lokalizace programu.

Funkce pro vyhledávání a třídění snímků a pro vkládání informací k obrázkům se vývojářům doopravdy povedly. Uživatel může snímky vyhledávat a třídít podle všech důležitých kritérií. Ke každému snímku se navíc zobrazují podrobné informace. Jedinou chybíčkou je, že se do alba nedají zařadit složky včetně podadresářů. Zato k vložení nových snímků do již vytvořených alb stačí párkrát kliknout myší. Totéž platí i pro zařazování snímků do kategorií.

Ke zpracování obrázků se používá aplikace Canvas Lite. Kromě standardních funkcí může uživatel využívat i řadu různých filtrů a efektů.

Záporně hodnotíme fakt, že ACDSee nemá žádného pomocníka. Kladné body nopak získal za rychlost. Fotografie načítá opravdu velmi rychle a ani při vytváření náhledu se zbytečně nezdržuje. Funkci pro vypálení i možnost vytvářet alba ve formátu VCD byste ale hledali marně.

PHOTOMEISTER 2.05

Tento nástroj je jednoduchý a praktický. Pro všechny funkce si vystačí s jedním oknem. ▶

VÍTĚZ TESTU

CELKOVÉ HODNOCENÍ: 86

POMĚR CENA/VÝKON: uspokojivý

CENA: 80 eur

INFORMACE: www.serious.com

Geniální funkce dávkového zpracování vyřídí několik úkolů najednou

- + VÝKON
- + VYHLEDÁVACÍ FUNKCE
- + KVALITA EXPORTU
- PODPORA FORMÁTŮ
- NÁPOVĚDA

THUMBSPLUS 5.01

Univerzální nástroj pro náročného uživatele

První cenu získal program ThumbsPlus, klasik mezi správci obrázků. Žádný jiný nástroj se nedá tak přesně přizpůsobit požadavkům uživatele.

Osvědčené funkce pro správu obrázků si vysloužily přívlastek „výkonné“. Ať už chcete obrázky uspořádat, zpracovat nebo třeba vytisknout, ThumbsPlus vám nabídne celou řadu možností. Skvělé je především to, že program provádí desítky úkonů při zpracování obrázku zároveň.

Funkcím na zpracování obrázků nelze nic vytknout. Po kliknutí pravým tlačítkem myši se zobrazí podrobné informace o obrázku. Miniaturní náhledy lze uspořádat podle různých kritérií, jako je např. datum nebo velikost souboru. Třešničkou na dortu je funkce vyhledávání podobných obrázků. Tu oceníte, především pokud budete chtít vyhledat několik zpracovaných verzí jednoho originálního snímku. I obecné vyhledávání funguje velmi dobře.

Body jsme museli ubrat za podporu formátů. Program sice umí načíst prakticky jakýkoli

formát, ale při exportu si můžete vybrat pouze z dvanácti formátů. Chybějí i multimediální prvky k vytváření VCD nebo DVD a funkce pro vypalování. Pokud se ale program do něčeho pustí, například do vytváření internetových stránek, můžete si být jisti kvalitním výsledkem. Vybírat si lze z několika šablon. Prvky HTML, například tabulky, informace o obrázku a záhlaví, lze upravit v zabudovaném editoru. Všechna nastavení se dají uložit jako schéma, které můžete kdykoli v budoucnu znovu použít.

Než dostanete program do ruky, bude to chvíli trvat. Začátečnickům to bohužel prakticky nijak neusnadňuje. Pomocníci jsou k dispozici jenom pro určité úkoly, například režim dávkového zpracování nebo vytváření slideshow.

inzerce

► Kromě přehledného uspořádání nás přesvědčil i jednoduchostí ovládání. U všech důležitých funkcí, např. u vytváření alb, můžete využít pomocníka. Program ale pracuje pouze s alby, která uživatel nejprve musí vytvořit. Navíc se při správě obrázků omezuje jen na to nejnужnější. Funkce vyhledávání je značně omezená, pátrat po obrázcích se dá jenom podle jména a komentáře.

Vydařené jsou ale možnosti pro export. Program umí vypálit VCD, vytvořit soubor ve formátu PDF a sestavit prezentaci s hudbou a různými efekty překrývání.

Co se týká exportu na internet, má program všechno, co potřebujete. Kromě běžných náhledů ve formátu HTML umí vytvářet i animované soubory ve formátu Flash.

Celkově získal program body za propracované uživatelské rozhraní. Pouze funkce pro správu jsou poněkud slabší. Náročným uživatelům nedávají pro prohledávání sbírek příliš možností.

DATA BECKER FOTO-SHOWTIME

Čtyři různé moduly na pracovní ploše a dokonalý zmatek je zaručen. Navíc když tyto moduly nemají stejné nebo alespoň podobné uspořádání.

K vytváření alb se používá modul Foto Manager. Jakmile uživatel vytvoří nějaké album, dají se do něj vkládat snímky pomocí přetahování z adresářů. Možný je i export

alba do formátu HTML. Užitečný je i zabudovaný FTP nástroj, pomocí něhož se dají alba přímo publikovat na internetu.

Chcete-li snímky upravovat, musíte použít jiný modul, a to FotoFit. Ten nabízí celkem užitečné funkce. Kromě řady efektů a filtrů se nám líbil především pomocník pro optimalizaci. Konečný výsledek nás v našem testu příjemně překvapil. Pouze u korektury červených očí nástroj zklamal.

Pro tisk se používá třetí modul s názvem Foto Drucker. I zde můžete použít pomocníka. Potěšily nás bohaté možnosti pro tisk fotografií.

Posledním modulem je „Der große Foto-Show Brenner“, česky „Velká vypalovačka FotoShow“. Uživatel v tomto modulu vkládá snímky, přidává zvuky a vytváří překrývání. Vybírat si může z bezpočtu zvuků a šablon, které jsou součástí programu. Výsledek svého snažení si může kdykoli zkontrolovat v zabudovaném náhledu. Při našem testu se ale nezobrazilo překrývání. To bylo ale to menší zlo. Vypalování totiž nefungovalo vůbec. Program nerozpoznal nainstalovanou vypalovací mechaniku.

SHRNUTÍ

Vítěz našeho testu, program ThumbsPlus, je ideální pro začátečníky, kteří chtějí rychle a efektivně spravovat obrovské sbírky fotografií. Přínosem je především vynikající

funkce dávkového zpracování, velmi kvalitní vyhledávání a optimální propojení s databází. Žádný jiný nástroj se nedá tak dobře přizpůsobit individuálním požadavkům uživatele, ovšem za předpokladu, že jste ochotni strávit určitý čas důkladným seznámením se s programem.

Náš cenový tip, program FotoOffice z dílny firmy G Data, který skončil jen těsně za vítězem, je rovněž celkem solidní nástroj. Je správnou volbou pro ty, kteří nechtějí příliš utrácet, ale přesto se nehodlají vzdát žádné důležité funkce. Drobné nedostatky při správě snímků více než vyváží rozumná cena a jednoduché ovládání. Víc ani průměrný uživatel nepotřebuje.

Nové programy tohoto typu, které nabízí například Adobe nebo Jasc, jsou s mnoha pomocníky a promyšleným uživatelským rozhraním jasně zaměřeny na začátečníky a příležitostné fotografy. Hlavním rysem těchto programů je proto zábava. Líbil se nám především program Photoshop Album. Kdykoli se začátečník dostane do úzkých, pomůže mu propracovaný asistent a velmi pěkný výsledek je dílem několika sekund. Některé programy už kromě tradičního exportu umí i nové formáty, jako třeba PDF, Flash, nebo dokonce iMode pro mobilní telefony. Žádný z nováčků však neumí všechno. ■ ■ ■ Thomas Baur, Markus Mandau

CENOVÝ TIP

CELKOVÉ HODNOCENÍ: 85

POMĚR CENA/VÝKON: velmi dobrý

CENA: 30 eur

INFORMACE: www.gdata.de

FotoOffice zaujme především přehledným zobrazením všech funkcí v jednom okně

- + PŘEHLEDNOST
- + EFEKTY A FILTRY
- + CENA
- EXPORT
- NEDOSTATEČNÁ NÁPOVĚDA

DAVIDEO FOTOOFFICE 2

Levný, praktický, dobrý

Ideální pro šetřílky. FotoOffice nabízí řadu funkcí, vynikající zpracování obrázků a je víc než o polovinu levnější než vítěz testu.

Příznivci digitálních fotografií získají za málo peněz propracovaný, jednoduše uspořádaný a zcela solidní nástroj. Velkým usnadněním pro začátečníky je především přehledná plocha. Díky stromové struktuře může uživatel snadno prohledávat adresáře a jednotky, v nichž má uložené snímky. Ve vytvořeném albu pak lze pomocí malých tlačítek přepínat mezi správou alba a stromovou strukturou – velmi praktická funkce umožňující rychlý přehled.

Ani funkcím pro dávkové zpracování nic nechybí. Umějí exportovat, otáčet, naklánět, vytvářet zrcadlový obraz, ořezávat a vyvažovat barvy. Snímky se zobrazují v dostatečně velkém náhledu. Podařená je i funkce pro vytváření diashow. Vybrat si můžete z více než 80 efektů překrývání. Nechybí ani možnost vkládat hudbu. Diashow si lze prohlížet přímo na monitoru, nebo se dá uložit jako soubor exe

pro přehrávání na jiném počítači. Pro zpracování obrázků nabízí firma G Data podstatně víc funkcí, filtrů a efektů než třeba Photoshop Album. Uživatel může fotografie dokonce převést do formátu CMYK. Program zvládá i tisk plakátů a pozitivních kontaktních kopií.

Stinnou stránkou programu FotoOffice je, že neumí přehrávat obrazové ani zvukové soubory.

Abyste z programu dokázali vyždímat všechny funkce, budete se muset chvíli učít s ním pracovat. Začátečníkům to bohužel prakticky nijak neusnadňuje. Nápořevda je víc než žalostná a pomocníci jsou k dispozici jenom pro určité úkoly, například vytváření slideshow alb. Není možný ani export do souboru ve formátu PDF a VCD. Pár bodů jsme museli strhnout i za velmi chudou příručku k programu a nedostatečnou on-line nápovědu.

inzerce

PROGRAM	THUMBS PLUS 5	DAVIDEO FOTOOFFICE 2	PHOTOSHOP ALBUM 1.0	COMPU PIC 6.22 PRO	PAINT SHOP PHOTO ALBUM 4
VÝROBCE	Cerious Software	G Data	Adobe	bhv	Jasc
INTERNET	www.cerious.com	www.gdata.de	www.adobe.com	www.bhv.net	www.jasc.com
PŘIBLIŽNÁ CENA	80 eur	30 eur	55 eur	40 eur	45 eur
CELKOVÉ HODNOCENÍ	86	85	81	79	79
SPRÁVA SNÍMKŮ	100	95	79	70	78
IMPORT A EXPORT	71	73	88	81	83
ZPRACOVÁNÍ SNÍMKŮ	100	100	77	96	79
ERGONOMIE	63	68	77	70	70
POMĚR CENA / VÝKON	uspokojivý	velmi dobrý	uspokojivý	dobrý	dobrý
SHRNUTÍ	Z hlediska správy a zpracování snímků mu nelze nic vytknout	Hodně funkcí, rozumná cena a velmi kvalitní zpracování snímků	Geniální pomocník, bohužel chybí některé funkce	Nejrychlejší z testovaných nástrojů, nedostatky ve správě snímků	Hodně zajímavých doplňků, jako např. Quicktime video, ale slabiny v ovládání
SPRÁVA SNÍMKŮ					
DÁVKOVÉ ZPRACOVÁNÍ	Převod mezi formáty, přejmenování, zpracování	Převod mezi formáty, přejmenování, zpracování	Převod mezi formáty, přejmenování, zpracování	Převod mezi formáty, zpracování	Převod mezi formáty, přejmenování, zpracování
TŘÍDĚNÍ PODLE KRITÉRIÍ	Název, typ, datum, formát, podobnost	Název, typ, datum, formát, kategorie, autor	Datum, cesta, importované obrázky podle zdroje	Název, typ, datum, formát	Název, typ, datum, formát, album
VYHLEDÁVÁNÍ (KRITÉRIA)	Název, klíčové slovo, podobnost, obrázek, formát	Název, složka, datum, velikost, formát, barvy	Datum, název, tagy, barevná podobnost	Název, klíčové slovo	Název, velikost souboru, rozlišení, klíčová slova
VYHLEDÁVÁNÍ STEJNÝCH SNÍMKŮ	ano	ano	ne	ne	ne
INFORMACE O SNÍMKU	9 kategorií, přístup k metadatům	12 kategorií, přístup k metadatům	22 kategorií, přístup k metadatům	13 kategorií, přístup k metadatům	5 kategorií, přístup ke klíčovým slovům
IMPORT A EXPORT					
HARDWARE (SKENER / KAMERA)	ano/ano	ano/ano	ano/ano	ano/ano	ano/ano
PŘEVOD MEZI FORMÁTY / KOMPRIMACE JPEG	12 formátů / ano, i JPEG 2000	Přes 40 formátů / ano, i JPEG 2000	4 formáty / ano	20 formátů / ano, i JPEG 2000	10 formátů / ano, i JPEG 2000
PDF / E-MAIL / HTML ALBUM	ne / ano / ano	ne / ano / ano	ne / ano / ano	ano / ano / ano	ne / ano / ano
DIASHOW / VCD	ano / ne	ano / ne	ano / ano	ano / ne	ano / ano
VYPALOVÁNÍ	ne	ano, ale nepoznal vypalovačku	ano	ano	ano
FORMÁTY PRO TISK	Katalog, obal na CD, pasová fotografie, různé formáty fotografií	A4, plakát, kartotékový lístek, pozitivní kontaktní kopie	A4, pozitivní kontaktní kopie, jednotlivé kopie, soubor snímků	A4, okraje stránek, nastavitelná velikost (rozlišení, záhlaví)	Potisk triček, různé formáty fotografií, tisk katalogů
ZPRACOVÁNÍ SNÍMKŮ					
KONTRAST / JAS / BARVY	ano / ano / ano	ano / ano / ano	ano / ano / ano	ano / ano / ano	ano / ano / ano
OTÁČENÍ / ZRCADLENÍ / OŘEZÁVÁNÍ	ano / ano / ano	ano / ano / ano	ano / ne / ano	ano / ano / ano	ano / ne / ano
AUTOMATICKÁ OPTIMALIZACE / KOREKTURA ČERVENÝCH OČÍ	ano / ano	ano / ano	ano / ano	ano / ano	ano (výrazné změny) / ano
EFEKTY A FILTRY	hodně	hodně	málo	hodně	hodně
ZMĚNA BAREVNÉHO FORMÁTU (CMYK, RGB)	ano	ano	ne	ne	ne
ERGONOMIE					
OVLÁDÁNÍ	Lze přesně nakonfigurovat, vyžaduje seznámení se s programem	Po seznámení se s programem dobrá, plocha přehledně uspořádaná	Jednoduché, přehledně uspořádaná plocha	Lze dobře nakonfigurovat, složitě ovládání	Složitě ovládání
AUTOMATICKÉ FUNKCE A POMOCNÍCI	Pomocníci pro export a dávkové zpracování	Pomocník pro vytváření alb	Propracovaný pomocník pro všechny úkoly	Prakticky žádné automatické funkce	Pomocník pro úpravy snímku
ZVLÁŠTNÍ FUNKCE	Pozitivní kontaktní kopie, vytváření databází, propojení s ODBC	Nástroj pro návrh tisku pro kartotékové lístky a pozitivní kontaktní kopie	Pomocník pro vytváření pohlednic, e-karet, kalendářů, obrázkových knížek a 3D galerií	Vytváření archivů ZIP, spořičů obrazovky a indexu snímků, ochrana heslem	Panoramatické snímky, vkládání zvuku do alb, uložení jako film ve formátu Quicktime

ACDSee 5.0	PHOTOMEISTER 2.11 (PRO)	FOTO-SHOWTIME
ACD Systems	Paessler GmbH	Data Becker
www.acdsystems.com	www.photomeister.de	www.databecker.de
60 eur	40 eur	30 eur
79	75	58
90	55	42
67	83	47
93	86	96
55	93	67
uspokojivý	dobrý	uspokojivý
Hodně funkcí, dobrá správa snímků, nepřehledné ovládání	Nástroj s nejpřehlednějším ovládáním, bohužel nedosta- tečné funkce pro správu	Díky rozdělení do čtyř modu- lů je pro začátečníky příliš složitý
Převod mezi formáty, pře- jmenování, zpracování	Převod mezi formáty, pře- jmenování, zpracování	Převod mezi formáty, pře- jmenování
Název, typ, datum, formát, popisek	Název, datum	Název, datum, velikost
Soubor, datum, vlastnosti, metadata	Název, komentář	---
ano	ne	ne
17 kategorií, přístup k meta- datům	20 kategorií, přístup k meta- datům	5 kategorií, přístup k meta- datům
ano/ano	ano/ano	ano/ano
12 formátů / ano	5 formátů / ano	4 formáty / ano
ne / ano / ano	ano / ano / ano	ne / ne / ano
ano / ne	ano / ano	ne / ano
ne	ano	ano, ale nepoznal vypalovačku
A4, pouze jeden snímek na stránku, neumí tisknout plakáty	Positivní kontaktní kopie, obal na CD, různé formáty fotografií	A4, různé formáty fotografií, neumí tisknout plakáty
ano / ano / ano	ano / ano / ano	ano / ano / ano
ano / ano / ano	ano / ano / ano	ano / ano / ano
ano / ano	ano / ano	ano / ano
hodně	málo	hodně
ne	ne	ne
Nejprve je třeba si na program zvyknout, plocha přeplněná	Jednoduché ovládání, promyšlená plocha	Složitě ovládání kvůli čtyřem různým modulům
Žádné	Pomocníci pro nejdůležitější funkce	Pomocník pro optimalizaci, vytváření alb a tisk
Ke zpracování snímků se používá samostatná aplikace Canvas Lite	Export alba do souboru for- mátu Flash, vytváření alb pro handheldy, vytváření spoičků obrázků	Vlastní FTP nástroj

ALTERNATIVY ZDARMA

IRFAN VIEW A XN VIEW

Pro tvorbu digitálních fotoalb a zpracování obrázků nemusíte vždy platit za komerční produkty. Nejoblíbenějšími prohlížeči, které zároveň umožňují úpravy obrázků a tvorbu fotoalb a galerií, jsou Irfan View a Xn View. Oba programy jsou zdarma, v češtině a oba naleznete s podrobnými návody na Chip CD/DVD.

JAK JSME TESTOVALI

HLAVNÍ JSOU NÁSTROJE PRO SPRÁVU A EXPORT

Všechny programy jsme testovali na počítači s procesorem Pentium-4 2,5 GHz, 512 MB RAM a Windows XP Professional.

SPRÁVA OBRÁZKŮ

Testované programy musely dokázat uspořádat 12 000 fotografií. Je tedy logické, že by měly mít nějakou dobře propracovanou funkci pro vyhledávání. Kromě toho jsme za důležitou považovali i funkci dávkového zpracování, např. pro automatické přejmenování všech fotografií. Body získaly programy i za kvalitní funkci pro třídění snímků.

IMPORT A EXPORT

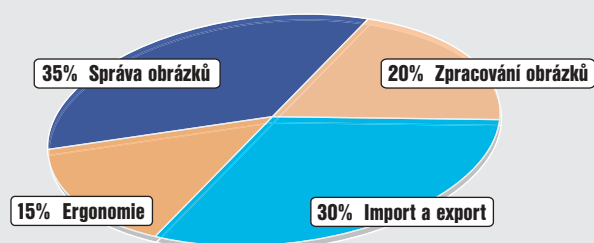
Program by měl být schopen importovat a exportovat velké množství různých formátů. Body navíc jsme udělovali za možnost ukládat obrázky nebo alba do souborů ve formátu PDF, vytvářet HTML alba a posílat obrázky e-mailem. Důležitá byla také funkce pro export do formátu Video CD.

ZPRACOVÁNÍ OBRÁZKŮ

Rozhodujícími funkcemi byly ostrost, kontrast a jas, jakož i filtry a efekty. Pro uživatele, kteří nechtají trávit zpracováním obrázků dlouhé hodiny, je výhodná funkce automatické optimalizace. Kromě toho jsme očekávali i funkci pro korekci červených očí.

ERGONOMIE

Uživatel by měl být schopen rychle a jednoduše nastavit a používat všechny funkce programu. Další důležité body byly za praktické pomocníky, kteří pomáhají především začátečníkům.

PLACENÁ INZERCE

Dokonale osobní notebook
premio
www.premioNB.cz
 Výroba a distribuce: AT Computers a.s.

Porodnice pro vaše digitální úlovky

Jak a za kolik se vaše bity přesunou na papír

Prázdniny a dovolené skončily, digitální fotoaparáty se zotavují ve skříních a harddisky praskají ve švech pod stovkami fotografií toužících po papírových bratřičcích.

Digitální fotoaparáty a jejich paměťové karty se pomalu vyprazdňují a na pevných discích počítačů začínají narůstat obrovské hromady snímků. První myšlenky teď patří samozřejmě jejich setřídění, ale poté začne většině fotografů vrtat v hlavě myšlenka, jak své výtvořky předvést i nedigitálním přátelům a příbuzným.

Metod je samozřejmě několik. Když pomíne poněkud nepraktické použití samotného fotoaparátu či televizoru, zbývá jediná cesta, a tou je papír. I když moderní tiskárny urazily na cestě za fotokvalitou již podstatný kus cesty, stále to není „to pravé ořechové“. I v případě, že si odmyslíme vyšší pořizovací cenu tiskárny, budeme ignorovat nákladné inkoustové náplně a drahý fotopapír, nemožou takto pořízené fotografie konkurovat svým bratřičkům z fotolabů především v citlivosti na světlo, teplo a „otěr“. Zbývá tedy

„cesta digitálního fotolabu“, která byla donedávna jedním z argumentů, proč se nevyplatí kupovat digitální fotoaparát. Ale časy se mění a konkurence tlačí ceny stále níže...

Když jsem se poprvé rozhlížel ve vodách digilabů, chtěl jsem vám nabídnout kompletní seznam všech firem, které vám mohou nabídnout zpracování vašich fotografií. Čím hlouběji jsem pronikal do nabídek jednotlivých firem, tím více jsem si uvědomoval, jak naivní byla moje prvotní myšlenka. Takovýchto firem jsou totiž desítky a jejich počet neustále vzrůstá. Nakonec jsem se rozhodl otestovat jen některé z nich a vyzkoušet, „jak vlastně fungují“. Náš test by vám měl i napovědět, jakým způsobem si vybrat toho svého „kandidáta“. V žádném případě nechci tvrdit, že jedna firma je lepší a druhá horší. I když firma používá sebedokonalější zařízení, vždy u něj stojí lidé, kteří výsle-

dek ovlivňují. Nevyrovnané výsledky u některých firem tuto teorii potvrzují...

Až donedávna bylo možné rozdělit trh se zpracováním digitálních fotografií na dva tábory. V prvním byli giganti jako Fotostar, ve druhém malé místní fotolaby. První skupina mohla zákazníkovi nabídnout rozsáhlou síť sběren a standardní kvalitu, ta druhá sázela na osobní přístup a rychlé zpracování. Nedávno se zde ale objevil další hráč – síť drogerií. Zatímco vstup Rossmannu byl nenápadný, Droxi rozvířila stojaté vody s razancí torpéda z útočící ponorky. Nabídla totiž dobrou cenu, on-line přístup, a to vše je samozřejmě podpořeno širokou sítí prodejen, které fungují jako sběrný i jako výdejní místa. O ceně, kterou mnozí označují jako dumpingovou, se vedou dlouhé debaty. Za nejpravděpodobnější považují teorii, která říká, že drogerie nabízejí fotografie s minimálním (nebo nulovým) ziskem a doufají, že ziskem pro ně bude příliv zákazníků, kteří si

► při vyzvednutí fotografie „ještě něco koupí“. Nakolik to bude fungovat, si netroufnu odhadnout, jisté je však to, že prozatím z toho profituje zákazník. Je tedy jen na vás, zda budete hledat nejnižší cenu, nebo zda budete podporovat „svého šerifa“ v místním digilabu. My vám můžeme jen napovědět, jak vybírat.

CESTA TAM

První otázkou, kterou si položí majitel rozsáhlého archivu snímků, je, jak dopravit fotografie do sběrně. V civilizovaném světě, kde slova „konkurence v telekomunikacích“ nejsou jen frází, bych vám jednoznačně doporučil cestu internetu. Je totiž nejnadanější. Z tepla domova své fotografie po rychlé lince přesunete přímo do digilabu a můžete snadno nastavovat parametry pro zpracování každé z nich. Protože však u nás sedí na prameni žlutá žába, je tato cesta pouze pro vyvolené. Posílání většího balíku fotografií přes klasický modem je totiž časově a finančně nevýhodné. Druhou možností je využití paměťového média z digitálního fotoaparátu. To je na první pohled ideální –

STARÉ ZDROJE NEREZAVÍ

O problematice digitálních fotografií jsme psali v Chipu již několikrát. Na našem CD v rubrice Zkuste si sami najdete níže uvedené články ve formátu PDF.

Upravujeme digitální fotografii (Chip 1/02)

Praktické rady, jak zpracovávat digitální úlovy, včetně tipů, jak si poradit s těmi méně povedenými.

Foťte digitálně, je to levnější (Chip 8/02)

Úvod do problematiky digitálních sběrů spolu s popisem několika sběrů.

Je libo prohlížeč? (Chip 11/02)

Přehled programů na prohlížení obrázků.

Dovolená jako živá (Chip 11/02)

Srovnání digitálních fotoalb.

Pětka s vyznamenáním (Chip 12/02)

Recenze programu Zoner Media Explorer 5, určeného pro zpracování a archivaci digitálních fotografií.

Co s digitálními fotografiemi (Chip 2/03)

Srovnávací recenze programů pro úpravu obrázků.

Jak na digitální fotografie (Chip 4/03)

Rozsáhlé téma, ve kterém najdete test digitálních fotoalb a krátkou informaci o zpracování digitálních snímků ve fotolabu. Doporučujeme vám také test fotoeditorů a recenze vybraných programů pro archivaci CD.

po fotografické seanci navštívíte sběrnou a po vyvolání nejlepších snímků uháníte domů s papírovými trofejemi v kapse. To však platí jen v případě, že sběrna disponuje čtečkou, což především v menších městech nebývá pravidlem. Větší naději na úspěch budete mít pravděpodobně v digilabech, které častokrát zhotovují snímky i na počkání. Každopádně si ale ověřte, zda digilab disponuje čtečkou „vašich“ karet. Ale v žádném případě tato metoda neřeší způsob, jak dostat do sběrně archiv z pevného disku.

Téměř optimální řešení se nabízí, můžete-li využít služeb „vypalovačky“. 650 MB by mělo stačit i pro rozsáhlejší sbírku. Ale i zde v případě sběrů platí, že jen málokde

dokáží fotografie z CD načíst a odeslat. Mnohem častěji se setkáte s tím, že se CD vloží do zásilky a uvidíte ho až zároveň s fotografiemi. Pokud jste nuceni takto odeslat své CD, doporučuji použít úzkou krabičku (tzv. slimbox), neboť ty standardní se často vrací poškozené, a tak hrozí i poškození samotného média. Poslední drobností, kterou je nutné si ověřit, je grafický formát fotografií, který jsou sběrna či digilab schopné zpracovat.

V některých digilabech se setkáte i s „terminály“, do kterých stačí vložit médium s fotografiemi, na obrazovce zvolit požadavky a za pár hodin (nebo nejspíše dříve) se zastavit pro výsledky. Tímto způsobem

PLACENÁ INZERCE

Září i v říjnu

speciální nabídka²

	objednávací kód	specifikace	cena	
NOTEBOOKY	LIFEBOOK C1020	VFY:C1020-519CZ	15" XGA, C 2.00 GHz, 256 MB, 20 GB, USB, FireWire, CD-ROM, WXPP	28 880,-
	LIFEBOOK C1110D	LBV:CZ-TRHAK30A/B	15" XGA, PM 1.30 GHz, 256 MB, 40 GB, USB, WXPP	38 880,-
	LIFEBOOK S6120	VFY:S6120-2CZ	AKCE součástí speciální nabídky je luxusní brašna a Bluetooth dongle, nebo Memorybird USB 2.0 64 MB	46 880,-
	LIFEBOOK S6120BT	VFY:S6120BT-3CZ	13,3" XGA, PM 1.40 GHz, Centrino, 512 MB, 40 GB, WLAN, USB, WXPP	55 880,-
	LIFEBOOK E4010	LKN:CRE-135180-001	15" SXGA+, PM 1.40 GHz, Centrino, 512 MB, 40 GB, WLAN, USB, DVD/CD-RW, WXPP	58 880,-
PC	objednávací kód	specifikace	cena	
	SCENIC P300	VFY:P30845GV-6ACZ	C 2.40 GHz, 256 MB, 40 GB, DVD, Intel® Extreme Graphics, LAN, USB, WXPP	16 480,-
	SCENIC P300	LBV:CZ-TRHAK10	AKCE v sestavě s 15" LCD monitorem B15-1 (LCD za pouhých 7 500 Kč!)	25 980,-
	SCENIC P300	VFY:P30865G-01CZ	P4 2.40 GHz HT, 256 MB, 40 GB, CD-RW/DVD, Intel® Extreme Graphics 2, LAN, USB, WXPP	24 880,-
SCENIC P300	LBV:CZ-TRHAK20	AKCE v sestavě s 19" CRT monitorem 19P4 (19" monitor za pouhých 3 700 Kč!)	28 580,-	
SERVERY	objednávací kód	specifikace	cena	
	PRIMERGY Econel30 RAID	VFY:ECC030-04CZ	P 2.40 GHz HT, 256 MB/266 MHz, DVD, FDD, IDE RAID, 2x80 GB, LAN	29 410,-

Více informací o naší akční nabídce najdete na www.fujitsu-siemens.cz/special/

Uvedené ceny jsou bez DPH

Nabídka platí do vyprodání zásob.

Společnost Fujitsu Siemens Computers doporučuje systém Microsoft® Windows® XP Professional pro podnikání.

FUJITSU COMPUTERS
SIEMENS

JAK VYBÍRAT FOTOAPARÁT

Vybrat si optimální digitální fotoaparát není snadné, a tak se vám pokusíme alespoň částečně pomoci. Nečekejte detailní rozbor a srovnání jednotlivých fotoaparátů – to najdete v testu na jiném místě našeho časopisu. Tento text je určen spíše „konzervativním analogistům“, kteří uvažují o koupi nějakého „digitálu na vyzkoušení“.

Prvním kritériem, podle kterého lze digitální fotoaparát vybírat, je rozlišení. To by mělo korespondovat se způsobem využití fotoaparátu a především s vašimi finančními možnostmi. Počítáte-li, že fotografie budete prezentovat na obrazovce nebo maximálně na papíře ve formátu 10 × 15, bohatě vám postačí dvoumegapixelový fotoaparát, který pořídíte zhruba za deset tisíc korun. U třímegapixelu, který vám umožní pořizovat fotografie až do velikosti

20 × 30 cm, počítejte s cenou okolo 15 tisíc korun. Čtyř- a více-megapixelové fotoaparáty doporučujeme jen opravdovým nadšencům, kteří nebudou váhat investovat více než dvacet tisíc korun.

Dalším často zmiňovaným kritériem je zoom. Nemám tím na mysli ten digitální – tomu se můžete jen smát, protože v naprosté většině je zcela nepoužitelný. U optického je rozumným standardem trojnásobný zoom, ti nejnáročnější uživatelé si mohou dopřát až dvanáctinásobný.

Nehleďte na množství funkcí, nakonec stejně skončíte s nastavením na „AUTO“. Důležité je spíše to, jak rychle fotoaparát plní vaše požadavky. Pokud často fotíte rozdávané přítelkyně, může vás mrzet, že při plném rozlišení nezvládnete víc než jeden snímek za pět sekund. Posledním kritériem při výběru by měla být hmotnost a rozměry. I když v posilovně běžně cvičíte s činkami o hmotnosti několika desítek kilogramů, kilogramový fotoaparát se vám při odpoledním výletu na Kokořín pěkně „pronese“... Jestliže navíc chcete nosit fotoaparát denně s sebou (a doufat, že vyfotíte nějakou raritu, jako tornádo nebo poslance v MHD), neměl by vám přístroj příliš nadouvat kapsu. A nakonec si přichystejte ještě asi tisíc korun a kupte si ještě větší paměťovou kartu.

MEGAPIXEL NAD ZLATO...

O „dostatečném“ počtu megapixelů pro konkrétní formáty fotografií se vedou na internetu bouřlivé diskuse. Pokusíme se do nich vnést trochu „světla“, a proto se nejprve musíme podívat na něco málo z matematiky. Pokud chceme prezentovat fotografie z digitálního fotoaparátu na papíře v maximálním rozměru 10 × 15 (neboli 3,9 × 5,9 palce), pro rozlišení 300 dpi potřebujeme přibližně rozlišení 1200 × 1600 čili dvoumegapixelový fotoaparát. Teoreticky by tedy neměl být roz-

díl mezi fotografií (10 × 15) z dvou- a čtyřmegapixelu. Jak je tomu ale v praxi? Samozřejmě že závisí na konkrétní scéně, kvalitě digilabu a použitím materiálu, ale přesto je obvykle rozdíl znatelný. Viníkem jsou až na výjimky nedokonalé způsoby snímání, které pro zjednodušení využívají „interpolaci“. Stručně řečeno – teprve u čtyřmegapixelového fotoaparátu dosáhnete „rozlišení“, kdy ani s lupou v ruce u fotografie 10 × 15 nerozeznáte snímek z digitálního fotoaparátu od jeho analogového bratříčka. Zmiňovanými výjimkami jsou fotoaparáty Fuji využívající technologii SuperCCD a novinky se snímacím čipem Foveon X3.

Pokud nejste tak nároční a fotografie sledujete pouze z doporučené vzdálenosti, bude vám opravdu stačit pro formát 10 × 15 cm dvoumegapixelový fotoaparát a pro 20 × 30 cm „třímegapixel“.

Na systém práce s offline klientem si budete chvilku zvykat.

ben nejen eliminujete lidský faktor, ale i ušetříte, neboť takto objednané fotografie jsou o něco levnější.

TŘIKRÁT PŘES INTERNET

Patříte-li mezi vyvolené a je-li vaše internetová linka dostatečně rychlá pro přenos větších objemů dat, nabízí se internet jako jedinečné řešení pro přesun vašich fotografií do digilabu. Ale aby to nebylo jednoduché, má i tato cesta několik variant. Nejsnadnější je použití e-mailu. Na adresu firmy odešlete e-mail, ve kterém popíšete své požadavky (formát, povrch, množství...), a jako přílohu přiložíte fotografie. Tento způsob má však několik nevýhod. Jednou z nich je omezení ze strany e-mailu – některé schránky mají nízké limity a ani cesta internetem e-mailu s 20MB přílohou není zrovna snadná. Nepříjemné také je, pokud máte na každou fotku jiné požadavky – jedna má být 10 × 15 mat, druhá 20 × 30, jiná 9 × 13 lesklá a s bílým okrajem. Popisovat něco takového do e-mailu při počtu například 50 fotografií může být utrpením i pro zkušeného grafomana.

Řešením tohoto problému je druhá varianta – off-line klient. Jde o malý program, který vám umožní sestavit si celou zakázku podle vlastních požadavků a po připojení k internetu ji naráz odeslat do sběrnny. Toto řešení by bylo optimální, kdyby zmiňovaní klienti fungovali tak, jak mají a kdyby práce s nimi byla jednoduchá. Je pravda, že stabilita se neustále zlepšuje, ale i tak se u některých objevují chyby, které odesílání znepříjemňují. Ovládnání klientů by se daly popsat stohy papíru – jejich ovládnání obvykle vytvářel výherce soutěže „Kdo dokáže udělat nejsložitější aplikaci“. Někteří z nich dokonce vyžadují složitou aktivaci z internetu, za jejíž důkladnost by se nemusela stydět žádná banka. Častokrát jsem si kladl otázku, k čemu je firmám moje adresa domů a telefon, když jsem si fotografie objednával e-mailem a vyzvednu si je v jejich pobočce. Poslední variantou je on-line klient. Zjednodušeně lze říci, že se jedná o on-line variaci předchozí metody, ale našťástí to obvykle nebývá pravda. Weboví programáto-

- ři naštěstí nemají tolik možností, jak znepríjemnit ovládání, takže nahrávání snímků do sběrný tímto způsobem bývá bezproblémové... Jediným zádrhelem bývá občasný limit na objem dat, který vás především u „vícemegapixelových“ fotografií nutí nahrávat zakázku po částech.

CESTA ZPĚT

Už při zadávání zakázky je dobré myslet na způsob vyzvednutí fotografií. Nejjednodušší je vyzvednutí v digilabu, kam jste si zakázku odnesli. Složitější situace je při odeslání přes internet. Zde se projevuje výhoda firem s širokou sítí sběrů nebo prodejen, ve kterých si můžete fotografie vyzvednout. Extrémem je zaslání zakázky na dobírku, které se vyplatí jen výjimečně. Některé firmy nabízejí i zaslání „do domu“ pomocí kurýrní nebo zásilkové firmy. To je ale poněkud drahý luxus...

CENA A RYCHLOST

Co násince zajímá obvykle nejvíce, je cena. Donedávna se pohybovala v rozmezí 7 – 10 Kč (za 10 × 15), po cenovém útoku zmiňovaných drogerií pomalu klesá. Srovnávat jednotlivé nabídky není příliš jednoduché, neboť díky probíhajícím akcím se ceny často mění. V období boje o lukrativní zakázky z dovolených se není čemu divit, ale leccos to napovídá i o vývoji do budoucna.

Když už se rozhodnete vybírat svého zpracovatele digitálních fotografií podle ceny, nezapomeňte si ceník přečíst podrobně. Některé firmy (například Rossmann) vám totiž kromě ceny za snímek naúčtují i jednorázový poplatek, obvykle skrytý za názvem „transport a zpracování“. Doporučuji se takovými firmám (účtujícími si za transport bitů přes internet) zdaleka vyhnout. Trochu z jiného soudku je „příplatek“ při malém počtu fotografií. Je pochopitelné, že objednáte-li si 2 fotografie a chcete si je vyzvednout na druhém konci republiky, bude vás tato legrace něco stát – i když u některých firem je totéž možné i bez poplatku. Důkladné prostudování ceníku by tedy mělo být prvním krokem nejen každého šetřička.

Druhým parametrem, kterým se jednotlivé firmy často prezentují, je rychlost. Podle našich zkušeností je tato rychlost až na výjimky obvykle překročena o jeden až dva dny, takže vám doporučujeme mít výše zmiňovanou časovou rezervu. Většina firem také podmiňuje rychlejší způsob zpracování dodáním snímků do určité hodiny. Například chcete-li mít snímky do druhého dne, musí je sběrna obdržet do 15. nebo 17. hodiny.

NEJEN NA VELIKOSTI ZÁLEŽÍ

Snímek pořízený digitálním fotoaparátem se svými rozměry (poměrem stran) liší od fotografie klasické. Většina z nás však chce mít své digitální úlovky převedené na papír ve svých fotoalbech vedle jejich analogových bratříčků. Proto většina firem, které zpracovávají digitální fotografie, nabízí i standardní rozměry 9 × 13 a 10 × 15. Přesto se občas objeví nabídka fotografií o „šířce 10“. Celková nabídka formátů je u každé firmy natolik rozsáhlá, že nemá cenu ji zde podrobně rozebírat. Často jde o desítky formátů až do rozměrů formátu A2.

Samostatnou kapitolou jsou barvy. Ve většině smluvních podmínek najdete pasáž, kde vás upozorňují, že neručí za věrnost barev. Podle našich zkušeností nejsou velké obavy opodstatněné. Pokud je zdroj kvalitní, nebývá ani papírová fotografie špatná. Problémy nastávají především tam, kde je nekvalitní zdroj. V našem případě to byla digitální kamera s 1,3megapixelovým snímačem, která pochopitelně nedokázala vytvořit dostatečně kvalitní zdroj pro papírovou fotografii 10 × 15. To je znát nejen na barvách, ale i na celkové kvalitě fotografie.

Některé digilaby provádějí automatické korekce barev a redukci červených očí, ale spoléhat na to se nevyplatí. U většiny z nich lze ale úpravy zaplatit, přičemž za úpravy si musíte připlatit jednu až tři koruny u každého snímku.

www.asus.com

P4P800 Deluxe

- Intel 865PE+ICH5R chipset
- 800/533/400 MHz FSB
- Dual-channel DDR400 SDRAM
- 3Com Gigabit LAN
- AI Audio/Net/BIOS/Overclocking
- 8 x USB 2.0, 2 x IEEE 1394
- 2 x Serial ATA with RAID 0, 4 x ATA 133, 4 x ATA 100/66/33, RAID 0/1/0+1, JBOD

P4C800 Deluxe

- Intel 875P chipset
- 800/533/400 MHz FSB
- Dual-channel DDR400 SDRAM
- Intel Performance Acceleration Technology
- 3Com Gigabit LAN
- AI Audio/Net/BIOS/Overclocking
- 8 x USB 2.0, 2 x IEEE 1394
- 4 x Serial ATA, 2 x ATA 133, 4 x ATA 100/66/33, RAID 0/1/0+1, Multi-RAID

A7V8X-X

- VIA KT400 chipset
- DDR400 SDRAM
- 333/266/200 MHz FSB
- AGP 8X
- 10/100 Mbps LAN
- 6-channel audio with S/PDIF digital out
- 6 x USB 2.0

A7V600

- VIA KT600 Chipset
- 400/333/266/200 MHz FSB
- DDR 400
- AGP 8X
- Gigabit LAN (AI NET)
- 2 x SATA with RAID 0,1
- 6-channel audio with S/PDIF digital out
- 8 x USB 2.0

ATComputers

ATComputers a.s.
Uhlířská 3 710 00 Ostrava
Tel: 596 253 111
Fax: 596 241 219
www.atcomp.cz

LEVI
International

LEVI International a.s.
Tuřanka 115, 627 00 Brno
Tel: 531 011 911
www.levi.cz

Volná místa
Obchodní zástupce
nebo pracovník PR
Zašlete životopis na adresu
sean_chen@asus.com.tw

ASUS
HEART OF TECHNOLOGY

Rozdíly téměř neznatelné

Poté, co jsme na stolech rozložili fotografie ze všech digilabů, museli jsme konstatovat,

Offline klient se od svých internetových kolegů příliš neliší

JAK JSME TESTOVALI

Vybrali jsme tři přístroje z různých částí megapixelového žebříčku. Nejnižší úroveň zastupovala digitální kamera Canon DM-MVX1i E s CCD prvkem 1,3 megapixelu. Střední kategorii reprezentoval dvoumegapixelový digitální fotoaparát Olympus C120. Nejvyšší nároky zastupoval „čtyřmegapixelový digitál“ Canon G2. Těmito přístroji jsme dohromady pořídili dvanáct snímků tak, aby obsahovaly široké spektrum prostředí – od interiérů přes noční scenerii a portréty až po přírodní krásy. Snímky jsme anonymně zaslali do vybraných firem a požadovali jsme fotografie ve formátu 10 × 15 (lesklé) ve standardní dodací lhůtě. Výjimkou byla drogerie Droxi, jejíž ceny nás vyprovokovaly k důkladnějšímu průzkumu. Test byl anonymní a fotografie byly odesílány a vyzvedávány na různých místech v ČR.

že až na jednu výjimku jsou výsledky velmi dobré. Ani s použitím lupy (u fotografií pořízených čtyřmegapixelovým fotoaparátem) jsme nenarazili na závažnější rozdíly mezi jednotlivými snímky. Náš test každopádně prokázal, že kvalitní „digitální fotografie“ je plně srovnatelná se svou starší, analogovou sestříčkou. Větší rozdíly panovaly u fotografií z digitální kamery, ale opět nebyly natolik velké, aby bylo možné někoho vyzdvihnout. Jedinou větší výtku jsme měli k fotografiím z www.mojefotky.cz, kde bylo i u čtyřmegapixelových fotografií při podrobném zkoumání zřetelné „řádkování“. O něco větší výtku jsme měli k „barevnému podání“ fotografií. Ani zde nebyly rozdíly příliš patrné – až na dvě výjimky. Některé snímky z FotoMorava (www.mojefoto.cz) měly podivný žlutočervený „nádech“, který byl vidět především na interiérových fotografiích. Také snímky ze zmiňovaného webu www.mojefotky.cz postrádaly barevnou věrnost, a to především u nočních „úlovků“ a u portrétů. Pokud však nepatříte mezi náročné fotoamatéry, žádná z testovaných firem by vás z hlediska kvality nezklamala.

DROXI

(FOTO.DROXI.CZ)

Firma, jejíž jméno máme spojeno s rozsáhlou sítí drogerií, zvolila při vstupu na digitální trh strategii frontálního útoku. Slušné ceny, velké množství obchodů, kde je možné si fotky vyzvednout, přístup po internetu – to jsou trumfy, které by měly zničit každou konkurenci. Je tomu tak i ve skutečnosti? Na rozdíl od konkurence se zde nemusíte zdlouhavě registrovat, služba je téměř anonymní. První,

na co po vstupu na WWW stránky Droxi digisběrny narazíte, jsou „Všeobecné obchodní podmínky“. Teprve poté, co označíte, že s podmínkami souhlasíte, můžete pokračovat dále. Ve smlouvě na nic zajímavého nenarazíte, za zmínku stojí snad jen volba formátu (jpeg), ve kterém fotosběrna přijímá zakázky. Všechny příznivce maximálně věrných barev ještě překvapí pasáž zmiňující se o reklamaci:

Jako oprávněně uplatněná vada zakázky se uznávají technické nedostatky, kterým bylo možné za současného stavu techniky předejít. Zhotovitel neodpovídá za vady způsobené tzv. posunutím barev ke stavu, kdy barvy na zhotovené fotografii neodpovídají barvám na originálních fotografických souborech. Zhotovitel neodpovídá za zajištění souladu barev a za vadnou kvalitu originálních fotografických souborů.

Na další stránce se dozvíte mnohem více zajímavých informací. Najdete zde totiž ceník, seznam doporučených rozlišení pro jednotlivé formáty a seznam prodejen. Seznam prodejen je zobrazen jen v malém okně a rozříděn podle krajů, takže orientace v něm je poněkud horší. Proto doporučujeme spíše otevřít nové okno prohlížeče a v něm na adrese www.droxi.cz kliknout na levé části stránky na položku „prodejny“. U seznamu doporučených rozlišení by možná ještě začátečníci ocenili údaj o počtu megapixelů, tak jak se uvádí u digitálních fotoaparátů.

Samotné nahrávání fotografií je snadné a zvládne ho i začátečník. Je možné vybrat velké množství formátů fotografií a dvě rychlosti zpracování zakázky. Jestliže snímky dodá-

On-line klient není příliš přehledný, ale nabízí i manažer fotoalb.

- te do 15. hodiny, pak při standardní variantě budou hotové do 3 pracovních dnů a u varianty express do druhého dne. K dispozici je off-line klient, který umožňuje snadnější nahrání fotografií do sběrný. Kromě formátu je u fotografií také možné zvolit, zda chcete snímky rovnou zpracovat, nebo je ještě navíc i upravit. Podle informací z „help line“ spočívají úpravy v doladění barev, kontrastu, jasu...

Droxi nabízí rozsáhlé možnosti při nastavení „konfigurace“ fotografií. Ve finále totiž můžete kromě výše uvedených parametrů ještě volit mezi ořezem fotografie a bílými okraji a mezi provedením mat nebo lesk. Za pochvalu stojí především to, že tyto parametry lze snadno volit u každé fotografie individuálně. Nakonec musíte zadat jméno a příjmení a e-mailovou adresu, na kterou vám přijde oznámení o zhotovení zakázky. K dispozici je off-line klient, který může pomoci tam, kde platí za čas strávený na internetu...

Firmě lze vytknout především nedbalost při vytváření webu – zejména absencí mnoha důležitých informací, případně jejich zmatenost. Například v nápovědě tvrdí, že pokud v pracovní dny dodáte express zakázku do 17 hodin, můžete si fotografie vyzvednout již druhý den. Tento časový údaj se liší o dvě hodiny od toho, který je uveden přímo v on-line klientu. Další záhadou pro nás bylo ignorování zakázky při větším množství fotografií. Nakonec jsme vypátrali, že zakázka by údajně neměla přesáhnout 5 MB. Přesto se nám jednou podařilo do sběrný odeslat zakázku o velikosti 29 MB, která byla bez problémů zpracována. Podle našich informací je možné větší množství fotografií buď odeslat pomocí více zakázek, nebo nahrát na CD a využít prodejny drogerie jako sběrný.

Zpočátku jsme také nebyli spokojeni s rychlostí zpracování fotografií, protože slibované termíny byly běžně o několik dnů překročeny. Ke konci testu se situace zlepšila, překvapeni jsme byli, když jsme ve 14.40 hodin odeslali z Prahy express zakázku 39 fotografií, kterou jsme si druhý den v 15.10 hodin vyzvedli v Mladé Boleslavi. Mnohé by však mohlo zmást nesmyslné sdělení sběrný, které jsme pokaždé ráno obdrželi: „*Snímky si můžete vyzvednout následující pracovní den po 15. hodině ve sběrně.*“ Snímky samozřejmě byly k dispozici vždy ještě ten den odpoledne. A protože ani z hlediska kvality zhotovených fotografií jsme neměli výhrady, můžeme vám Droxi doporučit. Obzvláště nedůvěřiví jedinci si mohou (díky absenci „množstevního“ příplatku) digisběrný vyzkoušet tak, že si objednájí několik vybraných fotografií.

FOTO MORAVA

(WWW.MOJEFOTO.CZ)

Firma Foto Morava se zabývá velkoobchodním a maloobchodním prodejem „fotosortimentu“, a tak je i její nabídka fotografických služeb ►

C H I P Ř Í J E N 2 0 0 3

www.asus.com

► SCB-2408-D/U

- 24X CD Read / 24X CD-R Write / 12X CD Write / 8X DVD Read
- FlextraLink™
- FlextraSpeed™
- iF Design Award Winner 2003
- National Award of Excellence

► DVD-E616P1

- 16X DVD Read / 48X CD Read
- Low Vibration Mechanism
- AI Auto Speed Adjustment Technology
- High-Speed DAE & VCD Data Extraction
- Black Panel Available

► CRW-5224A

- Internal 52X CD-R Write / 24X CD-RW Write
- FlextraLink™
- FlextraSpeed™
- DDSS II (2nd Generation Double Dynamic Suspension System)
- Black Panel Available

► CRW-5224A-U

- External 52X CD-R Write / 24X CD-RW Write / 52X CD-Read
- FlextraLink™
- FlextraSpeed™
- DDSS II (2nd Generation Double Dynamic Suspension System)

ATComputers

ATComputers a.s.
Uhlířská 3 710 00 Ostrava
Tel: 596 253 111
Fax: 596 241 219
www.atcomp.cz

LEVI International a.s.
Telefonka 115, 627 00 Brno
Tel: 531 011 911
www.levi.cz

Volná místa
Obchodní zástupce
nebo pracovník PR
Zašlete životopis na adresu
sean_chen@asus.com.tw

ASUS
HEART OF TECHNOLOGY

		Příjem přes internet	podporované formáty	Cena (Kč) za 9 × 13 10 × 15	termín dodání	vyzvednutí fotografií	fotopapír
DROXI	www.droxi.cz	on-line, e-mail	jpg	4,9 4,9	3 dny	osobně	Kodak Professional
ROSSMANN	www.rossmann.cz	on-line	gif, jpg, zip	- 6,9 *	3 dny	osobně	Agfa Prestige
FOTO MORAVA	www.mojefoto.cz	on-line, e-mail	jpg	6,9 7,9	2 dny	osobně, dobírka	Fujicolor
FOTO ON-LINE	www.mojefotky.cz	on-line	jpg, tiff	7,5 8,5	48 hodin	osobně, dobírka, kurýr PPL, poštou (platba předem)	Fujicolor Crystal Archive
FOTO TREND	www.fototrend.cz	off-line klient	jpg	6,9 6,9	2 dny**	osobně, dobírka	Fujicolor Crystal Archive Supreme
FOTOSTAR	www.fotostar.cz	on-line, off-line klient	jpg, gif	7,9 7,9	3 dny	osobně, dobírka	Kodak Professional
FOTOLAB	www.fotolab.cz	on-line, off-line klient	jpg, gif	6,9 7,9	3 dny	osobně, dobírka	Agfa Prestige

* fotografie šíře 10

** na dobírku

► rozsáhlá. V souvislosti s digisběrnou se musíme zmínit o možnosti kalibrace monitoru nebo o manažeru fotoalb, který je zároveň i on-line bránou digisběrny. Na rozdíl od Droxi je zde nutná podrobnější registrace – kromě jména a příjmení zde musíte odhalit i svou adresu a při volbě dobírky i telefon. Práce v manažeru fotoalb je snadná a nebude s ní mít problémy ani začátečník. Nepotěšila nás však nemožnost nastavení parametrů u každé fotografie. Vždy je nutné volit rozměry, povrch a „ořez“ fotografií pro celou zakázku najednou. Nabídka více než dvaceti formátů je plně dostačující, nepřijemné však je, že široká síť, ve které si můžete fotografie vyzvednout, pokrývá především Moravu. Jste-li odjinud, zbývá vám ještě možnost zaslání fotografií na dobírku. Tím se ale zakázka poněkud prodraží: „*Přejete-li si zaslat Vaše fotografie na dobírku, bude Vám k zakázce do 1000,- Kč (včetně DPH) účtováno balné 30,- Kč a poštovné 95,- Kč. U zakázek nad 1000,- Kč (včetně DPH) hradí tyto náklady firma Foto Morava, s. r. o.*“

Z hlediska barevného podání jsme byli mírně zklamáni – a to především u interiérových fotografií.

ROSSMANN

(WWW.ROSSMANN.CZ)

Ani další síť drogerií si nenechala ujít příležitost zamíchat kartami v pokeru s digitálními fotografiemi. Nutno ale přiznat, že ve srovnání s konkurenční Droxi jde o hráče spíše podprůměrného. S kvalitou fotografií jsme sice spokojeni byli, ale cena za fotografii o šíři 10 cm byla vyšší. Musíme podotknout, že Rossmann nabízí zajímavé množstevní slevy, takže při více než 35 fotografiích zaplatíte jen 5,90 Kč za kus, obsahuje-li vaše objednávka více než 75 snímků, zaplatíte stejnou cenu jako u Droxi – 4,90 Kč za kus. Zajímavou perlíčkou je také možnost potisku hrnečku nebo vytvoření skládkanky puzzle.

Také Rossmann vsadil na on-line sběrnou, ale její provedení je horší než u konkurence. Chvilku trvá, než se v ní orientujete. Soubory se nahrávají po jednom, díky dobré rychlosti je však tento přístup snesitelný. Při ode-

sílání ale znejistí dobří počtáři, kteří si podrobně neprostudovali ceník. Ke každé zakázce je totiž připočítáno 29,90 za fotoindex a transfer. Tento „skrytý poplatek“, o kterém kromě ceníku už není nikde ani zmínka, může menší zakázku notně prodražit. Za největší výhodu Rossmannu tak lze uvést pouze rozsáhlou síť 420 prodejen po celé ČR, které mohou sloužit pro sběr i výdej fotografií.

FOTO ON-LINE

(WWW.MOJEFOTKY.CZ)

Rozpačitý – tak by se dal ve stručnosti pojmenovat dojem, který v nás zanechala návštěva stránek firmy Foto On-line. Na jedné straně přehledný design a hned na první stránce aktuální ceník, na straně druhé zastaralý obsah webu samotného – „nejaktuálnější“ je více než rok stará recenze Canonu G2. Také zde byla zvolena cesta on-line sběrnou se všemi výhodami i nevýhodami. Za nevýhodu lze považovat objem 10 MB, do kterého se musíte se zakázkou „vejít“. Mezi výhody lze zařadit akceptovány formátů jpg a tiff, s možností využití zip archivu. Za ►

- velké plus také považujeme možnost nastavit u každé fotografie v zakázce rozměry, provedení a případné (placené) korekce. Překvapivě není možná volba formátu (ořez nebo bílé okraje). Na rozdíl od jiných sběrů je zde zřetelně uveden množstevní příplatek, který u zakázek za méně než 200 Kč činí 30 Kč. Za velmi rozsáhlé lze označit možnosti vyzvednutí zakázky. Nejen díky počítačovým prodejním Autocontu a Comfuru si z nabídky měst vybere téměř každý. Off-line klient je momentálně ve fázi testování a bude podle vyjádření help line k dispozici na konci září. Bohužel kvalita (především věrnost barev) byla ze všech testovaných firem nejhorší, takže důvodem k návštěvě webu může být maximálně fotogalerie vytvořená z fotografií uživatelů.

FOTO TREND

(WWW.FOTOTREND.CZ)

Na rozdíl od ostatních sběrů vsadila sběrna Foto Trend na off-line klienta, i když titulek z webu (Sběrna fotoprací on-line) to nenaznačuje. Jeho aktivaci lze přirovnat k téměř bankovní operaci – tak složitě a otravně to není nikde jinde. Ovšem ani po nainstalování a zaregistrování klienta není všem trablům konec. Klient se ve Windows (XP) choval značně nestabilně a diktátorsky – pokud nebyl „na popředí“, odvětil se zatuhnutím. Celkově lze tuto firmu doporučit jen mimořádně trpělivým jedincům, kteří dokáží na transport 12 snímků (cca 5 MB) čekat více než 40 minut. I samotná práce v klientovi není žádný med. Rozčilovalo nás například to, že implicitně je u každého snímku nastaven počet objednaných na nulu. Pokud tedy chcete do sběrně odeslat více fotografií, seznámí se vaše ruce důvěrně s numerickou klávesnicí. Na druhou stranu lze prohlásit, že fotografie od Foto Trendu patříly v testu k nejlepším. Máte-li tedy dostatek času nebo možnost odeslat zakázku přes noc a požadujete-li především kvalitu, lze volbu této firmy doporučit.

FOTOSTAR

(WWW.FOTOSTAR.CZ)

Představovat firmu Fotostar jistě není potřeba. Určitě vás tedy nepřekvapí, že „největší velkoobchodatel amatérských a profesionálních fotoprací v Čechách“ se pustil i na tenký led digitálních fotografií. Cest, jak odeslat zakázku do sběrně, je několik. Od osobní návštěvy rozsáhlého množství sběrů přes off-line klienta až po on-line sběrně. I zde je registrace podrobnější, než by se nám líbilo, nabídka služeb, které jsou k dispozici po zaregistrování, však toto „vyzvídání“ ospravedlňuje. Na internetu máte navíc 100 MB prostoru pro svá fotoalba, která můžete zpřístupnit komukoliv. Ovládání on-line klienta není nejjednodušší, ale jakmile se v něm naučíte pracovat, budete maximálně spokojeni s jeho možnostmi. ►

Na webu fotostaru najdete i zajímavý minikurz digitální fotografie.

WWW.ASUS.COM

► V9950 Ultra/TD

- The world's most advanced, precise and powerful GPU – NVIDIA GeForce FX 5900Ultra
- All-new CineFX™ 2.0 engine delivers cinematic special effects
- The fastest 256MB DDR memory with 256-bit bus and AGP 8X interface
- ASUS proprietary online GameFace technology
- Industry's best platform for DirectX 9.0 & OpenGL 1.4
- nView multi-display technology for various display devices connectivity
- High valued software bundle: ASUS DVD XP S/W player and the hottest 3D games

► V9560 Ultra/TVD/128

- NVIDIA GeForce FX 5600Ultra
- AGP 8X support
- High speed DDR video memory
- Crystal-clear video output to TV for large screen presentation or game play
- DVI output for easy connectivity to digital flat panel displays
- 2nd VGA supported with the bundled adaptor
- Video input supports real time video capture, high quality compression (MPEG II / I, AVI), and video editing
- Software bundle - Hot 3D games, ASUS DVD XP, CyberLink PowerDirector Pro, CyberLink Media Show

► V9520 Magic

- NVIDIA GeForce FX 5200
- AGP 8X support
- High speed DDR video memory
- Crystal-clear video output to TV for large screen presentation or game play
- Complete DirectX 9 and OpenGL 1.4

ATComputers

ATComputers a.s.
Uhlířska 3 710 00 Ostrava
Tel: 596 253 111
Fax: 596 241 219
www.atcomp.cz

LEVI International

LEVI International a.s.
Tuřanka 115, 627 00 Brno
Tel: 531 011 911
www.levi.cz

Volná místa
Obchodní zástupce
nebo pracovník PR
Zašlete životopis na adresu
sean_chen@asus.com.tw

ASUS
HEART OF TECHNOLOGY

inzerce

- U každé fotografie je možné nastavit vše potřebné a nechybí ani možnost přidání kalibrační fotografie do zakázky nebo samotná kalibrace monitoru. Fotografie se do zakázky přidávají po deseti a rychlost nahrávání je více než dostatečná. Cena za fotografie je sice vyšší, ale firma nabízí množstevní slevy a slevy pro držitele firemních karet. Háčkem je ovšem to, že „karetní“ slevy nelze uplatnit v internetové fotosběrně. Kvalita fotografií je dobrá, takže firmu lze doporučit především všem držitelům karet, kteří budou objednávat fotografie ve větším množství na sběrnách.

FOTOLAB

(WWW.FOTOLAB.CZ)

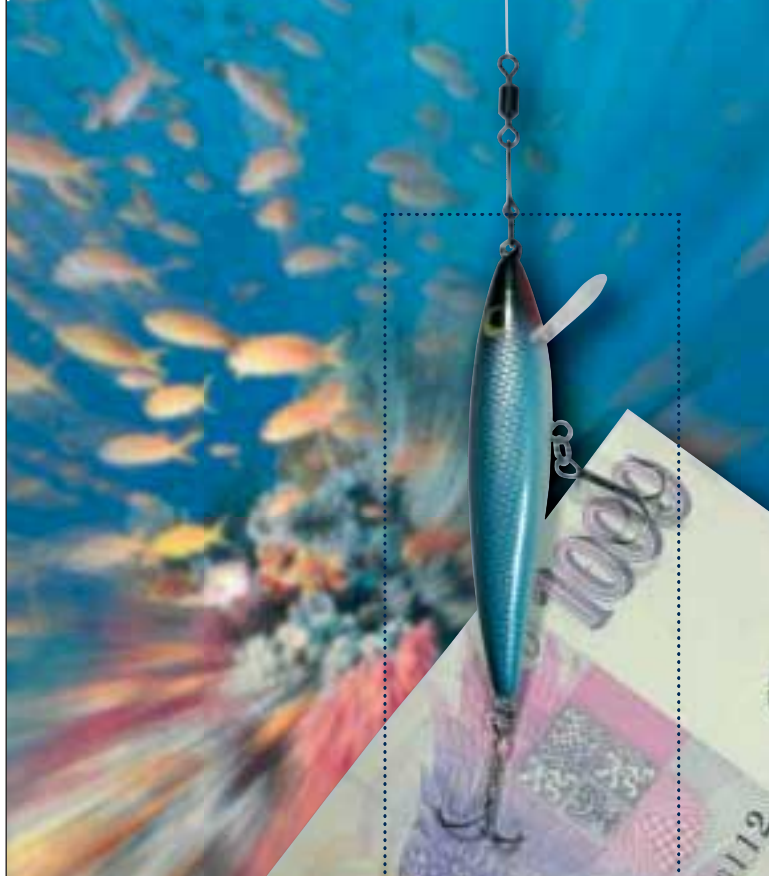
Také jeden z největších konkurentů FotoStaru – FotoLab – si nenechal ujít bitvu o digitální zákazníky. Do této bitvy se vybavil podobně jako jeho protivník – velkým množstvím „kamenných“ sběrů, off-line klientem a on-line sběrnou. My jsme vyzkoušeli kamennou sběrnou, kde jsme předali fotografie na CD. Pravděpodobně kvůli výběru sběrnou (mimo hlavní město) byla zakázka hotova až za týden. Za menší nepříjemnost lze označit poškození krabičky; tomu však lze předejít použitím slimboxu nebo papírového obalu CD. Internetová on-line sběrna je identická se sběrnou Rossmannu a i stejný papír napovídá, že Rossmann využívá služeb Fotolabu. Stejně jako fotografie konkurence patří snímky Fotolabu k těm nejlepším, potěší i nižší cena u formátu 9 × 13. Na internetu máte také k dispozici prostor pro fotoalba, která je možné sdílet s ostatními. Nejen pro velký počet sběrů lze Fotolab doporučit všem, kdo preferují „osobní kontakt“, a to jak při zadávání zakázky, tak i při jejím vyzvednutí.

Fotolab nabízí zajímavé ceny v tzv. výhodné linii...

JAK TEDY VYBRAT?

Podíváte-li se na testované firmy, je vám určitě jasné, že až na výjimky nelze vybírat podle kvality – ta je téměř srovnatelná. Pokud je vaším hlavním kritériem cena, doporučujeme zvolit Droxi drogerii, která vás může příjemně překvapit. Dalším kritériem volby firmy může být blízká „kamenná sběrna“, která vám nabídne pohodlnější vyzvednutí. Posledním motivačním prvkem může být vlastnictví zákaznické karty, která vám umožní „nákup“ za zajímavější ceny. Protože nebylo v našich silách otestovat všechny firmy zabývající se „přenosem bitů“ na fotopapír, můžeme vám pouze doporučit návštěvu webu www.digilaby.cz, kde můžete nalézt rozsáhlý seznam firem z tohoto oboru. Možná tam naleznete i svého favorita, který vám nabídne lepší ceny nebo větší možnosti při zadávání zakázky. Přejeme vám hodně štěstí při vybírání „porodní báby“ vašich digitálních úlovků.

■ ■ ■ Petr Kratochvíl, petr.kratochvil@vogel.cz

ZACHYTÍ ZBYTEČNÉ NÁKLADY

OLIVETTI d-Copia 35

kopírka/síťová tiskárna/skener/fax,
rychlost 35 str. A4/min., max. A3,
rozlíšení tisku až 2 400×600 dpi,
funkce scan-to-PC, scan-to-mail,
TWAIN, efektivní síťová správa,
ochrana provozu pomocí PIN kódů,
dotykový LCD displej

www.bvv.cz/invex
invex
Navštivte naši expozici na veletrhu
Invex 2003, pavilon A2, stánek č. 29

olivetti

«COMPLET, spol. s r.o.

autorizovaný dovozce a distributor Olivetti Tecnost
U Nikolajky 15, 150 00 Praha 5, tel.: +420 251 177 411
fax: +420 251 562 031, obchod@complet.cz
www.complet.biz

Stránky o fotografování

Fotíme s internetem

Digitálním fotoaparátům a fotografování obecně se věnuje celá řada internetových serverů. Najdete na nich nejen recenze a uživatelská hodnocení různých modelů digitálních fotoaparátů od známých výrobců, ale i neméně zajímavé návody, rady, tipy a triky.

Digitální fotoaparát většinou není zrovna laciná záležitost, a tak se před jeho koupí jistě vyplatí provést malý průzkum trhu. Kromě recenzí a technických parametrů je vhodné zvážit i komentáře a praktické zkušenosti uživatelů, projít si diskusní fóra nebo si prohlédnout zkušební snímky.

STRÁNKY VÝROBCŮ

Aparáty v nižší a střední cenové kategorii mají často velmi podobné funkční a kvalitativní parametry. Rozhodování při výběru výrobce, jehož model zvolíte, vám tak může usnadnit i péče a zákaznická podpora, kterou firma uživatelům svých výrobků věnuje prostřednictvím internetu. Na WWW stránkách známých firem můžete kromě podrobných technických dat, potřebných ovladačů a doplňkového softwaru najít i kompletní návod k použití vybraného modelu, řešení nejčastějších problémů nebo kontakty na technickou podporu a autorizované servisy.

Po krátké exkurzi po stránkách nejznámějších výrobců digitálních fotoaparátů bych vás rád upozornil zejména na internetové prezentace firem Nikon, Minolta a Olympus, kde kromě technických dat najdete i kompletní návody k použití, ovladače, užitečný software a v případě Minoly i firmware nabízených

fotoaparátů. Ostatní firmy (Sony, HP, Fuji-Film, Canon) na české zákazníky trochu pozapomínají, a tak zde sice najdete základní informace v češtině, ale další podrobnosti jsou zpravidla dostupné pouze v anglickém jazyce. Stránky neméně známých firem Kodak a Agfa nemá smysl navštěvovat, pokud neumíte alespoň trochu anglicky.

Internetové prezentace všech zmíněných firem najdete velmi snadno, jejich adresa se vždy shoduje s názvem firmy (například www.nikon.cz).

RECENZE, TIPY A TRIKY

Snad nejdůležitějším zdrojem informací o digitálních fotoaparátech jsou recenze zkušených uživatelů, zveřejňované na celé řadě serverů. Testy jsou zpravidla doplněny o zkušební snímky, nafocené při různých situacích a nastaveních parametrů, je však třeba dát si pozor na případné úpravy a kompresi testovacích fotografií. Žádný z níže uvedených serverů se však nezabývá pouze testováním a hodnocením fototechniky. Vždy zde najdete i zajímavé rady, návody, fotogalerie nebo soutěže.

DIGINEFF

Jestli si některý web zaslouží být uveden v pořadí jako první, pak jsou to nepochybně

stránky spisovatele, publicisty a fotografa Ondřeje Neffa s názvem **Digineff** (www.digineff.cz), na kterých se již od roku 1999 objevují krátké recenze a ukázky fotografií z různých modelů digitálních fotoaparátů. Autor testuje fotoaparáty prakticky od všech známých výrobců, a tak je velká pravděpodobnost, že si zde budete moci přečíst zhodnocení praktických zkušeností s aparátem, který vám v nějakém katalogu padl do oka.

Kromě recenzí najdete na Digineffu i řadu zajímavých návodů a triků, jak s vaším přístrojem pořídit lepší snímky, dozvíte se například, jak správně držet fotoaparát, jak fotit v ostrém slunci, jak nafotit portrét nebo krajinu, a připraven je i slovníček základních pojmů ze světa digitální fotografie. Pro ty, kteří si rádi s nafocenými snímky ještě dále pohrávají, je k dispozici dlouhá řada návodů na zpracování snímků v počítači. S použitím návodu a grafického editoru pak pro vás nebude problém odstranit z fotek velmi častý „efekt červených očí“, optimalizovat snímky pro použití na webu nebo napravit drobné vady na jejich krásu. Pokud bych měl Digineffu něco vytknout, bylo by to značné množství reklamy (nejen) na titulní stránce.

DIGIMANIE

Sever **DigiManie** s nepoměrně kratší historií, ale velmi razantním nástupem, který najdete na adrese www.digimanie.cz, patří do skupiny serverů Svět hardware. Výčet recenzí zve-

Navštivte FotoŠkolu na stránkách FotoAparát.cz

- Malou specialitkou, kterou však nenajdete přímo na webu Fotografování, ale na příbuzném webu Grafika on-line (www.grafika.cz) v rubrice *Digitální fotografie* pod odkazem *Přehled digitálních fotoaparátů*, je uživatelské hodnocení vybraného modelu fotoaparátu. Uživatelé hodnotí silné a slabé stránky přístroje a přidělují mu body ve čtyřech kategoriích – funkce, spolehlivost, poměr cena/výkon a kvalita fotografií. Další obsah rubriky o digitální fotografii na stránkách Grafiky je do značné míry totožný s články na stránkách Fotografování.

PALADIX FOTO-ON-LINE

Další web, který jistě stojí za vaši pozornost, najdete na adrese www.paladix.cz. **Paladix foto-on-line** se rovněž zabývá fotografováním obecně, tedy jak digitálním přístrojem, tak klasikou. Recenzí zabývající se fotoaparáty zde najdete sice poskrovnu, na druhou stranu jsou doplněny o testy fotopříslušenství, jako jsou objektivy a filmové skenery, ale také o hodnocení užitečného softwaru.

Kromě novinek ze světa fotografie jsou hlavní náplní Paladixu články o teorii a praxi fotografování. Pro čtenáře jsou připraveny desítky článků o různých způsobech a postupech, přičemž většinou nezáleží na tom, zda fotíte digitálním přístrojem, či klasikou, nechybí samozřejmě ani mnoho tipů a triků, jak vylepšit a upravit vaše snímky. Ke všem

Na photoPOSTU hodnotí fotoaparáty sami uživatelé.

Členové Klubu digitální fotografie pořádají mnoho společných akcí.

článkům mohou čtenáři vkládat své názory a komentáře, k dispozici je i diskusní fórum a fotogalerie.

Z obsahu serveru se ještě sluší jmenovat velmi zajímavou rubriku o cestování, bazar fototechniky, případně i internetový obchod Paladix foto-obchod, který je zároveň jediným zdrojem reklamy na těchto povedených stránkách.

FOTOAPARÁT.CZ

Nejen velmi fundované a podrobné recenze digitálních fotoaparátů plné testovacích snímků najdete na serveru **FotoAparát.cz** (www.fotoaparát.cz). Připravena je i dlouhá

řada článků, soutěží, diskusní fórum nebo fotogalerie.

Fotoaparáty lze srovnávat podle recenzí, tabulkových hodnot a kategorií, navíc je připraven i přehled cen v dlouhé řadě internetových obchodů.

Pro čtenáře, kteří mají již fotoaparát koupený a rádi by se něčemu přiučili, slouží rubriky *FotoŠkola* a *FotoRádce*. Témata článků zahrnují jak úplné základy fotografování, tak i rady a tipy pro pokročilejší uživatele, přičemž většinou nezáleží na tom, zda fotíte digitálně, nebo na kinofilm. Pro hloubavější čtenáře jsou pak připraveny články o principu a fungování digitálních fotoaparátů.

Své snímky můžete porovnávat s ostatními ve *FotoGalerii* nebo prostřednictvím některé z mnoha vypsanych soutěží, dále můžete navštívit rubriku *FotoVýlety* nebo si počíst v rubrice *FotoCestopis*.

Celkově je FotoAparát velmi zajímavý web s dlouhou řadou čtivých článků a recenzí, navíc s poměrně nízkým poměrem reklamy.

PHOTOPOST

Nejen hodnocení digitálních fotoaparátů a ostatní fototechniky, ale i internetových či kamenných obchodů a bazarů, psané nikoli redakčním týmem, ale samotnými uživateli, najdete na webu **photoPOST** na adrese www.photopost.cz.

Pro neomezený přístup ke kompletnímu obsahu serveru je třeba být registrovaným uživatelem, což však není vůbec žádný problém, zabere to jen trochu času. Návody, rady, triky a tipy jsou i zde povětšinou užitečné jak pro „digi“, tak i pro klasiku, na autorech je znát, že se v problematice vyznají, chybí však možnost s nimi polemizovat v komentářích. Připraveno je samozřejmě i diskusní fórum, bazar fototechniky a fotogalerie.

Design webu je velmi střídmy, na druhou stranu se však stránky rychle načítají a neobtěžuje vás spousta reklamy.

Nejen cestopisy se zajímavými fotografiemi najdete na stránkách Paladix foto-on-line.

► KLUBY A INSTITUTY

Příznivci fotografování (a to nejen digitálního) mají v internetu mocného spojence, s jehož pomocí si nejen mohou vyměňovat své názory a zkušenosti, ale třeba i porovnávat výsledky své práce. O to více pak zamrzí, že například web s názvem **dF klub – klub digitální fotografie**, na adrese dfklub.mateju.cz, nabízí tak málo článků z fotografické praxe. Zklamání vám může trochu vynahradiť fotogalerie, diskusní fórum, popřípadě osobní účast na některé z mnoha klubových akcí. Podle údajů na webu sdružuje klub asi dvě desítky členů, připojit se může každý,

Na PhotoNotes.org se dozvíte, jak fotografovat lépe a radostněji (anglicky).

s podmínku alespoň sporadické účasti na klubových akcích.

Pokud v případě dF klubu hovořím o drobném zklamání, pak obsah stránek organizace s honosným názvem **IDIF – Institut digitální fotografie** (www.idif.cz) je na tom ještě hůř. Posláním institutu je publikační činnost (edice Praktická fotografie), školicí a přednášková činnost a testování a certifikace produktů. Na webu IDIF se však, kromě ukázek ze čtyř dosud vydaných publikací s možností jejich objednávky a harmonogramu školení a přednášek, nedozvíme už vůbec nic zajímavého, natožpak o fotografování.

Na obranu institutu je třeba říci, že nabízené publikace jsou (alespoň podle ukázek) zajímavé a poučné.

KAM PRO RADY?

Internetové stránky uvedené v tomto článku jsou pouze malým přehledem adres, na kterých se můžete dozvědět něco o fotografování, pochlubit se svými výtvy nebo diskutovat s ostatními fotografy. Pokud vládnete cizími jazyky, zejména angličtinou, máte na výběr ještě nepřehledné množství dalších webů. Jen namátkou bych uvedl stránky **Steve's DigiCams**

Dlouhou řadu recenzí digitální techniky najdete na Steve's DigiCams (anglicky).

(www.steves-digicams.com), na kterých mimo jiné najdete stovky recenzí digitální fototechniky včetně příslušenství a zkušebních snímků. Řadu návodů, rad a slovník pojmů hledáte třeba na serveru **PhotoNotes.org** (photonotes.org).

Na závěr bych jen dodal, že ani přečtení mnoha odborných recenzí, případně řady (někdy i velmi nesmyslně argumentujících) komentářů v diskusních fórech vám nemůže při výběru digitálního fotoaparátu pomoci tolik jako samotné osahání si a vyzkoušení vybraného modelu, které by mělo být u solidního prodejce naprostou samozřejmostí. ■ ■ ■ Radek Kubeš

PLACENÁ INZERCE

**FAXUJTE,
TISKNĚTE,
SKENUJTE,
KOPÍRUJTE**

RYCHLOST TISKU
8 str./min

RYCHLOST MODEMU
33,6 kb/s

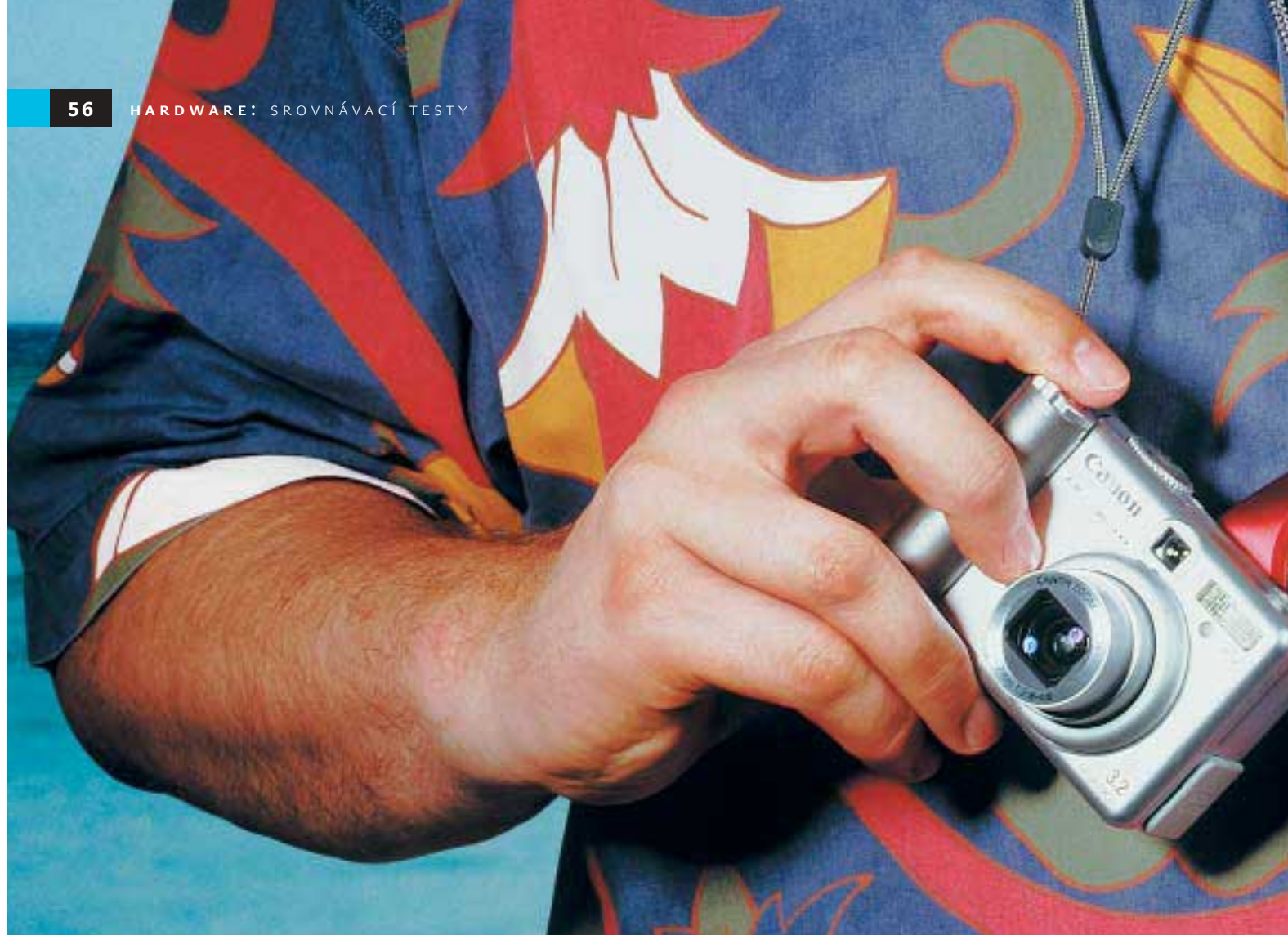
OKIOFFICE 86
13.990,-
CENA BEZ DPH

Kompaktní digitální LED fax s rozlišením Q600 dpi. Paměť 4 MB, počet stránek v paměti cca 320.
Síťové připojení: standardně modem 33,6 kb/s, volitelně ISDN 64 kb/s, T.37 - email, T.38 internet - fax.

invex NAVŠTIVTE WWW.OKI.CZ NEBO NÁM MŮŽETE ZAVOLAT: 224 890 157
HALA B STÁNEK 36 OKI SYSTEMS (CZECH AND SLOVAK), S. R. O., POBŘEŽNÍ 3, 186 00 PRAHA 8

OKI

10 digitálních fotoaparátů pro začátečníky a 4 digitální fotoaparáty střední třídy v testu

Kompaktní digitálky

Malý a lehce ovladatelný, nebo o něco větší, ale k tomu i více funkcí: digitální fotoaparáty nejnovější generace se od sebe odlišují tvarem i vybavením. Zda pro začátečníky, nebo pro střední třídu, to si musíte rozhodnout sami. Chip vám však poradí, na co si máte dát při nákupu pozor.

Koloseum – cvak, Španělské schody – cvak, Fontána di Trevi – cvak. Kdo se teď rozhlédne po fotografujících turistech, objeví téměř jistě více digitálních než běžných kinofilmových či snad APS aparátů. Má to své důvody: digitální fotoaparáty pokročily i ve třídě pro začátečníky tak daleko, že ti, kteří přestoupí z kompaktních aparátů, se nemusí obávat kroku zpět.

Zatímco ještě přednedávnem byly nejvyšší metou 3 megapixely a trojnásobný transfokátor, nyní patří k dobrému tónu 4, nebo dokonce 5 milionů obrazových bodů a čtyřnásobný transfokátor – minimálně od střední třídy. Potěšitelné je, že téměř

všechny moderní digitální fotoaparáty pracují podstatně rychleji než jejich předchůdci a tím jsou vhodné na pohotový zásah – zpoždění spouště je u některých testovaných přístrojů již pod polovinou sekundy. Také motory, které nastavují transfokátor objektivu, jsou silnější a rychlejší, nastavení požadovaného výřezu trvá jen zlomek sekundy.

Výrobci digitálních fotoaparátů však dále lakují věci narůžovo, co se týče megapixelů obrazového senzoru: samo rozlišení ještě nedělá dobré obrázky, důležitou roli hraje také kvalita objektivu a elektronika aparátu. Tak dochází například k tomu, že některé konzervativní aparáty se 3 megapixely, jako

například Canon PowerShot A70, podávají lepší výsledky než nafoukaný přístroj se 4 nebo 5 miliony pixelů.

Zde testované digitální fotoaparáty dodávají zpravidla dobré až velmi dobré fotografie – jsou zapotřebí měřicí přístroje a školené oko, aby se rozpoznalo, zda má fotografie přirozené barvy bez barevného nádechu, zda jsou podobné barevné tóny přesně odděleny a zda transfokátor a obrazový senzor vytváří správně kontrastní obrázek s ostrými konturami. V praxi jsou rozdíly viditelné především u obtížných motivů a problematicky osvětlených scenerií.

Abychom byli spravedliví k různým zaměřením, rozlišujeme v tomto testu mezi digitálními fotoaparáty pro začátečníky a střední třídou. Digitální fotoaparáty pro začátečníky jsou plnoautomatické přístroje, většinou

Rozdíly mezi třídami v praxi

Digitální fotoaparáty pro začátečníky by měly být kompaktní a jednoduše ovladatelné, se základním menu a objektivem. Ke střední třídě naproti tomu patří komplexní menu s mnoha funkcemi a objektiv s vyšším rozsahem zoomu nebo i lepší světelností.

▶ s 3megapixelovým senzorem a trojnásobným transfokátorem, které neumožňují buď žádné, nebo jen málo manuálních nastavení. Zapnout, stisknout a fotka je v bedně, tak zní jejich moto.

Digitální fotoaparáty střední třídy mohou sice pracovat tak jako přístroje pro začátečníky, tedy plně automaticky, ale umožňují také vstup do kreativní fotografie svobodnou volbou času a clony. Rozlišení CCD zde obnáší minimálně 3 megapixely a nasazení 3- až 5násobných transfokátorů. Také náročné prvky, jako například adaptér Canonu A70 pro předsádkové čočky a filtry, podporují spolu s ostatním vybavením kreativní nároky uživatele.

Tam, kde ve speciálních funkcích a manuálních možnostech nastavení naráží střední třída de facto na své hranice, nastupují digitální fotoaparáty horní třídy. Jsou vybaveny minimálně čtyřnásobným transfokátorem - oblibátní je adaptér pro filtr a nastavné čočky stejně jako úchyt pro blesk s ovládacími kontakty pro externí zábleskové přístroje. Digitální fotoaparáty první ligy, jako nový Canon PowerShot G5 (str. 63), jsou ideálním pracovním přístrojem pro profesionální fotografy.

TŘÍDA ZAČÁTEČNÍKŮ

Vedle regulérního testování jsme digitální fotoaparáty pro začátečníky podrobili oddělenému testu pohodlného uchopení.

Několik lidí s rozdílně velkýma rukama mělo posoudit, jak dobře lze přístroje uchopit. V ideálním případě leží ukazováček pohodlně na spoušti a palec na ovladači transfokátoru. Přitom by měl být aparát bezpečně v ruce. Z důvodů různých velikostí rukou neovlivnila tato zkouška celkové hodnocení.

CANON DIGITAL IXUS 400

Vše o zářícím vítězi testu v kapesním formátu se dočtete v jemu vyhrazeném sloupečku.

SONY CYBER-SHOT DSC-P8

Se svým ohnivým krytem (červená metalíza) vám padne kompaktní Sony hned do oka. Je možné si ale vybrat i jiné barevné varianty. O stále ještě velmi dobré páté místo v kvalitě obrazu se dělí tento 3megapixelový fotoaparát s trojnásobným transfokátorem s přístrojem 935 od HP; nedostatkem je bohužel žlutý nádech barev na snímcích pořízených při umělém osvětlení. Se zpožděním spouště 0,25 sekundy si ale Sony zajišťuje jednoznač-

TŘÍDA PRO ZAČÁTEČNÍKY

Pentax Optio S: Malý objektiv bez možnosti předsádky

STŘEDNÍ TŘÍDA

Canon A70: Instalován je adaptér pro filtry a širokoúhlé předsádky.

ně nejlepší pozici ve vytváření momentek. V disciplíně ergonomie získal model DSC-P8 nejlepší hodnocení, a to navzdory drobným nedostatkům: tak maličká funkční tlačítka s fotosymbolikou dobře ovládají jen špičaté prsty a už i na tak malém displeji je menu špatně čitelné.

Ergonomické body by si zasloužil Cyber-shot s kapacitou speciálního akumulátoru na zhruba 150 obrázků. Výsledek testu pohodlného uchopení bohužel ukázal, že lidem s malými rukama se s tímto modelem Sony bude zacházet obtížně. Svou video-funkci s rozlišením 640 × 480 bodů a uložením ve formátu MPEG se DSC-P8 odlišuje od konkurence.

KODAK EASYSHARE DX6340

Přesvědčivý nástup tohoto přístroje za 10 500 Kč jej učinil cenovým tipem. Více k němu naleznete v rámečku na straně 60.

HP PHOTOSMART 935

Tento fotoaparát má formát a hmotnost přibližně balíčku másla a na pohled působí spíše amatérsky a chudě. Na obrazové kvalitě senzoru s 5 megapixely a s trojnásobným transfokátorem s ohniskovou vzdáleností (přepočten pro 35mm film) od 37 do 111 mm není prakticky co kritizovat. Naopak, jako u Kodaku funguje i zde velmi dobře vyrovnaní bílé i u fotografií pořízených při umělém osvětlení. Na stisk spouště je HP připraven za 4 sekundy, zpoždění spouště 0,55 sekundy není úplně vhodné pro momentky. Výborné je naproti tomu vybavení modelu 935: je vybaven dálkovým ovládním a Docking-Bay, příslušné připojení naspodu aparátu ale není chráněno proti prachu.

Milým detailem je malá, druhá spoušť pro přímé spuštění nahrávání videa. Začátečníci

Zvednutá záklapka:
Tady je u Sony DSC P8
schovaná paměťová
karta a silný, nestan-
dardní akumulátor
Li-Ion.

a zapomnětliví budou potěšeni integrovanou nápovědou, která obsahuje tří- až pětistránkové vysvětlení funkcí a nastavení. V testu pohodlného uchopení přesvědčil HP u všech velikostí rukou.

PENTAX OPTIO S

Se svými rozměry zhruba 8 × 5 × 2 cm je Optio S doposud nejpůvabnějším fotoaparátem ve své třídě. Přesto nabízí tento 3,2 megapixelový aparát trojnásobný transfokátor. Přístroj je připraven k focení již za 4,5 sekundy; se zpožděním spouště 0,35 sekundy je také velmi vhodný na momentky. Pro pět fotek za sebou bez blesku potřebuje naproti tomu velmi dlouhou dobu – 24,2 sekundy, což upozorňuje na špatnou organizaci ukládání. Kapesní formát vůbec nesnižuje kvalitu obrazu – silný žlutý nádech obrázků pořízených při umělém osvětlení lze manuálně opravit.

I když se z hlediska vybavení Pentax umístil jen uprostřed testovaného pole, nabízí

jeho menu i některé méně časté funkce, jako například histogram (diagram rozdělení barev) a možnosti dodatečných změn formátu a komprese. Základní funkce jsou lehce dosažitelné. Jen v testu pohodlného uchopení nevyšel Optio S tak dobře – zejména v případě velmi velkých nebo velmi malých rukou.

EPSON PHOTOPC L300

Epson vybavený třímegapixelovým senzorem a trojnásobným transfokátorem s ohniskovou vzdáleností od 34 do 102 mm vypadá menší než HP 935 či Kodak DX6340. L300 přitom vypadá prostě, solidně a elegantně. V kvalitě obrazu je na čtvrtém místě v poli začátečníků – to znamená velmi dobré výsledky. Zaráží jenom lehký modrý nádech u obrázků pořízených při denním světle. Příjemná je krátká doba potřebná pro zapnutí a malé zpoždění spouště: 3,1 a 0,3 sekundy. Pro nepozorné uživatele je praktický ochranný kryt přes displej. Jinak firma Epson na vybavení L300

TŘÍDA PRO ZAČÁTEČNÍKY

CELKOVÉ HODNOCENÍ: 5/5
POMĚR CENA/VÝKON: dobrý
CENA: 17 560 Kč
INFORMACE: www.canon.cz

- + SOLIDNÍ KOVOVÝ KRYT
- + VYNIKAJÍCÍ KVALITA OBRAZU
- + VELMI DOBRÁ AUTOMATIKA
- + JEDNODUCHÉ UCHOPENÍ
- NENÍ VHODNÝ PRO MOMENTKY

CANON DIGITAL IXUS 400

Kapesní obr s dobrým vybavením

Navzdory kapesnímu formátu nabízí Ixus 400 nejlepší kvalitu obrazu a druhé nejlepší vybavení ve třídě pro začátečníky.

Příliš mnoho chromových a stříbrných tónů nenechává nejnovější Ixus působit tak ušlechtilé jako jeho předchůdce. Zato tento přístroj nabízí 4 megapixelový senzor a trojnásobný transfokátor. Kvalita obrazu přesvědčuje: i při slabém osvětlení se bez blesku podaří vytvořit dobré snímky – pokud máte pevnou ruku. Pro ty, kteří přecházejí z analogových aparátů, je příjemný přímý přístup k nejdůležitějším funkcím přes tlačítka se

symboly známými z analogových fotoaparátů. Náš test pohodlného uchopení absolvoval Ixus 400 také dobře: nejlépe se s ním zachází fotografům se středními a velkými rukama.

Negativa: Canon se se svými 3,6 sekundy při zapnutí a 0,56 sekundy zpoždění spouště příliš nehodí pro momentky. Nevýhodou pro často cestující uživatele je to, že speciální plochý akumulátor se oproti běžným tužkovým článkům v zahraničí hůře shání.

CHIP tip
říjen 2003
vítěz testu

inzerce

Praktické: Na kolečku s volbou funkcí aparátu DX6340 nabízí Kodak zároveň i nejdůležitější programy motivů.

poněkud šetřila. Dobře spustitelné základní funkce nejsou žádnou hádankou. Naposledy použité nastavení blesku a displeje zůstává navíc po vypnutí uloženo. V testu pohodlného uchopení dosáhl model L 300 jen průměrného výsledku: lidé s velkýma a středníma rukama jej mohou používat, pro malé ruce je méně vhodný.

NIKON COOLPIX 3100

Na skutečný kapesní fotoaparát je tento Nikon trochu velký, navzdory krytu z umělé hmoty ale sedí příjemně v ruce. Model 3100 je vybaven 3,2megapixelovým CCD snímačem a trojnásobným transfokátorem (ohnisková vzdálenost 36 až 108 mm v přepočtu na 35mm film).

S 5,7 a 0,8 sekundy pro zapnutí a zpoždění spouště se Nikon nehodí pro rychlé fotografování – to silně snižuje jeho hodnocení ergonomie. Zpoždění spouště se ale dá snížit prostřednictvím programu pro snímky krajiny. Trpělivé povahy odškodní aparát velmi dobrou kvalitou obrazu, třetí nejlepší v poli testovaných začátečníků. Při slabém světle je však nutné dost brzo zapnout blesk, při umě-

lém osvětlení vznikne na obrázcích lehký červenožlutý nádech.

Obsluha není díky zjednodušené symbolice problematická. Dobře dopadlo i kolečko volby funkcí, které také hned nabízí důležité programy motivů. Kromě toho potěšil Nikon v testu uchopení: všemi testujícími byl hodnocen nejlépe.

NIKON COOLPIX SQ

Díky kovovému krytu v kvadratickém základním tvaru a otočné jednotce objektivu působí tento fotoaparát ušlechtilěji a designérsky zdařileji než jinak výhodnější Coolpix 3100. Trojnásobný transfokátor 3,1megapixelového digitálního fotoaparátu stačí na ohniskovou vzdálenost od 37 do 111 mm. Doba zapnutí a zpoždění spouště (5,1 a 0,6 s) vychází u modelu SQ o něco lépe než u Coolpixu 3100; pro momentky přesto není vhodný. Zklamáním je, především ve srovnání se značně levnějším typem 3100, jenom uspokojivá kvalita obrazu. Co se týká vyrovnaní bílé barvy, umístil se Nikon SQ na srovnatelné pozici (červenožlutý nádech). Zarážející jsou i silné geometrické obrazce a zřetelné obrazové šумы. Následek: nejhorší hodnocení kvality v testu.

Jako u sesterského modelu 3100 neklade ani zde ovládání žádné hádanky – žádný div při téměř stejných ovládacích prvcích. U tohoto modelu jsou tyto prvky jen trochu jinak uspořádány. Každopádně je ale škoda, že kolečko volby funkcí nepřipouští hned volbu programu. V testu pohodlného uchopení dopadl model SQ hůře než typ 3100, protože dobře sedí jen ve velkých rukách.

OLYMPUS μ 400 DIGITAL

Digitální modely μ od firmy Olympus vycházejí ze svých hezky navržených sourozenců –

analogových aparátů pro 35milimetrový a APS formát filmu. Nápadný je nápis „All Weather“ na horní hraně – znamená ochranu proti stříkající vodě.

Pro momentky se 4megapixelový aparát s trojnásobným transfokátorem moc nehodí: potřebuje 4,1 sekundy pro start a má velké zpoždění spouště – 0,8 sekundy. Hezkého výsledku dosáhl naopak v kvalitě obrazu: Olympusu jen těsně uniklo velmi dobré hodnocení – na snímcích pořízených při umělém osvětlení ruší lehký žlutý nádech.

Nepraktické je to, že v cizině je v případě potřeby těžko nahraditelný plochý akumulátor i xD paměťová karta, pro kterou zatím nejsou dostatečně rozšířeny čtečky. Obsluha μ 400 nepřináší žádné problémy. V ruce ale tento aparát dobře nesedí – u žádné velikosti ruky.

FUJI FINEPIX F410

Fotoaparát Fuji se svým kovovým krytem působí nevtíravě elegantně. Pracuje s 3,2megapixelovým SuperCCD snímačem, ze kterého vycházejí až 6megapixelové fotografie. Má trojnásobný transfokátor (38 až 114 mm

Ještě jeden volicí kroužek: I u Coolpixu 3100 od Nikonu se dají nastavit programy motivů bez přechodu do menu.

TŘÍDA PRO ZAČÁTEČNÍKY

CELKOVÉ HODNOCENÍ: 4/5

POMĚR CENA/VÝKON: velmi dobrý

CENA: 10 490 Kč

INFORMACE: www.kodak.com

- + VYNIKAJÍCÍ ČTYRNÁSOBNÝ ZOOM
- + VELMI DOBRÉ VYROVNÁNÍ BÍLÉ
- + VHODNÝ PRO MOMENTKY
- + NEKOMPLIKOVANÉ OVLÁDÁNÍ
- HORŠÍ NA UCHOPENÍ

KODAK EASYSHARE DX6340

Fotoaparát s dalekohledem

Čtyrnásobný transfokátor ze závodů Kreuznach Schneider s dobrou světelností pomohl našemu cenovému tipu ke druhé nejlepší kvalitě obrazu.

DX6340 je sice největším fotoaparátem v poli začátečníků, má ale také čtyrnásobný transfokátor s ohniskovou vzdáleností 36 až 144 mm. Doba startu je relativně dlouhá – 5,4 sekundy. Potom jsou ale díky zpoždění spouště jen 0,4 sekundy možné pořizovat i momentky. Fotografování s vadou zraku budou potěšeni hledáčkem s vyrovnaním dioptrií, jakož i velkým kontrastním displejem.

Ti, kteří přecházejí z analogových aparátů, ocení dobré funkční symboly, známé z analogového světa, a praktické volicí kolečko nabízí také hned nejdůležitější programy motivů. Test pohodlného uchopení dopadl jen průměrně, proto byste měli i navzdory plastikovému krytu vzít tento slušný fotoaparát před koupí alespoň jednou do ruky.

Škoda že nabíječka je pouze za příplatek.

CHIP tip
říjen 2003 cena/výkon

inzerce

ohniskové vzdálenosti pro 35mm film). F410 potřebuje při zapnutí jen 2,9 sekundy a se zpožděním spouště 0,33 sekundy umí i rychlé série fotek. Kvalita obrazu je ale jen uspokojivá – vyrovnání bílé a sklon k šumům jen málo přesvědčí. Bezproblémová obsluha neudiví vzhledem k malému rozsahu funkcí. V testu pohodlného uchopení zanechal model F410 u všech testujících použitelný dojem.

STŘEDNÍ TŘÍDA

Fotoaparáty střední třídy jsou pracovní přístroje, a patří proto do rukou zkušených digitálních fotografů. Jsou orientovány především na kvalitu – ergonomie hraje odpovídajícím způsobem menší roli než rozlišení, větší oblast transfokátoru a mnoho

Dobře utěsněno: Gumová těsnění krytu dělájí Olympus μ 400 Digital odolným proti stříkající vodě.

manuálních možností nastavení. Přesný údaj o rozlišení poskytne počet čistě oddělených liniových párů na výšku obrazu – čím vyšší, tím lépe pro snímky velkého formátu.

CANON POWERSHOT A70

Vítěz testu a cenový tip zároveň! Tento fotoaparát střední třídy je cenovým hitem – je levnější než vítěz testu ve třídě začátečnicků. Proč získal model A70 obě vyznamenání Chipu, se dozvíte v příslušném rámečku.

PENTAX OPTIO 550

5 megapixelů, pětinasobný transfokátor a jen 250 gramů hmotnosti včetně akumulátoru – Optio 550 je nejkompaktnějším digitálním fotoaparátem v testovaném poli střední třídy. Na kvalitě obrazu se těžko najdou nedostatky; jen při fotografování venku se ve srovnání s ostatními digitálními fotoaparáty modré nebo bohužel objeví lehce fialově zabarvené. Za znamenité schopnosti rozlišení (1370 liniových párů na výšku obrazu) dostává 100 bodů – to je nejvyšší hodnota v testu.

Automatické vyrovnání bílé pracuje při denním světle dobře, technicky lze ale změřit lehký červenožlutý nádech. Manuálně nejde tento barevný posun zcela odstranit, místo toho dostane obraz modrý nádech, čímž působí barvy trochu studeně. Body byly přístroji Optio 550 srazeny za to, že barevný displej plápolá a není tak ostrý jako například u Canonu PowerShot A70.

Dvanáct různých režimů: Zcela bez pomoci menu volíte u Canonu A70 důležitá nastavení pomocí otáčecího kolečka.

Se zpožděním spouště 0,7 sekundy patří Optio 550 k líným digitálním fotoaparátem v testované střední třídě. Proces zapnutí trvá 6,6 sekundy, vypnutí 4 sekundy – momentky nejsou silnou stránkou tohoto fotoaparátu. Díky pětinasobnému transfokátoru s velkou ohniskovou vzdáleností (37,5 až 187,5 mm, přepočteno na 35mm film) sice fotoaparát překračuje průměr, zoom se však dá nastavit jen v deseti krocích – plynulejší zoom by byl praktičtější.

Přesvědčivý je naproti tomu režim supermakro: k objektu se můžete přiblížit až na 3 cm. Chvályhodné je to, že nabíječka včetně Li-Ion akumulátoru (1800 mAh) patří k dodávce. Výrobce ale šetřil na SD paměťové kartě: 16 MB je příliš málo na 5 megapixelů, při nejvyšším rozlišení se na kartu vejde jen pět snímků.

STŘEDNÍ TŘÍDA

CELKOVÉ HODNOCENÍ: 5/5

POMĚR CENA/VÝKON: velmi dobrý

CENA: 13 760 Kč

INFORMACE: www.canon.cz

Ochrana: Displej je vestavěn pod krytem utěsněným vůči prachu.

- + VÝHODNÁ CENA
- + VELMI DOBRÁ KVALITA OBRAZU
- + VYNIKAJÍCÍ AUTOMATIKA
- + OBSÁHLÉ MENU
- + ZÁVITÝ PRO FILTRY A PŘEDSÁDKOVÉ ČOČKY

CANON POWERSHOT A70

Zářící dvojitý vítěz

Za necelých čtrnáct tisíc korun nabízí Canon univerzální digitální fotoaparát s velmi dobrými optickými hodnotami a přesvědčivou obsluhou.

Navzdory pouze 3 milionům pixelů se může Canon PowerShot A70 v kvalitě obrazu poměřovat se 4- až 5megapixelovými digitálními fotoaparáty. Obrazový senzor vytváří jen minimální šumy, pleťové barvy a plochy s pastelovými barvami působí velmi přirozeně. Silnou stránkou CCD je vysoká možnost kontrastu: i při nevhodných světelných podmínkách se zřetelně objeví slabé kontury objektu.

V rozlišení nemůže Canon s čtyř- a pětimegapixely tak docela držet krok. Jejich rozdělení je 1230 až 1370 liniových párů na výšku obrazu, zatímco PowerShot A70 dosahuje jen 1128. Výřez obrazu je proto lepší vytvořit již pomocí optického transfokátoru na místě, a ne například následným zvětšením a dalším zpracováním v počítači. Vyrovnání bílé je

u snímků pořizovaných za denního světla zvedné, ale s umělým osvětlením jsou problémy: lehký červenooranžový nádech se však dá manuálně odstranit.

Naše testovací pracovníky nadchla příkladná navigace napříč mnoha rovinami menu. Pomocí funkčních a speciálních kláves (Hot Keys) není složité najít správné nastavení – pomocí volicího kolečka nastavujete rychle a komfortně jeden ze dvanácti připravených režimů snímání. Čas závěrky se dá velmi citlivě nastavit ve 45 stupních mezi 1/2000 a 15 sekundami – zůstává tak hodně prostoru pro uměleckou tvorbu.

MINOLTA DIMAGE F200

Tento kompaktní 4megapixelový digitální fotoaparát s trojnásobným transfokátorem je obalen stabilním hliníkovým krytem, který díky pogumovaným úchytům bezpečně sedí v ruce. Testovací snímky pořízené při denním světle působí jako lehce pře-světlené, ve srovnání s jinými aparáty vycházejí pleťové barvy poněkud bledě. Fotografie pořízené při umělém osvětlení mají lehký žlutozelený nádech, který se ale dá manuálně odstranit. Co se týče rozlišení, má F200 1230 liniových párů na výšku obrazu, průměrnou hodnotu pro 4 megapixely. Pro makroformáty se Minolta hodí méně, blíže než na 13 centimetrů se k objektu nepřiblížíte. Se zpožděním spouště 0,7 sekundy a s délkou zapínání 6,5 sekundy patří Dimage F200 k pomalým přístrojům v testu – momentky jsou nemožné. Displej zanechává dvojaký dojem: uvnitř se vytvoří obrazová informace kontrastní a s vysokým rozlišením, při silném slunečním svitu je ale špatně čitelná.

Kdo chce fotky vyvířovat programem na zpracování obrazu, strefil se s F200 do čer-

ného. Digitální fotoaparát ukládá fotky nejen ve formátu JPEG, ve kterém může docházet ke ztrátám, ale i ve formátu TIFF – to je funkce, kterou nabízí v této třídě jen Samsung Digimax V4. Dobu expozice můžete nastavit ve velkém rozmezí: mezi 1/1000 a 15 sekundami, a to ve 29 stupních – tím je ulehčeno kreativní fotografování. Několik bodů ale F200 ztrácí v hodnocení ergonomie: navigace menu je kostrbatá, protože kurzor reaguje na řídicí povely se zřetelným zpožděním. Nabíječka a akumulátor nepatří k dodávanému vybavení, zaplatíte za ně dalších zhruba 1500 Kč.

SAMSUNG DIGIMAX V4

Kompaktní stavba, 4megapixelový senzor a trojnásobný transfokátor – to jsou data nového digitálního fotoaparátu firmy Samsung, který váží s akumulátorem jen 215 gramů. Při srovnání fotografií s testovacími snímky aparátů Canon je rozpoznat lehký modrý nádech; tím působí barvy trochu matně a studeně. Na 4megapixelový aparát by měl model V4 lépe rozlišovat – umí od sebe oddělit jen 1093 liniových párů na výšku

Dioptická korekce: S posuvným ovladačem mohou nositelé brýlí přizpůsobit optický hledáček Pentaxu Optio 550 od -3 do +1 dioptrie na optimální vidění bez brýlí.

obrazu. 3megapixelové aparáty i PowerShot A70 jsou v této testované disciplíně lepší. Automatické vyrovnaní bílé funguje řádně, školené oko ale rozpozná lehký žlutozelený nádech na snímcích pořízených při umělém osvětlení. Transfokátor se dá nastavit v sedmi krocích jen zhruba, ostatní aparáty v této třídě nabízejí minimálně dvanáct kroků nastavení transfokátoru.

Samsung je nejpomalejší aparát v testu: zpoždění spouště je 0,8 až 1 s a po zapnutí uběhne 6,5 sekundy, než je přístroj připraven

NEJVYŠŠÍ TŘÍDA: TOTO DOSTANETE ZA VÍCE NEŽ 25 000 Kč

Canon PowerShot G5: Okénko do první ligy

PowerShot G5 je 5megapixelový fotoaparát se čtyřnásobným transfokátorem. Novinkou oproti předchozímu modelu PowerShot G3 je například to, že obrazový senzor nabízí o milion pixelů větší rozlišení, nebo to, že kryt již nezáří stříbrně, ale představuje se v decentním černém hávu. Dostanete vysoce kvalitní digitální fotoaparát, který se od střední třídy zřetelně odlišuje svými velmi dobrými měřenými výsledky (viz tabulka), mnoha možnostmi nastavení a vysokým komfortem při obsluze. Volitelné filtry a předsádkové čočky, například konvertor pro extrémní makrosnímky i širokoúhlý konvertor a telekonvertor, velmi rozšiřují spektrum použití. Nový Canon je dále vybaven patkou pro blesk, což je atribut, který zpravidla u nižších tříd fotoaparátů chybí. Také ve světelnosti objektivu (2.0) s ním nemůže třída začá-

tečnicků ani střední třída držet krok. V testované disciplíně rozlišení rozliší G5 až 1480 liniových párů na výšku obrazu. Pro srovnání: fotoaparát střední třídy s 5 megapixely, jako například Pentax Optio 550, rozliší o sedm procent méně. Vytisknout ostrý plakát ve formátu A3 na fototiskárně tak nebude žádný problém. Canon dále září ve vynikajícím vyrovnaní bílé: při denním světle produkuje perfektní fotky bez barevného nádechu, všechny barevné tóny působí velmi příjemně.

S zpožděním spouště 0,6 sekundy není přístroj příliš vhodný pro momentky. Ambiciózní digitální fotografování si přijdou na

své s programy motivů pro portréty, krajiny a noční snímky. Jinými digitálními fotoaparáty v této třídě jsou například nový Nikon CoolPix 5400, Olympus C5050 a Casio QV-5700 – ceny se pohybují mezi 22 000 až 28 000 Kč.

PLACENÁ INZERCE

www.eproton.cz

- internetový obchod s největšími sklady
- foto, TV, DVD, audio, mobilní telefony, domácí elektro

ePROTON

- 1500 nejprodávanějších výrobků do 48 hodin
- záruka kvality a spolehlivosti, nízké ceny

Nejen testované digitální fotoaparáty najdete v internetovém obchodním domě www.eproton.cz

Ergonomické: Raménko transfokátoru a tlačítka Minox F200 jsou uspořádány tak, že přístroj lze obsluhovat jednou rukou.

k použití. Procházení menu je zdlouhavé: abyste například vymazali obrázek, musíte pětkrát stlačit tři různá tlačítka.

Dobře řešeno je elektrické napájení: V4 běží s bateriemi a NiMH nebo Li-Ion akumulátory – napětí napájení smí kolísat mezi 2,2 a 3,7 voltu. Když je akumulátor prázdný, koupí se jednoduše dvě baterie (AA/Mignon) a fotí se dále. Nabíječka a akumulátor nepatří bohužel k dodávanému vybavení, stojí navíc zhruba 2700 Kč.

ZÁVĚR

Zapnout, stisknout spoušť a obrázek je v bedně – to je moto digitálních fotoaparátů pro začátečníky. Jako nejvšestrannější v této třídě doporučujeme Canon Ixus 400, vítěze testu. Zvláště příjemný pro začátečníky je náš cenový tip – DX6340 od Kodaku. Pro momentky a malá videa se naproti tomu nejlépe hodí DCS-P8 firmy Sony.

Digitální fotoaparáty střední třídy mají rozlišení mezi 3 až 5 megapixely a minimálně trojnásobný transfokátor. V případě potřeby můžete manuálně nastavit čas pro clonu a závěrku – můžete tak mít větší vliv na tvorbu obrázků. Canon PowerShot A70 je momentálně nejuniverzálnějším digitálním fotoaparátem střední třídy, navíc je neporazitelně cenově výhodný. Začátečníci ocení perfektní automatiku, zkušenější uživatelé mohou fotografovat s manuálním nastavením nebo s dvanácti kreativními programy pro motivy snímků. Kdo hledá digitální fotoaparát s pětinasobným transfokátorem a 5megapixelovým rozlišením, ten se s Pentaxem Optio 550 strefí do černého.

VÁŠ VÍTĚZ...

... nemusí být nutně i náš. Abyste vypátrali, který přístroj bude nejlépe vyhovovat vašim požadavkům, zvažte sami podle svých osobních kritérií. ■ ■ ■ Loys Nachtmann a Manfred Rindl

JAK CHIP TESTUJE DIGITÁLNÍ FOTOAPARÁTY

Perfektní obrázky a vysoké tempo

Chip testuje digitální fotoaparáty ve třech kategoriích: pro začátečníky, dále střední a nejvyšší třídu. Čím vyšší je třída, tím větší podíl v hodnocení zaujímá kvalita obrazu a tím menší ergonomie. Těžiskem tohoto testu jsou digitální fotoaparáty pro začátečníky a fotoaparáty střední třídy.

KVALITA OBRAZU

Od moderního digitálního fotoaparátu očekáváme dobré fotografie při denním i umělém osvětlení. V naší testovací scéně musí být přirozeně zobrazena barva těla umělé hlavy a pastelové tóny krabičky s líčidly. Pomocí světla a tmavě červené růže zjistíme, jak dobře umí testované přístroje rozlišit tóny červené. Kontrastní možnosti obrazového senzoru zjišťujeme pomocí tmavě růže. Abychom zjistili, zda digitální fotoaparát dobře zpracovává reflexní předměty, dali jsme do testovacího motivu síto a skleněnou koule. Při fotografování diagramu ISO 12233 měříme skutečné rozlišení obrazového senzoru. Čím více liniových páru na výšku obrazu (lp/vo) umí fotoaparát rozlišit, tím kvalitnější je obrazový senzor, objektiv a programové vybavení aparátu.

VYBAVENÍ

Funkce, jako je automatické nastavení, volba času závěrky a clony, možnosti makrosnímku, se pozitivně odrážejí v hodnocení vybavení. Předem definované režimy pro fotografie krajiny a portrétů, jakož i programy pro panoramatické snímky se také kladně podepisují na bodovém kontě. Také režim videa, nejlépe 640 × 480 bodů, by neměl chybět. Vedle fotografií formátu JPEG musí dobrý digitální fotoaparát podporovat také bezztrátové formáty obrazu TIFF nebo RAW, abyste mohli digitální snímky následně vypíplat v programu na zpracování obrázků. Akumulátor a nabíječka by měly patřit k základnímu vybavení, předností jsou různé režimy blesků, jako například redukce jevu červených očí nebo digitální blesk.

ERGONOMIE

Na kolečko nastavení režimů a programovatelné funkční klávesy klade Chip velký důraz, protože umožňují přímý výběr specifických funkcí. Razantní autofokus a rychlé ukládání obrázků jsou důležité pro momentky. Proto zjišťujeme zpoždění spouště a dobu, kterou potřebuje fotoaparát pro pořízení pěti snímků v sérii za

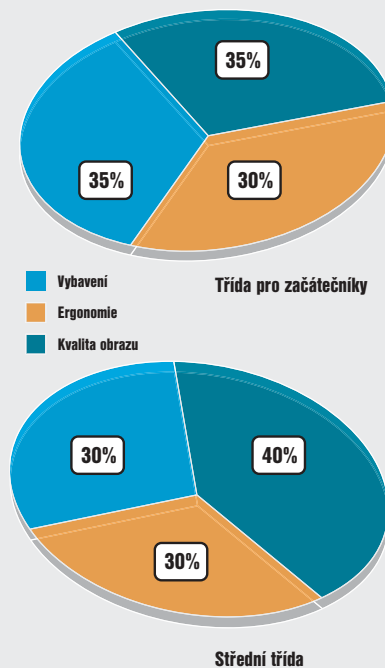

TESTOVACÍ MOTIV: Toto zátiší vyfotil každý digitální fotoaparát za denního a za umělého světla.

sebou. Body jsou teprve za to, když je zpoždění spouště menší než 0,9 sekundy – je měřen také čas zapínání a vypínání aparátu. Transfokátor se musí dát nastavit rychle a velmi citlivě, čím více má transfokátor stupňů, tím lépe.

Velkou hodnotu přikládají naši testující také přehlednému menu s co možná nejpohodlnější navigací a možností rychlého nastavení parametrů. Všechna tlačítka by měla být umístěna tak, aby byla dobře dosažitelná. Barevný LCD monitor musí zobrazovat jasný obraz a správný výřez – i při světlém okolí. Abychom zjistili, jak hospodárně zachází digitální fotoaparát s akumulátorem, zjišťujeme spotřebu při snímání, v režimu standby, při vysunutém a zasunutém transfokátoru a při fotografování s bleskem.

JAK HODNOTÍ CHIP

inzerce

TŘÍDA PRO ZAČÁTEČNÍKY

FOTOAPARÁT	CANON DIGITAL Ixus 400	SONY CYBER-SHOT DSC-P8	KODAK EASYSHARE DX 6340	HP PHOTOSMART 935	PENTAX OPTIO S
ORIENTAČNÍ CENA VČETNĚ DPH [Kč]	17 560	12 990	10 490	17 490	14 990
INTERNET	www.canon.cz	www.sony.cz	www.kodak.com	www.hp.cz	www.pentax.cz
CELKOVÉ HODNOCENÍ	95	93	88	82	81
KVALITA OBRAZU (35%)	100	93	99	93	90
ERGONOMIE (35%)	98	99	79	80	83
VYBAVENÍ (30%)	85	87	81	69	66
POMĚR CENA/VÝKON	dobrý	velmi dobrý	velmi dobrý	dostatečný	uspokojivý
ZÁVĚR	Vítěz do kapsy, nejlepší kvalita obrazu, dobré uchopení	Sympatický design, velmi dobrá kvalita obrazu a MPEG Vídea	Levný, trochu neohrabaný fotoaparát pro začátečníky se čtyřnásobným transfokátorem	Nejtěžší fotoaparát v testu. Velmi příjemný pro začátečníky díky on-line pomoci	Velmi malý, omezené vybavení. Ne pro každou velikost ruky
VÝSLEDKY TESTŮ					
ZPOZDĚNÍ SPOUŠTĚ BEZ BLESKU	0,56 s	0,25 s	0,4 s	0,55 s	0,35
MINIMÁLNÍ VZDÁLENOST PRO MAKRO	5 cm	8 cm	7 cm	14 cm	7 cm
ČAS PRO 5 SNÍMKŮ BEZ BLESKU	8,45 s	6,2 s	11,5 s	9,5 s	24,2 s
POČET SNÍMKŮ S AKUMULÁTOREM	90	150	170	130	100
KAPACITA BATERIE	3,11 Wh	2,80 Wh	4,32 Wh	4,32 Wh	2,63 Wh
ODBĚR BEZ/S DISPLEJEM	0,4/2,1 W	0,3/1,0 W	0,12/1,75 W	1,5/2,0 W	1,1/1,6 W
ROZLIŠENÍ PODLE ISO 12233	1345 lp/vo	1245 lp/vo	1090 lp/vo	1325 lp/vo	940 lp/vo
DOBA VYPNUTÍ/ZAPNUTÍ	3,6/2,7 s	3,3/4 s	5,4/2,5s	4/3,2 s	4,5/1,7 s
TECHNICKÁ DATA					
MAXIMÁLNÍ ROZLIŠENÍ OBRAZU	2272 × 1704 pixelů	2048 × 1536 pixelů	2032 × 1524 pixelů	2508 × 1952 pixelů	2048 × 1536 pixelů
POČET PIXELŮ					
CELKOVÝ/EFEKTIVNÍ/INTERPOLOVANÝ	4/3,87/- mil.	3,2/3,14/- mil.	3,1/3,01/- mil.	5,25/5,0/-mil.	3,2/3,14/- mil.
OHNISKOVÁ VZDÁLENOST (PŘEPČET PRO 35MM FILM)	36 - 108 mm	39 - 117 mm	36 - 144 mm	37 - 111 mm	35 - 105 mm
TRANSFOKÁTOR OPTICKÝ/DIGITÁLNÍ	3-/3,6násobný	3-/3,2násobný	4-/3,5násobný	3-/7násobný	3-/2násobný
SVĚTELNOST OBJEKTIVU	2,8/4,9	2,8	2,2 - 4,8	2,6 - 4,8	2,6 - 4,3
ROZSAH CLONY	2,8 - 4,9	2,8 - 5,6	2,2 - 13	2,6 - 9	2,6 - 4,8
ČAS ZÁVĚRKY AUTOMATICKÝ	15 - 1/2000 s	2 - 1/2000 s	4 - 1/2000 s	15 - 1/2000 s	1 - 1/2000 s
ČAS ZÁVĚRKY MANUÁLNÍ	-	-	4 - 1/2000 s	-	-
ÚHLOPŘÍČKA DISPLEJE/ROZLIŠENÍ	1,5 palce/-	1,5 palce/123 000 pixelů	1,8 palce/ 134 000 pixelů	1,5 palce/113 578 pixelů	1,6 palce/80 000 pixelů
VYROVNÁNÍ BÍLÉ	5 stupňů	5 stupňů	3 stupně	4 stupně	5 stupňů
PAMĚŤOVÁ KARTA	CF-1	Memory Stick	SD	SD	SD
PAMĚĚ VNITŘNÍ/DODÁVANÁ	-/32 Mbytu	-/16 Mbytu	16/- Mbytu	-/16 Mbytu	-/16 Mbytu
ROZLIŠENÍ VIDEO (V PIXELECH)	320 × 240, 160 × 120	640 × 480	320 × 240	288 × 208	320 × 240
SNÍMKY ZA SEKUNDU/SE ZVUKEM	15/ano	16,6/ano	15/ano	15/ano	15/ano
MAXIMÁLNÍ DOBA SNÍMÁNÍ	180 s	300 s	172 s	30 s	30 s
ROZMĚRY (Š × V × H)	87 × 57 × 28 mm	105 × 51 × 36 mm	114 × 55 × 31 mm	97 × 67 × 45 mm	83 × 52 × 20 mm
HMOTNOST	217 g	200 g	230 g	270 g	115 g
SOFTWARE PRO ZPRACOVÁNÍ OBRÁZKŮ	Arcsoft Photoimpression 4.0, Videoimpression 17, Image Browser 3,0, Photo Stich 3,1, FileViewer Utility	Pixela Image Mixer 1.5	Kodak Easy Share	HP Photo & Imaging software, HP Memories Disc Creator	Magix na CD, ACDSee
NABÍJEČKA/DODÁVANÝ AKUMULÁTOR	ano/ano	ano/ano	ne/ne	ano/ano	ano/ano
NEKOMPRIMOV. FORMÁTY OBRÁZKŮ TIF/RAW	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne

PODLE TOHOTO KLÍČE UDĚLUJE CHIP POČET ČTVERČEKŮ: 100 - 90 bodů 5 čtverečků; 89 - 75 bodů 4 čtverečků; 74 - 60 bodů 3 čtverečků; 59 - 45 bodů 2 čtverečků; 44 - 20 bodů 1 čtvereček; 15 - 0 bodů 0 čtverečků

TŘÍDA PRO ZAČÁTEČNÍKY					
FOTOAPARÁT	EPSON PHOTOPC L300	NIKON COOLPIX 3100	NIKON COOLPIX SQ	OLYMPUS μ 400 DIGITAL	FUJIFILM FINEPIX F410
ORIENTAČNÍ CENA VČETNĚ DPH [Kč]	15 900	12 340	15 190	17 090	12 990
INTERNET	www.epson.co.uk	www.nikon.cz	www.nikon.cz	www.olympus.cz	www.fujifilm.cz
CELKOVÉ HODNOCENÍ	81	76	73	72	70
KVALITA OBRAZU (35%)	94	96	70	89	71
ERGONOMIE (35%)	84	60	80	63	80
VYBAVENÍ (30%)	61	67	69	58	56
POMĚR CENA/VÝKON	dostatečný	uspokojivý	dostatečný	nedostatečný	uspokojivý
ZÁVĚR	Trochu větší, ale elegantní model s velmi dobrou kvalitou obrazu	Sedí velmi dobře v ruce. Třetí nejlepší kvalita obrazu v testu	Působí moderně a kvalitně. Kvalita obrazu ale jen uspokojivá	Aparát odolný proti stříkající vodě, příjemná kvalita obrazu. Málo vybavení	Aparát pro začátečníky s přiměřeným vybavením. Relativně slabá kvalita obrazu
VÝSLEDKY TESTŮ					
ZPOŽDĚNÍ SPOUŠTĚ BEZ BLESKU	0,3 s	0,8 s	0,6 s	0,8 s	0,33
MINIMÁLNÍ VZDÁLENOST PRO MAKRO	8 cm	3 cm	6 cm	16 cm	7 cm
ČAS PRO 5 SNÍMKŮ BEZ BLESKU	16,6 s	12 s	11 s	13 s	30 s
POČET SNÍMKŮ S AKUMULÁTOREM	100	50	70	130	130
KAPACITA BATERIE	8,64 Wh	4,32 Wh	3,70 Wh	4,03 Wh	3,83 Wh
ODBĚR BEZ/S DISPLEJEM	1,2/1,3 W	0,5/2,9 W	3,3/3,3 W	1,2/1,2 W	0,6/1,5 W
ROZLIŠENÍ PODLE ISO 12233	1015 lp/vo	1060 lp/vo	1050 lp/vo	1300 lp/vo	1050 lp/vo
DOBA VYPNUTÍ/ZAPNUTÍ	3,1/2,1 s	5,7/2,5 s	5,1/1s	4,1/2,4 s	2,9/2,2 s
TECHNICKÁ DATA					
MAXIMÁLNÍ ROZLIŠENÍ OBRAZU	2048 × 1536 pixelů	2048 × 1536 pixelů	2016 × 1512 pixelů	2272 × 1704 pixelů	2048 × 1536 pixelů
POČET PIXELŮ					
CELKOVÝ/EFEKTIVNÍ/INTERPOLOVANÝ	3,2/3,14/- mil.	3,2/3,14/- mil.	3,1/3,04/- mil.	4/3,87/- mil.	3,2/3,14/5,69 mil.
OHNISKOVÁ VZDÁLENOST (PŘEPČET PRO 35MM FILM)	34 - 102 mm	36 - 108 mm	37 - 111 mm	35 - 105 mm	38 - 114 mm
TRANSFOKÁTOR OPTICKÝ/DIGITÁLNÍ	3-/2násobný	3-/4násobný	3-/4násobný	3-/4násobný	3-/4,4násobný
SVĚTELNOST OBJEKTIVU	2,8 - 4,9	2,6 - 4,7	2,7 - 4,8	3,1 - 5,2	2,8 - 4,8
ROZSAH CLONY	2,8/4,9	2,6 - 5,2	2,7 - 4,8	3,1 - 5,2	2,8 - 4,8
ČAS ZÁVĚRKY AUTOMATICKÝ	1/8 - 1/2000 s	4 - 1/3000 s	2 - 1/2000 s	1/2 - 1/1000 s	1/4 - 1/2000 s
ČAS ZÁVĚRKY MANUÁLNÍ	-	-	-	-	-
ÚHLOPŘÍČKA DISPLEJE/ROZLIŠENÍ	1,5 palce/80 000 pixelů	1,5 palce/75 000 pixelů	1,5 palce/117 600 pixelů	1,5 palce/134 000 pixelů	1,5 palce/118 000 pixelů
VYROVNÁNÍ BÍLÉ	4 stupně	4 stupně	5 stupňů	4 stupně	6 stupňů
PAMĚŤOVÁ KARTA	SD	CF-1	CF-1	XD-Picture Card	XD-Picture Card
PAMĚŤ VNITŘNÍ/DODÁVANÁ	-/16 Mbyťů	-/16 Mbyťů	-/16 Mbyťů	-/16 Mbyťů	-/16 Mbyťů
ROZLIŠENÍ VIDEO (V PIXELECH)	320 × 240, 160 × 120	320 × 240	320 × 240	320 × 240	320 × 240, 160 × 120
SNÍMKY ZA SEKUNDU/SE ZVUKEM	15/ano	15/ne	15/ano	15/ne	10/ano
MAXIMÁLNÍ DOBA SNÍMÁNÍ	60 s	15 s	40 s	15 s	Závislé na paměti
ROZMĚRY (Š × V × H)	105 × 60 × 32 mm	65 × 87,5 × 38 mm	82 × 82 × 26 mm	99 × 56 × 33 mm	85 × 69 × 27 mm
HMOTNOST	185 g	214 g	180 g	189 g	205 g
SOFTWARE PRO ZPRACOVÁNÍ OBRÁZKŮ	-	Photoshop Elements 2.0, Nikon View 6, Panorama Maker	Photoshop Elements 2.0, Nikon View 6, Panorama Maker	Olympus Camedia Master 4.1, Ulead PhotoImpact	ImageMixer VCD, FinePix Viewer
NABÍJEČKA/DODÁVANÝ AKUMULÁTOR	ne/ne	ano/ano	ano/ano	ano/ano	ano/ano
NEKOMPRIMOV. FORMÁTY OBRÁZKŮ TIF/RAW	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne	ne/ne

PODLE TOHOTO KLÍČE UDĚLUJE CHIP POČET ČTVEREČKŮ: 100 - 90 bodů 5 čtverečků; 89 - 75 bodů 4 čtverečků; 74 - 60 bodů 3 čtverečků; 59 - 45 bodů 2 čtverečků; 44 - 20 bodů 1 čtvereček; 15 - 0 bodů 0 čtverečků

STŘEDNÍ TŘÍDA					VYŠŠÍ TŘÍDA
FOTOAPARÁT	CANON POWERSHOT A70	PENTAX OPTIO 550	MINOLTA DIMAGE F200	SAMSUNG DIGIMAX V4	CANON POWERSHOT G5
ORIENTAČNÍ CENA VČETNĚ DPH [Kč]	13 760	23 290	14 240	15 190	26 970
INTERNET	www.canon.cz	www.pentax.cz	www.minolta.cz	www.samsung-foto.cz	www.canon.cz
CELKOVÉ HODNOCENÍ	98 ■ ■ ■ ■ ■	94 ■ ■ ■ ■ ■	85 ■ ■ ■ ■ ■	85 ■ ■ ■ ■ ■	BEZ KONKURENCE
KVALITA OBRAZU (35%)	99	94	100	96	Nový canon hraje za vyšší
ERGONOMIE (35%)	100	82	61	43	ligu, ale je tak zajímavý, že
VYBAVENÍ (30%)	95	100	82	96	vám ho zde představujeme.
POMĚR CENA/VÝKON	velmi dobrý	dostatečný	uspokojivý	uspokojivý	
ZÁVĚR	Univerzální a kompaktní digitální fotoaparát s kvalitním objektivem a CCD	V současné době nejkompaktnější 5megapixelový digitální fotoaparát s pětínásobným transfokátorem	Liný 4megapixelový fotoaparát s velmi dobrou kvalitou obrazu v solidním hliníkovém krytu	Dobrý 4 Mpixelový fotoaparát, který ale nerozlišuje lépe než 3 Mpixelový	Vynikající kvalita obrazu, hodně možností nastavení, objektiv s vysokou světelností
VÝSLEDKY TESTŮ					
ZPOŽDĚNÍ SPOUŠTĚ BEZ BLESKU	0,5 s	0,7 s	0,7 s	0,9 s	0,6
MINIMÁLNÍ VZDÁLENOST PRO MAKRO	4 cm	3 cm	13 cm	13 cm	4 cm
ČAS PRO 5 SNÍMKŮ BEZ BLESKU	8 s	13,5 s	10,7 s	15,2 s	8,1 s
POČET SNÍMKŮ S AKUMULÁTOREM	210	150	150	120	220
KAPACITA BATERIE	8,64 Wh	6,66 Wh	4,32 Wh	4,32 Wh	8,14 Wh
ODĚŘ BEZ/S DISPLEJEM	0,38/2,2 W	2/3,1 W	1,4/1,4 W	1,6/2,17 W	0,65/2 W
ROZLIŠENÍ PODLE ISO 12233	1128 lp/vo	1370 lp/vo	1230 lp/vo	1093 lp/vo	1480 lp/vo
DOBA VYPNUTÍ/ZAPNUTÍ	3,6/3 s	6,6/4 s	6,5/5s	6,5/1,7 s	4,2/2,3 s
TECHNICKÁ DATA					
MAXIMÁLNÍ ROZLIŠENÍ OBRAZU	2048 × 1536 pixelů	2592 × 1944 pixelů	2272 × 1704 pixelů	2272 × 1704 pixelů	2592 × 1944 pixelů
POČET PIXELŮ					
CELKOVÝ/EFEKTIVNÍ/INTERPOLOVANÝ	3,2/3,14/- mil.	5,25/5,0/- mil.	4/3,87/- mil.	4,0/3,87/- mil.	5/5/- mil.
OHNISKOVÁ VZDÁLENOST (PŘEPOČET PRO 35MM FILM)	35 - 105 mm	37,5 - 187,5 mm	38 - 114 mm	38 - 114 mm	35 - 140 mm
TRANSFOKÁTOR OPTICKÝ/DIGITÁLNÍ	3-3,2násobný	5-4násobný	3-4násobný	3-4násobný	4-4,1násobný
SVĚTELNOST OBJEKTIVU	2,8 - 4,8	2,8 - 4,6	2,8 - 4,7	2,7 - 4,9	2,0 - 3
ROZSAH CLONY	2,8 - 8	2,8 - 7,9	2,8 - 8	2,7 - 4,9	2,0 - 8
ČAS ZÁVĚRKY AUTOMATICKÝ	15 - 1/2000 s	4 - 1/4000 s	4 - 1/1000 s	4 - 1/2000 s	15 - 1/2000 s
ČAS ZÁVĚRKY MANUÁLNÍ	15 - 1/2000 s	4 - 1/1000 s	15 - 1/1000 s	15 - 1/2000 s	15 - 1/2000 s
ÚHLOPŘÍČKA DISPLEJE/ROZLIŠENÍ	1,5 palce/78 000 pixelů	1,5 palce/113 000 pixelů	1,5 palce/110 000 pixelů	1,5 palce/117 600 pixelů	1,8 palce/113 000 pixelů
VYROVNÁNÍ BÍLÉ	5 stupňů	4 stupně	4 stupně	4 stupně	7 stupňů
PAMĚŤOVÁ KARTA	CF-1	SD	SD	SD	CF-I/II Microdrive
PAMĚŤ VNITŘNÍ/DODÁVANÁ	-/16 Mbyťů	-/16 Mbyťů	-/16 Mbyťů	-/32 Mbyťů	-/32 Mbyťů
ROZLIŠENÍ VIDEO (V PIXELECH)	640 × 480, 320 × 240	320 × 280	320 × 240, 160 × 120	288 × 208	120 × 240, 160 × 120
SNÍMKY ZA SEKUNDU/SE ZVUKEM	15/ano	15/ano	15/ano	15/ano	15/ano
MAXIMÁLNÍ DOBA SNÍMÁNÍ	v závislosti na paměti	30 s	v závislosti na paměti	30 s	220 s
ROZMĚRY (Š × V × H)	101 × 64 × 31 mm	100 × 59 × 39,5 mm	111 × 52 × 32 mm	106 × 55 × 38 mm	121 × 74 × 70 mm
HMOTNOST	323 g	250 g	245 g	215 g	500 g
SOFTWARE PRO ZPRACOVÁNÍ OBRÁZKŮ	Arcsoft Photoimpression 4.0, Videoimpression 1.6, PhotoStich 3.1, FileViewer Utility 1.2, PhotoRecord	ACDSee 3.11, PhotoStitcher, Photo-Slate, Magix Fotos na CD/DVD	Dimage Image Viewer	MGI Photo Suite, Digimax Viewer	Arcsoft Photoimpression 4.0, MovieImpression 1.7, PhotoStich 3.1, FileViewer Utility
NABÍJEČKA/DODÁVANÝ AKUMULÁTOR	ne/ne	ano/ano	ne/ne	ne/ne	ano/ano
NEKOMPRIMOV. FORMÁTY OBRÁZKŮ TIF/RAW	ne/ne	ne/ne	ano/ne	ano/ne	ne/ano

PODLE TOHOTO KLÍČE UDĚLUJE CHIP POČET ČTVERČEKŮ: 100 - 90 bodů 5 čtverečků; 89 - 75 bodů 4 čtverečky; 74 - 60 bodů 3 čtverečky; 59 - 45 bodů 2 čtverečky; 44 - 20 bodů 1 čtvereček; 15 - 0 bodů 0 čtverečků

inzerce

AMD Athlon 64 a Athlon 64 FX

64bitové Athlony

A je to tady. Firma AMD nás sice dost dlouho napínala, ale nový 64bitový Athlon je konečně oficiálně zde, a aby to nebylo tak jednoduché, dokonce ve více verzích.

Nakonec už bylo načase. Architektura K7, na které byl založen procesor Athlon, byla sice velice úspěšná, ale už je přece jen zastaralá. Athlony se totiž začaly prodávat už v roce 1999. Před nimi společnost AMD víceméně napodobovala produkty Intelu a její procesory Am486, Am5x86, AMD-K5, AMD-K6, AMD-K6-2 a AMD-K6-III nebyly příliš populární. Sedmá generace znamenala velký průlom a firma AMD založila vlastní úspěšnou platformu.

Jádro K7 je však, jak se zdá, již na konci svých možností. Zvyšovat frekvenci lze už jen obtížně a potřebné byly i další technologické změny. To věděli v AMD už dávno, a tak byl již delší dobu vyvíjen zcela nový 64bitový procesor osmé generace (K8) s kódovým jménem „Hammer“. Měl být představen už na konci roku 2001.

Jak už to tak bývá, došlo ale ke zpoždění a první 64bitový procesor firmy AMD byl uveden na trh v dubnu tohoto roku. Opteron, jak se tento procesor jmenuje, je však určen pro pracovní stanice s servery. Širší uživatelskou a také čtenářskou obec ale mají spíše osobní počítače a notebooky, a tak se čekalo na „desktopový“ a notebookový procesor Athlon 64.

O výhodách 64bitové architektury jsme psali již v minulém čísle. Jen připomenou, že hlavní výhodou je možnost adresovat více paměti než 4 GB, což je limit 32bitových procesorů (2³²), a možnost pracovat s 64bitovým slovem. U osobních počítačů by se to mělo projevit například v oblasti her (mnohem realističtější hry s větším množstvím efektů, s inteligentnějšími protivníky a podobně), rychlejší by ale měly obecně být všechny 64bitové aplikace. Výhodou 64bitové technologie AMD nazvané AMD64 je zpětná kompatibilita s 32bitovými systémy a aplikacemi, protože 64bitové zatím nejsou k dispozici.

ATHLONY JSOU DVA

Původně se čekalo, že desktopový procesor bude jeden. Firma AMD se nakonec rozhodla uvést verze dvě, které se dost podstatně liší, a to i fyzicky, takže je nelze použít ve stejné základní desce. Problém byl v použité paměti - procesory K8 mají totiž integrovaný paměťový řadič, přičemž paměť se dost rychle vyvíjí a došlo k nástupu DDR paměti s dvoukanalovým přístupem.

K dispozici tedy budou verze AMD Athlon 64 a AMD Athlon 64 FX (zdá se, že tak jako před několika roky muselo být všechno XP, bude dnes mnoho produktů „FX“). Procesory FX budou označovány číslem, tedy například Athlon 64 FX-51. 51 je modelové číslo, které verze odlišuje a označuje také jejich relativní výkon. Frekvence (v případě verze FX-51 2200 MHz) se uvádět nebude.

Verze FX je výkonnější, je určena pro skutečně náročné uživatele a AMD ji směřuje ještě nad připravovaný procesor Prescott firmy Intel. Jde v podstatě o procesor Opteron určený pro osobní počítače, a využívají se dokonce i stejné základní desky.

U procesorů Athlon 64 zůstane AMD u PR ratingu, tedy u jejich označování výkonem, a ne skutečnou frekvencí (v počátku to bude verze 3200+ se skutečnou frekvencí 2 GHz). Jde o procesory pro běžné použití a připravuje se i verze pro notebooky (rozšíření o technologii PowerNow!) s označením 3000+ a 3200+.

Procesory Athlon 64 a Athlon 64 FX se liší rychlostí přístupu do paměti - verze FX používá jinou patici (940pinovou), má 128bitový paměťový řadič a využívá paměti registered (paměť je opatřena čipem pro optimalizaci vnitřních přenosů a používá se u nich kontrola na principu ECC). Athlon 64 má 64bitový řadič a 754 pinů, a bude tedy používat i jiné základní desky.

ATHLON 64 FX-51 - VÝKONNOSTNÍ TESTY

CELKOVÝ APLIKAČNÍ VÝKON SYSMARK 2001	330
- APLIKACE PRO TVORBU INTERNETOVÉHO OBSAHU	350
- KANCELÁŘSKÉ APLIKACE	310
NÍZKOUROVNĚVÉ TESTY	
DHRYSTONES	4093416
WHETSTONES	18914
PAMĚŤ	1654250
DISK [KB/s, MS]	50130 / 8,5
DALŠÍ TESTY	
QUAKE 3 ARENA (1024 x 738, 16b) [FPS]	364
3DSTUDIO MAX 5 [M:S]	1:35
PŘEVOD WAV-MP3 [M:S]	0:36
PŘEVOD DO DIVX [M:S]	1:56
3DMARK 2001SE (1024 x 768 BODŮ)	20267
3DMARK 2003 (1024 x 768 BODŮ)	6040
UNREAL TOURNAMENT 2003 (1024 x 768 BODŮ) [FPS]	279 / 94,5
AQUAMARK 2.3 (1024 x 768 BODŮ) [FPS]	110,5
CODE CREATURES (1024 x 768 BODŮ) [FPS]	52,7

Ostatní vlastnosti (jako je například velikost cache) jsou u obou procesorů stejné. AMD tak s novými procesory pomalu upustí od patice Socket A, která se po Slotu A držíla skutečně dlouho, což bylo pro uživatele výhodné. Athlon XP zůstává dále v nabídce, a to jako konkurence Pentia 4 s nižší frekvencí i jako konkurence Intel Celeronu.

V PRAXI

Firma AMD nám k otestování zapůjčila sestavu s nejvýkonnějším procesorem Athlon 64 FX-51. Pro 64bitové Athlony jsou k dispozici nebo se připravují čipové sady AMD 8151 + 8111, VIA K8T800, NVIDIA nForce 3 Professional, ALi M1687 a ALi M1688 a SiS 755.

► Společnost AMD vybrala do svého počítače základní desku ASUS SK8N založenou na sadě NVIDIA nForce 3. Deska má 4 paměťové sloty (maximem je 8 GB), pět PCI slotů a je dobře vybavena (síťové rozhraní, 4 USB porty, FireWire port).

Kromě procesoru byla deska osazena 1024 MB paměti DDR400 (CAS 2.5). Hned dva pevné disky WD Raptor s rychlostí otáčení 10 000 otáček za minutu a s rozhraním Serial ATA se starají o skutečně svižný přísun

dat. Nešetřilo se ani na grafické kartě (NVIDIA GeForce FX 5900 Ultra s 256MB DDR RAM), takže firma AMD se snažila sestavit skutečně výkonný a stabilní stroj, uložený v celokovové skříni CoolerMaster TAC-T01. Naše testy probíhaly pod operačním systémem Windows XP Professional a použili jsme standardní i vlastní aplikační a herní testy. Výsledky najdete v tabulce. V testech se počítač s Athlonem 64 FX-51 většinou podařilo překonat i nejjvýkonnější řešení od

Intelu – počítač s procesorem Pentium 4 3,2 GHz, pracujícím v desce Intel s čipovou sadou Intel 875P (všimněte si třeba výsledku 3Dmarku 2001SE). Rozdíly ale většinou nejsou výrazně velké.

Jde však zatím o 32bitový systém a 32bitové aplikace. Na dalším disku počítače byl instalován i 64bitový systém Windows XP 64-Bit Edition Version 2003. Jedná se zatím o alfa verzi, ale chovala se poměrně stabilně a řada testovacích programů pod ní pracovala bez problémů, i když výsledky byly slabší.

V případě procesoru FX-51 jde o nejjvýkonnější verzi Athlonu, která nebude zrovna levná (bude stát asi 717 USD); také celkové řešení je dost drahé – základní desky se dodávají krátce a paměti jsou také nákladné. Do příštího čísla pro vás připravíme i test procesoru Athlon 64, který bude cenově dostupnější (cca 415 USD) a podobně vybaveného počítače na platformě Intel. V dohledné době by firma Intel měla přijít s procesorem Prescott, který posune latku zase o něco výše. Pozitivní ale je, že AMD je opět ve hře, a pokud bude dostatek 64bitových aplikací, bude o růst výkonu opět postaráno. ■ ■ ■ Pavel Trousil

	Athlon XP	Athlon 64	Athlon 64 FX
UVEDENÍ	1999	2003	2003
PATICE	Socket A	Socket 754	Socket 940
VÝROBNÍ TECHNOLOGIE	0,13 micronu	0,13 micronu, SOI	0,13 micronu, SOI
POČET TRANZISTORŮ (MILIONY)	54,3	105,9	105,9
PODPORA 64BITOVÉ INSTRUKČNÍ SADY	ne	ano - AMD64	ano - AMD64
PODPORA 32BITOVÉ INSTRUKČNÍ SADY	ano	ano	ano
TECHNOLOGIE SYSTÉMOVÉ SBĚRNICE	FSB - Front Side Bus	HyperTransport	HyperTransport
INTEGROVANÝ PAMĚŤOVÝ ŘADIČ	ne (na základní desce)	ano - 64bitový (až PC3200)	ano - 128bitový (až PC3200)
CELKOVÁ PROPUSTNOST Z PROCESORU DO SYSTÉMU	3,2 GB/s	9,6 GB/s	12,8 GB/s
VÝROVNÁVACÍ PAMĚŤ	L1 128 KB, L2 512 KB	L1 128 KB, L2 1024	L1 128 KB, L2 1024
PODPOROVANÉ INSTRUKČNÍ SADY	3DNow! Professional	3DNow! Professional, SSE2	3DNow! Professional, SSE2

PLACENÁ INZERCE

ViewSonic®

See The Difference!®

VP171

- 17" LCD
- 16ms; 500:1
- 1280x1024
- 260cd/m²
- DVI
- TCO99

VP181

- 18" LCD
- 30ms; 350:1
- 1280x1024
- 250cd/m²
- DVI
- TCO99

VP191

- 19" LCD
- 25ms; 600:1
- 1280x1024
- 250cd/m²
- DVI
- TCO99

VP211

- 21,3" LCD
- 25ms; 600:1
- 1600x1200
- 250cd/m²
- DVI
- TCO99

N1700w

- 17" 16:9 LCD TV
- 400:1
- 1280x768
- 400cd/m²
- DVI, composite + component video
- TCO99

Test šesti barevných laserových tiskáren

Barevně, laserem a levně

Ceny barevných laserových tiskáren v poslední době velmi rychle klesají a dostávají se na úroveň, na které se dříve nacházely ceny černobílých tiskáren. My jsme si v naší testovací laboratoři vzali na mušku ty nejlevnější barevné laserové tiskárny – s cenou do 35 000 Kč – a celkem jsme jich vyzkoušeli šest.

Otom, že barevné dokumenty mají své jasné výhody, už jsme psali mnohokrát. Mnohem lépe se v nich orientuje, více zaujmou a snadněji předávají informace. Ovšem samozřejmě také něco stojí. Inkoustové tiskárny jsou sice levné a poskytují kvalitní tisk, ale ve většině případů nejsou dostatečně robustní a rychlé, aby například zvládly vytisknout 20stránkovou prezentaci pro větší skupinu lidí. Navíc by to přišlo na pěkné

peníze – inkoustovky jsou sice levné, ale velké objemy tisku vyjdou draho, protože inkoustové náplně levně nejsou.

Větší objemy barevného tisku, to je práce pro laserové tiskárny. Ovšem od levné laserové tiskárny také nemůžete čekat zázraky. Námi testované modely jsou určeny pro jednotlivce, maximálně pro menší skupiny uživatelů. Výrobci sice udávají měsíční zátěž okolo 30 000 stran, ale to je třeba brát s rezervou.

Tiskárny toho sice zvládnou hodně, ale je potřeba počítat s jejich určením.

Za nízkou cenu dostanete také jen odpovídající vybavení. Síťové rozhraní měly jen dvě testované tiskárny. Kapacita podavače také není nijak velká, další víceobjemové podavače jsou za příplatek, a dokonce ne vždy je lze k tiskárně připojit. To samé platí i o duplexu nebo o možnosti zvýšení kapacity paměti.

Barevné laserové tiskárny tisknou samozřejmě i černobíle, takže nahradí i černobílou laserovou tiskárnu. Při pořizování nové tiskárny si tak můžete položit otázku, zda by se vám nehodila i barva. Cena je skutečně příznivá a začíná už na cca 25 000 Kč s DPH. ▶

PRODUKT	EPSON AcuLaser C900	HP LASERJET 1500L	HP LASERJET 1500L
VŠIMNĚTE SI TLOUŠTKY JEDNOTLIVÝCH ČAR A JEJICH PRAVIDELNOSTI. LIŠÍ SE I MÍSTO, KDE UŽ JSOU LINKY SAMOSTATNÉ A NESPLÝVAJÍ S OSTATNÍMI.			

PRODUKT	MINOLTA MAGICOLOR 2300 W	MINOLTA MAGICOLOR 2300 DESKLASER	OKI C5100n
VŠIMNĚTE SI TLOUŠTKY JEDNOTLIVÝCH ČAR A JEJICH PRAVIDELNOSTI. LIŠÍ SE I MÍSTO, KDE UŽ JSOU LINKY SAMOSTATNÉ A NESPLÝVAJÍ S OSTATNÍMI.			

► ČTYŘIKRÁT POMALEJI

Nominální rychlost tisku byla téměř u všech tiskáren stejná – zvládají 16 černobílých stránek za minutu. Při tisku barvy jsou čtyřikrát pomalejší, protože na papír je nutné nanést čtyři barvy (CMYK), což nejde vzhledem k použité technologii najednou.

Výjimku tvoří tiskárna OKI C5000n, která používá jinou technologii tisku i jiný způsob průchodu papíru tiskárnou. Výsledkem je velmi rychlý barevný tisk. Tiskárny OKI totiž

používají místo laseru sadu LED diod, které osvětlují světlocitlivý válec. Do tiskárny lze umístit několik sad LED diod a válců za sebou, takže tiskárna zvládne potisknout papír v jednom průchodu.

Rozlišení tiskáren je minimálně 600 dpi, což je dostatečné pro tisk běžných dokumentů, jako jsou dopisy, pozvánky, brožury, letáky, nabídky a podobně, které lze v cílové skupině očekávat. Pomocí různých technologií vyhlazování se dosahuje ještě vyššího rozlišení.

TESTUJEME

Tiskárny jsme připojili k výkonnému počítači s operačním systémem Windows XP Professional a použili jsme USB port, který využívají všechny testované modely. Počítač disponoval rozhraním USB 2.0.

Barevné laserové tiskárny musely během testu vytisknout sadu našich testovacích dokumentů. Jedná se především o 10stránkový text ve Wordu (dopis s logem se zhruba 5% pokrytím), který jsme tiskli barevně i čer- ►

PLACENÁ INZERCE

www.lama.cz

SPECIALIZOVANÝ

DISTRIBUTOR

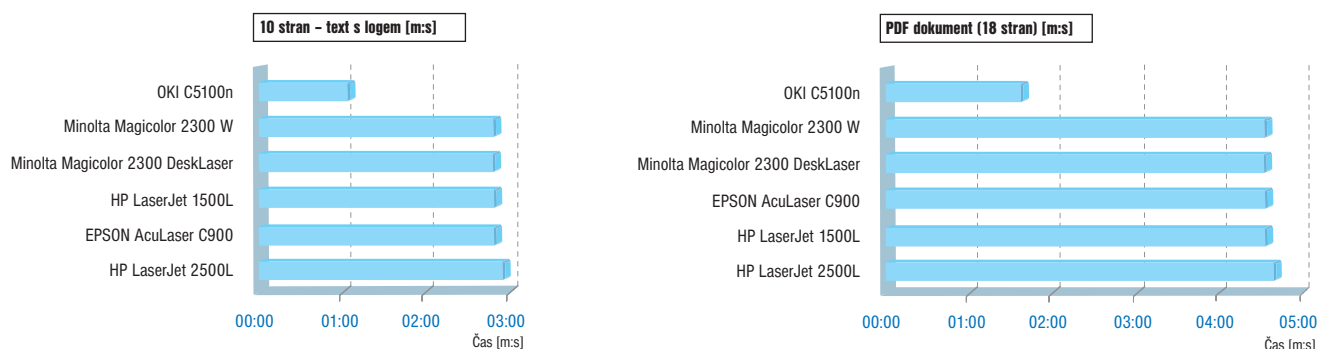
SPOTŘEBNÍHO MATERIÁLU

NEJNÍŽŠÍ CENY
NEJŠIRŠÍ SORTIMENT
NEJDELŠÍ KNOW-HOW
DODÁVKY DO 24 HOD
PŘÍJEM OBJEDNÁVEK DO 18.00

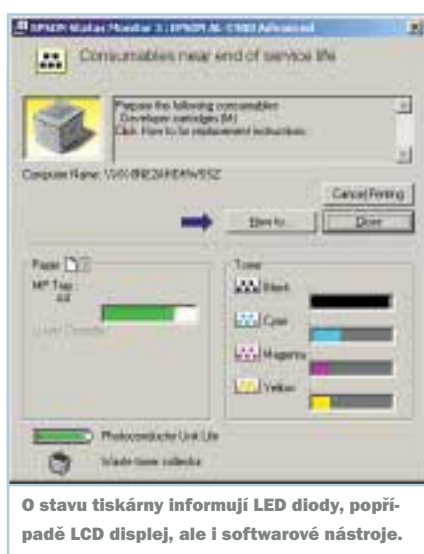
dealeři volejte:

KARVINÁ - 558 888 888, BRNO - 541 244 975, OSTRAVA - 596 622 037

V rychlosti tisku velké rozdíly nejsou – výrazně rychlejší je pouze tiskárna OKI, která používá jinou technologii tisku.

nošile. Sledovali jsme nejen celkový čas, ale i čas, za který z tiskárny vyjede první stránka, a to i v případě, že tiskárna „usne“.

Tiskárny dále musely vytisknout celostránkovou fotografii v co nejvyšším rozlišení, pět grafických stránek (kombinace textu, grafiky a obrázků) a testovací obrazec, který slouží především pro zjištění kvality tisku.

Jako typický úkol pro tuto třídu tiskáren se nám zdá i tisk delších barevných dokumentů.

Ovládací panel tiskárny Minolta Magicolor 2300W.

Tiskli jsme tedy i 18stránkový technický dokument ve formátu PDF a 18stránkovou prezentaci v PowerPointu. Výsledky, tentokrát dost vyrovnané, najdete jako vždy v tabulce. Nominální rychlost pěti ze šesti testovaných tiskáren je stejná a i v praxi se tiskárny ukázaly jako téměř stejně rychlé.

JAK JSOU NA TOM

Vytiskněné dokumenty nám zároveň posloužily pro hodnocení kvality tisku. Pro běžné použití je kvalita tisku u všech tiskáren dostatečná. Textové dokumenty vypadají pěkně a menší nedostatky se projevují až po zvětšení, takže v tomto směru nezklamala žádná tiskárna. Čitelné je dokonce (až na výstupy z tiskárny Epson) jednobodové písmo, a to i při běžném tisku.

Při tisku grafiky a fotografií rozdíly najdete, ale opět nejsou nijak velké. Fotografie se nám líbily téměř ze všech tiskáren, vektorovou grafiku dobře zvládají především tiskárny OKI a Minolta 2300DL.

Jasným vítězem, co se týká rychlosti tisku, je tiskárna OKI C5100n. Tisk zvládne v méně než polovičním čase a třeba při tisku 18stránkového PDF dokumentu nebo prezentace je hotova o tři minuty dříve, což je v praxi skutečně velký rozdíl. Měli jsme sice mírné připomínky ke vzhledu fotografií, ale celkově i vzhledem k výborné výbavě a možnostem rozšíření nám tato tiskárna připadá jako vhodná pro zájemce o levnou barevnou laserovou tiskárnu. Dostala tedy naše ocenění Chip Tip. ■ ■ ■ Pavel Trousil

EPSON ACULASER C900

Tiskárna firmy Epson je poměrně robustní a orientovaná na výšku. Ve spodní části je boční zásobník papírů s kapacitou 200 listů, potištěné papíry se shromažďují na horní straně. Tisk probíhá v maximálním rozlišení 600 dpi (použita je technologie vyhlazování AcuLaser ASIC) a – stejně jako u většiny konkurenčních tiskáren – rychlostí 4 barevné strany za minutu.

Na tiskárně jsou pouze dvě diody a žádná ovládací tlačítka (pouze tlačítko pro zapnutí).

KLADY A ZÁPORY

- + možnosti rozšíření
- + cena
- tisk písma

CENA S DPH 24 190 Kč

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Stav tiskárny ale můžete sledovat prostřednictvím nástroje Epson Status Monitor, který informuje o stavu tonerů a válce, případně o vzniklých problémech.

Připojení obstarává paralelní port, popřípadě port USB ve verzi 1.1. Síťové rozhraní je za příplatek a dokoupit je možné i další podavač a duplex (za 15 000 Kč s DPH). Možnosti rozšíření jsou tedy dobré. Ovladače jsou k dispozici pro Windows i Mac OS, ale česká verze dostupná není.

Z režimu spánku se tiskárna probírá poměrně dlouho, takže první stránku v tomto případě očekávejte až po dvou minutách. Dalšími výsledky v oblasti rychlosti se tiskárna příliš neliší, rychle zvládla tisk z PowerPointu. Celostranková fotografie se vytiskla pouze v nižším rozlišení – 16 MB paměti nestačilo. Paměť lze rozšířit na 144 MB. Spotřebního materiálu je

v tiskárně hodně – kromě toneru a optického válce se mění i přenosový pás, zapékací sada a nádobka na odpadní toner. Jedna stránka vyjde na cca 4,6 Kč. Černobílý tisk je levný.

HP LASERJET 1500L

Nejlevnější testovanou tiskárnou je HP LaserJet 1500L – modrošedá tiskárna se zaoblenými tvary. Jde o základní model s jistými omezeními – například není možné zvýšit kapacitu paměti. Doplnit lze spodní podavač a je možné přidat tiskový server Jetdirect pro připojení k lokální síti. Jinak se může k připojení použít jen rozhraní USB 2.0; jiným tiskárna nedisponuje.

KLADY A ZÁPORY

- + cena
- + české ovladače
- možnosti rozšíření

CENA S DPH 23 890 Kč

CELKOVÉ HODNOCENÍ

K dispozici je ovladač jak pro Windows, tak pro Mac OS a výhodou je, že existuje i česká verze. Nastavit lze vodoznak, počet kopií a manuálně i barvy.

Na tiskárně jsou LED kontrolky informující o stavu tiskárny, tedy o stavu jednotlivých tiskových kazet (CMYK) a válce. Dále je zde tlačítko „Rotate Carousel“ (hodí se při výměně tiskových kazet), tlačítko „Cancel Job“ a tlačítko „Go“. Stav náplní se tedy snadno zjistí, popřípadě je možné použít i Software Toolbox, což je softwarový nástroj, který také informuje o stavu tiskárny.

Tisk probíhá standardní rychlostí 4 barevné strany za minutu v rozlišení 600 dpi, které technologie imageret ještě zvyšuje. Kvalita tisku je dobrá, písma jsou ostrá a dobře čitelná. Fotografie a grafika také nejsou špatné.

Rychlost tiskárna nijak nevybočovala, pouze při tisku fotografie byla rychlejší. V tiskárně se mění tonery a válec. Stránka vyjde zhruba na 6,4 Kč. Černobílá je dost drahá.

PLACENÁ INZERCE

www.lama.cz

**SPECIALIZOVANÝ
DISTRIBUTOR
SPOTŘEBNÍHO MATERIÁLU**

NEJNÍŽŠÍ CENY
NEJŠIRŠÍ SORTIMENT
NEJDELŠÍ KNOW-HOW
DODÁVKY DO 24 HOD
PŘÍJEM OBJEDNÁVEK DO 18.00

dealeři volají: **KARVINÁ - 538 888 888, BRNO - 541 244 975, OSTRAVA - 596 622 037**

business partner

invent

PRODUKT	EPSON AcuLaser C900	HP LASERJET 1500L	HP LASERJET 2500L	
VÝROBCE	EPSON	Hewlett-Packard	Hewlett-Packard	
DODÁVÁ	EPSON	Hewlett-Packard	Hewlett-Packard	
KONTAKT	www.epson.cz	www.hp.cz	www.hp.cz	
CENA [Kč s DPH]	24 190	23 890	35 689	
ZÁRUKA [MĚSÍCE]	24	12	12	
HODNOCENÍ				
CELKOVÉ HODNOCENÍ	8	7	8	
KVALITA GRAFIKA/FOTO	9	9	9	
RYCHLOST TISKU	8	8	8	
TISKOVÉ NÁKLADY	8	7	7	
VYBAVENÍ	6	5	7	
KVALITA TEXTU	9	10	10	
MOŽNOSTI ROZŠÍŘENÍ	9	6	8	
TECHNICKÉ ÚDAJE				
ROZLIŠENÍ [DPI]	600 × 600/AcuLaser ASIC	600 × 600/hp imageret 2400	600 × 600/hp imageret 2400	
NOMINÁLNÍ RYCHLOST TISKU (ČB/BARVA) [STR./MIN.]	16/4	16/4	16/4	
ROZHRANÍ	USB 1.1, IEEE-1284	USB 2.0	USB 1.1, IEEE-1284	
OVLADAČE PRO	Windows 98SE/Me/2000/XP/NT4, Mac OS	Windows 98SE/Me/2000/XP, Mac OS	Windows 3.1X/98SE/Me/2000/XP/NT4, Mac OS, OS/2, Unix, Linux	
ROZMĚRY A HMOTNOST (š × h × v) [cm]/[kg]	52 × 43 × 43/29	49 × 50 × 39/21,5	49 × 69 × 35/21,5	
JAZYK TISKÁRNY	EPSON ESC/Page S	GDI	PCL 6, PCL 5c a emulace Postscript level 3	
MĚSÍČNÍ ZATÍŽENÍ	35 000	30 000	30 000	
MAXIMÁLNÍ GRAMÁŽ PAPIŘU [g/m ²]	163	177	177	
KAPACITA ZÁSOBNÍKŮ (VSTUPNÍ/VÝSTUPNÍ)	200	125/125	125/125	
PAMĚŤ RAM (STANDARDNĚ/MAXIMÁLNĚ) [MB]	16/144	16/16	64/256	
MOŽNOSTI DOPLŇKŮ	vstupní podavač na 500 listů, duplex, Ethernet 10/100	tiskový server hp Jetdirect, vstupní podavač na 250 listů a 500 listů	tiskové servery hp jetdirect, MPI Tech Bluetooth adaptér, vstupní podavač na 250 listů a 500 listů	
NAMĚŘENÉ HODNOTY – RYCHLOST TISKU				
PRVNÍ STRÁNKA Z REŽIMU STANDBY/SLEEP [s]	29/130	28/29	32/115	
10 STRAN – TEXT S LOGEM [m:s]	2:43	2:43	2:47	
10 STRAN Č/B – TEXT S LOGEM [m:s]	0:52	0:51	0:52	
5 STRAN GRAFICKÉHO DOK. (A4) [m:s]	1:41	1:31	1:39	
FOTOGRAFIE (A4) [m:s]	0:42	0:36	0:42	
PDF DOKUMENT (18 STRAN) [m:s]	4:42	4:43	4:45	
PREZENTACE POWER POINT (18 STRAN) [m:s]	4:36	4:58	4:59	
NÁKLADY NA TISK STRÁNKY (ČB/BARVA) [Kč s DPH/STR.]	4,63/0,57	6,38/1,28	6,38/1,28	
VÝSLEDKY TISKU (ORIGINÁL VLEVO)				
<p>U BAREVNÉHO TISKU SLE- DUJTE HOMOGENITU BAREVNÝCH PLOCH, MĚK- KOST PŘECHODŮ A PŘÍRO- ZENOST BAREV (PLEŤOVÉ TÓNY).</p>				
<p>U TEXTOVÉHO TISKU SLE- DUJTE OSTROST OKRAJŮ PÍSMEN A SYTOST ČERNÉ BARVY.</p>				

HP LASERJET 2500L

Druhá tiskárna HP vypadá na první pohled stejně, ale nabízí toho v některých ohledech mnohem více než model 1500L. Předně již nejde o GDI tiskárnu, ale o tiskárnu pracující s jazykem PCL, a dokonce s emulací PostScriptu. Má také více paměti, kterou lze značně rozšiřovat. Nechybí jí ani paralelní port, ale nelze ho použít součas-

ně s portem USB. Doplnit se může interní nebo externí tiskový server.

Ne příliš šťastně je vyřešen podavač – v základu je totiž pouze vyklápěcí univerzální podavač, který zvětšuje místo, které tiskárna na stole zabere. Podavač má kapacitu jen 125 listů a obecně není zcela ideální (například na papír se práší). Téměř nutný je tedy spodní podavač na 250 nebo 500 listů – celková kapacita se tak může vyšplhat na 875 listů. Model 2500, který už spodní podavač má, však stojí 43 889 Kč s DPH. Tiskárna zvládne i tisk na papíry s velkou gramáží.

Ovládací prvky a LED diody jsou stejné jako u modelu 1500L a také k této tiskárně se dodává nástroj Toolbox, informující o stavu tiskárny. Ovladače jsou opět v čes-

kém jazyce. Cena jedné stránky je 6,4 Kč s DPH. Kvalita tisku je dobrá. Líbily se nám především fotografie.

KLADY A ZÁPORY

- + PCL a PostScript
- + možnosti rozšíření
- + paměť
- řešení podavače papíru
- cena

CENA S DPH 35 689 Kč

CELKOVÉ HODNOCENÍ

MINOLTA MAGICOLOR 2300W

Dvě tiskárny nám k otestování poskytla i společnost Minolta. Levnější model Magicolor 2300W v černém provedení se může pochubit velmi nízkou cenou (19 990 bez DPH) a malými rozměry. Na tiskárně jsou pouze informační LED diody a tlačítko „Cancel“. Displej tiskárna nemá a informace o jejím stavu je možné získat prostřednictvím programu Reportér. Ovladače jsou i v české verzi.

Tiskárna se připojuje pomocí USB 1.1 nebo paralelního portu. Možnosti rozšíření jsou slabší – nelze instalovat větší paměť, další podavač papíru (spodní standardní má kapacitu 200 listů) ani síťové rozhraní. Duplex ovšem dokoupit lze a pak se může tisknout i oboustranně.

Rychlost tisku je opět 4 barevné nebo 16 černobílých stran za minutu a rozlišení tiskárny je 600 × 1200 dpi. Kvůli menší paměti se obtížněji tisknou složitější dokumenty (18 stránek z PowerPointu nemohla najednou tiskárna zpracovat). Dlouho se také tiskla fotografie. Běžný text se tiskne rychlostí shodnou s rychlostí ostatních testovaných tiskáren.

Kvalita tisku nijak nevybočovala. Celkem hezké jsou fotografie. Spotřebním materiá-

lem je toner, válec a odpadní nádobka. Cena jedné stránky je přibližně 4,3 Kč.

KLADY A ZÁPORY

- + cena
- + rozměry
- možnosti rozšíření

CENA S DPH 24 388 Kč

CELKOVÉ HODNOCENÍ

PLACENÁ INZERCE

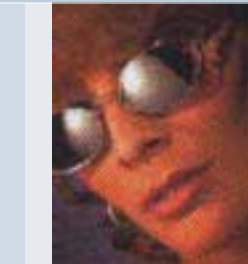

www.lama.cz

SPECIALIZOVANÝ
DISTRIBUTOR
SPOTŘEBNÍHO MATERIÁLU

LEXMARK

dealeři volejte: KARVINÁ - 558 888 888, BRNO - 541 244 975, OSTRAVA - 596 622 037

NEJNÍŽŠÍ CENY
NEJŠIRŠÍ SORTIMENT
NEJDELŠÍ KNOW-HOW
DODÁVKY DO 24 HOD
PŘÍEM OBJEDNÁVEK DO 18.00

PRODUKT	MINOLTA MAGICOLOR 2300 W	MINOLTA MAGICOLOR 2300 DESKLASER	OKI C5100N	
VÝROBCE	Minolta-QMS	Minolta-QMS	OKI	
DODÁVÁ	Minolta	Minolta	OKI Systems	
KONTAKT	www.minolta.cz	www.minolta.cz	www.oki.cz	
CENA [Kč s DPH]	24 388	30 488	30 488	
ZÁRUKA [MĚSÍCE]	36	36	24	
HODNOCENÍ				
CELKOVÉ HODNOCENÍ	7	8	9	
KVALITA GRAFIKA/FOTO	8	9	8	
RYCHLOST TISKU	8	8	10	
TISKOVÉ NÁKLADY	8	8	9	
VYBAVENÍ	6	7	8	
KVALITA TEXTU	10	10	10	
MOŽNOSTI ROZŠÍŘENÍ	5	9	9	
TECHNICKÉ ÚDAJE				
ROZLIŠENÍ [DPI]	1200 × 600	2400 × 600	600 × 1200	
NOMINÁLNÍ RYCHLOST TISKU (ČB/BARVA) [STR./MIN.]	16/4	16/4	20/12	
ROZHRANÍ	USB 1.1, IEEE-1284	Ethernet 10/100, USB 1.1, IEEE-1284	Ethernet 10/100, USB 2.0	
OVLADAČE PRO	Windows 98SE/Me/2000/XP	Windows 98SE/Me/2000/XP/NT4	Windows 98SE/Me/2000/XP/NT4	
ROZMĚRY A HMOTNOST (Š × H × V) [CM]/[KG]	50 × 39 × 43/25	50 × 39 × 43/25	59 × 42 × 35/20	
JAZYK TISKÁRNY	GDI	GDI	GDI	
MĚSÍČNÍ ZATÍŽENÍ	35 000	35 000	50 000	
MAXIMÁLNÍ GRAMÁŽ PAPIŘU [G/M ²]	163	163	203	
KAPACITA ZÁSOBNÍKŮ (VSTUPNÍ/VÝSTUPNÍ)	200/200	200/200	300 + 100/250	
PAMĚŤ RAM (STANDARDNĚ/MAXIMÁLNĚ) [MB]	32/32	32/288	32/288	
MOŽNOSTI DOPLŇKŮ	duplex	vstupní podavač na 500 listů, duplex	vstupní podavač na 530 listů, duplex	
NAMĚŘENÉ HODNOTY – RYCHLOST TISKU				
PRVNÍ STRÁNKA Z REŽIMU STANDBY/SLEEP [s]	27/66	28/65	20/44	
10 STRAN – TEXT S LOGEM [M:S]	2:42	2:43	1:06	
10 STRAN Č/B – TEXT S LOGEM [M:S]	0:48	0:50	0:56	
5 STRAN GRAFICKÉHO DOK. (A4) [M:S]	1:35	1:33	0:43	
FOTOGRAFIE (A4) [M:S]	0:59	0:46	0:22	
PDF DOKUMENT (18 STRAN) [M:S]	4:40	4:41	1:42	
PREZENTACE POWER POINT (18 STRAN) [M:S]	4:52	4:32	1:45	
NÁKLADY NA TISK STRÁNKY (ČB/BARVA) [Kč s DPH/STR.]	4,34/0,96	4,34/0,96	3,8/0,77	
VÝSLEDKY TISKU (ORIGINÁL VLEVO)				
<p>U BAREVNÉHO TISKU SLE- DUJTE HOMOGENITU BAREVNÝCH PLOCH, MĚK- KOST PŘECHODŮ A PŘÍRO- ZENOST BAREV (PLEŤOVÉ TÓNY).</p>				
<p>U TEXTOVÉHO TISKU SLE- DUJTE OSTROST OKRAJŮ PÍSMEN A SYTOST ČERNÉ BARVY.</p>				

MINOLTA MAGICOLOR 2300DL

Výkonnější model tiskáren Minolta, označený jako 2300DL, má světlou barvu. Nabízí vyšší rozlišení i lepší výbavu a možnosti rozšíření. Pro připojení je možné použít síťovou kartu, která je ve standardní výbavě. Paměť lze rozšířit, přidat se může i další podavač papírů a duplexní jednotka pro oboustranný tisk.

KLADY A ZÁPORY

- + síťová karta
- + lokalizovaný displej
- + možnosti rozšíření

CENA S DPH 30 488 Kč

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Jiné je i ovládání – tiskárna komunikuje prostřednictvím displeje a komunikace je lokalizována. Pomocí displeje a tlačítek lze tiskárnu nastavit a získat o ní informace. K dispozici jsou také softwarové nástroje – Reportér (nástroj pro zobrazení stavu tiskárny), PageScope Light (pro dálkovou správu tiskárny s webovým rozhraním) a Print Monitor.

Tiskárna je stavěna, stejně jako většina ostatních, na měsíční zátěž asi 35 000 stran. Tiskne rychlostí 4 barevné strany za minutu a rozlišení je až 2400 × 600 dpi. Co se týká rychlosti tisku, upozornila na sebe jen při tisku prezentace v PowerPointu, kde dopadla o něco lépe než ostatní tiskárny. Z hlediska kvality tisku jsme s ní byli spokojeni. Linky jsou díky vysokému rozlišení jemné, fotografie působí pěkným

dojemem a bez problémů je i písmo. Černobílá stránka vyjde skoro na korunu, což je dost.

OKI C5100N

Především svou rychlostí vyčnívala nad ostatními testovanými tiskárna OKI C5100n. Jiná technologie tisku totiž umožňuje tisknout barevně v jednom průchodu, a to jen o něco pomaleji než černobíle. Jednoprůchodový tisk umožňuje také tisk bannerů (až 1,2 m dlouhých) a tisk na papíry s velkou gramáží.

KLADY A ZÁPORY

- + rychlost tisku
- + velký podavač
- + síťové rozhraní
- + možnosti rozšíření
- fotografie

CENA S DPH 30 488 Kč

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Také měsíční zátěž zvládne tiskárna OKI vyšší než konkurenční tiskárny.

Tiskárna je podlouhlá, ve spodní části má podavač s velkou kapacitou a použít se může i víceúčelový podavač na papír i speciální média. Na horní straně je výstupní zásobník, displej a ovládací tlačítka. Výborné jsou možnosti rozšíření – dokoupit můžete více paměti, duplex a další podavač, síťové rozhraní už je dokonce v ceně. Tiskárnu dále můžete připojit pomocí USB 2.0 nebo paralelního portu. Kromě ovladače, který je v českém jazyce, se dodává program PrintSuperVision pro sledování stavu tiskárny.

Písmo je bez připomínek. Grafika také nedopadla špatně, fotografiím nechybí ostrost, ale jsou dost tmavé a mají barevný nádech – hlavně pleť působí nepřírozně.

CHIP tip
říjen 2003
vítěz testu

To je asi jediná výtka k této tiskárně. Vytištění jedné barevné stránky vyjde na 3,8 Kč, což je příznivá cena.

PLACENÁ INZERCE

www.lama.cz

SPECIALIZOVANÝ

DISTRIBUTOR

SPOTŘEBNÍHO MATERIÁLU

NEJNÍŽŠÍ CENY
NEJŠIRŠÍ SORTIMENT
NEJDELŠÍ KNOW-HOW
DODÁVKY DO 24 HOD
PŘÍJEM OBJEDNÁVEK DO 18.00

OKI

deleři volejte: **KARVINÁ** - 558 888 888, **BRNO** - 541 244 975, **OSTRAVA** - 596 622 037

MINOLTA DiIMAGE E323

Proužkovaný foťáček

Výraz DiIMAGE, který společnost Minolta použila pro pojmenování svých digitálních fotoaparátů, vznikl zkrácením slov „digitální obraz“ v anglickém znění. Z nedávné řady těchto populárních přístrojů jsme vybrali

Fotoaparát DIMAGE E323 lze s trochou šikovnosti ovládat třeba jen jednou rukou a ani ovládacích prvků není zbytečně mnoho.

fotoaparát DiIMAGE E323, vybavený CCD snímačem s rozlišením 3,2 milionu bodů a objektivem s ohniskovou vzdáleností v přepočtu na kinofilm 36 – 108 mm, což představuje trojnásobný zoom.

Plastové tělo fotoaparátu je ploché a kompaktní, výrazně z něj nevyčnívají žádné ovládací prvky ani tělo objektivu – ten se vysouvá teprve po zapnutí. Jako vypínač slouží tlačítko zapuštěné v horní části fotoaparátu, posuvným přepínačem vedle displeje na zadní stěně se pak následně volí pracovní režim. K dispozici jsou pouze režimy přehrávání, snímání a snímání bez displeje (s vypnutým LCD); žádné kreativní programy přímo v nabídce nejsou, je třeba je aktivovat v menu. Nabídka však pracuje pouze při ručně zapnutém displeji – jinak se do ní vůbec nedostanete. Praktické je, že v každé situaci lze nastavit režim blesku, samospoušť a korekci expozice. Těmto funkcím jsou totiž přiřazena vlastní tlačítka. Kompletní ovládací nabídka se rozbaluje ze svislého sloupce

a je díky použitým ikonám dobře přehledná; pro její obsluhu se používá křížový ovladač.

Nepodařené snímky lze mazat po zdlouhavém hledání položky v nabídce nebo bezprostředně po jejich pořízení pomocí potvrzovacího tlačítka.

Rozhraní USB pro přenos snímků do počítače je spolu s konektorem vnějšího napájení umístěno na levém boku, zcela volně a bez jakékoli krytky – je proto třeba dát pozor na vlhkost. Paměťová karta SD (v dodávce standardně 8 MB) se spolu s dvojicí tužkových baterií vkládá zespodu pod společný kryt. Solidně vypadající otočné závěsné očko pro nošení fotoaparátu pak nalezneme na pravém boku přístroje. Po mechanické stránce je přístroj dobře navržen.

Fotoaparát na snímcích dobře reprodukuje barvy, závisí však na druhu osvětlení. V extrémních případech však ani jeho automatika zárazy nedokáže. Snímky, které jsme pořídili při dobrém osvětlení scény,

PALM TUNGSTEN|T2

Téčko podruhé

Mezi uživateli a fanoušky kapesních organizérů Palm se během krátké doby od uvedení stal populárním typ Tungsten|T. Jeho hlavními přednostmi byly malé rozměry, nový typ rychlého procesoru a nová verze ope-

račního systému. Bohužel měl také některé nedostatky. Mezi nejvýraznější patřila relativně slabší baterie a pouze 16 MB vestavěné paměti.

Tvůrci z firmy Palm se nenechali dlouho pobízet a vyšli uživatelům vstříc vylepšenou verzí Palm Tungsten|T2. Samozřejmě se u ní nedočkáme tak převratných novinek jako u první verze, ale to je již zřejmé z názvu. Zdá se mi, že po mechanické stránce působí nový Tungsten robustnějším dojmem, a to i přes to, že na první pohled se kromě barvy a typového označení od svého předchůdce v ničem neliší. Byl zachován stejný typ procesoru na frekvenci 144 MHz a vestavěná paměť byla rozšířena na 32 MB.

Nejviditelnější změnou, které si všimnete ihned po zapnutí, je nový displej. Ani po deseti dnech používání obou typů nejsem schopen říct, zda je lepší, nebo horší. Záleží hodně na okolním osvětlení. Ve tmě, v interiéru nebo i venku při zatažené obloze je nový displej výrazně kontrastnější, ale na přímém slunci jej téměř nelze použít. Také má

PALM TUNGSTEN|T2

Výkonné PDA zařízení s Palm OS.

PROCESOR Texas Instruments OMAP 1510, 144 MHz

PAMĚŤ 32 MB RAM, 8 MB Flash

DISPLEJ TFT, 320 × 320 bodů, 65 536 bodů

BATERIE Li-Polymer 900 mAh

ROZHRANÍ MMC/SD, Bluetooth 1.1, IrDA, USB

OPERAČNÍ SYSTÉM Palm OS 5.2.1

ROZMĚRY 102 (122) × 75 × 15 mm

HMOTNOST 157 g

VÝROBCE/POSKYTL Palm

CENA S DPH cca 18 000 Kč

MSI
www.msi.com.tw

PLACENÁ INZERCE

jsou barevně pěkné, ostré a bez viditelných vad. V některých případech, zvláště při fotografování s bleskem, se však objeví horší prokreslení barevných přechodů, které ztratí svůj hladký vzhled. Celkově kvalita odpovídá zamýšlenému určení, tedy pro amatérskou fotografii. Přístroj je určen uživatelům, kteří se nechtějí zaobírat takovými pojmy, jako je čas, clona či vhodná korekce expozice, ale

kteří chtějí prostě jen mačkat spoušť.

V cenové oblasti kolem deseti tisíc korun se poslední dobou vyrobilo velké množství typů a značek digitálních fotoaparátů. Uvidíme tedy, jak si v této tlačenici povede DiMAGE E323. Můžeme říci, že to nebude mít zcela jednoduché, protože ačkoli svou práci odvede dobře, ničím převratným oproti konkurenci nevyniká. Schopnosti fotoaparátu můžete posoudit sami: na našem CD naleznete výběr ze snímků pořízených v průběhu testu.

■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

MINOLTA DiMAGE E323

Kompaktní digitální fotoaparát.

SNÍMAČ CCD; 3,2 megapixelu

CTLIVOST automatická, ISO 50 - ISO 200

OBJEKTIV 5,6 - 16,8 mm (kinofilm 36 - 108 mm)

CLONA min. 2,8 (4,9 při max. zoomu)

ZÁVĚRKA 1/2000 - 2 s

OSTŘENÍ od 11 cm

KOREKCE EXPOZICE ruční +/- 1,8 EV; v krocích po 1/3 EV

HLEDÁČEK optický průhledový

DISPLEJ barevný LCD TFT (úhlopříčka 4 cm; 84 960 bodů)

ZÁZNAMOVÉ MÉDIUM SD card; v dodávce 8 MB

ROZLIŠENÍ SNÍMKŮ 2048 x 1536, 1600 x 1200, 640 x 480; s interpolací 2880 x 2160

VIDEOSEKVENCE bez zvuku, rozlišení 320 x 240 nebo 160 x 120

ROZMĚRY 99 x 62 x 35 mm

HMOTNOST 198 g včetně baterie a paměťové karty

VÝROBCE/POSKYTL Minolta

CENA s DPH 10 990 Kč

podstatně větší úhel pohledu, a to zvláště vertikálně. Nevýhodou, pramenící však z technologie zobrazovače, je nemožnost vypnout podsvícení a také poměrně malý rozsah jeho hodnot směrem ke ztlumení. Ve dne je to naprosto vyhovující, ale ve tmě i při nejslabším možném podsvícení oslňuje.

Zachováno zůstalo Bluetooth a infračervené rozhraní a přibýly ovladače pro novější typy telefonů. Podstatně je prodloužena výdrž baterie. Subjektivně se mi jeví až dvojnásobná, což mě velmi překvapilo.

Jako samozřejmost jsem vzal novější verzi operačního systému, ale na to, že se posunul pouze o dvě desetiny dál (z 5.0 na 5.2.1), prodělal neočekávaně mnoho změn. Samozřejmě jsou v něm obsaženy patche, které jste museli k Tungstenu[T doinstalovat později, ale přibyl i jednoduchý a dobře použitelný prográmeček na psaní SMS, což je ve spojení s technologií Bluetooth velice šikovné. Nelíbí se mi nově Graffiti 2, kde se změnilo psaní několika písmen, to je ale věc zvyku. Bohužel mi připadá, že i po zažití těchto „nových znaků“ bude psaní o trochu pomalejší, protože např. písmeno „k“ se dříve psalo jedním tahem, nyní dvěma. Zajímavou možností Graffiti 2 je možnost psaní po celém displeji s možností zobrazování tahů pera. V nastavení přibyla i barevná témata, kterých je na výběr 31.

Jako v případě uvedení Palmu Tungsten T s operačním systémem Palm OS 5, ani u jeho nástupce na sebe nenechala dlouho čekat lokalizace do češtiny. Firma RedGrep upravila předchozí verzi i pro nový operační systém a dodala lokalizaci jeho nových komponent. Opět tedy máme možnost pracovat s anglickým prostředím a podporou národních znaků, nebo v kompletně v češtině.

A nakonec cena, která činí cca 18 000 Kč, není o mnoho vyšší než cena, na které končil předchozí model. Celkově se jedná o podstatně vylepšený typ při zachování stejné cenové hladiny. ■ ■ ■ Pavel Beníšek

MSI MEGA PC 651

- MP3 PLAYER
- FANCY LCM
- HI-FI STEREO
- 6 in 1
- SUPER PC
- IEEE 1394
- NEVER
- USB 2.0
- OPTICAL
- SPDIF

MSI KT6 DELTA-FISR

CoreCell

- 400
- DDR400
- AGP8X
- ATA133
- Serial ATA
- 57 Channel
- Gb LAN
- USB 2.0

MSI K8T NEO-FISR

SOCKET 754

HT800

CoreCell

- DDR400
- AGP8X
- ATA133
- Serial ATA
- 57 Channel
- Gb LAN
- USB 2.0

MSI MEGA STICK I

MP3 Playback

USB Flash Disk

Voice Recording

FM Radio

Oficiální distribuce:

MSI
www.msi.com.tw

PENTA CZ s.r.o.: Tel:+420 383 369 120, Fax +420 383 369 100

Pobočka Ostrava: Tel:+420 595 705 511, Fax:+420 595 705 500

http://www.penta.cz sales@penta.cz prodej@ova.penta.cz

Emsonic SK s.r.o.:Tel: +421 249 234 703 predaj@emsonic.sk

ABACUS ARCH 8700N

Výkon s multi DVD

Počítač budějovické firmy Abacus Computer se nedostal do našeho srovnávacího testu počítačů za vysvědčení, a tak jsme si od ní zapůjčili PC k individuálnímu otestování. Základem testovaného počítače byla deska P4TCA Pro firmy BIOSTAR. Jde o výkonnou a dobře vybavenou desku s čipsetem Intel 875P, pěti PCI sloty, RAID řadičem, čtyřmi USB 2.0 porty, FireWire portem, konektorem S/PDIF a gigabitovou síťovou kartou. Instalována byla i bezdrátová síťová karta.

ABACUS ARCH 8700N

Výkonný osobní počítač.

ZÁKLADNÍ DESKA Biostar P4TCA Pro

ČIPOVÁ SADA Intel 875P

PROCESOR Intel Pentium 4, 2,8 GHz, 512 KB L2 cache, 800 MHz FSB

PAMĚĚ 512 MB DDR SDRAM, DDR400

PEVNÝ DISK Seagate Barracuda 7200.7, 120 GB

OPTICKÁ MECHANIKA LG GSA-4040B

GRAFICKÁ KARTA XFX GeForce FX 5600, 128 MB DDR SDRAM, TVout

MODEM Well 56PCI-RWM2, PCI

VÝROBCE/POSKYTL Abacus electric

CENA S DPH 46 726 Kč

V desce byl nainstalován procesor Intel Pentium 4 s frekvencí 2,8 GHz, k dispozici bylo 512 MB paměti. Aby cena sestavy zůstala na rozumné úrovni, byla vybrána grafická karta s čipem GeForce FX 5600 a dostatečným výkonem. Nechyběl ani interní model Well v provedení PCI.

Pevných disků s rozhraním Serial ATA už je celkem dost a začínají se již běžně používat. Měl ho i testovaný počítač – šlo o disk Seagate Barracuda s kapacitou 120 GB a výbornou přenosovou rychlostí při čtení. Ostatních zařízení, tedy především optických mechanik s rozhraním Serial ATA, je málo a také disketová mechanika stále používá široký plochý kabel, takže místa ve skříni se zatím příliš neušetří.

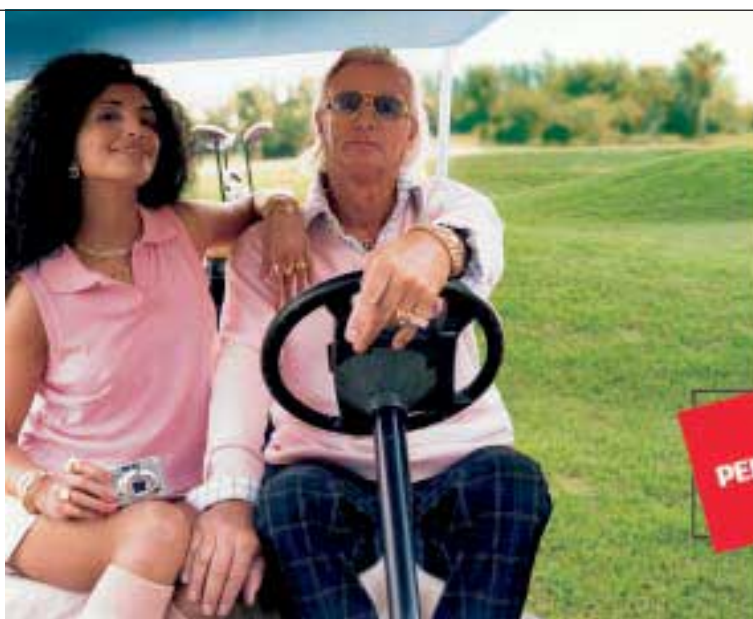
Zvolená optická mechanika počítače sice neměla rozhraní Serial ATA, ale šlo o velmi zajímavou komponentu, patrně nejzajímavější z celého počítače. Konkrétně hovoříme o optické mechanice LG GSA-4040B, jakési multi DVD mechanice. Společnost LG pomocí ní totiž částečně vyřešila problém existence více formátů DVD disků, protože tato mechanika podporuje jak DVD+R/RW, tak DVD-R/RW i DVD-RAM. V dodávce je i program PowerDVD od firmy CyberLink a vypalovací programy od firmy BHA, tedy B's Recorder GOLD 5.32 a B's Clip 5.32 (packet-write soft-

ware). Nechybí ani program neo DVD 5.0 pro tvorbu vlastních DVD videodisků.

Samozřejmostí je u mechaniky ochrana proti podtečení bufferu, kladem pak i další zajímavé technologie a především široká škála podporovaných médií. Číst a zapisovat můžete snad všechny typy CD a DVD disků, a to velmi slušnou rychlostí. Čtení probíhá rychlostí 32X u CD-ROM a CD-R, 24X u CD-RW a 12X u DVD-ROM. Disky DVD-R/RW a DVD+R/RW čte mechanika osmírýchlostně a DVD-RAM 3násobnou rychlostí. Zápis pak probíhá rychlostí 24X u CD-R, 16X u CD-RW, 4X u DVD-R a DVD+R, 2X u DVD-RW, 2,4X u DVD+RW a 3X u DVD-RAM. Výtku zaslouží snad jen pomalejší rozpoznání vloženého média (často přes 10 s) a absence výstupu na sluchátka. Jinak mechanika v podstatě splňuje vše, co inzeruje, někdy je i o něco rychlejší (například při čtení CD). Rychlosti při zápisu jsou výborné; vyšší nemají ani mechaniky zaměřené jen na určitý formát (+ nebo -).

Skříň počítače, ve které byly všechny komponenty umístěny, je pěkná. Potěší přítomnost portů USB, FireWire a audio na přední straně (i když USB port nebyl zapojen správně), což je ale dnes celkem standard. Na skříni je ale i displej s informacemi o čase, teplotě, otáčení disku a CD. To jsou užitečné informace. Pouze efekt pak přináší prosklená levá strana skříně

PLACENÁ INZERCE

PENTAX
Optio 550

for your precious moments

PenTec spol.s r.o. - distributor PENTAX
Veleslavinská 19, 162 00 Praha 6,
tel./fax : 220610753 / 235364664

doplněná neonem, který vnitřní prostor osvětluje, takže vidíte i na vnitřnosti. To samozřejmě není povinná výbava počítačů Abacus.

K ovládání počítače vybrala firma Abacus electric bezdrátovou klávesnici a myš A4 Tech KBS-21533RP. Zajímavým řešením je umístění dobíječky akumulátorů (AAA) myši na přijímač rádiových vln. Pokud vám tedy v myši dojde „šťáva“, dáte do ní čerstvé baterie a použité dáte nabít. Klávesnice Ergo A-shape Keyboard má specificky (ergonomicky) rozmístěné klávesy a ani jejich tvar není zrovna obvyklý. Je to ale samozřejmě věc zvyku, zda klávesnice uživateli vyhovuje. Dodává se za 1927 Kč s DPH.

Sestavu doplňoval 17" LCD monitor LG 1710S s rozlišením 1280 × 1024 bodů a s cenou 16 897 Kč s DPH a také reproduktory Creative I-Trigue 2.1 3300, skládající se ze dvou reproduktorů a subwooferu, které Abacus dodává za 3050 Kč s DPH. Celkově působí sestava velmi pěkně jak z hlediska designu, tak i barevně, což je vidět i na obrázku.

Výkon sestavy můžete posoudit z výsledků, které najdete v tabulce. Nejde o úplně špičkové výsledky, ale sestava byla navržena i s ohledem na rozumnou cenu. Zajímavá je zvolená optická mechanika. Možnosti rozšíření nabízí jak základní deska, tak prostorná skříň. Vzhledově působí sestava velmi pěkně. ■ ■ ■ Pavel Trousil

VÝKONNOSTNÍ TESTY

CELKOVÝ APLIKAČNÍ VÝKON SYSMARK 2001	-
APLIKACE PRO TVORBU INTERNETOVÉHO OBSAHU	-
KANCELÁŘSKÉ APLIKACE	234
NÍZKOÚROVŇOVÉ TESTY	
DHRYSTONES	2949528
WHETSTONES	25023
PAMĚŤ	1327800
DISK [KB/s, ms] SEAGETE	45 404/12,5
DALŠÍ TESTY	
QUAKE 3 ARENA (1024 × 738, 16B) [FPS]	254
3DSTUDIO MAX 5 [m:s]	2:08
PŘEVOD WAV-MP3 [m:s]	0:41
PŘEVOD DO DIVX [m:s]	1:48
3DMARK 2001SE (1024 × 768 BODŮ)	11207
UNREAL TOURNAMENT 2003 [FPS]	127 / 65

TE988

- 19" FST LG
- 1920x1440/60 Hz
- MPRII

Ceny padají!!!

TL565

- 15" LCD
- 400:1, repro
- 1024x768
- 200 cd/m²
- TCO'99

TL540

- 15" LCD
- 400:1, repro
- 1024x768
- 250 cd/m²
- TCO'99

TL766

- 17" LCD
- 500:1, repro
- 1280x1024
- 250cd/m²
- TCO'99

TE770

- 17" CRT
- 1280x1024 60Hz
- TCO'99

TF770

- 17" Flat CRT
- 1280x1024 60Hz
- TCO'99

TE770

- 17" Black CRT
- 1280x1024 60Hz
- MPRII

Velkoobchod: AT Computers, a.s.

Ostrava: Uhlířská 3, 710 00, tel.: 00420/596 253 111

Praha: Dělnická 789/38, 170 00, tel.: 00420/220 199 163, 161-179

Brno: Bauerova 10, areál BVV 9. brána, 603 00, tel.: 00420/543 428 711

Bratislava: Staviteľská 1, 801 00, tel.: 00421/2/44 68 11 01-2

Žilina: Internátna UNIMO blok H, 010 08, tel.: 00421/41/565 27 15

e-mail: obchod@atcomp.cz, http://www.atcomp.cz

ATComputers

Hercules

Chcete vidět více?

SMART TV

Nová řada TV tunerů Hercules!

Smart TV
Český teletext
Nahrávání MPEG-2
Time-shifting
BT 87B

Smart TV Stereo
Stereo zvuk
Nahrávání MPEG-2
Dálkové ovládání
Český teletext
čip BT 87B

Smart TV Ssatellite
DVBS-S
Nahrávání MPEG-2
Dálkové ovládání
PCMCIA slot

Smart TV on-Screen
Externí TV tuner
VGA výstup
Video vstup
Dálkové ovládání

Distribuce:
eD system a.s. 597 444 111
eXtraPoint a.s. 225 576 468
SWS a.s. 577 640 135

www.hercules.com

Novinky, Fórum, Ovladače, Podrobné informace, ...

BROTHER HL-5040

Rychlý osobní tisk

V tomto čísle vám sice přinášíme test barevných laserových tiskáren, ale i přes jejich klesající cenu je stále zájem i o tiskárny černobílé. Jsou pořád o dost levnější a tomu, kdo barvu nepotřebuje, dostačují. Nabídka tiskáren pro osobní použití, popřípadě pro malou skupinu uživatelů je široká a patří do ní i tiskárna Brother HL-5040. Její nominální rychlost je 16 stran za minutu.

Pro připojení tiskárny slouží paralelní port nebo rychlé rozhraní USB 2.0. Ovladače jsou k dispozici i v českém jazyce, takže ovládání je jednoduché. Na tiskárně jsou čtyři informační LED diody a dvě tlačítka (Go a Cancel). Tiskárna tedy nemá displej, ale to je u této cenové kategorie obvyklé.

Papíry se nabírají ze spodního podavače s kapacitou 250 listů a potištěné se shromažďují na horní straně. Využit se může i ruční podavač na atypická média, bohužel se však do něj vejde pouze jeden list. Náročnější uživatelé si mohou pořídit i druhý spodní podavač na 250 listů papíru.

Rozlišení tiskárny je vysoké – 2400 × 600 dpi. Kvůli nižší kapacitě paměti ho ale nevyužijete vždy. Když jsme se pokoušeli vytisknout celostránkovou fotografii v tomto rozlišení, tiskár-

na vytiskla stránku s informací o tom, že rozlišení tisku bylo díky nedostatku paměti sníženo. Fotografie pak nepůsobí právě pěkným dojmem. Paměť je ale možné rozšířit, a to až na 136 MB.

Vysoké rozlišení jsme ale mohli ocenit při tisku vektorové grafiky a menších fotografií. Čáry jsou velmi jemné, fotografie mají také

BROTHER HL-5040

Rychlá osobní laserová černobílá tiskárna.

FORMÁT A4

RYCHLOST TISKU 16 str./min.

ROZLIŠENÍ 2400 × 600 dpi

KAPACITA PODAVAČE 250 listů

KAPACITA VÝSTUPNÍHO ZÁSOBNÍKU 150 listů

MAX. GRAMÁŽ MÉDIÍ 160 g/m²

KOMUNIKAČNÍ ROZHRANÍ USB 2.0, IEEE-1284

TISKOVÝ JAZYK PCL 6

KAPACITA PAMĚTI 8 MB, max. 256 MB

ROZMĚRY 382 × 383 × 252 mm

HMOTNOST 10,5 kg

VÝROBCE/POSKYTL Brother

CENA S DPH 10 968 Kč

Ovladač tiskárny je lokalizovaný, takže obsluha je jednoduchá.

jemné detaily a pěknou ostrost. Někdy jsou však patrné pruhy a šedé plochy by mohly být jednodušší. Písmo dopadlo velmi dobře a díky rozlišení je dobře čitelné i jednododové písmo. I Text v běžném rozlišení 600 dpi je velmi dobře čitelný, hrany jsou ostré a bez duchů.

Co se týká rychlosti tisku, 10 stran textu tiskárna vytiskla za 48 sekund. Jde tedy o rychlou tiskárnu, která uspokojí i náročnějšího uživatele. První stránka byla venku za 15 sekund. Další výsledky najdete v tabulce.

Při provozu je potřeba počítat s výměnou toneru (vydrží na 6500 stran) a válce (ten je zvlášť a zvládnout by měl tisk 20 000 stran). Jedna stránka bez započítání papíru tak vyjde při současných cenách na cca 71 haléřů, což je celkem dost. Jde o rychlou tiskárnu s kvalitním výstupem, která by si ovšem zasloužila větší paměť. ■ ■ ■ Pavel Trousil

VÝSLEDKY TESTŮ

Rychlost tisku [m:s]

DOPIS 10 STRAN (BĚŽNÝ TISK) 0:48

DOPIS 10 STRAN (NÁHLED) 0:46

SMÍŠENÁ GRAFIKA 5 STRAN 1:24

FOTOGRAFIE A4 2:11

PDF DOKUMENT (18 STRAN) 1:55

SOUBOROVÝ SERVER CoNET DISCOBOLOS MINI

Atlet po dietě

Stejně pravidelně jako se střídají roční období, společnost CoNet nám posílá k otestování nové verze svého souborového serveru, příznačně nazvaného Discobolos. Tato brněnská firma totiž svůj původní český produkt neustále vyvíjí a vylepšuje, takže každá nová generace může nabídnout něco zajímavého.

Testovaný stroj nese označení Discobolos MINI a již od pohledu je na něm vidět, že si své přívěskové zaslouží. Oproti předešlým verzím znatelně zeštíhlé, svým tvarem a hlavně rozměry se daleko více blíží běžné PC stanici. Ve skutečnosti je tento server opravdu plnohodnotným počítačem, na kterém běží optimalizovaná verze operačního systému Linux. Základní úlohou MINI Discobolu stále zůstává úschova velkých objemů dat sdílených v síti. K tomuto účelu je možné instalovat až čtyři IDE pevné disky organizované do RAID pole. Variantou, která byla využita i v případě naší testované konfigurace, je instalace interní vypalovací jednotky CD nebo DVD formátu místo jednoho pevného disku.

Z pohledu uživatele se Discobolos chová jako naprosto běžný sdílený prostor „kdesi na síti“, ve kterém může mít uživatel vyhrazen pracovní prostor s kvótami a přístupovými

právy, stejně jako je má na své domovské platformě. Přitom je zcela nepodstatné, zda se připojuje z prostředí Windows, Unixu, Mac OS, nebo Novellu.

Administrátor má k dispozici rozhraní tvořené strukturou WWW stránek, pomocí kterých může na dálku kompletně spravovat uživatelská práva, nastavení i zálohování serveru. Jediny speciální software, který je pro provoz serveru Discobolos třeba, slouží pro jednorázové nastavení parametrů sítě při prvotní instalaci.

A52

jednoduchý
malý
lehký
velký displej
polyfonní vyzvánění

stvořen pro
společnost

AUTORIZOVANÝ DISTRIBUTOR

AGORA
plus

Bauerova 10, 603 00 Brno
tel.: 543 423 411
fax: 543 257 952

info@agora.cz • <http://shop.siemens.cz>

Administrátor serveru Discobolos přehledně vidí, kteří uživatelé jsou připojeni i s jakými soubory právě pracují.

Oproti nám známé dřívější verzi rozhraní přibyla kompletní podpora vypalovací jednotky, která je administrátorovi přístupná jako jeden z možných cílů zálohování. Na příslušné

stránce definuje zdroje zálohování (třeba i data na osobním počítači připojeném do sítě), cíle, kterých může být i více, a pak stačí pouze nastavit termín a typ zálohy. Kromě standardní plně zálohy Discobolos podporuje i diferenciatní a inkrementální schéma zálohování. Je možné vést žurnál změněných verzí sledovaných souborů (formou inkrementální zálohy) nebo v případě diferenciatní zálohy snadněji obnovitelnou zálohu všech změn oproti stavu uloženému při poslední kompletní záloze.

Všechny tyto tři typy záloh je možné najednou definovat i v kombinaci, tedy například zálohovat průběžně změny do adresáře na serveru a pouze jednou týdně vypálit inkrementální zálohu na CD. V případě potřeby lze obsah celého serveru po síti replikovat s nějakým jiným datovým prostorem. Aby byla zajištěna bezpečnost i rozsáhlé kolekce dat, lze místo vypalovací jednotky použít páskovou archivační jednotku – i její obsluha je v možnostech serveru zahrnuta.

Testovaný Discobolos byl osazen dvěma pevnými disky s kapacitou 120 GB, které však byly navzájem zrcadleny v poli RAID 1, a tak

nabízely pouze 120 GB diskového prostoru. Při třech nebo čtyřech discích se již vyplatí schéma RAID 5, nabízející při stejné bezpečnosti úhrnnou kapacitu sníženou pouze o velikost jednoho disku.

Discobolos verze MINI se pracovní stanici blíží nejen svými rozměry, ale – a to je příjemné – i cenou. Úlohu nenáročného způsobu rozšíření diskové kapacity a bezpečnosti dat proto může splnit bez větších problémů. ■ ■ ■

Miroslav Stoklasa

DISCOBOLOS MINI

Souborový server.

KAPACITA podle instalovaných harddisků, max. 4 disky

BEZPEČNOST podle zvoleného typu pole RAID 0,1,5

ZÁLOHOVÁNÍ interní CD-RW nebo DVD+-RW jednotka nebo pásková archivační jednotka

KLIENSKÉ OS Windows, Unix, Novell, Mac OS

VÝROBCE/POSKYTL Holding CoNet, s. r. o.

ZÁRUKA 3 roky

CENA S DPH 46 238 Kč; příplatek za mechaniku CD-RW 3540 Kč/DVD+-RW 11 590 Kč

PLACENÁ INZERCE

www.pc-slovníky.cz

odborné překladové slovníky pro PC

všeobecný, obchodní, právní, technický,
chemický, lékařský, přírodovědný, vojenský

Nakladatelství Commercial service, Mikšíčkova 29, Brno 615 00, tel./fax. 541 219 926, mobil 777 853 195, obchod@pc-slovníky.cz

BEZDRÁTOVÝ PREZENTAČNÍ ADAPTÉR INFOCUS LITE SHOW

Jde to i bez drátů, pane Marconi

Jako nadpis jsme si vypůjčili citát z díla velkého Čecha Jáchyma Cimrmana – to proto, že přesně vystihuje filozofii zařízení, o kterém bude v následujícím testu řeč. LiteShow je totiž modul umožňující bezdrátovou komunikaci počítače s prezentačním zařízením (zpravidla tedy projektor) pomocí wireless sítě standardu 802.11b (dále jen Wi-Fi). Modul nám zapůjčila společnost AV Media společně s příslušným projektor, na který se podíváme odděleně, v samostatném krátkém testu v příštím čísle.

Výhoda bezdrátového spojení pro prezentaci je citelná hlavně pro mobilní prezentá-

tory, stabilní instalace projektorů zpravidla již potřebnou kabeláž zahrnuje. Jestliže však cestujeme s notebookem a přenosným projektor, málokdy bývá možné umístit obojí natolik blízko, aby vystačil běžný videokabel a notebook zůstal po ruce k ovládání prezentace. Dalším bodem, kde Wi-Fi komunikace s projektorom pomůže, je sdílení projektoru. Komunikace probíhá pouze vzduchem a je řízena softwarem, takže při přechodu na jiný zdroj obrazu není třeba přepojovat žádné konektory.

Samotný adaptér je tvořen nevelkou skříňkou z odolného kovu, na jejímž horním konci je pod plastovým krytem prostor pro instalaci bezdrátového komunikačního adaptéru formátu Compact Flash. Přístroj jsme k otestování dostali s adaptérem Intel PRO Wireless 2011B, je však možné použít libovolný stávající adaptér, LiteShow se prodává i samostatně.

Druhá strana adaptéru je zakončena pevně vypadajícím kloubem, který odděluje konektor pro zapojení do projektoru. Instalovaný adaptér je pojištěn dvěma šrouby a z projektoru si bere i napájení. Použitý konektor na pohled svádí k instalaci do DVI vstupu, jedná se však o jiný konektor, standard nazvaný M1-D/A. Ten podporují různí výrobci projektorů (InFocus, Proxima, ASK), běžný monitor nebo LCD panel však pro prezentaci použít nelze, což je škoda.

Hardwarová instalace je velmi jednoduchá, po připojení adaptéru k projektoru a zapnutí se na plátně objeví okénko s informací o stavu, což znamená, že adaptér je na příjmu a M1-D vstup projektoru je vybrán pro příjem signálu. Následuje softwarová část instalace, která také není nijak obtížná – z dodaného CD se na počítač určený k prezentaci nainstaluje LiteShow Manager. Program po svém spuštění „vyčlení“ všechny dostupné LiteShow adaptéry a v přehledném seznamu vypíše, zda je ten který projektor volný nebo obsazený jiným prezentátorem.

Jelikož přidělení IP adresy zpravidla probíhá bez problémů, není kromě nastavení výkon-

LITE SHOW

Bezdrátový prezentační adaptér.

KOMUNIKACE bezdrátový adaptér 802.11b formátu Compact Flash (11 Mbps), v dodávce Intel PRO wireless

ROZHRANÍ konektor M1-D

NAPÁJENÍ z projektoru

SOFTWARE Lite Show Manager

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 2000/XP

ROZMĚRY 61 × 152 × 23 mm

HMOTNOST 175 gramů

VÝROBCE InFocus

POSKYTL AV Media

CENA S DPH 18 500 Kč (včetně Wi-Fi modulu)

PLACENÁ INZERCE

0 C A 7 < 3 A A
P S h a

Aficio™ / > " <

fl d R ZW Xa[S -s d" WQV\ WY bSS` TQWV
^ ^ O R S Q V X S \ a d s z [w ^ Q W P Z W - O V] d S Q ' S
^ O R Z O \ O / T W Q W] / > " < Q b F P t c a W P O h \
h o ^ ^ X S [\] P s h Q S Z x 6 < o d Q d g c - d t >
X O h g Y @ > l A d \ [- a s \ O W b O S \
Q] - ^ `] \ t a h \ O [S \ t - s] ^ ` o a

O Z W - " W \ T] ^ [O Q S c] T W Q W t Z \ V]] P Q V] ^ \ v] O a s ` d w a \ V] h t b p e ^
@ 7 1 = 6 a ^] Z S x \] a b W 7 i ; @ = / B \ O e e e W [^ [O p O h
e e e ` W Q] V Q h

We're in your corner.

RICOH
Image Communication

ABRA®

ekonomický software

PLACENÁ INZERCE

Zveme Vás na výstavu
INVEX 2003 v Brně,
kde Vám představíme
novou verzi systému

ABRA® G3 ekonomický software

- Pokroková architektura Client/Server
- Provoz na OS Windows nebo Linux
- Možnost komunikace s jinými aplikacemi přes otevřené rozhraní
- Propojení vzdálených poboček formou replikací dat
- Nastavení systému podle potřeb uživatele
- Snadné získání důležitých informací
- Kvalitní technická a servisní podpora
- Certifikace ISO 9001 od roku 1996

Znáte lepší řešení?

www.bvv.cz/invex
invex

Pavilon V, stánek 38

PRAHA 5: Na Valentince 1, 257 312 432
BRNO: Veselá 24, 542 216 360-1
OLOMOUC: Erbenova 2, 602 708 100
OSTRAVA: Čujkovova 30, 596 740 734
KARLOVY VARY: Krymská 47, 353 226 468

nosti potřeba za provozu žádná náročnější konfigurace. Nastavením výkonnosti rozumíme formát prezentace, který je z důvodů kompatibility nastaven i na prezentujícím stroji. K dispozici jsou tři stupně, nejlepší odezvu nabízí rozlišení 800 × 600 bodů s 16bitovou barevnou hloubkou, následované rozlišením 1024 × 768 bodů v 16 nebo 24bitové barevné hloubce. V nejkvalitnějším nastavení je však obnova obrazu dosti trhaná se zřetelným překreslováním a rychlostí v nejlepším případě pouze několika snímků za sekundu. Jakmile v prezentaci počítáte s pohyblivými prvky, bude nastavení na výkon asi jediné myslitelné. Bohužel je limitováno i minimální rozlišení, pro plynulé video by klidně stačilo i rozlišení nižší,

to však v nabídce není. Je zřejmé, že výrobce měl při návrhu na zřeteli spíše než video tabulky a grafy v Powerpointu.

Adaptér LiteShow vyráběný firmou InFocus je bezesporu zajímavou novinkou, která ukazuje šíři možného využití bezdrátových technologií. S šířkou přenosového pásma 11 megabitů za sekundu nemůžeme od bezdrátové prezentace očekávat bohatou multimediální show, ale statické obrazovky s textem a obchodní grafikou adaptér zvládne téměř bez problémů ve všech třech dostupných režimech. Limitujícím faktorem však zůstává propustnost bezdrátové komunikace, respektive možné rušení, vedoucí ojedinelé i ke ztrátě komunikace a odpojení projektoru. ■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

FSC LIFEBOOK S6120

Cestovní Centrino

Patříte-li mezi opravdu mobilní uživatele, jedním ze základů vaší mobilní kanceláře je jistě notebook, který vám umožňuje denně vyřizovat vše potřebné. Jste-li opravdu náročný mobilní uživatel, nejspíše budete vyžadovat malý a výkonný notebook, který vám na cestách bude co nejméně na obtíž. Kdysi by se jednálo o těžko splnitelný požadavek, nicméně dnes máme k dispozici technologické řešení Centrino, které umožňuje postavit výkonný a malý notebook, se kterým je radost pracovat.

Do této skupiny lze jistě zařadit také LIFEBOOK S6120 společnosti Fujitsu Siemens. Patří sem jak hmotností 1,7 kg, tak i malými rozměry. Notebook nabízí líbivý design v moderním stylu. Navíc celé šasi notebooku je vyrobeno ze slitiny magnezia (hořčíku), což přidává na odolnosti, která je u mobilních zařízení vždy ku prospěchu. Velmi se mi líbil mechanismus otevírání displeje – byl pevný a přitom snadno otevíratelný. Praktickým doplňkem je pak potažení kousku spodní části notebooku semišem, který zabraňuje možnému sesunutí například při práci na kolenou.

Zajímavým prvkem jak po stránce designu, tak i ergonomie je klávesnice. Ta se opravdu povedla a jediné snad kurzorové šipky mohly být větší. Touchpad by mohl mít výraznější ovládací tlačítka – ta se po hmatu hůře odlišují od konstrukce notebooku i mezi sebou (2 hlavní, dvě pro rolování). Nad klávesnicí je řada programovatelných kláves pro spouštění nadefinovaných aplikací, které rovněž slouží jako bezpečnostní panel. Ten umožňuje pomocí PIN kódu zablokovat pevný

disk proti neoprávněnému přístupu. K ochraně dat a ke kontrole přístupu je určena i integrovaná čtečka čipových karet SmartCard, která si v notebooku, jak se zdá, našla své místo.

Do malého těla LIFEBOOKU se podařilo vtěsnat řadu komponent, které jistí dobrý výkon a širokou použitelnost. Notebook nese logo Centrino, z čehož vyplývá přítomnost tří komponent z dílny Intelu: bezdrátové karty, čipsetu a procesoru Pentium M 1,6 GHz. Procesor je podpořen 512 MB DDR SDRAM RAM, což je pro ergonomickou práci ve Windows XP to pravé. Nesmíme však opomenout integrovanou grafiku, která si podle nastavení ukousne až 64 MB. Vzhledem k tomu, že se jedná o grafiku čipsetu, s velkými výkony počítat nelze.

FUJITSU SIEMENS LIFEBOOK S6120

Snadno přenosný notebook založený na technologii Centrino.

PROCESOR Intel Pentium M 1,6 GHz, 1 MB L2 cache

PAMĚĚ 512 MB DDR SDRAM, max. 1 GB

PEVNÝ DISK Toshiba MK4018GAS, 60 GB

OPTICKÁ MECHANIKA kombinovaná – MATSHITA UJDA750F

GRAFICKÁ KARTA Intel 82852/82855 GM/GME

DISPLEJ TFT, 13,3", 1024 × 768 bodů

SÍŤOVÁ KARTA Intel PRO/Wireless LAN 2100 3B Mini PCI Adapter

MODEM Agere Systems, AC97

PORTY 2× USB 2.0, FireWire, FIR, PCMCIA II, RJ-11, RJ-45

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows Professional XP

VÝROBCE/POSKYTL Fujitsu Siemens Computers

CENA S DPH 68 174 Kč (bez optické mechaniky)

K čemu by byla grafika bez displeje? V LIFEBOOKU najdete 13,3" TFT LCD s rozlišením XGA 1024 × 768, což je asi optimální hodnota pro tuto velikost displeje. Další příjemnou komponentou je 60GB pevný disk, který už umožňuje pořádné vyžití s daty. Nepotřebná data lze vypálit prostřednictvím DVD/CD-RW kombo mechaniky, která se nachází ve výměnné šachtě a může být nahrazena dalšími moduly. LIFEBOOK je na tom výborně, co se konektivity týče. Centrino dává do vínku bezdrátovou Wi-Fi kartu a ethernetová karta je samozřejmostí, bez které se žádný notebook již neobejde. Pochvalu si však zaslouží integrace Bluetooth a FIR (až 4 Mb/s), které tak umožní připojení PDA, mobilů a jiných zařízení disponujících těmito technologiemi. Opravdu velkou pochvalu si zaslouží ovládací program PlugFree, který se stará o veškerou komunikaci přes Bluetooth. Stejným softwarem byl také vybaven Fujitsu Siemens USB adaptér, který byl v našem srovnávacím testu USB Bluetooth adaptérů. Software vyniká výborným grafickým zpracováním (animace, zvuky) a jeho ovládání lze bez obav označit jako triviální. Je jen škoda, že notebook má slabší výdrž při provozu na baterii. 3 hodiny a 11 minut není čas, na který jsme u notebooků s Centrinem zvyklí. Přesto hledáte-li snadno přenosný notebook se širokými schopnostmi konektivity, LIFEBOOK S6120 může být zajímavým řešením. ■ ■ ■ Adam Nosek

VÝKONNOSTNÍ TESTY

CELKOVÝ APLIKAČNÍ VÝKON SYSMARK 2001	-
APLIKACE PRO TVORBU INTERNETOVÉHO OBSAHU	-
KANCELÁŘSKÉ APLIKACE	172
NÍZKOUROVŇOVÉ TESTY	
DHRYSTONES	3119896
WHETSTONES	13516
PAMĚŤ	881668
DISK [KB/s, ms]	18741,9/21,3
DALŠÍ TESTY	
QUAKE 3 ARENA (1024 × 768, 16B)[FPS]	43,3
PŘEVOD WAV-MP3 [M:S]	0:47
PŘEVOD DO DIVX [M:S]	2:40
3DMARK 2001SE (1024 × 768, 32B)	1916
UNREAL [FPS]	15,6/10,04
VÝDRŽ NA AKUMULÁTOVY [H:M]	3:11
HMOTNOST [g]	1700

Sezóna v plném proudu s KME.

Skříňe KME:

- vyrobeno z kvalitních materiálů SECC 0.8 mm
- zaoblené hrany, povrch upraven SECC metodou
- kovové záslepy pozic mechanik a karet
- barevně laděné kryty CD/DVD mechanik v standardu
- čelní vyvedení portů USB, Audio, IEEE1394 a IrDa
- kvalitní zdroje v2.03/ATX12V 300W, 350W, 400W

Autorizovaní prodejci:

100 MEGA s.r.o., tel.: +420 296711671, obchod@100mega.cz, www.100mega.cz • 100 MEGA Distribution s.r.o., tel.: +420 548220077, objedn@100megadistribution.cz, www.100megadistribution.cz • eD system Czech, spol. s r.o., tel.: +420 597444111, info@100edcz.cz, www.100mega.cz • ELKO TRADING, s.r.o., tel.: +420 548214912, +420 241443838, +420 558662518, info@elko.cz, www.elko.cz • FAN COMPUTER BRNO, s.r.o., tel.: +420 545218881, info@fan.cz, www.fan.cz • SWS a.s., tel.: +420 577640170, rod@sws.cz, www.sws.cz • ASBIS SK s.r.o., tel.: +421 2448771007, info@asbis.sk, www.asbis.sk • ELKO COMPUTERS, s.r.o., tel.: +421 465430717, elko@elko.sk, www.elko.sk • LIBRA Electronics Slovakia, a.s., tel.: +421 2 63810687-8, sekretariat@libra.sk, www.libra.sk, KONSIGNA o.s., tel.: +420 495537952, hrdec.kralove@konsigna.cz • T.S.Bohemia s.r.o., tel.: +420 585157440, obchod@tsbohemia.cz, www.tsbohemia.cz

PANASONIC DMC-FZ1

Bystrozraký sympaták

Se značkou Panasonic se jak v oblasti počítačů, tak hlavně u spotřební elektroniky setkáváme poměrně často. Ve spojení s fotoaparáty, v našem případě digitálními, však jméno Panasonic tak často nezazní. Těm, kteří se o fotografování zajímají, bude daleko známější znít jméno Leica. Přitom právě tyto dvě společnosti dohromady mají „na svědomí“ zajímavý digitální fotoaparát: Panasonic DMC-FZ1.

První ze jmenovaných firem dodala obchodní značku a elektroniku fotoaparátu, z dílny druhého partnera pochází optika. Společnost Leica je totiž všem fotografům známa jako výrobce kvalitní optiky pro nejrůznější přístroje. Použitý objektiv Vario DC-Elmarit má hned dvanáctinásobný optický zoom (ohnisková vzdálenost přepočítaná na kinofilm je 35 – 420 mm) a i jeho další parametry jsou slušné, například světelnost f2,8 si zachovává v celém rozsahu zoomu. Závěrka přístroje dosahuje standardních časů v rozsahu 1/2000 až 8 sekund. Fotoaparát je schopen zaostřit v makrorežimu již od vzdálenosti 5 cm, což je na objektiv s takovým zvětšením výborná

hodnota. Nejzajímavější vlastností je však optický stabilizátor, který pomůže zvláště ve spojení s vysokým zoomem – udržet kompozici záběru bez stabilizátoru či stativu je totiž velmi obtížné.

Poté, co jsme pochválili objektiv tohoto fotoaparátu, přesuneme se v optickém řetězci dále, ke snímacímu prvku. Zde nás potká velké překvapení a zklamání, neboť použití efektivně dvoumegapixelového snímače s úhlopříčkou 1/3,2 palce je dnes již pod průměrem. Zřejmě si to vynutilo použití nadstandardního objektivu. Nejvyšší dostupné rozlišení snímků proto dosahuje pouze 1600 × 1200 bodů, které umí fotoaparát ve třech krocích redukovat až na 640 × 480 bodů. Citlivost snímače je hodnocena v krocích od ISO 50 do ISO 400 s možností automatické volby. Čekali bychom však alespoň rozlišení 3,3 megapixelu, takhle je právě snímač asi nejvíce omezujícím prvkem fotoaparátu.

Veškerá mechanika přístroje je vestavěna do překvapivě kompaktního a na rozměry optiky i lehkého těla, vyrobeného převážně z plastu. Přímě nad objektivem je umístěn mechanicky vyklápěný blesk, vpravo od něj je pak umístěn otočný volič pracovního režimu a spoušť integrovaná s otočným ovladačem zoomu. Zadní stěna nese většinu ovládacích tlačítek, posuvný vypínač a hlavně dvojici displejů. Větší, 1,5" TFT LCD displej s rozlišením 114 000 pixelů je určen spíše pro kontrolu snímků a nastavování. Menší displej s předsazenou dioptrickou korekcí je pak ukryt uvnitř hledáčku. Má méně kvalit-

Všechny ovládací prvky fotoaparátu DMC-FZ1 jsou na horní a zadní stěně, dosažitelné jednou rukou.

ní obraz, je však použitelný i za prudkého slunce a svými funkcemi včetně práce s menu přístroje je hlavnímu displeji zcela rovnocenný. Pro přepínání panelů slouží tlačítko Display. Veškeré funkce lze vyhledat v menu a nastavit pomocí křížového ovladače, který mimo menu pracuje jako čtveřice tlačítek pro přímé nastavení blesku, samospouště a kompenzaci expozice. Do menu jsme tak nuceni vstoupit pouze výjimečně, například pro nastavení kvality komprese a rozměru snímku či vyvážení bílé barvy.

Ačkoli je koncepce ovládání blízká spíše zcela automatickým přístrojům, nabízí překvapivě funkce, například již zmíněné nastavení bílé barvy ručním měřením nebo tzv. bracketing (automatické pořízení tří různých variant expozice), zatímco jiné funkce zcela chybí. Preference clony ani času nelze v tomto fotoaparátu nastavit a je nutné spolehnout se na některý z přednastavených programů (napří-

PANASONIC DMC-FZ1

Digitální fotoaparát s 12násobným zoomem.

OBJEKTIV 4,6 – 55,2 mm (ekvivalent 35 – 420 mm pro 35mm film) s optickou stabilizací

zoom 12x optický + 3x digitální

CLONA od f2,8 v celém rozsahu

ČAS 1/2000 – 8 s

ROZLIŠENÍ SNÍMAČE 2,11 megapixelu, efektivně 2 megapixely

CITLIVOST SNÍMAČE ISO 50, 100, 200, 400 nebo automaticky

ROZLIŠENÍ SNÍMKŮ 1600 × 1200; 1280 × 960; 640 × 480

PAMĚŤOVÉ MÉDIUM SD karta, v dodávce 8 MB

HLEDÁČEK elektronický LCD s dioptrickou korekcí

LCD DISPLEJ 1,5"; 114 000 bodů

SNÍMACÍ REŽIMY automatický/makro/portrét/sport/dynamický/noční/video

VIDEOSEKVENCE ozvučené; 320 × 240 bodů; 10 fps; délka podle kapacity paměťové karty

PŘÍSLUŠENSTVÍ redukce pro filtry, sluneční clona, nabíječka, akumulátor, řemínek, kryt objektivu

SOFTWARE balíček firmy ArcSoft (PhotoBase, PhotoImpression, PanoramaMaker)

ROZMĚRY 114 × 71 × 84 mm

HMOTNOST 350 g s paměťovou kartou a akumulátorem

VÝROBCE/POSKYTL Matsushita Electric Industrial/Panasonic

CENA S DPH 19 995 Kč

NCC13

KNC4

Jste si jisti, že Vaše současná brašna dostatečně ochrání Váš notebook, PDA či Vaše informace? Brašny Case Logic ano. Brašny Case Logic poskytnou Vašemu notebooku či PDA dostatek bezpečí před otřesy a rozmary počasí. Prohlédněte si kompletní nabídku na <http://www.casellogic.cz/>. Na brašny Case Logic je poskytována doživotní záruka.

PLT5

CDR54

RLC1

Výhradní dovozce do ČR
Solid Czech s.r.o., Praha 6, Křetovské
Aukrovaní distributor
Slovak Slovakia s.r.o., Praha
Slovak Electrical s.r.o., Bina
Výhradní dovozce do SR
Slovak s.r.o., Horný Hrádok

PLT2

WHAT'S
INSIDE
SURVIVES

PLACENÁ INZERCE

Dvojice záběrů pořízená jako širokoúhlý záběr a maximální přiblížení

klad noční záběry, sport, portrét), které se nastavují otočným ovladačem.

Fotoaparát působí bezproblémovým dojmem, jeho ovládání je rychlé a logické. Po chvíli zácviku lze s přístrojem bezpečně pracovat i poslepu, což je neocenitelné při fotografování s použitím LCD hledáčku. Díky nižšímu rozlišení snímků je typická velikost jejich souborů pod jeden megabajt, a tak i práce s nimi, prohlížení a mazání jsou příjemně svižné. Fotoaparát také poměrně rychle (během 4 sekund) startuje.

Snímání s optickým stabilizátorem je příjemné, po uzamčení expozice se obraz „přilepí“ na snímání objekt a i časy kolem 1/8 sekundy lze pohodlně udržet bez stativu. S vypnutým stabilizátorem je pak jasně patrný rozdíl – rozřazení obrazu. Kromě „fádňního“ pořizování fotografií

přístroj samozřejmě vyhoví i přátelům multimédií – umožňuje ukládat hlasové poznámky ke snímkům a pořizovat také ozvučené videosekvence v rozlišení 320 × 240 bodů s frekvencí 10 snímků za sekundu. Sportovní fotograf ocení i snímání v dávkovém režimu například až čtyř fotografií za sekundu při zachování plné kvality.

Ke kvalitě snímků nemáme zásadní připomínky. Pomineme-li již několikrát zmíněné rozlišení, je kresba snímků čistá a zrnitost snímků pořízených i za horších světelných podmínek snesitelná. Hrany objektů s vysokým kontrastem sice vlivem lomu světla vykazují určité barevné odchylky, tento jev je však u objektivů více či méně běžný, navíc s přihlédnutím k vysokému zoom-faktoru použitého objektivu je vada velmi malá. Je také nutné věnovat

pozornost sluneční cloně, která při širokoúhlých snímcích může nepříjemně stínit do záběru. Náhled toho, jakých výsledků fotoaparát dosahuje a jaké snímky od něj lze očekávat, naleznete na našem CD. Umístili jsme na něj totiž několik pořízených záběrů s krátkým vysvětlujícím komentářem.

Jako příslušenství dostaneme k fotoaparátu paměťovou kartu (formát SD), která má však pouze symbolickou kapacitu 8 MB, takže pojme pouze osm snímků v plné kvalitě. Další příslušenství tvoří redukce pro připevnění filtrů, která zároveň slouží jako držák přiložené sluneční clony, krytka objektivu a transportní řemínek. Fotoaparát napájí speciální akumulátor, který je nutné nabíjet v přiložené nabíječce. Ta zároveň pracuje jako síťový adaptér fotoaparátu, současně ale nezávládně dobíjí vložený akumulátor. Příslušenství zahrnuje také AV kabel pro připojení k televizoru.

Panasonic DMC-FZ1 je bezproblémový fotoaparát pro uživatele, kteří spíše než rozlišení výsledného snímku ocení vysoký zoom. Těm pak může nabídnout jednoduchou a pohotovou obsluhu s dostatečnou možností ovládat proces fotografování. Některá pokročilejší nastavení sice fotoaparátu chybí, pravda ovšem je, že drtivá většina uživatelů využije tyto funkce jen zcela výjimečně. ■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

... pekelný výkon!

s novým počítačem v novém školním roce!

CHIP tip

ISO 9001

BARBONE Hit od 9 028,- (bez DPH)

základní deska Intel® Y470L VYAM295, Sock. AM133, nVidia + procesor AMD Duron 1.3 GHz, chladič • **grafická karta** integrovaná 3D s čipem AGP **zvláštní karta** integrovaná zvuková V9, 3D PCI • **panel** DIMM DDR 256MB 4000MHz Transcend • **pevný disk** Seagate Barracuda 40GB, 7200rpm ATA **mechaniky** FD 3.5", CD ROM 8x16x24 14x speed

BARBONE Top od 14 438,- (bez DPH)

základní deska Gigabyte 7V1000, S-A, AM133, LAN 10/100, 133MHz • **procesor** AMD Athlon 2500+ (1.1 GHz/333 MHz/Barton) • **grafická karta** nVidia GeForce FX5200 128MB DDR AGP 16x/16x • **zvláštní karta** integrovaná 6-členná PCI 3.1 **panel** DIMM DDR 256MB 400MHz Transcend • **pevný disk** Seagate Barracuda 80GB 7200rpm ATA100 • **mechaniky** FD 3.5", DVD 16x/8x/4x/CD

BARBONE Pike od 16 775,- (bez DPH)

základní deska Intel® 845PE/845PE/845PE/845PE, Sock. AM133, LAN 10/100, 133MHz • **procesor** Intel® Pentium® 4 2.4 GHz/1024 KB, Box • **grafická karta** nVidia GeForce FX5200 128MB DDR TV-out+DVI AGP • **zvláštní karta** integrovaná Intel PnP PCI • **zvuková karta** integrovaná DAX 16/100MHz • **panel** DIMM DDR 256MB 400MHz Transcend • **pevný disk** Seagate Barracuda 80GB 7200rpm ATA100 • **mechaniky** FD 3.5", DVD 16x/8x/4x/CD

BARBONE Panther II od 17 827,- (bez DPH)

základní deska Gigabyte 8P1000, 845PE/845PE, Sock. AM133, LAN 10/100, 133MHz • **procesor** Intel® Pentium® 4 2.4 GHz/1024 KB, Box • **grafická karta** nVidia GeForce FX5200 128MB DDR AGP 16x/16x • **zvláštní karta** integrovaná 6-členná PCI 3.1 **panel** DIMM DDR 256MB 400MHz Transcend • **pevný disk** Seagate Barracuda 80GB 7200rpm ATA100 • **mechaniky** FD 3.5", DVD 16x/8x/4x/CD

844 INFOLINKA 844 11 12 13

T. S. BOHEMIA spol. s r. o. : DLOUHOU, Iváňkova 13, tel.: 585 157 440-4
OPAVA, Krasovská 78, tel.: 553 791 827 • BRNO, Dukelská 302, tel.: 545 211 149
ZLÍN, Malenovicova, Teletvská 61, tel.: 577 113 511

konfigurace

interaktivní online
a detailní konfigurace
jednotlivých sestav
www.barbone.cz

on-line obchod

+ více jak 18 000
produktů
www.tsbolanka.cz

2+3

2+3 roky
záruka

CASC

servis + NŠD
do 45 hodin

48

hodin
odpočívání

48

hodin
odpočívání

48

hodin
odpočívání

48

hodin
odpočívání

48

hodin
odpočívání

48

hodin
odpočívání

48

hodin
odpočívání

48

hodin
odpočívání

48

hodin
odpočívání

48

hodin
odpočívání

MALÝ, S VELKÝM VÝKONEM

Sony VPL-EX1

Projektor, na který se na následujících řádcích podíváme, pochází z dílen renomované firmy – VPL-EX1 je totiž výrobkem firmy Sony.

Jeho rozměry jsou velmi příjemné, hmotnost nízká a snadnému přenášení napomáhá i kompaktní tvar. Promítací objektiv přístroje je totiž zcela zapuštěn do těla, navíc ve vypnutém stavu je kryt automaticky otvíranou záklopkou, takže k projektoru není potřeba žádná krytka. Ostření a nastavení zoomu je v případě VPL-EX1 také ruční, provádí se dvěma kroužky ovládanými z pravé strany. Opět jsou zapuštěny a nijak nepřekážají, pro člověka s velkými prsty však může být oříškem doladit ostrost a nezavádět přitom o druhý kroužek zoomu.

Uvnitř projektoru je ukryt polysilikonový TFT LCD displej s úhlopříčkou 0,7 palce, přes který je obraz promítán pomocí 165W UHP lampy. Tepelné efekty projekce se i v případě tohoto projektoru daří udržet v rozumných mezích, zahřátí nevelkého těla projektoru je však znatelné.

Při instalaci zarazí absence stavitelných nožek projektoru; vespod jsou totiž pouze dvě nožky s možností nastavení omezenou na cca 5 mm. S tím by rozumný náklon projektoru opravdu nastavit nešlo. Třetí, ta nejméně nápadná nožička je naštěstí výsuvná, poháněná motoricky. Budto kolébkovým tlačítkem na těle, nebo pomocí dálkového ovladače tak nastavíme sklon projektoru motorkem, v rozsahu cca 10 stupňů. Synchronně s tím, jak se naklání tělo projektoru, je prováděna digitální lichoběžníková korekce obrazu. Jestliže je tedy projekční plátno umístěno svisle a projektor nemá žádnou speciální instalaci, není třeba do geometrie obrazu ručně zasahovat. I tento na pohled přenosný projektor podporuje funkce pro vodorovné a svislé převrácení obrazu, nutné pro zadní či stropní instalaci. Pro vyrovnání promítaného obrazu slouží funkce APA (Automatic Pixel Alignment), velikost i posun promítaného obrazu je možné nastavit také ručně.

Veškeré signálové konektory i napájecí kabel se ukrývají pod magneticky zavíraným krytem na levém boku projektoru. Nabídka rozhraní je v případě Sony VPL-EX1 spíše chudší, nalezneme kompozitní a S-Video konektory pro videosignál a 15pinový D-Sub konektor VGA rozhraní.

Ovládací prvky vlastního projektoru jsou malé a nešikovně umístěné pod krytem na boku přístroje, obsluha je tím jasně odkázána na dálkový ovladač.

Ani tentokrát není VGA konektor průchozí pro externí monitor, při prezentaci z notebooku se od tohoto dříve častého prvku upustilo.

Obrazové vstupy jsou doplněny 3,5" stereo jack zdírkou pro linkový audiovstup napájející signálem vestavěný 1W monoreproduktor. V levém horním rohu panelu nalezneme také USB konektor typu B, který po připojení k počítači supluje USB myš. S dodaným miniaturním ovladačem však bohužel ovládání myši možné není.

Pod stejným krytem nalezneme i dosti nepohodlně umístěný křížový ovladač a tlačítko pro obsluhu menu – zřejmě se v zájmu designérské čistoty nehodily na horní stranu přístroje. Prakticky je proto nutné pracovat s dálkovým ovladačem, při jeho ztrátě je komfort obsluhy silně okleštěn.

Na dálkovém ovladači jsou tlačítka vyhrazena pro vyrovnání obrazu, lichoběžníkovou korekci a zmrazení aktuálního obrazu, na která na samotném projektoru nezbylo místo, a tak je nutné tyto funkce vyhledávat v menu.

Nabídka přístroje s efektním grafickým provedením je členěna do pěti základních kategorií pro nastavení signálu, obrazu či provozních parametrů samotného projektoru. Běžná nastavení jasu, kontrastu a teploty barev doplňují volby pro sytost barev a gama korekci obrazu v jednom z přednastavených režimů.

Cena projektoru, stanovená včetně daně na 85 tisíc korun, není zanedbatelná, dostaneme za ni však projektor s výbornou svítivostí a rozlišením. Neoplývá sice širokou škálou vstupů ani kvalitou ozvučení, ale podstatné prvky, jako je komfort obsluhy a kvalita obrazu, jsou na výši. Sympatie přináší projektoru i zcela zabudovaný objektiv s automatickým krytem a motorické nastavení sklonu, které svědčí o promyšlenosti konstrukce. ■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

Sony VPL-EX1

Datový projektor.

ZOBRAZOVACÍ PRVEK LCD (0,7"; 786 432 pixelů)

ROZLIŠENÍ 1024 × 768 bodů

SVĚTELNÝ VÝKON 1500 ANSI lm

ZOOM ruční, 1 : 1 až 1 : 1,2x

VSTUPY VGA, kompozitní, S-Video

AUDIO ano, 1W monoreproduktor

FREKVENČNÍ ROZSAH VGA SIGNÁLU horiz. 15 – 70 kHz,
vert. 48 – 85 Hz

PŘÍSLUŠENSTVÍ dálkový ovladač, VGA kabel, přepravní brašna

SPOTŘEBA max. 240 W

ROZMĚRY 285 × 68 × 228 mm

HMOTNOST 2,7 kg

ZÁRUKA 36 měsíců

VÝROBCE/POSKYTL Sony

CENA s DPH 85 388 Kč

GIGABYTE™

T E C H N O L O G Y

Motherboard

Graphics Accelerator

Networking

Optical Device Drive

Sever

Desktop PC

Upgrade Your Life™

Pro více informací kontaktujte prosím našeho distributora:

ELAP
COMPUTER DISTRIBUTION

ELAP Computer Distribution www.elap.cz

Praha
Tel.: +420 - 272 191 422
Fax: +420 - 272 769 621

Brno:
Tel.: +420 - 548 427 711, 712
Fax: +420 - 548 427 750

* These speed settings are not guaranteed by GIGABYTE.
— The specification and pictures are subject to change without notice.
— All trademarks and logos are the properties of their respective holders.
— Any overclocking is at user's risk. Giga-Byte Technology shall not be responsible for any damage or instability to your processor, motherboard, or any other components.

www.gigabyte.com.tw

GIGABYTE™
T E C H N O L O G Y

OBSAH	
Reklama na mobilu: Drahý SMS spam	95
Minikurz: Windows Messenger	96
Mac OS a Linux: Jak zablokovat spam	98
Sběrna odpadu: Ochranný systém SpamNetu	98
Antispamové nástroje také na Chip CD	98

Triky a nástroje proti spamu

Konec spamu?

Denně je doručováno asi 26 miliard e-mailů, z toho 6 miliard tvoří spam. Tak strašné to ještě nikdy nebylo – denně přichází nesčetné množství reklamních e-mailů, otravných řetězových dopisů a pop-up oken windowsové služby messagingu z internetu na PC. Chip pro vás vybral ty nejlepší nástroje na účinné zablokování spamu.

Je to těžký boj. Spamy jsou denně odesílány, zdolávají početné servery, prodírají se celosvětovou datovou sítí a utlačují svým

objemem její uživatele. Ale nevyžádaný e-mail to dnes už nemá snadné – z celkového počtu šesti miliard reklamních e-mailů denně „jen“ 700 milionů dorazí do svého cíle. Zbytek je odchycen. V průměru dostává každý uživatel do své schránky dvě nevyžádané zprávy denně. A to je (díky technice) jen nepatrný zlomek při dvou miliardách e-mailů odpadu, které jen Hotmail Microsoftu nyní odchytne každých 24 hodin.

Průměr dvě nevyžádané zprávy denně je však stále ještě příliš mnoho, neboť některý uživatel nedostává vůbec žádný spam, zatímco u jiných dosahuje až 90 % všech zpráv v jejich schránce. Zdá se, že jednotliví rozesílatelé spamu přímo soutěží o to, kdo jako první dokáže e-mail jako komunikační médium zcela ochromit. Například poslanci parlamentu německé spolkové země Sasko

už uvažují o tom, že budou své e-mailové adresy zveřejňovat na webu jen ve výjimečných případech, protože spam se samozřejmě nezastavuje ani před servery vládních institucí.

Obranu před touto záplavou e-mailů poskytují nové programy. Chip vám představí ty nejlepší nástroje, pomocí nichž se ochráníte před reklamními e-maily a postaráte se o spamu prostou poštovní schránku na svém počítači. Kromě toho vám ukážeme, jak zabránit tomu, aby se vaše e-mailová adresa dostala do rukou rozesílatelů reklamy, a prozradíme, jakými triky se dá blokovat spam u vašeho poskytovatele freemailových služeb.

Jak zastavit sběrače adres

Ještě předtím, než je vaše poštovní schránka zaplavena spamem, odvedou sběrači adres spoustu práce: pomocí speciálních programů se prokousávají webovými stránkami nebo organizují webové soutěže, aby

získali e-mailové adresy. Ukážeme vám účinná protiopatření.

► **WEBOVÉ STRÁNKY JAKO ZDROJ ADRES**

Internetové stránky jsou pro profesionální sběrače adres nejvydatnějším zdrojem, protože mnoho uživatelů internetu má vlastní webové stránky a téměř na každé webové stránce je zveřejněna kontaktní adresa pro návštěvníky. E-mailová adresa by na webové stránce neměla chybět – více se o tomto tématu dozvíte v připravovaném článku o tvorbě bezpečných webových aplikací.

Problém: Zveřejnění adres zneužívají sběrači adres. Podobně jako se vyhledávač Google pomocí specializovaných programů (nazývaných crawler nebo bot) prohřabává webovými stránkami, pátrají rozesílatelé spamu na stránkách po e-mailových adresách, aby jimi naplnili své databáze.

Řešení: Napište svou e-mailovou adresu tak, aby ji vyhledávač ihned neidentifikoval jako adresu. Například zápis „webmaster at dome-

REKLAMA NA DISPLEJI MOBILU

SPAMOVÉ SMS ZPRÁVY

Melodicky pípající mobil stále častěji nevěští zprávu od přátel, nýbrž ohlašuje další reklamní SMS zprávu. V současnosti sice ještě neexistuje účinná strategie, jak tyto zprávy zastavit, ale jednu reakci byste si měli naléhavě zakázat: odpovídat. Důvod: Jako takzvaná služba s přidanou hodnotou vás tyto SMS zprávy mohou přijít velmi drahο. Mimo to byste se měli bezplatným SMS službám na internetu vyhnout stejně jako všem soutěžím, u nichž musíte udat číslo svého mobilu.

SMS reklama: Odpověď na mobilní spam může přijít drahο.

na dot cz“ místo běžného „webmaster@domena.cz“ už dokáže tyto zákeřné sběračské nástroje zmást. Vynalézaví programátoři by ale mohli i tuto past obejít. Proto byste měli svou adresu vložit do webové stránky jen jako obrázek. Otevřete grafický editor, napište svou elektronickou adresu do obrázku a ten ještě trochu upravte, například změkčením nebo efektem vodní hladiny. Návštěvníci vaší internetové stránky adresu bez problémů přečtou a „bot“ má smůlu.

SOUTĚŽE JAKO NÁVNADA

Ať již jde o pár ponožek zdarma nebo o padesát bezplatných SMS zpráv, soutěže na internetu se dají financovat jednoduchým způsobem – prostřednictvím spamu.

Problém: Proč s velkou námahou prohlédávat webové stránky, když lze „surfáře“ úplně jednoduše přimět k tomu, aby sami zadali svou e-mailovou adresu? Mnoho sou-

těží a anket na webu slouží právě tomuto účelu.

Řešení: Pokud se těchto losování chcete účastnit, pořídte si druhou e-mailovou adresu. Zřídte si jednoduše účet u některého z poskytovatelů bezplatných e-mailových služeb a pak aktivujte automatické přesměrování pošty na svou běžnou adresu. Výhodou je, že jakmile nová adresa začne být zaplavována nevyžádanou poštou, stačí jen vypnout přesměrování a spamový teror bude padat do prázdna.

POUŽITÍ TESTOVACÍ ZPRÁVY

Někteří rozesílatelé spamu vytvářejí seznamy adres zcela jednoduše náhodným způsobem. Tento postup vyžaduje jen málo času a je nepřekonatelně levný.

Problém: Chce-li například rozesílatel zastihnout svým e-mailovým odpadem všechny zákazníky freemailové služby Seznam s pětiznačkovým uživatelským jménem od

PLACENÁ INZERCE
PLACENÁ INZERCE

HOME CINEMA
NEC
PRESENTS
www.NEC.cz

Nebezpečné: E-maily v HTML prozradí spamérům, zda účet existuje, protože obrázky musejí být nejprve načteny ze serveru.

Vyzrálý: Antispamová ochrana GMX pracuje přesně i bez individuálních profilů

► aaaaa@seznam.cz do zzzzz@seznam.cz, nechá malým programkem vytvořit všechny možné kombinace a uloží je do adresáře. Protože nemůže vědět, které kombinace skutečně existují, je odkázán na zpětnou vazbu. Tu může získat z chybových hlášení, která při zaslání na neexistující adresu posílá server příjemce. Server ale může být nastaven tak, aby tato chybová hlášení neposílal. Zpětnou vazbu však lze získat i z reakce příjemce. Aby byl příjemce popíchnut k odpovědi, obsahuje většina spamových zaslání řádku, která slibuje, že vás vyřadí ze seznamu příjemců, když kliknete na webový odkaz.

Řešení: Je téměř zbytečné říkat, že tento odkaz spam nezastaví, nýbrž teprve pořádně spustí. Nereagujte tedy na takovou zprávu, jinak odesílatel dostane potvrzení, že adresa je platná.

TRIK S E-MAILY V HTML

Zdánlivě je to skvělá myšlenka: e-maily by měly být barevné, měly by obsahovat obrázky a bohaté formátování textu. Jako na potvoru jsou právě proto e-maily v HTML oblíbené mezi spamery.

Problém: Skutečně zákeřné jsou e-maily ve formátu HTML, které obsahují odkaz na externí objekt, například obrázek (používá se vložené nenápadné obrázku o rozměru 1 x 1 pixel). Ten se totiž okamžitě načítá ze serveru, když zprávu otevřete. To znamená, že odesílatel spamu ví, že vaše adresa existuje, jakmile se na e-mail podíváte.

Řešení: Vypněte ve svém e-mailovém programu zobrazování HTML zpráv a nechte takové zprávy zobrazovat jako obyčejný text (plain text). Uživatelé starších verzí Outlooku

však mají smůlu – Microsoft bez ohledu na svou kampaň k bezpečnosti nazvanou Trustworthy Computing ve svých starších e-mailových programech ještě neumožňuje deaktivaci HTML zpráv. Tyto krásně formátované e-maily přitom mohou otevřít dveře do vašeho systému nejen spamérům, nýbrž i autorům virů. Teprve od verze Outlook 2002 Service Pack 1 mohou bezpečnosti dbalí uživatelé internetu kritické HTML e-maily filtrovat a číst jako čisté a nezávadné textové zprávy. A je tu ještě jedna naděje: v aktuální verzi beta 2 nového Outlooku 2003 jsou nebezpečně krásné HTML e-maily implicitně zablokovány. Jen když si to výslovně přejete, jsou pestrobarevné zprávy opět aktivovány. Microsoft navíc do Outlooku 2003 poprvé zabudoval účinný filtr spamu.

Boj proti spamu ve freemailu

Především „surfařům“ s běžnou telefonní nebo ISDN linkou vadí, když nesčetné nevyžádané zprávy prodlužují stahování e-mailů. Zde vám pomohou filtry freemailových serverů, neboť ty spam zablokují dříve, než z něj stáhnete jediný bit.

S koncem boomu „všeho zdarma“ na webu jsou freemailové účty zpravidla bezplatné už jen tehdy, vzdáte-li se trochu komfortu. To u většiny poskytovatelů znamená, že své e-maily můžete spravovat jen přes protokol POP3. Jeho nevýhodou je, že pokud chcete zprávy před smazáním důkladněji zkontrolovat, nemůžete je smazat už na serveru posky-

JAK DEAKTIVOVAT WINDOWS MESSENGER

MINIWORKSHOP

Interní Windows Messenger je pro spam ideální: reklamní zprávy se otevírají přímo na surfařovu pracovní plochu. To je dostatečný důvod, proč trýznitele provždy odpojit.

1. Otevřít správu systému

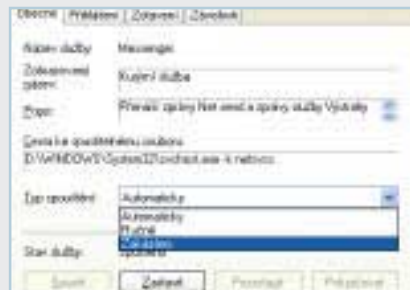
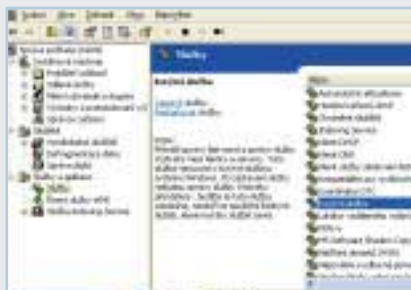
Otevřete ve Windows ovládací panely přes *Start | Ovládací panely*. Přepínačem *Přejít vpravo nahoře* v okně zapněte klasické zobrazení. Pak dvojitým kliknutím vyberte položku *Nástroje pro správu systému*.

2. Najít zpravodajskou službu

Nyní zvolte *Správa počítače | Služby a aplikace | Služby*. V seznamu aplikací najděte položku *Kurýrní služba*, pravým tlačítkem myši otevřete její kontextovou nabídku a vyberte *Vlastnosti*.

3. Vypnout pomocníka spamu

V okně *Vlastnosti kurýrní služby* nejdříve klikněte na *Zastavit*. Potom otevřete rolovací nabídku v poli *Typ spuštění* a zvolte tam *Zakázáno*. Tím zabráníte, aby Windows při dalším startu aktivovaly tohoto pomocníka spamu.

► tovatele, ale musíte je stáhnout na svůj počítač. To stojí především uživatele analogové linky a ISDN mnoho času a tím i peněz. Ušetřit můžete, když váš poskytovatel freemailu předradí antispamovou ochranu.

GMX. Antispamový filtr poskytovatele freemailu z Mnichova, firmy GMX, je nejen dobře promyšlený a bezplatný, ale také spolehlivě funguje. Už na serveru jsou reklamní zprávy oddělovány od normálních e-mailů. Jakmile potom stáhnete obsah schránky svého účtu, obdržíte vedle požadovaných textů dodatečný e-mail přímo od GMX. Jeho obsahem jsou řádky s předmětem a časem odeslání zablokovaných nevyžádaných zpráv. Tak ušetříte drahocenný čas stahování, přesto však můžete v seznamu zkontrolovat, není-li v něm nějaká neprávem vyřazená zpráva. Nejpokročilejší metoda filtrování, modul schopný učení, který se přizpůsobuje vašim e-mailovým zvyklostem, je k dispozici jen za příplatek – profilování podle vzorových textů je zapnuto jen u GMX Pro (tři eura měsíčně).

Yahoo! Také u freemailu s vykičnickem existuje předřazený filtr spamu pod názvem „složka hromadné pošty“. V této složce zmizí všechny zprávy, které systém označí za spam. Do

Uklížeč: SpamPal označí všechny identifikované nevyžádané zprávy dodatkem **SPAM – filtrování pak zařídí pravidlo v Outlooku.**

zpráv je možné nahlížet, protože však i stahování přes POP3 je u Yahoo! možné jen tehdy, souhlasíte-li se zasíláním reklamních zpráv, standardně neexistuje žádné upozorňování na nasbíraný spam.

Hotmail. E-mailová služba Microsoftu byla pro spamery vzhledem k obrovskému počtu uživatelů vždy přitažlivým cílem. Každý „surfář“ s účtem Microsoft Passport, který je nutný pro Messenger integrovaný do Windows, se totiž musel prokázat účtem Hotmai-

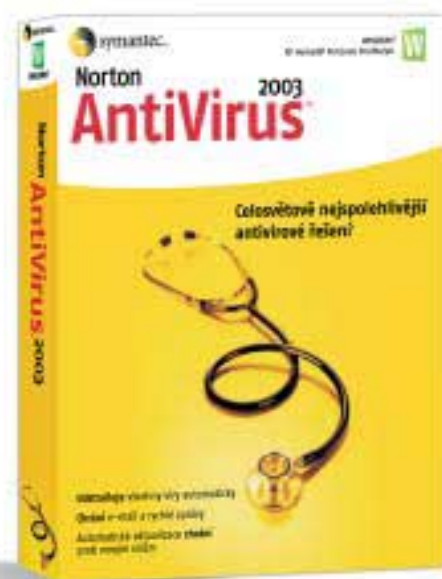
Ostržící oko: Aby identifikoval co možná nejvíce spamů, poptává se SpamPal ve více než třiceti seznamech spamérů.

lu. Mezitím však i Microsoft reagoval na hrozbu spamu: softwarový koncern v poslední době zažaloval v patnácti soudních procesech rozesílatele reklamních zpráv, kteří měli uživatelům Hotmailu poslat celkem dvě miliardy spamových e-mailů. Microsoftu však stále chybí efektivní filtr pro účty na Hotmailu. Existuje sice takzvaná „složka pro nevyžádanou poštu“ (junk mail), a Microsoft dokonce nabízí několik nastavení filtru (standardní, zvýše-

PLACENÁ INZERCE

Nedejte virům šanci!

Norton AntiVirus™ 2003 – česká verze

Aplikace Norton AntiVirus 2003 poskytuje účinnou ochranu počítače před viry. Tato aplikace se snadným ovládním automaticky rozpoznává viry a odsraňuje infekce v e-mailových zprávách i přílohách rychlých zpráv. Navíc se sama aktualizuje proti novým virům.**

- **Novinka!** Rozpoznává a blokuje viry i v přílohách rychlých zpráv.
- **Novinka!** Exkluzivní technologie blokování virů Worm Blocking rozpozná červy jako například Nimda v odchozím e-mailu a zabrání tak napadení jiných počítačů.
- **Rozšířeno!** Automaticky odstraňuje viry, červy a trojské koně.
- Prohledává a čistí příchozí a odchozí e-maily.
- Automaticky stahuje nové definice virů za účelem ochrany proti novým virům.
- Obsahuje podrobné pokyny k instalaci, a to i do již napadeného počítače.
- Norton AntiVirus 2003 je zcela lokalizovaný.

Norton AntiVirus 2003 v prodeji u autorizovaných prodejců společnosti Symantec.

Apro
www.apro.cz
Jindřická 12, Praha 2

BUDCOM
777 290 323
Rudolfovská 21
České Budějovice

COMPU
Nerudova 35, Plzeň

CYBEX
www.cybex.cz
Radlůvka 5, Brno

TRC
www.trc.cz
Revoluční 1062, Jičín

TS BOHEMIA
www.tsbohemia.cz
Jiráskova 13, Olomouc

** Při koupi produktu NAV 2003 získají uživatelé službu aktualizace definic virů po dobu jednoho roku, pro následné aktualizace je k dispozici roční předplatné.

Symantec a logo Symantecu jsou obchodní známky registrované v USA, Norton AntiVirus je obchodní známka společnosti Symantec Corporation. © 2002 Symantec Corporation. Všechna práva vyhrazena.

- ▶ né a exkluzivní), přesto i při nastavení zvýšené ochrany proklouzne do běžné poštovní schránky příliš mnoho spamu, kdežto možnost exkluzivní může být smysluplná pouze pro skutečné „webové poustevníky“ – filtrem

projdou jen takové e-maily, jejichž odesílatelé byli zařazeni mezi vítané.

Web.de. Dlouhou dobu byly zprávy pro uživatele Web.de jen neradostné – antispamovou ochranu kategorie Premium dostali jen členové

klubu Web.de a tato exkluzivita stojí pět eur měsíčně. Od června 2003 však dostávají i spořilci více než rudimentární ochranu přes filtrační pravidla à la Outlook, neboť v té době Web.de aktivoval svou „třícestnou ochranu proti spamu“, která třídí příchozí poštu do tří složek: složka došlé pošty a složka odpadu pro zjevné spamové zprávy jsou doplněny složkou „neznámé“, která slouží jako sběrná nádrž pro potenciální nevyžádanou poštu – tady Web.de označuje e-maily barvami, které symbolizují pravděpodobnost spamu.

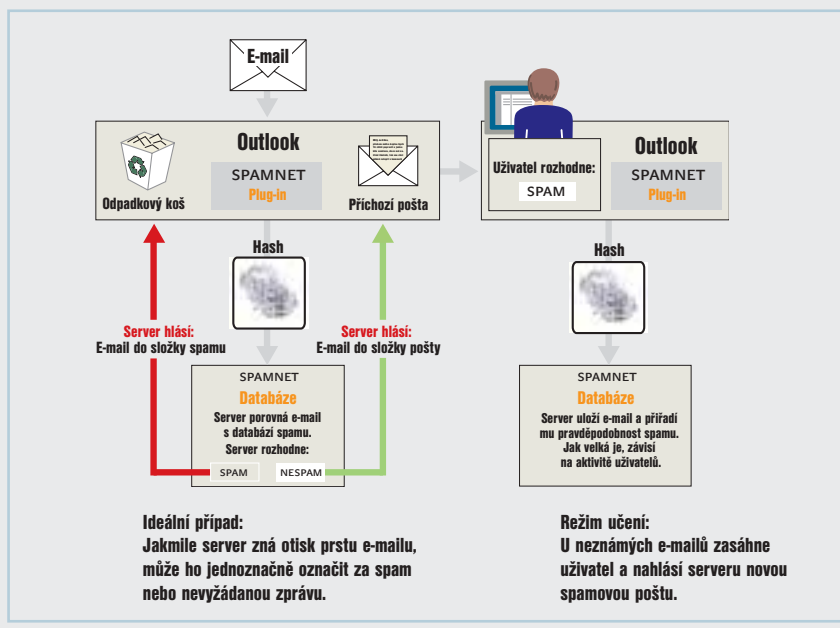
Poznámka redakce: Poměry u našich západních sousedů mohou být dobrým příkladem možnosti; jak to vypadá u nás, se dozvíte v rozsáhlém testu lokálních freemailových služeb, který bude v příštím Chipu.

CHYTRÉ: ANTISPAMOVÝ SYSTÉM SPAMNETU

SBĚRNA ODPADU

Myšlenka je jednoduchá: Když mnoho surfářů identifikuje spam, budou všichni profitovat z lepší ochrany. Plug-in do Outlooku od SpamNetu pošle „otisk prstu“ (hash) každé-

ho e-mailu na centrální server. Ten prověří, zda tato zpráva je již známá jako spam. U dosud neznámých zpráv stačí jedno kliknutí myši – a server ji uloží jako spam.

Nejlepší blokátory spamu

Když nás filtry poskytovatelů e-mailových služeb neochrání, pomůže jen jedno – reklamní zprávy musíme zastavit sami.

SpamNet. Princip peer-to-peer je dobrý nejen pro výměnu hudebních skladeb po internetu – firma Cloudmark jej využívá, aby svým

Vytríděno: SpamKiller od McAfee filtruje také účty Hotmailu. Navíc blokuje u HTML e-mailů aktivní obsah, který spamerům prozradí, zda vaše adresa existuje.

Vyučená: Namáhavou tréninkovou fází anti-spamového nástroje Ella vám později odčiní zcela jednoduchá obsluha v každodenním provozu.

JAK ZABLOKOVAT SPAM POD MAC OS X A LINUXEM

ALTERNATIVNÍ OPERAČNÍ SYSTÉMY

Mac: E-mailovým klientem integrovaným v operačním systému OS X (jmenuje se prostě Mail) Apple vyhovuje volání po jednoduché obsluze, a to i v případě spamu. Po prvním spuštění se software přepne do režimu učení. Potom stačí, když došlé nevyžádané zprávy označujete kliknutím na tlačítko *Junk mail*; program se snaží ve vašem výběru rozpoznat nějaký systém. Přibližně po dvou týdnech je systém „natrénován“ – e-mailový nástroj hlásí, že už můžete režim učení vypnout. Příchozí spam pak bude

automaticky přesouván do zvláštní složky. Úspěšnost je vysoká, chyby napравíte tlačítkem *Junk mail*. Ve složce *Junk* sbírá e-mailový program Applu všechny zprávy, které identifikoval jako spam. Software se přitom mýlí překvapivě zřídka.

Linux: Příznivci tučňáka se mohou bránit zaplnění poštovní schránky spamem pomocí bezplatného open-source programu SpamAssassin (www.spamassassin.org). Nastavení sice vyžaduje trochu psaní v různých konfiguračních souborech, společně s programem pro zpracování pošty procmail (www.procmail.org) vám však tento nástroj zajistí poměrně slušnou filtraci příchozí pošty. Příležitostně ovšem SpamAssassin postihne pracovní zuřivost – prohlásí i žádané zprávy za spam. Proto byste jako složku odpadu neměli bezpodmínečně volit odpadkový koš Linuxu `/dev/null` – jinak jsou podezřelé e-maily navždy vymazány.

- ▶ nástrojem SpamNet elektronické poštovní schránky uživatelů chránila před spammem. Jeho funkce je vysvětlena v panelu „Chytré: Antispamový systém SpamNetu“. Idea je prostá: Když mnoho uživatelů společně vytvoří velkou databázi spamérů, mohou být otravné nevyžádané zprávy účinně filtrovány. Dnes už přes půl milionu uživatelů hlásí firmě každý spam, který dostanou. Cloudmark tak může vytvářet průběžně aktualizovaný seznam nevyžádaných e-mailů a s těmito znalostmi filtrovat příchozí poštu všech uživatelů SpamNetu. Umožňuje to malý plug-in do Outlooku, který si můžete stáhnout z webového serveru Cloudmarku (www.spamnet.com). SpamNet funguje překvapivě dobře a automaticky přesunuje identifikované zprávy do složky odpadu. Pokud by se nějaká reklamní pošta přece jen dostala přes filtr, můžete ji pomocí tlačítka v Outlooku zanést do seznamu na serveru Cloudmarku. V testu se SpamNet ukázal také jako částečně hyperaktivní – některé vítané zprávy označil za spam. Pouze beta verze SpamNetu smějí být používány zdarma, finální verze vyžaduje smlouvu: po třiceti dnech bezplatného vyzkoušení pak stojí asi čtyři dolary měsíčně. Zkušební verzi SpamNetu najdete na Chip CD v rubrice Zkuste si sami.

SpamPal. Úplně jinou koncepci sleduje open-source projekt SpamPal (www.spampal.org). Tento chytrý nástroj se instaluje na PC jako lokální proxy server pro e-mail – všechny příchozí zprávy tedy nejprve analyzuje a pak je předá e-mailovému programu (klientu). Tato oklika přináší výhody: nástroj můžete používat s mnoha e-mailovými programy a nasadit jej jako filtr i v malé domácí síti. SpamPal doplní předmět každého identifikovaného spamu o dodatek ****SPAM****. Proto musíte ve svém e-mailovém programu vytvořit filtrovací pravidlo, které tyto zprávy automaticky uloží do zvláštní složky. V programu Outlook Express to lze zařídit v následujících krocích:

Klikněte v okně složek pravým tlačítkem myši na *Doručená pošta* a v kontextové nabídce zvolte *Nová složka*. Pojmenujte složku *Spam* a potvrďte to stiskem **OK**. Jděte v menu na položku *Nástroje | Pravidla pro zprávy | Pošta*. V průvodci, který se otevře, zvolte možnost *Kde rádek Předmět obsahuje určitá slova* a bod *Přesunout do určené složky*. V poli *Popis pravidla* vidíte slovy označené filtrovací pravidlo. Klikněte na modře zvýrazněné *obsahuje určitá slova* a v následujícím dialogu zadejte ****SPAM****. Pak vyberte *Přidat* a **OK**. Nyní klikněte na modře zvýrazněné *Určené* a označte předtím nastavenou složku *Spam*. Potvrďte dvojím stiskem **OK**. Pak už Outlook Express každý e-mail s textem ****SPAM**** v předmětu zprávy přesune do speciálně vytvořené složky odpadu. SpamPal přesvědčuje především svou přesností zásahu; spam mu jen zřídka proklouzne. Tato přednost má své důvody: SpamPal na přání kontroluje až 33 seznamů DNSBL – to jsou centrální encyklopedie, v nichž jsou uloženy adresy známých spamérů. SpamPal najdete na Chip CD v rubrice Zkuste si sami.

Ella. Pro všechny uživatele Outlooku, kteří svou protispamovou ochranu chtějí zařídit jednoduše, se nabízí nástroj Ella (www.openfieldsoftware.com). Stejně jako e-mailový klient Mail firmy Apple (viz odstavec „Jak zablokovat spam pod Mac OS X a Linuxem“) se i Ella časem naučí, které e-maily uživatel považuje za spam a které zprávy jsou pro něj užitečné. Trénink sice při prvním spuštění obtěžuje s několika minutami klikání, potom se však Ella může skutečně srovnávat s programem od Applu. Nevýhodou Elly je to, že tento chytrý nástroj stojí třicet dolarů. Zkušební verzi najdete na Chip CD v rubrice Zkuste si sami.

SpamKiller. Nástroj SpamKiller od firmy McAfee se obrací na tradicionalisty. Jeho nevýhodami jsou všechny přednosti, které lze nalézt u konkurence: není tu žádné filtrování schopné učení jako u Elly, žádné seznamy spamu jako u SpamPalu a žádný princip komunity jako u SpamNetu. SpamKiller vyžaduje filtrovací pravidla, která například hodnotí určité předměty zpráv jako spam. Jeho výhodou je, že se dotazuje bašty spamu Hotmailu – funkce, kterou dosud nabízel jen Outlook Express (bez účinné antispamové ochrany). ■ ■ ■ Markus Schmidt

< ShSef } fW bčšhü ě] bčā Hā÷ ba ífS

Eba`W aef 3>I :>EaXi SdWbčVg] g`U`S` f[h]dāhū bčāYdŠ_ ShSef`b [UZāI i` S`fčZ.e bčāVg] fkl j fVčE T [i` S`I UWS` ahé hWd [hū] a` `éZā` āVčD,

- < ShSef` &BčāXVēla` S`7V[f]a` ŽeagTad÷b] | ahūUZ fWZ` a`āY[i] j fVčE` S`Y`W`[` üU`bae] kf` agf Hā_ Uā` Wk÷i efgbW aUZdŠ` k bčāf] ba ífS` ahū` hjd` žFSfa hWd WbčāYdŠ_ g ShSef`Ie] S`S`h` Vch` g` S`" "% aUW` `i H]dge 4g`W`[` #`" " ` ž
- < ShSef` 43DF 56 ŽTaafahSU 56] ba_ aU` Zap`1WkUZ`WS`Z`Sh` eba`VZ`h` W`W`VahSf] [ef]f h]dāhē [X`Y`U`W`b` ifa` `é` S`V`S` `é` ba ífS` ž43DF 56 ba Vbačg`WbčāU] hēfiLZ`S` VZa eag` āēfi W_ [a`Y` é` e bčāhU`ēagTad` E`Vh`S` f`ES`S` S` W`W` `āēfā` bčā baZaV` ag` W`f]S`U` d`W`efčZ`ēagTad` l`gf]f]S` bčā] a` fčā`g` S`aVēfčD` ahā` i`UZkT` S`V]ēU`Z`Z`
- < ShSef` E`Vh`Vd`7V[f]a` Ž`W` aU` ag`I`TdŠ` i bčā S` f[h]dāhag aUZdŠ` g` HŠ÷VZa e`Vh`Wg` `Wā` e`Vh`Vd` zE`ag`p`S`] W`S`e]U` é aUZdŠ` eagTadāhēZa e`Vh`Wg]f]S` / bčāf` W` [U`h`_ ehūLZ`b`g`Y`Z` f]] aUZdŠ` VŠ÷iUZ egTēkēfē_ `S` e`Vh`Wg` bčāhal ah`S` ūLZ` `Sb` zW`Vfčā` [U` é` ba-fkl`-d`W`S`g`] bčā j k`SbaVz`
- < ShSef` Xīd=V]ā` ŽēbW]ā` a`V`VZ` Wā` hWd` WS` f[h]dāhēZa ekefē_ g` ShSef` l`gd` Wā` hūZdŠ` ` bčā eba`g`b`d`U` e bčāVg] fkl`-d` k=V]ā` FVZ` a`ā`Y`VčZ=V]ā` ? S`[E`Vh`Wd`S`=V]ā` I` [Dag`fW]d`W` S`z`
- < ShSef` Xīd>]` g] Žb` WefShg`WS` f[h]dāhē` W`W`i bčā e`fā`W`bābg`ā`d` `i` bčāf` W`i` ab`VdŠ` `iZa ekefē_ g`>]` g] žFSfa hWd WbčāYdŠ_ g` ShSef` l`ie] S`S`h` h` f` g` S`" "% aUW` `i H]dge 4g`W`[` #`" " ` ž

H]UW` Xīd` SU` `S,

< i i i žShSef`āā_

3>I :>EaXi SdW
Bd T`p`ā`(
#`" " `I`BčSZS`#`
fVčE`L&S` S`)&`" " " ((
Xj ,L&S` S`)&`" " " ***

Ještě ke spamu

Spam je dnes tak aktuálním tématem, že jsme předcházející rozsáhlý článek převzatý z německého Chipu rozšířili i o příspěvky našich autorů (některé další najdete i v příštím Chipu).

Spam obecně a v Unixe

Začiatky spamu boli pomerne zvládnuteľné a nevyžiadané správy sa rozširovali najmä cez konferencie USENET. Keď začiatkom druhej polovice 90. rokov prestal byť internet obmedzený najmä na akademickú sféru, dostali sa do popredia jeho dve služby:

- WWW založená na HTTP protokole;
- e-mail fungujúci cez protokol SMTP. Pre koncového užívateľa je tiež dôležitý protokol POP3, umožňujúci vzdialený prístup k pošto-

vým schránkam. Neskôr sa pretlačil do popredia IMAP4 ako náhrada pre POP3.

Obidve služby pracujú na pomerne jednoduchých, ale flexibilných protokoloch. Nanešťastie poskytujú e-mailové protokoly aj dostatok flexibility pre spameroch. V čase ich vzniku nikto na problém spamu nemyslel, a preto je teraz nevyhnutné obzerať sa po prostriedkoch, ktoré tieto protokoly doplnia o účinnú obranu proti spamu.

HISTÓRIA SPAMU

Hoci sa na spam pozerá ako na problém až od konca minulého desaťročia, prvé nevyžiadané správy sa datujú do dôb, keď sa internet len formoval.

1971 – V duchu hippies poslal administrátor MIT cez CTTS hromadnú správu „THERE IS NO WAY TO PEACE, PEACE IS THE WAY“.

1978 – Prvý internetový (vtedy ešte vlastne arpanetový) spam. Všetkým adresám zo západného pobrežia USA bolo poslané pozvanie na prezentáciu nového počítača DEC-20 do Kalifornie.

1988 – Na Usenet sa objavila správa, v ktorej žiadal autor o zaslávanie peňazí.

Od začiatku 90. rokov sa začali rozširovať správy typu „Make Money Fast“.

1993 – Chybný software poslal do usenetovej konferencie news.admin.policy asi 200 správ po sebe. Nevyžiadané správy boli vtedy pravdepodobne prvýkrát označené pojmom spam.

1994 – Tento rok bol pre históriu spamu mimoriadne zaujímavý. Začiatkom roka bol každej usenetovej konferencii poslaný e-mail so subjektom: „Global Alert for All : Jesus is coming soon“. Jednalo sa o prvé hromadné zneužitie siete tohto druhu. O niekoľko mesiacov neskôr nasledovala správa „Green Card Lottery – Final one“. Takisto bola poslaná do každej konferencie a je pomerne známa.

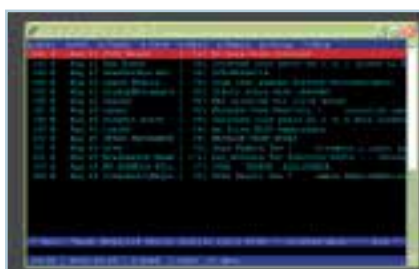
AKO PRACUJÚ SPAMERI

Spameri pri svojej činnosti používajú čoraz sofistikovanejšie techniky. Princíp ich práce je ale zakaždým rovnaký – musia si zaobstaráť e-mailové adresy, získať e-mailové servery, z ktorých sa spam bude posilať, a potom už len treba spam poslať. E-mailové adresy sa dajú najľahšie zaobstaráť prehľadávaním webu. Prakticky každá stránka obsahuje nejakú kontaktnú informáciu. Na poslanie spamu sú treba vhodné mailservery, najlepšie sú tie, ktoré majú povolený relaying – akceptujú správy z hocakej domény a pošlú ich ďalej. Tieto sa dajú pomerne ľahko získať systematickým skenovaním IP adries v internete. Zaujímavý je fakt, že na pozberanie e-mailových adries a nájdenie vhodných serverov na poslanie správ stačí skript s veľkou zopár riadkov. Na internete je dokonca dostupný software vykonávajúci túto činnosť. Poslanie správ na zoznam adries je potom triviálnou úlohou.

AKO SA DÁ SPAM ZASTAVIŤ

KONTAKTNE INFORMÁCIE

Hocakým poskytnutím kontaktných informácií (na webe) sa vystavujeme riziku zaradenia do

Spam nerozoznávajú OS, je problémom pod každým z nich

databázy spamera. Medzi známe triky patri zverejnenie kontaktu prostredníctvom obrázku či „znetvorenie“ adresy tak, aby bol problém s jej automatickým rozpoznávaním.

SOFTWARE

Na automatické triedenie spamov od normálnych e-mailov existuje niekoľko kategórií softwaru. Pri ich výpočte skúsím spomenúť ich najznámejšie unixovské implementácie. Všetky by sa mali dať nájsť cez vyhľadávač www.freshmeat.net.

Obsahové filtre. Na základe obsahu e-mailov sa dá pomerne ľahko usúdiť, či je správa spam, alebo či je hodná čítania. Správy obsahujúce určité textové retazce (napr. „Make Money Fast“) tak môžu byť zaradené do špeciálnych adresárov.

Funkcionalitu filtra môže vykonávať buď priamo doručovací agent, ako napr. procmail, alebo môže byť prenechaná klientovi.

Whitelist. Veľmi spoľahlivo fungujúca, značne agresívna technika, ako zabrániť spamom dosiahnuť poštovú schránku, je nechať prísť len správy od explicitne povolených odosielateľov. Keď príde správa z neznámej adresy, pošle sa na túto adresu verifikačný e-mail, vyzývajúci odosielateľa odpovedať naň, ináč nebude pôvodná správa doručená. Najznámejší nástroj implementujúci túto techniku pre Unixy je asi TMDA.

Blacklist. Koncept blacklistov je veľmi jednoduchý – počíta s tým, že jeden a ten istý spam je doručovaný viacerým užívateľom. Jedná sa o distribuovanú sieť, v ktorej stačí, aby jeden užívateľ označil správu za spam, a správa bude u každého iného užívateľa siete klasifikovaná ako spam. Známe nástroje sú pyzor či razor. Blacklisty nie sú tak spoľahlivé, ako by bolo vhodné, odporúča sa ich používať v kombinácii s inými metódami.

Hodnotenie správ – kritériá. Každú správu je možné klasifikovať na základe určitých kritérií. Aj spamy spĺňajú určité kritériá, napríklad často sú ich subjekty písané veľkými písmenami, obsahujú Javascript či sú písané v HTML. Ak správa spĺňa určitý počet týchto kritérií, dá sa považovať za spam. SpamAssassin, veľmi známy software tejto kategórie, robí presne spomínanú činnosť – kontroluje prichádzajúce správy a pomerne presne vie odhadnúť, či sa jedná o spam. Jeho činnosť sa dá skombinovať s využívaním blacklistov.

Bayesian. (viď ďalej) ■ ■ ■ Martin Užák

Máte něco proti spamu?

Já ano – bayesiánský filtr. Vy jej můžete mít také, Mac OS X jej nabízí v rámci standardního systémového poštovního klienta. Kromě toho je k dispozici řada řešení pro jiné systémy: SpamAssassin, CRM114, SpamSieve a mnoho dalších.

Bayesiánské filtry jsou daleko úspěšnější při rozpoznávání spamu než tradiční metody založené na fixních pravidlech. Co je ještě důležitější, téměř nikdy neoznačí „poctivou“ zprávu za spam. Jejich další výhodou je to, že takřka neexistuje způsob, jak spam bayesiánským filtrem „protlačit“ (podrobný rozbor je např. na www.paulgraham.com/better.html). Na trhu je dnes řada volně dostupných i komerčních bayesiánských filtrů. Firma Apple má svou vlastní implementaci – bohužel nemám k dispozici statistiku, jež by filtr Apple srovnávala s ostatními. Mohu jen z vlastní zkušenosti uvést, že je velmi kvalitní. V nové verzi 10.3 systému OS X je řada novinek a vylepšení; tato vylepšení se nevyhnula ani spamovému filtru. V Pantheru je nyní možné využít a dále rozšiřovat tabulky, jež analýzou spamu vytvořily jiné filtrovací systémy. Aplikace Mail také nyní umožňuje zakázat automatické načítání obrázků v HTML. To je významný prvek obrany proti spamerům, protože někteří z nich podle přístupu k odkazům automaticky vyhodnocují úspěšnost spamů a podle ní automaticky generují nové.

O CO VŮBEC JDE

Bayesiánské filtry jsou založeny na statistice – filtr prostě rozdělí zprávu na jednotlivá slova. Na základě existující knihovny „slušných zpráv“ a spamu pro každé slovo zjistí pravděpodobnost jeho výskytu v běžné zprávě i pravděpodobnost jeho výskytu ve spamu. Zbytek je jednoduchý: u nově přijaté zprávy se zjistí pravděpodobnosti slov, jež zpráva obsahuje. Vyberou se z nich ta „nejspamovější“ a „nejnespamovější“ a vyhodnotí se celková pravděpodobnost toho, že jde o spam. Neutrální slova, jež se stejně často vyskytují ve spamu i ve slušných zprávách, se ignorují.

Bayesiánský filtr pracuje ve dvou fázích: v té první se „učí“, vyhodnocuje statistiky slov ve zprávách, o nichž je známo, zda jde o spam, nebo ne. Ve druhé fázi pak tuto statistiku využívá pro odlišení slušných zpráv a spamů. Z uživatelského hlediska nemusejí být fáze jasně odděleny – filtr může být nainstalován již se základní databází slov, podle níž může rozeznávat spam od ostatních zpráv hned od samého začátku. Učit se pak bude podle toho, jak bude uživatel jeho činnost průběžně korigovat.

SROVNÁNÍ S KLASICKÝMI FILTRY

Klasické antispamové filtry využívají řadu předdefinovaných pravidel – například: *obsahuje-li zpráva slovo „viagra“*, jde o spam, nebo pokud *zpráva přišla ze systému s IP adresou 1.2.3.4*, budeme ji považovat za spam (protože dotyčný systém je často zneužíván spamery). Nevýhodou filtrů založených na takovéto sadě pravidel je to, že je nesmírně snadné je obejít – spameři budou psát „v i a g r a“ (proloženě) nebo třeba „ta věc na zlepšení potence od v“; v e-mailech využívajících formát HTML budou do slov vkládat „neviditelné“ tagy. Zároveň existuje poměrně vysoké riziko, že zcela poctivá zpráva bude omylem rozeznána jako spam – stačí, aby třeba zákazník použil při popisu cesty „Viagra klub“ jako orientační bod, a zpráva nedojde. V tomto směru je samozřejmě vůbec nejhorší tzv. blacklisting, tj. právě udržování seznamů „špatných“ systémů a označování všech zpráv, jež z nich přijdou, za spam.

Bayesiánské filtry založené na statistice těmito problémy netrpí. Pokud se ve spamech začne objevovat jakákoli transkripce nebo opis „nebezpečného“ slova, bayesiánský filtr to pozná na svých statistikách a bude i nadá- ►

Uživatelské rozhraní filtru ve standardní aplikaci Mail: Pokud bychom s výsledkem nesouhlasili, můžeme pomocí tlačítka „Not Junk“ zprávu ze spamové schránky vyřadit – a zároveň tak přimět bayesiánský filtr k tomu, aby si odpovídajícím způsobem poupravil své statistiky.

- le rozlišovat spam správně. Vkládání neviditelných tagů a oddělovačů také nepomůže – místo celých slov se do statistik dostanou jejich části a také samotné neviditelné tagy a oddělovače! A naopak, bayesiánský filtr automaticky rozpozná slova, jež se často vyskytují ve slušných zprávách, a použije je pro identifikaci dalších zpráv, jež tato slova obsahují, jako „nespamu“.

Pokud se statistiky aplikují nejen na vlastní text zprávy, ale i na její hlavičku, funguje filtr navíc automaticky i jako blacklist – jestliže statistika ukáže, že se určitý konkrétní odesílatel vyskytuje ve spoustě spamů, zdvihne výskyt tohoto odesílatele pravděpodobnost, že jde o další spam. Na druhou stranu však zde (téměř) nehrozí „odstřelení“ slušné zprávy jen proto, že přišla ze špatného serveru: „nespamová“ slova v jejím obsahu totiž pravděpodobnost zase sníží, takže se zpráva jako celek dostane pod práh určující spam.

Velmi podstatná výhoda bayesiánských filtrů spočívá v tom, že jejich statistiky jsou individuální pro každého uživatele. Spameři mohou snadno zjistit, že široce užívané filtry vyřadí „viagra“, „penis“ a podobně, a těmto slovům se vyhnout. Pro oklamání bayesiánského filtru však spamer musí sestavit zprávu, jež využívá stejnou slovní zásobu a stejné výrazové prostředky jako slušné texty, jež ten který uživatel běžně dostává. To je – při rozesílání spamu milionům uživatelů – na hranici nemožnosti.

Další výhodou bayesiánských filtrů je to, že snižují účinnost spamů – jestliže se spameři musejí vzdát výrazných slov, ostrě červených a blikajících titulků a podobně, aby své zprávy „skrz“ statistické filtry dostali k uživatelům, bude na ně reagovat méně lidí. Tím se samozřejmě sníží výnosnost spamování – takže spamu celkově bude méně.

■ ■ ■ Ondřej Čada, ocs@ocs.cz

Spam a viry – smrtící symbióza

V době psaní tohoto článku otrásá světovým internetem vrchol infekce virem SoBig.F. Tento virus se od většiny předchozích liší tím, že byl napsán specificky za účelem podpory šíření nevyžádané komerční pošty (spamu).

Pro typického koncového uživatele internetu představují viry a spam pouze nepříjemnost: nutnost mazat z e-mailové schránky množství zpráv, případně platit za jejich stahování. Ovšem pro provozovatele e-mailových systémů, zejména těch velkých, představují viry a spam problém zcela zásadní. A vyhlídka na jejich vzájemnou podporu a symbiózu hrozí až problémy existenčními. Může se stát, že společnými silami viry a spam zahubí svého hostitele: e-mail, nejpoužívanější službu internetu na počátku 21. století.

TROCHA HISTORIE

Standarty, které dnes používají téměř všechny internetové poštovní servery, loni oslavily dvacet let existence. Protokoly SMTP a formát poštovních zpráv vznikly v době, kdy nikdo neočekával, že by počet zasíťovaných počítačů a jejich uživatelů mohl dosahovat dnešních hodnot. A jakkoliv se bráním tomu, označit je za špatné, je to na nich vidět. Původní návrhy nepočítaly s posíláním jiného typu obsahu než prostého textu a počítaly s tím, že formát by měl být v zásadě „lidsky čitelný“. Šlo v podstatě o drobné rozšíření unixové vnitřní pošty v rámci jednoho systému.

Zásadní změnu do elektronické pošty přinesl až formát MIME (Multipurpose Internet Mail Extensions), definovaný původně v RFC1341, nyní v RFC2045-RFC2049. Jeho omezení si byli vědomi i sami autoři, když napsali: „Některé z mechanismů popsaných v této sadě dokumentů mohou po prvním přečtení působit divně, až zbytečně přebujele. Je důležité poznamenat, že kompatibilita s existujícími standarty a soulad s praktikami používanými v současnosti (nestandardizovanými – pozn. aut.) byly dvě nejvyšší priority, se kterými autoři tyto dokumenty vytvářeli. Jinak řečeno, vždy jsme upřednostňovali kompatibilitu před elegancí.“ Jako člověk, který prošel martyriem psaní odpovídajícího parseru, z celého srdce – a se zřetelně slyšitelným skřípěním zubů – souhlasím.

Standard MIME umožňuje posílání jiných než čistě textových dat – HTML formátovaných zpráv s vloženými obrázky, attachmentů a podobně. Vzhledem k implementační volnosti (na straně odesílatele) a složitosti (na

straně příjemce) vytváří slušný prostor pro chyby, kterých využívala předchozí generace e-mailem se šířících virů.

PROBLÉM: VIRY

První generace e-mailem se šířících virů využívala hlouposti uživatele. Druhá generace využívala chyb v e-mailových klientech. Třetí se s úspěchem vrátila k osvědčené hlouposti, poučena poznáním, že je to spolehlivější.

Z hlediska správce poštovního serveru je vlastní projev viru (například smazání určitých souborů) nezajímavý: to je problém uživatele. Nicméně virus se snaží dále šířit, a to už pro správce problém je, protože jeho systém se musí vyrovnat s obrovským množstvím zpráv, které jest záhodno nějak zpracovat.

ANTIVIROVÉ PROGRAMY

Poslední dobou začínám dospívat k závěru, že antivirové programy jsou spíše problémem než řešením – zejména v té „domácí“ verzi, jsou-li nasazeny na počítači klienta. Dávají uživateli falešný pocit bezpečí: „Když to prošlo antivirem, je to v pořádku.“ Často ale nejsou schopny reagovat na virové nebezpečí dostatečně rychle (i v řádu jednotek hodin). Domácí uživatel není schopen si systém aktualizovat dostatečně často – jednou týdně, dokonce ani jednou denně nemusí stačit. Ale i v tom nejlepším případě jde pouze o částečné řešení: virus bude zneškodněn, ale až u uživatele. Předtím musí projít e-mailovým systémem a být celý stažen na klientský počítač.

Smysluplnější variantou, vyskytující se bohužel v současnosti téměř výhradně na serverech větších firem, je antivirový filtr přímo na serveru. Virové databáze takových filtrů bývají aktualizovány v podstatě v reálném čase, takže mají dobrou úspěšnost. Zavirovaný e-mail odmítnou ještě předtím, než se vůbec dostane k dalšímu zpracování. Ochrání tedy systém příjemce zprávy.

Případ viru SoBig.F ovšem dokázal, že antivirové systémy mohou způsobovat větší problémy než virus samotný. Naprostá většina jich totiž pošle na adresu uvedenou jako odesílatel zprávy poměrně obsáhlou zprávu o tom, že e-mail nebyl doručen, protože byl vyhodnocen jako zavirovaný. Některé obzvláště stupidní systémy k tomu přiloží i kompletní předmětnou zprávu. Takže zatímco mi nedorazila jediná kopie viru jako takového – ty odchytila moje vlastní content gateway –, byl jsem obšátně tisíci zpráv o tom, že moje zpráva nemohla být doručena. Přitom všechny ►

STORMWARE

SOFTWARE DEVELOPMENT

**Ve dnech 6. 10. až 10. 10. 2003
poskytujeme slevy!**

POHODA 2003

Komplexní ekonomický systém

Nejoblíbenější
účetní software
v České republice

WINLEX 2003

Právní systém pro podnikatele

Vždy aktuální
obchodní, daňová
a pracovněprávní
legislativa

FILIP 2003

Domácí informační centrum

Nejobsáhlejší
softwarový nástroj
pro domácí evidenci

**Volejte 800 178 278 a objednejte si
DEMO CD ZDARMA**

Jihlava, 567 112 612 info@stormware.cz
Praha, 224 941 057 praha@stw.cz
Brno, 541 242 048 brno@stw.cz
Bratislava, 02 64780293 info@stormware.sk

www.stormware.cz

SMRTÍCÍ SYMBIÓZA: PŘÍPAD SOBIG.F

Současnou hvězdou virové scény je virus Sobig. První varianta (Sobig.a) se objevila v lednu 2003. Smyslem existence tohoto viru je podpora šíření spamu: virus se snaží instalovat na napadené počítače trojského koně, který umožní použití počítače jako proxy pro šíření spamu. Podobné technologie vyřadí RBL sítě ze hry a bude záviset čistě na analýze obsahu.

V důsledku 11. září 2001 je dnes za „terorismus“ označováno cokoliv nepohodlného. Ve světle možnosti řádového nárůstu obtížně filtrovatelných spamů kombinovaných s viry se začínám i já přiklánět k názoru, že označení „kyberterorismus“ je pro tuto činnost více než na místě.

ŘEŠENÍM JE ZMĚNA

Jediným trvale udržitelným řešením situace s viry a spamem je podle mého názoru implementace novějšího a schopnějšího poštovního protokolu. Nástupce SMTP by měl řešit zejména tyto dva jeho hlavní problémy:

Zamezení nebo alespoň ztížení podvržení odesílatele e-mailu. Možností je implementace kryptografických technik na bázi elektronického podpisu, což bude ovšem narážet na problémy technologické i etické. Postačujícím řešením by bylo určit poštovní servery oprávněné odesílat poštu za danou doménu.

V současné době jsou pomocí MX záznamů v DNS definovány servery pro příjem pošty (mail exchangery). Pokud by bylo možno určit a ověřit servery, které mají oprávnění poštu za danou doménu odesílat, ztížilo by to možnost falšování adresy odesílatele.

Automatizované řešení problémových stavů. Protokol SMTP přenáší v maximální míře zodpovědnost za řešení problémových stavů na uživatele. Neexistence standardizovaných a počítačem zpracovatelných informací o chybách znamená, že nelze problémy s chybami řešit nějakou automatickou nebo alespoň automatizovanou cestou. Není tedy možné zajistit ani tak triviální funkčnost, jakou je jisté navázání chybového hlášení na konkrétní zprávu. Nástupce protokolu SMTP by se mohl inspirovat například u X.400, který tyto stavy řeší celkem uspokojivě, byť za cenu podstatně vyšší složitosti.

Bohužel je velmi nepravděpodobné, že se takové změny dočkáme v brzké době. Firmy již investovaly do vybudování poštovní infrastruktury tak vysoké částky, že se nedá předpokládat, že by chtěly stávající řešení opustit a investovat do něčeho jiného. Dá se tedy očekávat, že elektronická pošta bude následovat příkladu IPv4, resp. nezavedeného IPv6: všichni vědí, že stávající technologie nestačí, ale nemají peníze na novou. ■ ■ ■ Michal A. Valášek, alt@ir.cz

► novější viry adresu odesílatele podvrhují, takže ten, kdo je jako odesílatel uveden, nemá se zprávou nic společného.

A jsme opět u protokolu SMTP, který nejen že umožňuje snadné podvržení adresy odesílatele, protože si ji žádným způsobem neověřuje, ale navíc ani nijak nekodifikuje formát chybových zpráv. Není tedy možné zajistit, aby uživatel dostával informace pouze o těch chybách, které se týkají zpráv, jež skutečně odeslal.

PROBLÉM: SPAM

Spam má s viry společné problémy, jež způsobuje: velké množství zpráv, které zahlcují poštovní servery, přenosové trasy a mailboxy uživatelů. Špatné je, že se podstatně hůře detekují a při jejich automatizované detekci je větší pravděpodobnost falešného poplachu. V současné době jsou nejefektivnější způsoby blokace spamu kombinace IP blacklistingu a heuristické analýzy.

IP BLACKLISTING

Většina spamů je šířena prostřednictvím nedostatečně zabezpečených SMTP serverů – open relay. K tomu existuje několik systémů (např. www.ordbl.org, www.spamcop.net), nazývaných RBL – Realtime Blackhole List. Do nich jsou zapisovány IP adresy serverů, které jsou nedostatečně zabezpečené nebo které již byly zneužity k posílání spamu. Přijímající mailserver si pak může ověřit, zda počítač, se kterým komunikuje, není na „blacklistu“, a zachovat se podle toho. Některé poštovní servery mají tuto funkčnost vestavěnu přímo v sobě (např. XMail Server, www.cz.xmail-server.org), do jiných se dá pořídit patřičný plugin, případně tyto databáze umějí využívat i některé antivirové programy a content gateways (např. Symantec AntiVirus for SMTP Gateways).

Výhodou blacklistingu je nízké procento falešných poplachů, nevýhodou to, že spameři nyní často používají sofistikovanější metody, jako například open proxy nebo různé trojany.

HEURISTICKÁ ANALÝZA

Tato metoda je založena na syntaktické a sémantické analýze obsahu e-mailu: specializovaný program prohledává zprávu a hledá znaky, které by mohly naznačovat, že jde o spam (použití určitých slov, slovních obrátů či technologií), nebo že tomu tak není (použití PGP signatury a podobně). Na základě těchto příznaků počítá skóre a při dosažení určité hodnoty zprávu označí za spam.

Pravděpodobně nejrozšířenějším zástupcem této technologie je open-source SpamAssassin. Obdobná technologie je implementována i v nové verzi MS Office Outlook 2003. Tato metoda má poměrně vysokou úspěšnost, ale je zde slušné nebezpečí, že i nevinné e-maily budou odmítnuty jako spam.

www stránky nejen pro nezaměstnané

Kde na internetu hledat práci

Prázdniny jsou již několik týdnů minulostí a fronty na úřadech práce se prodloužily o čerstvé absolventy. Nové zaměstnání však hledají i ti, kteří se nezaměstnanými nikdy nestanou. Změna pracovního místa je totiž od každého vzdálena jen na kliknutí myši. Stačí jen vědět, kde na internetu hledat práci.

Kposlednímu červenci evidovaly úřady práce celkem 520 366 osob, což bylo o 19 370 osob více než ke konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2002 je počet uchazečů o zaměstnání vyšší o 41 125 osob. Řadu dalších údajů o rostoucí nezaměstnanosti v České republice najdete na webu **Ministerstva práce a sociálních věcí ČR** (www.mpsv.cz).

TRADIČNÍ CESTY K NALEZENÍ PRÁCE

Na plnění úkolů státní politiky zaměstnanosti, která usiluje o dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, o produktivní využití zdrojů pracovních sil a o zabezpečení práva občanů na zaměstnání, se kromě MPSV podílí také úřady práce, kterých v současné době působí v České republice bezmála osm desítek. Odkazy na jejich internetové stránky najdete na webu **Úřady práce** (www.uradprace.cz). Počítejte však s tím, že většina pracovních nabídek tu odpovídá hlavnímu poslání úřadu práce, kterým je zprostředkování zaměstnání lidem bez práce, čerstvým absolventům škol a lidem, kteří kvůli své obtížné zdravotní nebo sociální situaci práci nemohou najít. Přesto však zde s trochou štěstí narazíte i na velmi zajímavé nabídky zaměstnavatelů. Obzvláště to platí v regionech s nově vznikajícími průmyslovými zónami, do kterých míří zahraniční investoři.

Většina zájemců o nové zaměstnání postupuje tradiční cestou: nakoupí si inzertní tiskovinu a vyhradí si několik hodin na postupné pročítání inzerátů. Naštěstí i v tomto případě vám však internet může ušetřit čas a peníze. Ve virtuální podobě inzertních tiskovin **Annonce** (prace.annonce.cz) nebo **TIP Servis** (www.tipservis.cz) najdete několik tisíc nabídek, rozdělených do obvyklých kategorií (nabídka, poptávka). Zprostředkovat kontakt mezi zájemci o práci a zaměstnavateli se snaží také personální agentury, které si již nemohou dovolit ignorovat internet jako prezentační a komunikační kanál. Přesvědčit se o tom můžete v seznamu pražských (www.jobs.cz/zajimavosti/agentury/praha.html) a mimopražských (www.jobs.cz/zajimavosti/agentury/venkov.html) agentur.

VÝHODY HLEDÁNÍ PRÁCE NA INTERNETU

Při vyhledávání pracovních míst, nebo naopak zaměstnanců se můžete setkat s výrazem e-recruitment. Tento termín představuje efektivní metodu vyhledávání pracovních příležitostí pro uživatele a získávání vhodných pracovníků pro zaměstnavatele. Weby specializované na tuto činnost (kromě výše zmíněných stránek jsou to především personální servery) totiž nabízejí dostatečnou nabídku pracovních míst, která je nejen aktuální (inzerát na již obsazenou pozici bývá

z webu záhy odstraněn), ale týká se i poměrně atraktivních pracovních míst – zaměstnanci hledají na internetu stále zatím převážně firmy z lukrativních oborů (IT, telekomunikace, finance).

Další výhodou je rychlé vyhledávání v nabídkách a možnost jejich porovnávání. Na jednotlivé nabídky navíc můžete okamžitě reagovat a kromě času ušetříte i náklady na poštovné. Součástí většiny specializovaných internetových stránek bývají i tematicky zaměřené informace, díky kterým se dozvíte, jak napsat životopis, jak se chovat při přijímacím pohovoru, jaká je vaše cena na trhu práce apod.

PERSONÁLNÍ SERVERY

Při první návštěvě personálního serveru se většina návštěvníků pustí přímo do prohledávání databáze vložených pracovních nabídek. Personální weby uvádějí nejčerstvější inzeráty hned na titulní stránce, k sofistikovanějšímu vyhledávání slouží formuláře, umožňující filtrovat nabídky podle různých kritérií (oboru činnosti, místa výkonu práce, platových podmínek apod.).

Při hledání nového místa ale nemusíte spoléhat jen na aktuální nabídku inzerátů. Většina personálních webů totiž umožňuje i založení vašeho životopisu do své databáze. Záleží jen na vás, zda zvolíte anonymní formu zadání životopisu (v tom případě potenciální zaměstnavatel nezná vaše iniciály a kontaktovat vás může přes interní schránku personálního webu), nebo zda uveřejníte své jméno spolu s telefonem, čímž můžete být

► kontaktování přímo. Při vkládání životopisu ani nemusíte znát zásady tvorby strukturovaných životopisů, neboť jednotlivé systémy mají pro tyto případy připraveny formuláře, díky kterým byste neměli zapomenout na žádný důležitý údaj.

Má-li být z čeho vybírat, je samozřejmě nutné, aby se někdo postaral o dostatečné zásobení databáze pracovními nabídkami. To je úkol pro personální agentury a jednotlivé firmy shánějící zaměstnance. Prakticky na každém personálním webu si firmy zřizují účty, prostřednictvím kterých si pak spravují svoji nabídku. Jednotlivé weby se výrazně odlišují v šíři poskytovaných služeb – někde se firmy musí spokojit s pouhým umístěním inzerátu, jiné weby se postarají dokonce i o rozřídění došlých odpovědí. Běžně si mohou zaregistrované firmy procházet databází životopisů zájemců o práci. Služby pro zaměstnavatele jsou až na výjimky placené, zdarma je na mnoha personálních webech možné zadávat brigády. Na některých webech se lze také setkat s tím, že procházení databáze životopisů je zdarma a platí se až za zprostředkování kontaktu.

PORTÁLY

I přes existenci mnoha personálních webů bývají pro většinu uživatelů vstupní branou do světa e-recruitmentu portály. Žádný z největších tuzemských portálů však nespravuje vlastní databáze pracovních nabídek. Portály tak uživatelům nabízejí pouze rozhraní pro zadávání dotazů, ale samotné vyhledávání již probíhá v databázi partnerského personálního serveru. Seznam prostřednictvím služby **Práce Seznam** (prace.seznam.cz) spolupracuje s weby jobpilot CZ, Prace.cz a RHI.cz, personální server jobpilot CZ je navíc ještě partnerem portálových speciálů **Centrum.cz Práce** (www.centrumprace.cz), **Tiscali Kariéra** (kariera.tiscali.cz) a **Práce Quick**

(prace.quick.cz). Druhý největší tuzemský portál Atlas využívá na své stránce job.atlas.cz služeb personálního serveru CV-Online a společnosti Agentura Student.

KDO JE NEJLEPŠÍ?

JOBS.CZ, PRACE.CZ

WWW.JOBS.CZ | WWW.PRACE.CZ

Prvním pracovním serverem na českém elektronickém trhu práce se stal server JOBS.CZ, který vznikl v roce 1996 a který své pozice dokázal náležitě využít. Z průzkumu agentury Taylor Nelson Sofres Interaktiv, provedeného v únoru 2003, totiž vyplývá, že nejznámější službou zaměřenou na nabídky zaměstnání je JOBS.CZ (51 %), a to s významným náskokem před další službou – serverem Prace.cz (26 %). Zbýlých 23 % se dělí mezi další služby elektronického trhu práce. V roce 1998 došlo k založení samostatné služby HotJobs.cz, která je určena uchazečům zajímajícím se jen o ty nejaktuálnější nabídky práce. Zmíněná služba totiž zobrazuje pracovní nabídky z JOBS.CZ, které nejsou starší tří dnů.

Provozovatel webu JOBS.CZ je správcem i dalšího známého pracovního serveru – webu **Prace.cz** (www.prace.cz), který obsahuje největší počet pracovních nabídek v České republice shromážděných na jednom místě. Slogan webu „Práce pro všechny“ přesně vystihuje nabídku, ve které jsou i pracovní místa z úřadů práce. Kromě širokého spektra pracovních příležitostí zde najdete i množství rad a informací souvisejících s pracovní problematikou.

Prohledávání databáze pracovních nabídek na webu JOBS.CZ nijak nevybočuje z normálu (vyhledávat lze podle lokalit, oborů nebo firem), ale za pozornost stojí připravovaný projekt G2, jehož první fáze byla spuštěna v polovině srpna letošního roku. O co se jedná? Základem systému je takzvaný osobní profil, kam uživatel na základě podrobného

Také jeden z nejznámějších portálů nabízí vyhledání práce...

První a zároveň nejznámější – to je Jobs.cz.

Na tomto serveru najdete více než 10000 pracovních nabídek.

formuláře zaznamená velké množství profesionálních údajů. Životopisy a data v nich zveřejněná budou ale stále častěji jen špičkou ledovce. Podle tvůrců zmíněného projektu bude na ►

PLACENÁ INZERCE

Světová jednička na trhu antivirů*:
"Vaše kompletní ochrana"
* v oblasti internetových bran

www.trendmicro-europe.com

Náš autorizovaný distributor www.dns.cz

- ▶ elektronickém trhu práce trendem propojování nabídky a poptávky již na úrovni profilu.

Personalisté tak budou pomoci sofistikovaných filtrů, poskytnutých softwarovou aplikací, porovnávat popis pracovní pozice, kterou chtějí obsadit, s údaji obsaženými přímo v profilech registrovaných účastníků. Nebudou mít samozřejmě přístup k profilům samotným, ale systém je metodou porovnávání databází upozorní na uchazeče, jejichž profily budou vykazovat velkou míru shody se zadanými požadavky. Díky automatizaci rutinní činnosti náborového procesu personalisté ušetří čas na vlastní odbornou práci při výběru kandidátů, a to především v pokročilejších fázích náboru.

V současné době je zaměstnavatelům kromě obvyklých služeb (vlození inzerátu, vytvoření prezentace, automatického vyhledávání v databázi životopisů apod.) nabízeno i třídění došlých odpovědí a provozovatel webu zajišťuje též předvýběr kandidátů. Služby pro personalisty se dále rozšířily o zabezpečení mediálních náborových kampaní a vlastní přípravu inzerátů. Pracovní nabídky zaměstnavatelů jsou uveřejňovány i na známých oborových serverech (jako je například Lupa.cz, Měšec.cz, Finance.cz, ISDN Server, Slunečnice.cz, Svět Hardware).

■ Hodnocení:

- ▶ nový systém vkládání životopisů (Můj jobs.cz)
- ▶ vyhledávací agent (zasílání automaticky vyhledaných vhodných pozic)
- ▶ pravidelné diskuse návštěvníků s odborníky (O-zóna)
- ▶ nabídky úřadů práce (Prace.cz)

JOBPILOT CZ

WWW.JOBPILOT.CZ

Společnost jobpilot AG byla založena v roce 1995 v německém Frankfurtu n. Mohanem a o čtyři roky později se začala prezentovat i na tuzemském trhu práce. Jedním z partnerů je studentská organizace AISEC.CZ, pomáhající mimo jiné najít pracovní uplatnění absolventům vysokých škol. Jedním z nástrojů, jak na nabídky pro absolventy upozornit, je projekt Tvojekariera.cz, na němž se jobpilot CZ podílí propůjčením technického know-how a mediální podporou. V červnu 2002 se portfolio jobpilot CZ rozrostlo o personální server **Horké židle** (www.horkezidle.cz), určený pro aktivní uchazeče o práci. Web nabízí nejaktuálnější pozice za poslední tři dny.

Na stránkách jobpilot CZ lze vyhledávat pomocí připraveného formuláře (odkaz Najděte si práci či odkaz Nabídky zaměstnání) nebo

přímým odsokem do zvolené kategorie (Administrativa, Finance, IT, Management apod.). Mnohem efektivnější vyhledávání se dočkáte jako zaregistrovaní uživatelé služby Můj jobpilot. Na získanou osobní stránku poté můžete zadat životopis, případně uložit kritéria pro hledání v inzerátech – tzv. Vyhledávací profily. Nové inzeráty odpovídající zadaným profilům vám budou na přání zasílány e-mailem.

Služba Můj jobpilot umožňuje také zadávání podrobně strukturovaných životopisů. Pokud nějakého personalistu zaujme váš životopis, nechá vám zprávu ve schránce jobpilotu, neboť životopisy jsou zveřejněny anonymně (neobsahují žádné osobní a kontaktní údaje). O nové odpovědi na životopis budete okamžitě informováni e-mailem nebo textovou zprávou zaslou na mobilní telefon. Nenápadnou službou webu jobpilot CZ je nabídka skenování zasláné fotografie k CV, které je pro registrované uživatele zdarma.

Za procházení databáze životopisů zaměstnavatelé neplatí, zpoplatněno je až kontaktování jednotlivých uchazečů. Pro zajímavost – cena činí 7000 Kč měsíčně za 100 kontaktů. Provozovatel webu jobpilot CZ slibuje v pří-

JobpilotCZ spolupracuje s velkým množstvím serverů.

padě zájmu provést tzv. preselekcii, kdy jsou po zveřejnění inzerátu vybráni nejvhodnější kandidáti na základě odpovědí z inzerátů či z databáze životopisů. Výhodou pro zaměstnavatele je skutečnost, že pracovní nabídky jsou navíc zveřejněny na největších tuzemských portálech, několika oborových serverech (www.penize.cz, www.chip.cz, www.elektrika.cz) nebo městských webech (www.mb-net.cz, www.liberec.cz, atd.).

■ Hodnocení:

- ▶ možnost zadání podrobně strukturovaných životopisů
- ▶ Jobžurnál (kvalitně zpracované informace pro lepší pracovní uplatnění)
- ▶ prohlížení nabídek prostřednictvím WAP (wap.jobpilot.cz)
- ▶ mnoho nadstandardních služeb pro zaměstnavatele

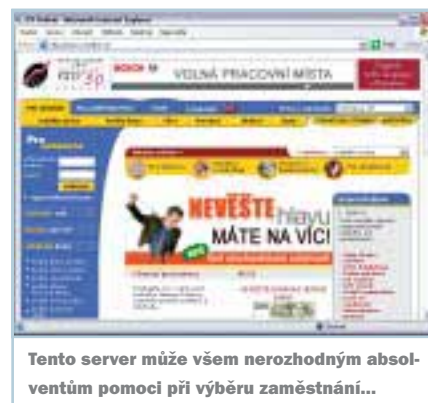
CV-ONLINE

WWW.CVONLINE.CZ

Společnost CVOnline začala podnikat v Estonsku v roce 1996 jako tradiční personální agentura. Během roku 1997 rozšířila spuštěním internetového portálu svou působnost i na internetové služby. V roce 2000 vstoupil do CVOnline zahraniční investor a poskytl kapitál k expanzi a k založení poboček v celé střední a východní Evropě včetně České republiky.

Před dvěma lety byl vzhled tuzemských webových stránek upraven s ohledem na jednotlivé sektory – IT a telecom, Finance a bankovníctví, Prodej a marketing, Pro absolventy. Podle statistik provozovatele CVOnline nabízejí své služby na předmětném webu převážně muži, nejčastější odborností je ekonomie a mezi nejžádanější pozice patří manažer (obchod), počítačový technik a programátor.

Databázi pracovních nabídek lze prohlížet procházením výše uvedených sektorů (oborů), přičemž zobrazené nabídky lze seřadit na základě několika kritérií (data vložení, oboru činnosti, místa výkonu práce apod.). Propracovaný je systém vkládání

Tento server může všem nerozhodným absolventům pomoci při výběru zaměstnání...

životopisů. Po zadání základních identifikačních údajů si uživatel může vytvořit několik životopisů, z nichž každý může mít různý rozsah. Jednotlivé položky jsou soustředěny v ucelených blocích (praxe, vzdělání, dovednosti, nároky na budoucí zaměstnání atd.).

Zhruba deset minut času vám zabere absolvování virtuálního Testu profesní způsobilosti, obsahujícího necelých třicet dvojic tvrzení zaměřených na vaši osobnost, cíle a názory ve vztahu k vaší práci. Na základě zvolených odpovědí obdržíte seznam pěti pozic, které by vám měly nejvíce vyhovovat. Výsledkem testu je i seznam pozic, jimž byste se měli raději vyhnout.

Pro uchazeče je také připraven nástroj Plátový periskop, který dává zaměstnancům možnost srovnání svého platu se stejnými pozicemi nabízenými v jiných společnostech v daném oboru. Použití zmíněného nástroje je dostupné pouze zaregistrovaným uživate-

- lům. Novinkou je Test obchodnické zdatnosti, který vám pomůže zjistit, zda patříte mezi obchodnické talenty. Stačí, když upřímně a spontánně zodpovíte patnáct otázek mapujících vaše dovednosti, efektivitu jednání a stabilitu osobních postojů.

Zaměstnavatelům nabízí web CV-Online kromě obvyklých služeb (publikace nabídek zaměstnání, přístup do databáze životopisů apod.) jako novinku nástroj Online pohovor s uchazeči. Provozovatelé serveru sestavili seznam sedmnácti nejdůležitějších dovednostních okruhů. Z tohoto seznamu může zaměstnavatel vybírat ty, které považuje za klíčové pro inzerovanou pozici. Každý z dovednostních okruhů je pokryt několika různými otázkami, které lze v pohovoru položit uchazečům. Zmíněný nástroj by měl výrazně usnadnit výběr nevhodnějších uchazečů pro ústní pohovory.

■ Hodnocení:

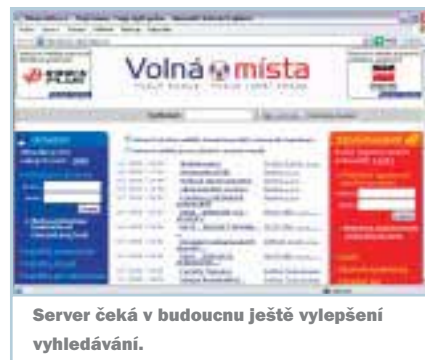
- ◆ specializace na úzký okruh oborů
- ◆ bohatě strukturovaný formulář na vkládání životopisu
- ◆ zajímavé testy
- ◆ diskusní fóra
- malá nabídka pracovních míst

VOLNÁ-MÍSTA.CZ

WWW.VOLNA-MISTA.CZ

Personální službu Volná-místa.cz získala v roce 2000 společnost Computer Press a v dubnu roku 2001 byla spuštěna nová verze služby, s moderní grafikou, přehlednou strukturou a intuitivním ovládním. V této podobě fungují stránky až do dnešního dne. V brzké době bude spuštěno vylepšené vyhledávání, které by mělo být důkladnější a přitom přehlednější.

Nutno však podotknout, že i současná podoba vyhledávání je pro většinu uživatelů dostačující. V rozšířeném vyhledávání můžete zvolit region, obor a datum vložení nabídky a vyhledávat lze i na základě zadání klíčového slova. Z běžné praxe nevybočuje ani systém zadávání životopisů. Na výběr jsou tři stavy uložení životopisu: aktivní (CV se zobrazuje v plné podobě, včetně osobních a kontaktních údajů), pasivní (zaměstnavatelům se nezobrazují kontaktní a osobní údaje, zobrazují se pouze kvalifikační předpoklady, případné nabídky se ukládají do schránky na serveru) a posledním stavem je blokáce, kdy se životopis a všechny údaje v něm uvedené nezobrazují třetím osobám, přičemž máte možnost kdykoli obsah a stav uložení životopisu aktualizovat.

Server čeká v budoucnu ještě vylepšení vyhledávání.

Zaměstnavatelé, kteří se rozhodnou pro základní tarif, získají přístup do aktivních životopisů, tedy těch uchazečů, kteří práci právě hledají. Ve vyšších tarifech pak získají přístup i k pasivním životopisům, což jsou uchazeči, kteří práci již mají, ale nevyhýbají se dalším nabídkám, jež by lépe vyhovovaly jejich požadavkům. Zadávat inzeráty lze i jednorázově, bez nutnosti využití některého z tarifních programů.

■ Hodnocení:

- ◆ zadání životopisu na jedné stránce spolu s registrací
- ◆ odkaz s nabídkou práce pro ZPS
- ◆ adresář všech úřadů práce v České republice ►

PLACENÁ INZERCE

Počítač BRAVE NoteLine s procesorem Intel® Pentium® M

STŘED VAŠEHO DIGITÁLNÍHO SVĚTA

BRAVE NoteLine 715

cena 39.990 Kč bez DPH

BRAVE NoteLine se vyznačuje vysokým výkonem při zachování všech výhod mobility. Procesor Intel® Pentium® M, kombinovaná DVD/CD-RW mechanika, modem, síťová karta a kvalitní TFT displej uspokojí potřeby každého uživatele.

- procesor Intel® Pentium® M 1.3 GHz
- paměť 256 MB SDRAM
- pevný disk 30GB, 2.5", Ultra DMA 100
- DVD / CD-RW combo mechanika 8x / 24x 10x 24x
- Interní modem 56 Kb a síťová karta 10/100
- Int. antena a wireless adapter Intel PRO/Wireless
- Int. baterie Li-Ion (výdrž až 5 hodin)
- TFT LCD 15", rozlišení 1024x768 bodů
- Software pro vás již v ceně:
- Microsoft® Windows® XP Home

Užívejte si všech výhod mobility!

Rozšířená nabídka služeb <http://www.proca.cz/sluzby>. Změna cen vyhrazena. Výrobce a distributor počítačů BRAVE: ProCA spol. s r.o., V Lužích 818, 142 00 Praha 4, <http://www.proca.cz> Více informací o počítačích BRAVE a autorizovaných prodejcích získáte na telefonním čísle: 234 646 777

více informací na
www.brave.cz

Centrino™, SpeedStep™ a Intel Inside® jsou ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami Intel Corporation nebo jejich poboček ve Spojených státech a ostatních zemích. Na počítače BRAVE jsou instalovány legální Microsoft® Windows®. BRAVE doporučuje pro vzdělání Microsoft® Windows® XP Professional. <http://www.microsoft.com/piracy/howtotell>.

Joblist spolupracuje s mnoha zahraničními firmami.

Zdarma – to je asi hlavní charakteristika tohoto serveru.

Především zájemci o práci ve finančních oborech by si návštěvu zde neměli nechat ujít.

► JOBLIST

WWW.JOBLIST.CZ

Seznamy volných míst si můžete dát vygenerovat podle data, oboru, lokality, firmy nebo platu. Systém také obsahuje rychlé hledání inzerátů podle klíčových slov a rozšířené (pokročilé) vyhledávání podle dalších kritérií. Vyhledávání v inzerátech zjednodušuje nástroj Oblíbené seznamy, kam jsou inzeráty zařazeny podle několika kritérií. K dispozici jsou tak přednastavené seznamy Praha za poslední 3 dny, Brno za poslední 3 dny, Informatika za poslední 3 dny, Informatika v Praze za poslední 3 dny, Obchod a marketing za poslední 3 dny atd. Škoda že v této části neumožňuje web personalizaci, díky které by si uživatel mohl vytvářet vlastní oblíbené seznamy.

K vložení životopisu slouží jednostránkový formulář, mezi povinné údaje patří minimální výše nástupního platu a minimální výše platu po zapracování. Zpozornět byste měli při volbě úrovně zpřístupnění vloženého životopisu. Jednou z možností je totiž zpřístupnění údajů všem (naštěstí není přednastaveno), kdy si vložené CV může prohlížet kdokoli. Pro registrované uživatele je připravena služba Zasilání nabídek práce e-mailem (SMS). Podle zvolených kritérií (obor, lokalita, plat) vám budou automaticky zaslány vhodné pracovní nabídky.

Zaměstnavatelé musí za možnost vložení inzerátů platit (vkládání brigád je zdarma), ale většina nadstandardních služeb je zahrnuta v ceně předplatného. Web JOBLIST zaměstnavatelům mimo jiné nabízí automatické zasilání životopisů podle zadaných podmínek s možností vytvoření více filtrů.

■ Hodnocení:

- ✦ přehledné uživatelské rozhraní
- ✦ oblíbené seznamy utříděných pracovních nabídek
- ✦ volně dostupné životopisy (přál-li si to vkladatel CV)

HLEDÁM PRÁCI.CZ

WWW.HLEDAMPRACI.CZ

Návrh a vývoj aplikace trvaly téměř dva roky a probíhaly za účasti odborníků z oblasti internetových technologií i z oblasti recruitmentu a personálního managementu. V září letošního roku došlo ke změně grafické podoby webu.

Web Hledám práci.cz sází na snadnou orientaci v databázi pracovních nabídek a zaměstnavatelům se snaží vyjít vstříc poměrně rozsáhlými službami poskytovanými zdarma. Uchazeč o zaměstnání může vyhledávat pracovní místa pomocí jednoduchého formuláře (obor, požadovaný plat, místo práce) nebo procházením všech nabídek zobrazovaných podle času jejich přidání. Při hledání práce lze také využít rubriku Seznam firem – u každé registrované firmy je nabízen její profil a aktuální inzeráty. K vložení životopisu slouží jednostránkový formulář, obsahující základní informace o uživateli (jako jsou identifikační údaje, dosažené vzdělání, jazykové schopnosti, představa o platu apod.).

Pro zaměstnavatele je zdarma připraveno zadávání neomezeného množství inzerátů na neomezeně dlouhou dobu, procházení a vyhledávání v databázi životopisů či zařazení firemního profilu do rubriky Seznam firem. Za poplatek je nabízena možnost hromadného vkládání inzerátů (pomocí rozhraní Excel nebo Access), zařazení inzerátu do samostatné rubriky ExtraJob (inzeráty se zobrazují přednostně před neplacenými inzeráty, na hlavní straně a na partnerských serverech) či zobrazení inzerátu ve formátu HTML.

■ Hodnocení:

- ✦ jednoduché vyhledávání a vkládání životopisu
- ✦ velký rozsah služeb pro zaměstnavatele zdarma
- nová grafická podoba je ještě horší než původní

KARIERAWEB

WWW.KARIERAWEB.CZ

Původní Kariéra byla vytvořena zhruba před šesti lety společností Macron na základě požadavků, nápadů a kreativních zadání inzertního oddělení stejnojmenné tištěné přílohy Hospodářských novin. Po vzniku Economie Online, dceřinné společnosti a. s. Economia, převzalo Kariéru obchodní oddělení společnosti EOL. Společnost EOL nejprve hledala společného silného partnera, který by rozšířil nabídku pracovních míst a celého obsahu.

Nakonec se však rozhodla jít vlastní cestou a vytvořit svůj server. KariéraWeb je nejen výrazově vzhlednější a má příjemnější způsob vyhledávání oproti původní Kariéře, ale web je navíc rozšířen o zajímavé informace, zprávy, poradny apod. Základ ovšem stále tvoří překlopené inzeráty z novin.

■ Hodnocení:

- ✦ atraktivní cílová skupina na obou stranách práce
- nemožnost vkládat životopisy

ZAMĚSTNÁNÍ IDNES

ZAMESTNANI.IDNES.CZ

Nejdříve web fungoval pouze jako elektronická podoba tematických článků z deníku MF DNES a inzertní části novin. Dnes již svými články přispívají také redaktoři iDNES a do systému se dají on-line přidávat inzeráty a životopisy. Na první pohled tvoří články ►

Propojení se známým deníkem je vidět na první pohled.

► podstatnou část obsahu, ale web nabízí pod nenápadným odkazem Nabídky práce i několik tisícovek inzerátů. Po zaregistrování máte možnost nejen vkládat inzeráty s poptávkou po zaměstnání a svůj životopis, ale také dočasně zakázat jejich uveřejnění a v neposlední řadě též sledovat jejich návštěvnost. Vkládání soukromé inzerce je zdarma.

■ Hodnocení:

- ♦ publicistické články z MF DNES
- ♦ snadná správa inzerátů a životopisů
- ♦ možnost zdarma vyhledávat v životopisech

ZAMĚSTNÁNÍ

www.zamestnani.cz

Předmětý server je součástí rozvětvené rodiny inzerčních webů (např. Bazar.cz, Byty.cz, Seznamka.cz). Je tedy zaměřen na soukromou řádkovou inzerci. Záměnce o práci (či naopak zaměstnavatel) vkládá inzeráty do databáze prostřednictvím formuláře, pomocí kterého si zvolí příslušnou kategorii (IT, administrativa, služby apod.), region a mnoho dalších parametrů. Svůj účet si vkladatel inzerátů může

ovládat pomocí SMS. Lze nastavit hlídání inzerátů v určité kategorii a v případě, že je vložen inzerát odpovídající zadání, je uživatel upozorněn krátkou textovou zprávou na mobilní telefon.

■ Hodnocení:

- ♦ rychlý způsob zadávání inzerátů
- nemožnost vložení životopisu
- subjektivně horší portfolio pracovních nabídek
- ■ ■ Ladislav Bittner, autor@chip.cz

PERSONÁLNÍ SERVERY

NÁZEV SLUŽBY	ADRESA	ROK VZNIKU	POČET PRACOVNÍCH NABÍDEK*	POČET VLOŽENÝCH CV*
CV-ONLINE	www.cvonline.cz	2000	124	20 479
HLEDÁM PRÁCI.CZ	www.hledampraci.cz	2002	1 913	2 690
JOBLIST	www.joblist.cz	1999	1 205	2 975
JOBPILOT CZ	www.jobpilot.cz	1999	2 647	8 200
JOBS.CZ	www.jobs.cz	1996	5 559	n/a
KARIERAWEB	www.karieraweb.cz	2002	600	nevkládají se
PRACE.CZ	www.prace.cz	2000	13 365	n/a
VOLNÁ-MÍSTA.CZ	www.volna-mista.cz	2001	2 730	695
ZAMĚSTNANI.CZ	www.zamestnani.cz	2003	1 500	nevkládají se
ZAMĚSTNÁNÍ IDNES	zamestnani.idnes.cz	2000	2 493	383

* k 15. srpnu 2003

PLACENÁ INZERCE

discover

► sílu vrozené schopnosti komunikovat

Společnost Kyocera Mita má dlouholeté zkušenosti s profesionálním řešením pro tiskárny. Díky této skutečnosti instinktivně chápeme, jak je důležitá konektivita. Ovladače, tiskové moduly a síťové protokoly Kyocera Mita jsou dokonale unifikovány pro celý výrobní sortiment. Proto jsou naše tiskárny, multifunkční zařízení a příslušenství Kyocera Mita navrženy jako součást úspěšného síťového prostředí.

ECOSYS

Janus spol. s.r.o. • www.janus.cz • info@janus.cz
 Sarajevská 8 • Praha 2 • tel. 222 56 22 46 • fax. 222 56 32 55
 KYOCERA MITA Corporation – www.kyoceramita.com

THE NEW VALUE FRONTIER

KYOCERA
mita

► print ► copy ► scan ► fax

Webhosting pro každého

Kde bydlí vaše www stránky?

Slovo webhosting patří k nejméně frekventovanějším nejen v počítačových časopisech. O tom, co to webhosting doopravdy je a kolik vás bude stát se dočtete jen málokde.

Nejprve trochu teorie. Webhosting je pronájem webového prostoru na internetu.

Často se mu také říká sdílený hosting nebo virtuální hosting. Soukromé osoby a podnikatelé, kteří se chtějí prezentovat na internetu, vystavují své webové stránky na serveru poskytovatele webhostingu. Za tento pronájem webového prostoru platí pravidelné splátky. Součástí

webhostingu je většinou registrace a správa internetové adresy, tzv. domény.

PRONÁJEM WEBOVÉHO PROSTORU

Webhosting umožňuje podnikatelům a osobám provozovat vlastní webové prezentace na internetu. Chce-li se podnikatelský subjekt nebo soukromá osoba prezentovat na internetu, musí mít vlastní fyzický server s určitým programovým vybavením. Dále musí být tento server nepřetržitě připojen k internetu. To představuje dvě poměrně nákladné investice. Alternativou je právě webhosting, který eliminuje potřebu takových investic. Uživatel si pronajme potřebný prostor na serveru poskytovatele webhostingu, ke kterému má časově neomezený přístup pomocí protokolu FTP (File Transfer Protocol). Stránky tak může jednoduše aktualizovat, přidávat nebo mazat. Pokud zákazník provozuje nenáročnou statické prezentace a vystavuje pouze statické HTML stránky, vystačí si se základním pronájemem webového prostoru.

OD STATICKÝCH STRÁNEK K DYNAMICKÝM WEBOVÝM APLIKACÍM

Mnoho provozovatelů webových prezentací používá dynamické stránky napojené na databázi. V takovém případě je základní pronájem webového prostoru nedostačující. Proto většína provozovatelů webhostingu nabízí k pronájmu webového prostoru další přídatné služby a podporu nejnovějších internetových technologií. Ty se odvíjí od použitého operačního systému serveru. K nejrozšířenějším operačním systémům internetových serverů patří Microsoft Windows a Linux. Na platformě Microsoft Windows bývají podporovány dynamické stránky Active Server Pages (ASP), jako databáze se nejčastěji užívají Microsoft Access a robustní MS SQL server. Obdobné technologie nabízí také webhosting na serverech s operačním systémem Linux. Dynamické webové stránky jsou založené na skriptovací technologii PHP (Hypertext Preprocessor) a databázi MySQL nebo PostgreSQL.

ČESKÝ WEBHOSTINGOVÝ TRH

Trh s hostingovými službami je v České republice poměrně mladý. Po pár letech jeho

existence se však jedná o relativně stabilizovaný trh. Působí na něm několik zavedených specializovaných hostingových firem. Mezi nejméně úspěšnější patří P.E.S. consulting, Globe Internet s webhostingovou službou Server.cz a Zoner software s projektem Czechia. Dalšími hráči na trhu jsou velcí telekomunikační operátoři, mezi kterými je dominantní Český Telecom, resp. jeho divize Internet OnLine. Z alternativních „telekomů“ jsou to například Nextra nebo Czech OnLine. Opakem těchto globálních telekomunikačních společností jsou malé české firmy a mladí podnikatelé, kteří nabízejí hosting za velmi nízké ceny nebo úplně zadarmo.

Trend současného trhu v České republice je obdobný trendu patrnému také na zahraničních trzích. Provozovatelé webových prezentací a aplikací se přiklání k hostování u specializovaných firem. Dokonce i velké telekomunikační společnosti se snaží virtuální hosting řešit formou outsourcingu u specializovaných webhostingových firem. Jednou z nejdůležitějších událostí letošního roku na hostingovém trhu bude přechod na nový systém registrací domén .cz. Stávající monopolní registrátor českých domén, sdružení CZ.NIC, schválil nová pravidla registrace doménových jmen. Nedávno zveřejněný ceník sdružení CZ.NIC, upravující cenu registrace národních domén, však vyvolal spíše rozpaky. Internetová komunita očekávala, že dojde ke snížení ceny registrace. Z nového ceníku CZ.NIC však jasně vyplývá, že cena domén CZ pro koncové zákazníky pravděpodobně nebude výrazně nižší.

KOLIK STOJÍ PRONÁJEM?

Cenové rozpětí pronájmu webového prostoru je na českém trhu velice široké. Typicky se cena za komerční webhosting pohybuje v řádu desítek či stovek korun měsíčně. Pokud si zákazník vystačí s prostorem o velikosti několika desítek megabajtů a nepotřebuje podporu skriptovacích technologií ani databáze, bude se cena pronájmu pohybovat u většiny poskytovatelů od 20 Kč do 150 Kč měsíčně. V případě větších požadavků na velikost diskového prostoru (stovky megabajtů) a při potřebě dynamického skriptování a databáze zaplatí zákazník od 150 Kč do 500 Kč měsíčně. Webhostingové programy ▶

PARAMETRY WEBHOSTINGOVÉ SLUŽBY

PŘI VÝBĚRU NEJVHODNĚJŠÍHO PRONÁJMU JE TŘEBA ZVAŽOVAT NÁSLEDUJÍCÍ PARAMETRY:

základní parametry	<ul style="list-style-type: none"> ■ velikost diskového prostoru ■ počet e-mailových účtů ■ měsíční přenos dat ■ technologická platforma ■ rychlost připojení serveru
doménové služby	<ul style="list-style-type: none"> ■ registrace a provoz domény 2. řádu ■ zřízení a správa DNS záznamu ■ alias na doménu
e-mailové služby	<ul style="list-style-type: none"> ■ administrace e-mailových účtů ■ pošta přes WWW rozhraní ■ přeposílání pošty ■ autoodpověď pošty ■ doménový koš
skriptování a další technologie	<ul style="list-style-type: none"> ■ podpora ASP/.NET na Windows ■ podpora PHP, CGI na Linuxu ■ počítadlo přístupů, odesílání formulářů ■ FrontPage Server Extension na Windows ■ SSI, SSL ■ statistiky návštěvnosti
podpora databází	<ul style="list-style-type: none"> ■ podpora MS Access, MS SQL na Windows ■ podpora MySQL, PostgreSQL na Linuxu
nabízené aplikace	<ul style="list-style-type: none"> ■ pronájem elektronického obchodu ■ pronájem redakčního systému ■ pronájem tzv. groupware systému
technické zajištění	<ul style="list-style-type: none"> ■ kvalita a spolehlivost hardwaru ■ záložní zdroj elektrické energie (UPS) ■ pravidelné zálohování dat ■ nepřetržité sledování serveru ■ zabezpečení proti neoprávněnému přístupu

inzerce

dražší než 500 Kč měsíčně jsou určeny pro ty nejnáročnější provozovatele webových aplikací. Nabízejí většinou prostor v řádu několika gigabajtů, podporu všech běžných skriptovacích technologií a nejruznějších databází.

V nabídkách mnoha poskytovatelů webhostingu lze nalézt také programy dražší než 1000 Kč měsíčně. Převážně se jedná o specializované programy, které podporují nadstandardní internetové technologie, jako např. ColdFusion, MS Sharepoint či databázové prostředí Oracle. Dražší varianty webhostingu jsou také vyhrazeny pro provoz virtuálních serverů s erotickou tematikou, jindy nabízí pronájem elektronického obchodu nebo garanci kvality služeb (SLA). Cena nejdražších webhostingových programů na českém trhu dosahuje částek v řádu tisíců korun měsíčně. Na opačném konci nabídky stojí na trhu ojedinelý freehostingový server Pipni.cz, který nabízí hostování domén 2. řádu, 500 MB diskového prostoru, podporu PHP skriptování

a MySQL databáze, to vše zcela zdarma včetně administrace služby přes webové rozhraní.

Ti NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ...

Následující tabulka udává desítku nejvýznamnějších poskytovatelů webhostingu v České republice. Údaje uvedené v tabulce byly získány pomocí dotazníku, který oslovení provozovatelé dobrovolně vyplnili. Jako měřítko úspěšnosti webhostingové společnosti byl zvolen celkový počet placených hostovaných virtuálních serverů. Pokud provozovatel počet serverů neuvedl, bylo toto číslo odhadnuto podle počtu hostovaných domén, a to pouze pro účel zařazení provozovatele na odpovídající místo v tabulce. Tabulka obsahuje počty placených virtuálních serverů ke konci února a ke konci června 2003.

Webové prezentace jednotlivých poskytovatelů hostingových služeb také mnoho vypovídají o kvalitě poskytovaných služeb a o vstřícnosti k zákazníkům. Specializované hostingové

společnosti mají prezentace propracované a aktuální, většinu úkonů mohou zákazníci provádět přes webové rozhraní. Zákazníci firmy P.E.S. Consulting mají vše jednoduše dostupné na adrese www.pes.cz. Všechny služby je možné objednat on-line prostřednictvím webových formulářů, ceník poskytovaných služeb je také lehce dostupný. Poslední aktualita na serveru je z června 2003. P.E.S. Consulting nabízí svým zákazníkům zelenou linku pro volání zdarma a zabezpečenou administraci služeb přes web. Podobně je na tom web firmy Globe Internet s adresou www.servery.cz. Objednání služeb je intuitivní, ceník lehce dostupný, poslední novinka pochází z července. I Globe Internet poskytuje zelenou linku a administraci služeb přes webové rozhraní. Výjimkou nejsou ani webové stránky Zoner software na adrese www.czechia.com. Objednávka služeb je plně on-line v rámci neveřejné webové administrace a ceník služeb je součástí veřejné části prezentace. Poslední novinka na stránkách pochází z června.

Objednání služeb u Internet OnLine je mírně komplikovanější než u tří uvedených společností. Zákazník musí podepsat smlouvu a odeslat ji poštou. Všechny ostatní úkony pak může provádět na stránkách webhost.iol.cz. Je zde veřejně dostupný ceník webhostingových služeb, poslední aktualita je z dubna. IOL nabízí volání zdarma a zabezpečenou administraci služeb přes web. U webových prezentací freehostingu Pipni.cz je vše v maximální možné míře dostupné přes webové rozhraní. Stránky jsou aktualizované s periodou několika málo dnů. Firma Ignum nabízí svým zákazníkům na stránkách www.ignum.cz jednoduché objednání i ceník služeb. Jejich nastavení se provádí v zabezpečené webové administraci, dále mohou zákazníci využívat zelenou linku. Webové stránky Ignumu jsou aktualizované několikrát měsíčně. Posledním hodnoceným webem je prezentace www.nextra.cz společnosti Nextra. Ta neumožňuje objednat služby on-line, k dispozici je pouze on-line poptávkový formulář. Na stránkách není dostupný ani ceník webhostingových služeb.

■ ■ ■ Jan Horna, autor@chip.cz

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ POSKYTOVATELÉ WEBHOSTINGU

Webhostingová služba	WWW adresa	Počet virtuálních serverů		Stručná charakteristika
		červen '03	únor '03	
P.E.S. consulting	www.pes.cz	14 600	13 500	Platforma Windows/Linux .NET hosting
SERVERY.CZ	www.servery.cz	14 200	13 000	Platforma Windows/Linux .NET hosting Lotus Domino Oracle, Cold vision MS SharePoint hosting
CZECHIA	www.czechia.com	nezjištěno (odhad více než 10 000)	nezjištěno (odhad více než 10 000)	Platforma Windows/Linux .NET hosting elektronický obchod inShop
INTERNET OnLine	www.iol.cz	7 000	6 500	Platforma Windows/Linux testovací .NET hosting
PIPNI.CZ	www.pipni.cz	7 000	3 500	Platforma Linux - freehosting
IGNUM	www.ignum.cz	5 000	5 000	Platforma Windows/Linux .NET hosting MS SharePoint hosting
NEXTRA	www.nextra.cz	3 000	3 000	Platforma Windows/Linux
CZECH On Line	www.col.cz	nezjištěno (odhad 3 000)	nezjištěno (odhad 3 000)	Platforma Windows/Linux
HYPERLINK	www.hyperlink.cz	2 600	2 000	Platforma Windows/Linux .NET hosting
WEB4U	www.web4u.cz	2 000	1 600	Platforma Linux

PLACENÁ INZERCE

www.eproton.cz

- internetový obchod s největšími sklady
- foto, TV, DVD, audio, mobilní telefony, domácí elektro

ePROTON

- 1500 nejprodávanějších výrobků do 48 hodin
- záruka kvality a spolehlivosti, nízké ceny

Širokou nabídku nejen MP3 discmanů, mobilních telefonů a DVD najdete na www.eproton.cz

inzerce

Klávesnicoví špioni

James Bond 007 ve vašich službách

 CHIP CD
ZKUSTE SI SA

V současném světě se informace cení. Jedni se snaží své informace ochránit, jiní se je naopak pokouší získat, a to nejrůznějšími způsoby. Jedním z nich je používání speciálních programů, tzv. klávesnicových špiónů.

Zajímá vás, co se děje s vaším počítačem během vaší nepřítomnosti? Určitě ho používají vaši kolegové, příbuzní, známí a kamarádi. Ale vysledovat, kdo a čím se konkrétně zabývá, je pro vás téměř nemožné. Klávesnicoví špioni ale nejsou potřeba pouze proto, abyste mohli někoho sledovat. Zadávejte-li do počítače nějaké důležité textové informace a máte strach, aby nebyly porušeny, budete se cítit jistější, budete-li vědět, že se ukládají ještě někde a že v případě, kdy bude kvůli vaší nebo cizí

neopatrnosti odstraněn důležitý soubor, nebudete těžké obnovit jeho obsah.

Nad těmito problémy se zamýšleli mnozí programátoři po celém světě. Vytvořili „klávesnicové špiony“ – speciální utility, které jsou schopné vést podrobnou statistiku práce počítače, to znamená ukládat sledy zmáčknutých kláves nebo dělat kopie obrazovky (screenshotty). Tyto programy si také mohou pamatovat všechny navštívené internetové servery, všechny aplikace spuštěné během práce na počítači

a mnoho dalších údajů. Na internetu je možné najít mnoho podobných nástrojů, ale většina z nich nepracuje ve skrytém režimu, vytváří přehledy, ve kterých se velmi těžko orientuje atd. Po pečlivém výběru jsme se tedy rozhodli uvést pouze šest utilit. Všechny mají podobné možnosti a funkce, ale liší se různými doplňkovými zvláštnostmi a každý program má nějakou tu „třešničku na dortu“.

PERFECT KEYLOGGER

Jako prvního zástupce této skupiny programů vám představujeme Perfect Keylogger. Je to výborný program pro monitorování práce na

PROSTŘEDKY BOJE PROTI KLÁVESNICOVÝM ŠPIONŮM – KONTRARozVĚDKA

Všichni dávno chápou, že tam, kde pracuje rozvědka, se vždy najde i kontrarozvědka. Dobrého špiona jen tak lehce neodhalíte, existují však protiopatření. Proto lidé, kteří předpokládají, že mají na svém počítači nainstalovaný program (klávesnicového špiona), jenž sleduje všechnu jejich činnost, mohou použít příslušný program pro jeho zjištění. Tyto programy pracují na obdobném principu jako antivirové programy – pomocí heuristické analýzy. Kontrolují aktivní procesy v systému, a pokud zjistí, že některý z procesů kontroluje klávesnici, okamžitě to oznámí uživateli.

Povíme vám o dvou nejzajímavějších představitelích této třídy programů.

ANTI-KEYLOGGER

Vývojáři tohoto programu, kteří mimochodem vytvořili i PC Acme Pro, tvrdí, že tento program pracuje pomocí vynalézavých matematických algoritmů a neobsahuje jakoukoliv databázi. Při prohledávání programů nenašel pouze SpyAgent, PC Acme

Pro a Perfect Keylogger. Ostatní špioni byli odhaleni okamžitě. Program má výborné a srozumitelné rozhraní. Má ale i své nedostatky: při spuštění programu se počítač, zvláště pak méně výkonný, začne hrozně loudat a mnohé aplikace začnou „zamrzat“.

KEYLOGGER KILLER

Tento nevelký program zabírá všehovšudy 52 KB, ale se svým úkolem se dokáže vypořádat na výtečnou. Lehce odhalil všechny pro-

gramy tohoto přehledu, kromě PC Acme Pro. Ale ani zde se to neobešlo bez kuriozit: mezi klávesnicové špiony byl zařazen i vcelku neškodný program – automatický přepínač různých rozložení klávesnic. I když to není těžké pochopit, protože pracuje na stejném principu – sleduje všechna stisknutí tlačítek.

Program obsahuje také funkce eliminování a obnovy špiónských modulů, které se vyvolávají kliknutím pravým tlačítkem myši.

Anti-keylogger skenuje systém a nalézá programy – špiony.

Keylogger Killer okamžitě určí všechny podezřelé programy.

SpyAgent – nejvíce funkcí a nejkrásnější klávesnicový špión

Okno nastavení programu Perfect Keylogger

Perfect Keylogger umožňuje ukládat reporty na FTP server.

- ▶ počítači, který sleduje prakticky veškerou činnost uživatele. Perfect Keylogger nabízí dva typy instalace: obyčejnou, při které se instalují všechny komponenty, nebo skrytou, při které se instaluje pouze špiónský modul. Během instalace je také možné vybrat název procesu, který se bude objevovat v seznamu úloh (defaultně se nabízí *bpc*, ale je možné zvolit libovolné slovo podle přání). Program obsahuje úplnou sadu všech standardních funkcí. Je to záznam všech zmáčknutých kláves, kde se zároveň uvádí, ve kterých aplikacích byly použity, schopnost snímat kopii obrazovky v zadaném intervalu (na screenshotu je uvedeno jméno uživatele a systémový čas). Program je také schopen odesílat reporty e-mailem.

Nastavení Perfect Keyloggeru umožňují určit velikost logovacího souboru a také typ souboru reportu – v HTML nebo v zašifrovaném souboru .DAT, který může otevřít pouze prohlížeč Log Viewer, vestavěný do programu. Perfect Keylogger dokonce umožňuje přikládat k dopisu kopie obrazovky. Po odeslání e-mailem mohou být všechny reporty nevratně odstraněny. Utilita má ještě celou řadu užitečných možností: kontrolu nastavení pošty, možnost ukládání reportů na FTP server atd.

Co se týká nejzajímavějších voleb programu, můžeme se zmínit o vestavěném filtru umožňují-

cím vybrat aplikaci, kterou má Perfect Keylogger sledovat. To umožňuje značně zmenšit rozměr reportu a odfiltrovat nepotřebné smetí.

Ikonka programu na systémové liště je viditelná a schovává se pouze po zmáčknutí kombinace kláves „Ctrl+Alt+L“. Přitom pro přístup k nastavením vyžaduje program heslo (samozřejmě pokud jste ho uvedli).

Perfect Keylogger je výborně vycvičený špión, který bedlivě pozoruje všechno, co se děje na vašem počítači. Pochopitelně plná verze programu je komerční, nicméně k dispozici je zcela zdarma Perfect Keylogger Lite, ve kterém sice chybí mnohé doplňkové funkce (například nelze schovat ikonku na liště), ovšem pro běžného uživatele zcela dostačuje.

SPYTECH SPYAGENT

Jedná se nespíše o nejlepší program ze všech, které jsou uvedeny v tomto přehledu, protože obsahuje prakticky všechny možnosti, které jen může klávesnicový špión mít. Design rozhraní je na nejvyšší úrovni, vše je jednoduché a pochopitelné. Průvodce nastavením pomůže i nováčkovi se během několika málo minut orientovat v programu. Povídání o všech funkcích tohoto programu by zcela jistě vydalo na celý článek, proto se zmíníme pouze o těch, které chybí v ostatních programech.

SpyAgent obsahuje výkonný systém filtrování, ve kterém je možné vybrat, kterého uživatele má sledovat a dobu, kdy má sledování probíhat. Obsahuje nejen filtraci podle aplikací, ale také podle prohlíženého obsahu WWW serverů. Umí také sledovat programy – instant messengery (ICQ,

POPISOVANÉ PROGRAMY

PERFECT KEYLOGGER 1.4.7

VÝVOJÁŘ: Blazingtools Software
SERVER VÝVOJÁŘE: www.blazingtools.com
PODMÍNKY ŠÍŘENÍ: shareware
CENA: 34,95 USD
OPERAČNÍ SYSTÉM: Windows

SPYTECH SPYAGENT 4.32.02

VÝVOJÁŘ: Spytech Software and Design, Inc.
SERVER VÝVOJÁŘE: www.spytech-web.com
PODMÍNKY ŠÍŘENÍ: shareware
CENA: 49,95 USD
OPERAČNÍ SYSTÉM: Windows

PC ACME PRO 6.20

VÝVOJÁŘ: Raytown Corporation
SERVER VÝVOJÁŘE: www.keyloggers.com
PODMÍNKY ŠÍŘENÍ: shareware
CENA: 189,95 USD
OPERAČNÍ SYSTÉM: Windows

IOPUS STARR PC & INTERNET MONITOR PRO 3.27

VÝVOJÁŘ: Iopus Inc.
SERVER VÝVOJÁŘE: www.iopus.com
PODMÍNKY ŠÍŘENÍ: shareware
CENA: 69,95 USD
OPERAČNÍ SYSTÉM: Windows

WINDOWS KEYLOGGER 5.03

VÝVOJÁŘ: Christian Walter
SERVER VÝVOJÁŘE: www.littlesister.de
PODMÍNKY ŠÍŘENÍ: shareware
CENA: 20 USD
OPERAČNÍ SYSTÉM: Windows

HOOK DUMP 2.8

VÝVOJÁŘ: Ilja Osipov
SERVER VÝVOJÁŘE: www.ilya.nn.ru
PODMÍNKY ŠÍŘENÍ: freeware
OPERAČNÍ SYSTÉM: Windows

ANTI-KEYLOGGER

VÝVOJÁŘ: Raytown Corporation
SERVER VÝVOJÁŘE: www.anti-keyloggers.com
PODMÍNKY ŠÍŘENÍ: shareware
CENA: 59,95 USD
OPERAČNÍ SYSTÉM: Windows

KEYLOGGER KILLER V1.0

VÝVOJÁŘ: Tooto Technologies
SERVER VÝVOJÁŘE: www.tooto.com
PODMÍNKY ŠÍŘENÍ: shareware
CENA: 29,95 USD
OPERAČNÍ SYSTÉM: Windows

Součástí programu SpyAgent je utilita pro kontrolu IP adres přes WHOIS.

PC Acme nejlépe analyzuje získanou statistiku.

- Yahoo Messenger, MSN Messenger). Zapisují se všechna modemová spojení. Jako příjemný doplněk obsahuje SpyAgent utilitu pro kontrolu IP adres pomocí služby WHOIS.

V programu se také velmi pohodlně pracuje s reporty. SpyAgent umí ukládat a vytvářet reporty ve formátech TXT, HTML a XLS. Můžete si také zvolit, jaké reporty chcete dostávat e-mailem. Program umí i vyhledávat v archivech reportů.

Samozřejmě že kvůli velkému množství funkcí zabere nastavení určitý čas, ale vývojáři také umožnili uložení všech nastavení. To může ušetřit čas například při instalování programu na cizím počítači (po dobu nepřítomnosti uživatele tohoto počítače :-)).

PC ACME PRO

Výborná alternativa ke dvěma výše uvedeným utilitám. PC Acme Pro má vícejazyčné rozhraní, bohužel čeština chybí. Program samozřejmě neobsahuje tak velké množství funkcí (například chybí možnost snímání obsahu obrazovky), nicméně mezi jeho základní přednosti patří nejlépe organizovaná práce s reporty. Program vytváří úplný a velmi pohodlný HTML report, který obsahuje dokonce informace o kliknutích myši a o klíších přidaných do systémových registrů různými aplikacemi. Do nejmenších detailů promyšlená filtrace také značně zmenšuje objem log souboru. Program je schopen analyzovat získané údaje ve třech režimech – ve zjednodušeném, standardním a v rozšířeném.

PC Acme Pro je schopen nejen odesílat reporty e-mailem, ale také je ukládat do přístupných zdrojů v lokální síti.

Jak jsme se již zmínili, program obsahuje vícejazyčné rozhraní, nápověda je pouze anglická.

IOpus STARR PC & INTERNETMONITOR PRO

STARR PC obsahuje stejně jako ostatní představitelé daného přehledu standardní

IOpus STARR PC ukládá reporty ve více formátech.

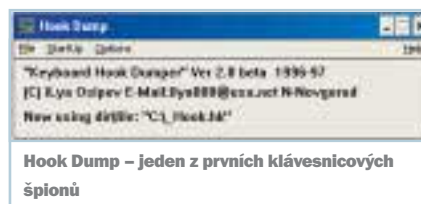
sadu funkcí, nicméně i zde jsou příjemné doplňkové možnosti. Program umí vytvářet reporty ve formátech HTML, TXT a XLS a dokáže také chránit soubor reportu heslem. Hotové reporty (mimořadně zapakované) mohou být také uloženy na lokální síti nebo odeslány e-mailem. Program při odesílání takové zprávy do pole *Předmět* pomocí speciálních funkcí vkládá název počítače, jméno uživatele a datum vytvoření reportu. Výborně to pomáhá při prohlížení velkého množství reportů, které přišly z různých počítačů. Program obsahuje pohodlný systém nastavení času odeslání a rozměrů souborů.

Při práci ve Windows 2000/XP se program spouští jako systémová služba a jeho název je možné v případě potřeby změnit.

Existuje také verze programu STARR PC & Internet Monitor Home, která neobsahuje možnost odesílání reportů elektronickou poštou a ukládání na lokální síti. Nicméně její cena je značně nižší než cena profesionální verze.

WINDOWS KEYLOGGER

Windows Keylogger je program se zvukným názvem, který se do našeho testu nedostal náhodou. Stejně jako všichni špióni se chrání heslem, obsahuje pohodlný plánovač úkolů, umí odesílat reporty e-mailem. Také má možnost kontrolovat nastavení pošty, dělat snímky obrazovky, ale jeho největší přednost spočívá v tom, že se může sám zničit. Tuto funkci neobsahuje žádný z výše uvedených klávesnicových špiónů. Zřejmě kvůli tomu ho některé antivirové programy považují za trojského koně, i když žádné škodlivé následky jsme po jeho použití nezjistili.

Hook Dump – jeden z prvních klávesnicových špiónů

Soubor reportu se ukládá pouze ve formátu TXT. Bohužel jakékoliv filtry pro sledování aplikací vývojáři neimplementovali a tím zkomplikovali úkol vyhledávání potřebných údajů v reportech.

HOOK DUMP

Program vytvořil ruský vývojář Ilja Osipov. Má poněkud asketické rozhraní a skromný soubor funkcí. Nicméně tento program je zcela zdarma. Základními prováděnými funkcemi jsou zápis všech zmáčknutých kláves a názvů oken, ve kterých došlo k aktivaci klávesy. Také se zaznamenávají všechna kliknutí levým a prvním tlačítkem myši.

Hook Dump může pracovat ve skrytém režimu a může se automaticky spouštět při startu systému. Nastavení programu se provádí editací konfiguračního souboru Hookdump.ini, který je umístěn v kořenovém adresáři programu.

Bohužel program Hook Dump je poněkud zastaralý a vývojář dávno neobnovoval a nepodporoval svůj výtvor (deklaruje jeho použití pouze pod Windows 3.1 a 95), nicméně Hook Dump se rozlezl po internetu a je k nalezení na mnohých souborových serverech po celém světě. Vesměs je to klasika tohoto žánru.

BILANCE

Je těžké vybrat mezi uvedenými programy ten nejlepší. Všechny jsou svým způsobem dobré, každý si může najít svého uživatele. Nicméně podle množství funkcí je nejlepší SpyAgent, výbornou konkurencí je pro něj Perfect Keylogger. Právě tento program jsem si vyhlédl kvůli překrásné možnosti ukládání reportů na FTP. Vždyť po testovací instalaci během čtyřia dvaceti hodin všechny programy zcela naplnily poštovní schránku. K dobrým programům též patří PC Acme Pro, kvůli podrobným a pro čtení pohodlným reportům. A milovníkům softwaru zdarma mohu doporučit starý dobrý Hook Dump. ■ ■ ■ Maxim Naumenko

Windows Keylogger – jediný špión, který se umí sám zničit.

inzerce

Acronis OS Selector 8.0 CZ

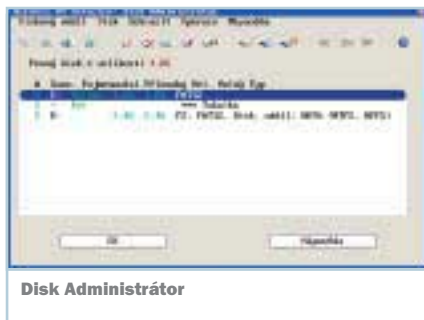
Více kohoutů na jednom smetišti

Pryč jsou doby, kdy v kancelářské sféře byly Windows 95 synonymem pro operační systém. Produktová rodina operačních systémů společnosti Microsoft v současnosti čítá řadu členů, nemluvě o rozmachu nejrůznějších distribucí Linuxu.

Chudák uživatel dnes pomalu ani neví, který systém by si na svůj počítač nainstaloval dřív. Po čase však narazí na velký problém: kýžené operační systémy se na jeho počítači vzájemně nesnesou. Řešením této situace je instalace některého ze správců zavádění – tzv. bootmanažeru. Pravidelným čtenářům Chipu jistě nemusím pojem bootmanažer blíže představovat: zapátráte-li ve starších číslech našeho časopisu, najdete i jejich souhrnný test. Doba však pokročila a na trhu se objevila řada zajímavých programů. Jedním z nich je i program z dílny společnosti Acronis: OS Selector verze 8.

FUNKCE

Máte-li na svém počítači instalovány Windows spolu s některou distribucí Linuxu, specializovaný software pro bootování nepotřebujete: vše potřebné zařídí zaváděče LILO nebo GRUB, které jsou obvykle s linuxovou distribucí dodávány. V případě přidání další verze Windows už však nastane problém: při

instalaci dojde k přemazání zaváděcího sektoru disku a tím i ke ztrátě dat, která jsou nutná pro úspěšné spuštění původních operačních systémů. Právě tyto problémy vedly vývojáře Acronisu k vytvoření bootmanažeru OS Selector. Jeho pomocí bychom měli být schopni zprovoznit nejen více verzí Windows na různých diskových oddílech, ale dokonce i na stejném oddílu.

Stalo se dobrým zvykem, že nezbytným společníkem tohoto typu programů jsou

i správci diskových oddílů. Ani OS Selector není výjimkou. Součástí programu je tzv. Disk Administrátor, který by nám měl práci s diskovými oddíly, kde v praxi mnohdy stále kraluje nesmrtelný fdisk, co nejvíce ulehčit. Díky podpoře snad všech nejznámějších souborových systémů (FAT16, FAT32, NTFS, Linux Ext2/Ext, Linux Swap, Reiser FS) zvládá tvorbu, kopii či výmaz oddílů. Problémy mu nedělá ani změna jeho velikosti – jak už je dobrým zvykem – beze ztráty dat. Dosti slabá je bohužel nabídka konverzí souborových systémů. Program zvládá bez nutnosti formátování pouze změnu FAT16 na FAT32 a opačně.

ZKUŠENOSTI Z PROVOZU

Českého uživatele potěší, že program na něj už od začátku mluví česky: počeštěno je vše, včetně manuálu ve formátu PDF, který najdeme na instalačním CD. Instalaci lze provést jak v prostředí Windows, tak i bez nich: instalační CD je bootovatelný, a tak se bez operačního systému úplně obejde. To samé platí pro Disk Administrátor, u něhož je tato vlastnost ještě důležitější: bootovatelný správce diskových oddílů je v kritických situacích k nezaplacení. OS Selector ihned po své instalaci provede detekci operačních systémů a po restartu počítače nás už přivítá jeho vstupní nabídka v prostředí, které jako by z oka vypadlo Windows XP. Autodetekce je prováděna po každém spuštění počítače, proto lze instalaci nového operačního systému provést prakticky odkudkoliv, OS Selector to vždy zaregistruje. Jedinou výjimkou je instalace Windows 9x či Me, které jako obvykle zaváděč přepíše, a je proto nutné (pokud nevyužijeme integrovaného průvodce) sáhnout po bootovacím CD a program opětovně aktivovat. S problémy jsem se setkal jen v případě instalace Windows 2000 na Windows XP, kdy OS Selector bohužel naprosto zklamal a k původním Windows XP jsem se po instalaci jejich přímého předchůdce nedo-

stal. Při instalaci v opačném pořadí už však vše funguje bez problémů.

Pracovní prostředí a nabízené funkce integrovaného Disk Administrátoru nevybočují ze standardu pro tento typ programů; pomineme-li již zmiňovanou absenci konverzní funkce, najdeme zde vše, co bychom očekávali. Pro zkušené uživatele program nabízí řadu vymožeností, jejichž typickou ukázkou může být například možnost pro podrobnou úpravu vlastností diskového oddílu, potažmo celého disku. Žádané operace se neprovádějí ihned, ale

jsou ukládány do seznamu, který lze kdykoliv modifikovat. Uživatel tak není nucen neustále čekat na provedení operace (která u velkých disků může zabrat i několik desítek minut), vše si může naplánovat na dobu, kdy se mu to bude hodit.

VERDIKT

Hledáte-li uživatelsky přitulný bootmanažer, doporučuji o OS Selectoru uvažovat. Vedle širokého portfolia funkcí je jeho velkou předností kompletní lokalizace, kterou umocňuje integrovaný správce diskových oddílů. Dodávaná dokumentace je také na velmi vysoké úrovni, a pokud se o procesu zavádění systému chcete něco dozvědět, bude vám fundovaným průvodcem. ■ ■ ■ Petr Vostrý

ACRONIS OS SELECTOR 8.0 CZ

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY Procesor Intel 386 nebo lepší, 32 MB RAM

POSKYTL Zebra systems, Ostrava

CENA ESD VERZE (V E-SHOPU) 1338 Kč

inzerce

Jedinečnost znaku

Chtěli byste si alespoň jednou v životě vytvořit svoje vlastní písmo, které by se žádnému jinému nepodobalo a které by zkrášlilo vámi posílanou pohlednici s blahopřáním, vaši internetovou stránku nebo které by vylepšilo dopis příteli? V tomto článku si povíme o editorech písem, které jsou určeny jak pro amatéry, tak pro profesionály.

Vzhled textu je, jak známo, určen písmem. Z toho plyne, že písmo je důležitý a potřebný prvek polygrafického a webového designu. Existují tisíce písem, která se hodí k těm nejrůznějším účelům. Některá písmena se hodí do komiksů, jiná ideálně navozují atmosféru, ve které se předávají slavnostní listiny, další typ je přímo určen na výrazné reklamní slogany, které vybízejí občany ke koupi dámských vložek, pracích prášků, dětských zásypů a jiného potřebného zboží.

Je jasné, že každý projekt vyžaduje konkrétní písmo. Jestliže například tvořím vstupenku do kina a použiji staromódní písmo, které se používalo na plakátech z počátku minulého století, zřejmě mne nikdo nepochopí. Samozřejmě pokud to nebude vstupenka na film z počátků kinematografie. Zkrátka písmo musí odpovídat celkové myšlence designu, či ji dokonce určovat.

Ale co dělat, když nainstalovaná písmena jsou vyčerpána a nezůstalo ani jedno originální pro vyjádření dalšího geniálního

Uživatelské rozhraní editoru FastFont. Tento program je nejhodnější k rychlému osvojení i pro začátečníky.

záměru? Jednou z variant je spustit editor písem a vytvořit si svůj unikátní soubor znaků. Jakmile se rozhodnete realizovat tento záměr, nevyhnutelně před vámi dříve či později vyvstane problém výběru vhodného editoru.

Tento článek je právě věnován podobnému výběru. Prohlédneme si několik progra-

mů, jak jednoduchých, tak i složitých, které umožňují samostatně vytvářet nová písmena. Některé programy mají jednoduché ovládání a výborně se hodí pro nováčky v umění tvorby písem, jiné obsahují rozšířené možnosti a jsou to profesionální balíky pro editování písmena. Doufáme, že po přečtení tohoto přehledu si budete sami schopni vybrat nástroj, který vám nejlépe padne do ruky a bude se dobře hodit k úkolům, které potřebujete zrealizovat.

Úvod

Dříve než přejdeme k vlastnímu přehledu, podíváme se krátce na otázky, které vznikají při vytváření a editování písma. Bezpodmínečně to zcela nejdůležitější je vytvoření šablony – vzoru pro každý znak z potřebného souboru znaků. Jednoduše řečeno, musíte si určitým způsobem vytvořit obrázek pro každé písmeno. Dá se to udělat několika způsoby.

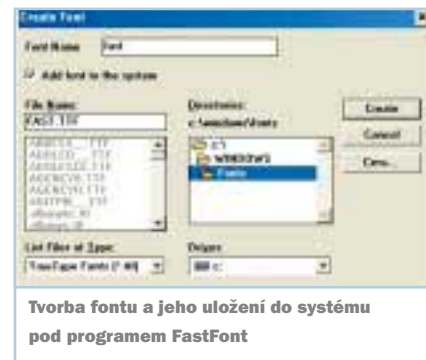
Za prvé – vzor se dá nakreslit přímo v programu. Je nutné, aby v editoru písem byl dostačující a pohodlný nástroj pro kreslení. Jednotlivé znaky lze také vytvářet v běžných vektorových grafických editorech, jakým je například Adobe Illustrator nebo Corel Draw, a v editoru písem pak lze provést jen finální kompletaci a vyplování detailů.

Za druhé – vyobrazení písmen se velmi často kreslí od ruky na obyčejný list papíru. Tuto tradiční metodu i do dnešního dne používají mnozí profesionální výtvarníci. Hotový obrázek se skenuje a potom se převádí do potřebného formátu písma. Mnohé editory umožňují používat skenovaný obrázek jako šablonu. Některé z nich dokonce automaticky převedou rastrový obrázek na šablonu ve vektorovém formátu.

Vlastní kreslení je poměrně zdoluhavý a zajímavý proces. Nemá ale smysl myslet si, že poté, co nakreslíte všechna potřebná písmena a znaky, bude písmo hotové. Zdaleka ne!

Písmo – to není pouze soubor obrázků, na kterých jsou vyobrazena písmena, ale

i spousta doplňkových informací o tom, jak se budou tato písmena kreslit v případě různých rozměrů, v jaké vzdálenosti od sebe se písmena nachází, ve kterých případech je možné je posunout blíže a ve kterých je možné naopak vzdálenost mezi nimi zvětšit. Profesionální editory písem umožňují tyto parametry regulovat, zato mnohé

Tvorba fontu a jeho uložení do systému pod programem FastFont

editory pro začátečníky k tomu často žádné nástroje nemají. Je dobré mít toto na paměti a nedívat se, když se při odzkoušení písma vytvořeného v jednoduchém programu začnou písmena rozcházet různými směry.

Jedno z kritérií dobrého písma spočívá právě v tom, že souvislý text natypovaný tímto písmem vypadá rovně, kompaktně a pečlivě. Kromě toho základním úkolem při psaní souvislého textu je nejen to, aby se čtenář kochal krásou jednotlivých písmen, ale také aby byl text jako celek pohodlný pro čtení. Vytvořit takové písmo je poměrně těžký úkol pro začínající tvůrce fontů.

Naproti tomu pro pouhé vyhotovení jednotlivých slov nebo frází, sloganů nebo nápisů není kritérium dobré čitelnosti až tak důležité. Zde je hlavní originální design vlastních znaků. A nedostatky, jakými jsou například různé mezery mezi písmeny, je možné napravit například ručním nastavením v grafickém editoru. Proto se pro podobné účely výborně hodí písmena vygenerovaná pomocí těch nejjednodušších editorů. Je dobré mít toto na paměti a přiměřeně si rozvrhnout své síly a možnosti vybraného programu.

FASTFONT

Jedním z nejjednodušších a nejzajímavějších editorů písem je FastFont. Díky intuitivnímu

► rozhraní je možné jej doporučit dokonce i dětem. Program FastFont nevyžaduje žádné složité operace nebo znalosti a při práci od uživatele prakticky nic nechce, kromě jednoho – umění kreslit.

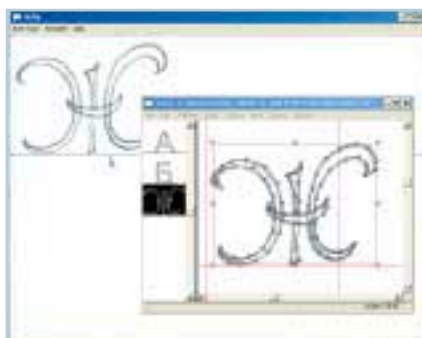
Myšlenka vložená do základu FastFontu je jednoduchá stejně jako všechno geniální. Prostě musíte nakreslit znaky od ruky na obrazovce. Nejlépe se k tomu hodí grafický tablet, ale dá se jednoduše kreslit i myší.

Pohled na Softy během současného editování rastrového a vektorového písma

Proces připomíná kreslení obyčejnou tužkou. Kliknete myší, vedete úsečku, pusťte. Můžete si vybírat „tužky“ různých tloušťek, a pokud se vám něco nelíbí, můžete to smazat „gumou“. Ze začátku FastFont zobrazuje čistou nalinkovanou oblast, v jejíž buňkách se dá kreslit vyobrazení znaků. Vodícími linkami, kterými je vymezena oblast pro kreslení, je možné volně pohybovat. Vše je velmi jednoduché. Vzdálenost mezi vertikálními linkami určuje šířku budoucího znaku; tři horizontální linky pak udávají značky pro základní linku písma, výšku malých písmen a výšku velkých písmen.

Když je vytvořen obrázek, je možné zadat, kterému znaku bude odpovídat. Dělá se to velice zajímavým způsobem. Pod oblastí kreslení se nachází „virtuální“ klávesnice. Klikne-

Softy umožňuje používat skenovaný obrázek jako pauzovací papír.

me na virtuální klávesu – a znak, který je na ní zobrazen, se přiřadí aktuálnímu právě editovanému obrázku. Pro přechod mezi velkými a malými písmeny stačí zmáčknout virtuální klávesu „Shift“ nebo „Caps“. Nové písmo není nutné přiřazovat od úplného začátku, je možné importovat existující písmo a změnit ho. Poté, co nakreslíte všechny vámi požadované znaky (vzory) a přiřadíte je k odpovídajícím písmenům abecedy, můžete uložit výsledek ve formátu písma TrueType zmáčknutím tlačítka *Create Font*. V dialogovém okně, které se otevře, zbývá zadat název písma a nainstalovat ho do systému. Program automaticky převádí nakreslené náčrtky do vektorového formátu.

Celkově je FastFont jednoduchý a pochopitelný nástroj, jehož základní úkol spočívá v rychlém nakreslení písma. A není tu nic navíc – ani nastavení doplňkových parametrů

písma, ani možnost editování existujícího písma. Pokud potřebujete tyto možnosti, musíte použít jiné programy.

Program byl vytvořen už v roce 1996 ruskou firmou ParaType. Ještě dnes je ale možné si stáhnout zkušební verzi ze stránek společnosti (software však najdete i na našem Chip CD).

SOFTY

Program Softy byl vytvořen bez zvláštních ambicí na profesionalitu. Jeho autor pouze potřeboval získat soubor znaků pro notovou osnovu a kvůli tomu si napsal malinký editor písem. A tak vznikl poměrně životaschopný program, který si získal postupem času mnoho příznivců. Na rozdíl od jiných programů v našem přehledu je Softy šířen jako shareware – nicméně bez omezení doby na odzkoušení.

V programu se dají vytvářet rastrová písma ve formátu FON a vektorová písma ve formátu TrueType s podporou Unicode. Díky tomu se dají vytvářet znaky různých světových jazyků (včetně např. kyrilice), které jsou ve standardu Unicode. Kromě toho je možné načíst a editovat hotové písmo – buď to, které jste si vytvořili sami, nebo to, které jste jakkoli získali.

Specifické parametry písma, o kterých byla zmínka již na začátku tohoto přehledu, není možné v Softy měnit. Navíc je dobré mít na paměti, že při změně hotového písma, které tyto informace obsahovalo, může program jednoduše tyto informace odstranit! Proto ho raději nepoužívejte pro úpravy oblíbených písem ze své profesionální sbírky.

Nástroj pro kreslení obsahuje Softy pouze jeden. Při práci s rastrovými písmeny kliknutím levým tlačítkem myši zabarví jedno políčko

PLACENÁ INZERCE

Neriskujte! Spojte se s dodavatelem bezpečných a spolehlivých sítí

- Nabízíme také výrazné slevy při odkupu produktů jiných firem a starších přepínačů 3Com
- Nadstandardní servisní zabezpečení pátečních přepínačů – Služba Express – 3letý servis na výměnu produktu během následujícího pracovního dne (NBD) zahrnut v ceně přepínače
- SoftWre (NetworkSupervisor) pro správu sítě vždy ZDARMA

Pro bližší informace kontaktujte společnost 3Com na tel.: 227 315 801, www.3com.cz

3COM

DigiManie

internetový časopis

www.digimanie.cz

NOVĚ
najdi si
nejlepší
cenu
fotoaparátu!

DigiManie

vše o digitálním
fotografování

PÍSMO OPENTYPE – SVĚTLÁ BUDOUCNOST

Jaký vlastně bude další vývoj písem? Objeví se nový, dokonalejší formát, který umožní pohodlnější práci s fonty v nejrůznějších oblastech polygrafie a také značně zjednoduší proces vytváření nových písem? Již dnes můžeme na tyto otázky odpovědět kladně.

Poslední dobou nabírá sílu nový standard písem – OpenType. Tento formát s kombinovanou platformou byl vypracován společnými silami korporací Adobe a Microsoft.

Hlavní výhodou těchto písem spočívá v tom, že jsou kompatibilní jak s platformou Windows, tak i s platformou Macintosh, jeden a ten samý soubor písma může tedy pracovat s oběma platformami.

Kromě toho se značně rozšiřuje potenciál těchto fontů. OpenType písma obsahují až 65 000 znaků, na rozdíl od standardního písma Postscript, které mohlo obsahovat maximálně 265 znaků. Díky

tomu pouze jeden soubor písma může obsahovat nejen rozšířené možnosti pro vícejazyčný tisk (například podporu několika kódových stránek), ale také velké množství nejrůznějších speciálních znaků. Kromě toho OpenType písma mohou obsahovat speciální znaky o dvou znacích, které se píší dohromady. Mohou také obsahovat odkazy na jiné varianty tvarů stejného písma, optimalizované pro různé rozměry – pro malý text, obyčejný text a pro nadpisy.

Celá řada současných programů, jako například Adobe Illustrator a Adobe InDesign, již práci s OpenType podporují. Je zcela zřejmé, že v budoucnu se množství programů, které budou pracovat s tímto formátem písma, bude zvětšovat.

Bohužel výborný program Macromedia Fontographer se dlouho neobnovuje a z tohoto důvodu OpenType nepodporuje.

rastrové mřížky a kliknutí pravým tlačítkem ho naopak smaže. Při práci s vektorovými písmi stejné kliknutí levým tlačítkem způsobí objevení bodu na obrysu nebo také slouží k označení jednotlivého bodu nebo celého obrysu. Jednotlivé body se spojí úsečkami, takže obrys nejprve vypadá jako zalomená křivka. Úsečku je možné zkonvertovat na křivku a změnit tak jednotlivé body v „páky“, kterými je možné křivku měnit. Provádí se to speciálním příkazem v nabídce. Doplňkové příkazy umožňují dělit segmenty, přidávat body atd. Vcelku jsou možnosti sice skromné, ale dostačující.

Zmínil jsem se o tom, že Softy obsahuje minimálně jednu velmi užitečnou volbu – načtení šablony, třeba rastrového obrázku, uloženého ve formátu BMP (například skenovaný náčrtek budoucího znaku). Šablona se může nastavit jako pozadí, takže se podle ní dá orientovat při vytváření vektorového písma.

Jakmile je nakreslen další znak, zadáme, který znak bude představovat. V Softy je nutné ručně zadávat potřebnou číselnou hodnotu v Unicode. Je to nepohodlné, protože program tabulku s těmito označeními neobsahuje a je nutné využívat jiné zdroje (například stránky Microsoftu, na které se odkazuje autor programu).

Celkově je Softy velmi jednoduchý editor písem. Jeho základní předností je cena. Pro získání základních návyků doporučujeme začít tímto programem, pro plnohodnotnou práci s písmi je však tento program jednoznačně nedostačující.

FONT CREATOR PROGRAM

Editor písem střední třídy – tak je možné charakterizovat tento program od společnosti High-Logic. Zdá se, že největší užitek přinese Font Creator těm, kterým už programy pro začátečníky nestačí a kteří si chtějí vyzkoušet svoje síly na další úrovni, ale nemají prostředky k zakoupení drahého profesionálního editoru.

Cílovou skupinou tohoto programu samozřejmě zdaleka nejsou profesionální tvůrci designu písem, ale obyčejní uživatelé, kteří potřebují vytvořit vlastní písmo.

Pro tyto závěry máme určité důvody. Za prvé – program umožňuje vytvářet pouze TrueType písma (stejně jako editory pro začátečníky). Za druhé – část specifických parametrů písma je prostě nedostupná pro editaci. Zato se zde již dají vytvářet páry ze dvou znaků se zadaným intervalem. Je to již pořádný krok kupředu, řekněme ve srovnání s editorem Softy.

Rozhraní Font Creator celkově budí velmi příznivý dojem. Celé písmo máme zobrazeno před očima ve formě tabulky znaků. Klikneme na kterýkoli znak a okamžitě je možné začít editovat.

Žádné zvláštní metody na kreslení znaků nejsou. Každý tvar se může skládat ze souboru křivek, které je nutné postupně vytvářet. Každá křivka se vytváří z bodů, které se označují levým tlačítkem myši. V tom editor velmi připomíná Softy. Žádné zvláštní nástroje pro kreslení jako v profesionálních balících tu nenajdete.

Zato je tu automatické rozpoznávání rastrových náčrtů. Pokud máte naskenovaný vzorek znaku nebo náčrtek, který byl vytvořen v grafickém editoru, můžete ho importovat do Font Creatoru. Program se z něj pokusí vytvořit vektorový obrázek. Je pochopitelné, že kvalita získaného znaku velmi závisí na kvalitě původního obrázku. Byl jsem například líný obtáhnout tuší, nebo alespoň zpracovat ve Photoshopu svůj náčrtek tužkou a ve finále jsem získal nepříliš rovné písmeno s otrhanými okraji.

Program obsahuje speciální „testovací“ okno, ve kterém můžete zkusit psát vytvářeným písmem, bez jeho vlastní instalace do systému. Je to velmi pohodlné jak z hlediska rychlého náhledu, tak i z hlediska „hygieny písem“. Proč si znečišťovat operační systém nedodělanými fonty, ve kterých ani nejsou všechny znaky!

Je možné, že v budoucnu bude obsahovat Font Creator širší možnosti a dožene profesionální editory. Dnes však „pouze“ vyplňuje mezeru mezi amatérskými a profesionálními nástroji jako levný a dostupný prostředek, určený pro průměrného uživatele.

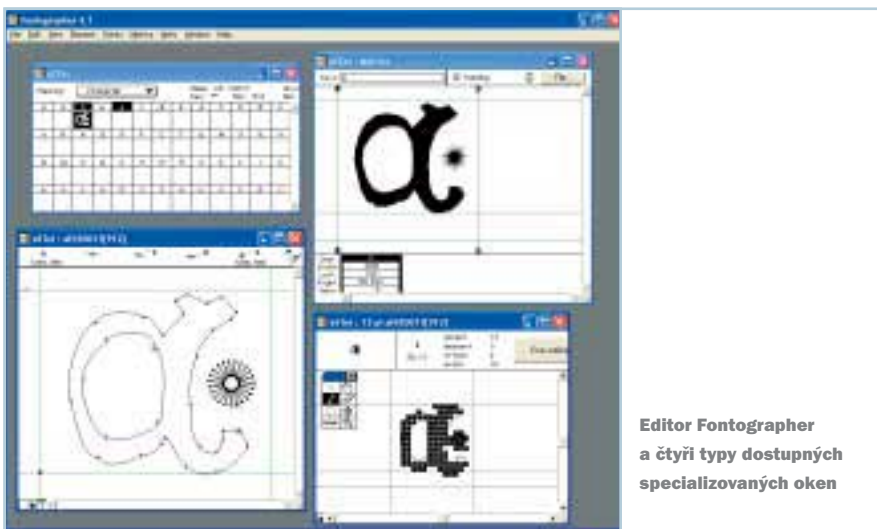
MACROMEDIA FONTOGRAPHER

Od editorů pro začátečníky přejdeme k profesionálním balíčkům. Mezi nejznámější patří Fontographer od společnosti Macromedia. Pod křídly této společnosti vzniklo mnoho programů určených pro design. Většina z nich byla na vysoké úrovni jak

kde je nutné vyhledávat potřebné kódy v tabulce od Microsoftu a následně je ručně zadávat. Zde si okamžitě můžete vybrat potřebný znak, buď podle jeho názvu, nebo podle jeho vzhledu. Dvojitě kliknutí na znak „A“ a již mohu kreslit v nově otevřeném okně „Outline“.

Okno „Outline“ je skutečný vektorový editor. K dispozici jsou obvyklé nástroje pro tvůrce designu, jako například „pero“, „linie“, a také prostředky pro vytváření základních tvarů – elips, obdélníků a mnohoúhelníků. Paleta nástrojů doslova jako by se sem přestěhovala z dřívějších verzí Macromedia Freehand nebo Adobe Illustrator. A pokud jste dříve pracovali s těmito programy, můžete si klidně sednout k Fontographeru a začít – bude pro vás jako starý známý!

Velmi pohodlné je to, že se v horní části okna „Outline“ neustále zobrazují souřadnice kurzoru myši, jeho vzdálenost od označeného uzlu obrysu a další obdobné údaje. Kromě toho funguje i připojování k jednotlivým bodům, řídicím čarám a k modulové mřížce. Při „přilepení“ objektu zazní odlišitelné cvaknutí, které doslova potvrzuje, že došlo k umístění do cílového bodu. Všechno tohle umožňuje provádět operace s velkou přesností. A přesnost, to je právě to, co se vyžaduje při práci s písmem. Místo kreslení tvaru přímo v programu ho můžete importovat ze souboru ve formátu EPS – tento soubor můžete připravit v mnohých grafických programech. Takto je možné vytvářet

Editor Fontographer
a čtyři typy dostupných
specializovaných oken

z hlediska funkčních možností, tak i z hlediska kvality získaných výsledků. Výjimkou není ani Fontographer.

Zde se při jakémkoli editování písma nejprve otevírá tabulka znaků. Při výběru znaku se v horní části okna zobrazuje jeho název a kód v systému Unicode. Tohle není Softy,

obrázky písmen v kterémkoli programu, který vám přirostl k srdci. A Fontographer můžete použít pro kompletaci obrázků do jednoho písma a pro další nastavení toho, co se nám podařilo získat.

O nastavení: Přesně podle předpokladů je v profesionálním editoru možné nastavovat

DIMAGE Z1

Design

Function

3.2

MEGAPIXELS

40×

ZOOM

- Futuristický zázrak
- 3,2 milionu obrazových bodů
- 40× zoom (10× optický a 4× digitální)
- Mega Zoom 38–380 mm (ekvivalent pro kinofilm)
- Přirozené pleťové tóny, čisté a brilantní barvy díky Minolta CxProcess II™
- Redukce šumu při dlouhých expozičních časech
- Nejrychlejší systém automatického zaostřování ve své třídě
- 10 snímků za sekundu v režimu série snímků UHS
- Vysoké rozlišení videosekvence

více informací na
www.dimage.cz
www.akceminolta.cz

ZÍSKÁTE VÍC

MINOLTA

The essentials of imaging

nejrůznější parametry písma. Dá se to udělat buď ručně, nebo automaticky, pokud se spolehnete na inteligenci programu. Co všechno se dá dělat? Za prvé, dají se vytvářet dvojice znaků – kombinace dvou znaků, vzdálenost mezi nimi můžete nastavit podle libosti. Za druhé, dají se nastavovat metrické parametry písma – celková šířka znaku a mezera. Parametry lze zadat jak hromadně pomocí číselných parametrů pro množinu znaků, tak i jednotlivě pomocí speciálního okna „Metrics“. V tomto případě se regulace šířky a mezer provádí přesunováním vertikálních vodicích čar.

Hotové písmo můžete exportovat do jednoho ze tří formátů: Type 1, Type 3 a TrueType. Dovolím si poznámku, že v polygrafickém průmyslu dávají určitou přednost prvnímu formátu.

Macromedia Fontographer má všechny potřebné nástroje pro profesionální práci s písmem a v několika minulých letech byl právem považován za jedničku v této oblasti. Ale, bohužel, na světě nic není věčné.

Problém je v tom, že program nebyl dlouho obnovován, zamrzl na čtvrté verzi, která vyšla v roce 1996. Nelze ji stáhnout ze stránek vývojářů, i když se dá ještě pořídit v krabicové verzi. Všechno je na tomto světě pomíjivé a i staré programy odcházejí ze scény.

FONTLAB

Konečně jsme se dostali k nejlepšímu chodu v našem menu. Musíme otevřeně přiznat, že dnes je nevykonnějším a nevyvinutějším editorem písem programový balík FontLab. Pokud bychom hledali obdobu v oblasti grafických editorů, je FontLab svým způsobem Photoshopem, protože žádný jiný editor písem mu nemůže konkurovat. A co je nejdůležitější, program se neustále vyvíjí a pravidelně se objevují jeho nové verze. Poslední z nich, s číslem 4.5, vyšla v tomto roce.

Ve finále máme zcela moderní editor, který podporuje práci se všemi aktuálními typy písem – Type 1, TrueType a OpenType. Kromě toho je zajištěna plnohodnotná práce s písmi Multiple Master – import, export a editování.

Multiple Master – to je zvláštní typ písma, uvnitř kterého je uloženo několik základních stylů určujících sytost, šířku, formu a rozměry znaků. Při použití tohoto písma si můžete vybrat jak jeden z těchto stylů, tak i nekonečné množství přechodných variant, které je možné získat během procesu interpolace z jednoho stylu do druhého. Jednoduchý příklad: Představme si, že jeden základní styl popisuje základní vzhled a druhý je tučný,

jinak také bold. Při práci s písmem Multiple Master můžeme libovolně zadávat polotučnost vzhledu – nejen 100, ale také 90, 35, nebo 21 %. Písma Multiple Master se dají použít v programech Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Adobe InDesign. Ve FontLab se dají písma Multiple Master konvertovat do obyčejných formátů písem, vybrat si můžete podle toho, k čemu dané písmo potřebujete. Můžete ale také naopak vzít několik různých obyčejných písem a spojit je do jednoho Multiple Master.

Jednotlivé obrázky tvarů můžete importovat ze souborů EPS a v případě potřeby je také můžete do tohoto formátu zpětně exportovat. Je ale pravděpodobné, že to ani nebudete potřebovat, protože FontLab obsahuje výkonný soubor kreslicích prostředků, které dokonce nejsou ani v jiných profesionálních vektorových editorech.

Kreslení je možné provádět v několika různých režimech, mezi nimiž můžete volně přepínat podle druhu činnosti. Jedním z režimů je klasický editor písem – dají se v něm editovat obrysy obrázku, přidávat a odstraňovat uzly. Druhý režim je bližší tradičním vektorovým editorům. Když jej používáte, můžete kreslit obrysy od ruky pomocí „tužky“, nebo dokonce „štetce“. V druhém případě je možné regulovat nejen tloušťku zanechané stopy, ale můžete si vybrat i styl štetce – od jednoduchých po exotické čínské a japonské obrazce.

Nejvíce mne však ohromila možnost zadat libovolný text vybraným písmem. Zapřemýšlejte o tom: text uvnitř písmene, vždyť nekreslíme jen tak něco, ale vzor budoucího znaku! Můžeme popustit uzdu fantazii, zapřemýšlíme o tom, jakou bychom mohli získat zajímavou abecedu, ve které by každé písmeno obsahovalo určitou textovou informaci. Ve skutečnosti je tato možnost zadání textu při kreslení znaku poměrně pohodlná a užitečná. Je možné zadávat jednotlivá písmena vybraným písmem jako vzor nebo vytvářet ornament ze speciálních znakových sad.

Nakreslený vzor je možné transformovat pomocí speciálních efektů. Takže pokud si na hlavním panelu vyberete nástroj *Envelope*, bude celý obrázek orámován pružným rámečkem. Budete-li měnit formu tohoto rámečku, bude se měnit i tvar písmene.

Program FontLab by se dal krátce vystihnout označením „kompletní“. A pokud tam náhodou něco není, zřejmě to bude chybět i v ostatních programech, které slouží k vytváření písem. Proto nepopisuji všechny možnosti tohoto programu – věřte nebo ne, ale zasluhují si celou knihu. Pro nás je

POPISOVANÉ PROGRAMY

FASTFONT 1.0

VÝVOJÁŘ ParaType

SERVER VÝVOJÁŘE www.paratype.com

PODMÍNKY ŠÍŘENÍ commercial

CENA 49 USD

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows

SOFTY 1.07

VÝVOJÁŘ Dave Emmett

SERVER VÝVOJÁŘE <http://users.iclway.co.uk/d.emmett>

PODMÍNKY ŠÍŘENÍ shareware

CENA 25 USD

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows

FONT CREATOR PROGRAM 4.0

VÝVOJÁŘ High-Logic

SERVER VÝVOJÁŘE www.high-logic.com

PODMÍNKY ŠÍŘENÍ shareware

CENA 50 USD

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows

MACROMEDIA FONTGRAPHER 4.0

VÝVOJÁŘ Macromedia Inc.

SERVER VÝVOJÁŘE www.macromedia.com

PODMÍNKY ŠÍŘENÍ commercial

CENA 349 USD

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows, Mac OS

FONTLAB 4.5

VÝVOJÁŘ FontLab Ltd.

SERVER VÝVOJÁŘE www.fontlab.com

PODMÍNKY ŠÍŘENÍ commercial

CENA 549 USD

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows, Mac OS

důležitější ten fakt, že dnes je to asi nejlepší editor písem.

ZÁVĚREM

Musíme přiznat, že dnešní jedničkou mezi editory písem je bezesporu FontLab. Přibližuje se k němu programový balík Fontographer, jeho vývoj se však bohužel zastavil. Začátečnickům můžeme doporučit FastFont nebo Softy. První program pochopí i dítě, protože umožňuje velmi jednoduše kreslit písma. Druhý není zdaleka tak intuitivní a srozumitelný, ale umožňuje editovat již vytvořená písma, navíc je prakticky zdarma. A Font Creator Program – to je zlatá střední cesta; neobsahuje sice všechny možnosti lepších programů, zato je cenově dostupnější. ■ ■ ■ Sergej Tokarev

inzerce

Elektronická správa dokumentů

ELOoffice a ELOprofessional

Elektronická správa dokumentů nabízí mnohem víc než jen pouhé uložení dokumentů nebo jejich naskenované podoby. Přináší možnost rozpoznání textů a fulltextového vyhledávání nezávisle na formátu dokumentu. Samozřejmostí je možnost evidence různých verzí dokumentů a v případě systémů s integrovaným Workflow i jejich řízený oběh.

Stále větší počet států legislativně uznává elektronickou formu dokumentů za ekvivalentní formě papírové, což otevírá nové možnosti pro „dokument management systémy“ – DMS. **ELO** je jedním z plně česky lokalizovaných DMS na českém trhu.

POPIS SYSTÉMU

ELOoffice je v podstatě odlehčená verze **ELOprofessional**, která ale nevyžaduje samostatný SQL server. Databáze systému využívá Microsoft JET Engine 4.0, který je standardní součástí systému Windows od verze 98. Verze *professional* je aplikace na bázi klient-server, pro kterou veškeré databázové služby standardně zajišťuje Microsoft SQL server, minimálně verze 7.0. Podle výrobce je ale možné systém propojit i s jinými, většinou robustnějšími a spolehlivějšími databázovými stroji, jako je například Oracle, Informix nebo AS400. Pro společnosti, které používají SAP R/3, jistě nebude nezajímavá možnost propojení.

Verze *professional* je určena pro větší počty uživatelů a rozsáhlejší archivy spravovaných dokumentů. Kromě toho je rozšířena o některé funkce, které řídí oběh dokumentů v organizaci po předem definovaných standardizovaných cestách. Další funkce jako přístup k datům po internetu nebo automatické zálohování řeší samostatné moduly.

ELOOFFICE

Práce s programem je založena na podobných principech jako archivace klasických dokumentů ve skříních a šanonech. Archiv v elektronické podobě ovšem nabízí možnost cenné informace převážet s sebou v notebooku, případně na CD-ROM. Díky vyspělým fulltextovým vlastnostem se lze velice snadno v archivech pohybovat a vyhledávat potřebné informace.

Dokumenty je možné vytvářet přímo v **ELOoffice**, nebo je do archivu zařazovat. Program umožňuje přímo odesílat a přijímat faxové zprávy a spolupracuje s Microsoft Office. Všechny dokumenty archivu je možné kdykoliv vytisknout a odeslat pomocí elektronické pošty.

VYHLEDÁVÁNÍ DOKUMENTŮ

Dokumenty je možné vyhledávat fulltextově, pomocí údajů evidenčních karet a pomocí poznámek. Vyhledávací dotazy není potřeba zadávat v klasické formě logických operátorů, intuitivní metoda založená na dlouhodobých pozorováních chování uživatele výrazně ulehčuje zadávání vyhledávacích kritérií.

BEZPEČNOST

ELOoffice umožňuje sledování verzí dokumentů. Každou verzi je možné dále zpracovávat a u každé jsou údaje o tom, kdo a kdy dokumenty upravoval. Archiv je možné šifrovat 128bitovým algoritmem a všechny

objekty v archivu lze chránit klíči. Každý uživatel má přidělena práva, která odpovídají jeho pravomocem.

SKUPINOVÁ PRÁCE

Systém **ELOoffice** je vybaven efektivními nástroji pro práci ve skupinách. Umožňuje předávání a připomínání dokumentů mezi uživateli navzájem a přidělování příslušných přístupových práv.

INSTALACE VERZE PRO CHIP

Majitelé Chip DVD najdou na svém disku speciální verzi **ELOoffice**, která je ve srovnání s prodávanou verzí omezena velikostí archivu do 1500 dokumentů. Podle zkušeností to pro malé organizace bohatě postačuje, o soukromém nasazení ani nemluvě. Fulltextové vyhledávání funguje jen na stroji s instalací programu. Vypálené archivy na CD obsahují jednoduchou prohlížečku bez možnosti fulltextu.

Před instalací si pomocí e-mailu elooffice@chip.cz napište o sériové číslo. Odpověď obdržíte obratem, protože se o ni automaticky stará náš poštovní server. Toto číslo budete potřebovat již v průběhu instalace. Její podrobný popis najdete na DVD v elektronické podobě, ničím nevybočuje ze standardu. Podobně na DVD najdete i rozsáhlý popis práce. Pro tuto verzi není poskytována technická podpora.

DOSTUPNOST PRODUKTU

ELOoffice se v ČR prodává v české lokalizaci. Kompletní DMS řešení pro jednoho uživatele stojí včetně DPH přibližně 7800 Kč včetně integrovaného OCR řešení a českého fulltextového vyhledávání! Hromadné licence jsou finančně výhodnější. Verze **ELOprofessional** je dostupná výhradně u autorizovaných prodejních partnerů a obsahuje odbornou instalaci, zaškolení a hotline. Základní verze vyjde přibližně na 12 000 Kč na jednoho klienta.

Více na stránkách českého zastoupení Cyberdene, s. r. o., www.elooffice.cz.

■ ■ ■ Martin Kučera

inzerce

Multimediální Chip

Je to přesně rok, kdy Chip přinesl jako svou přílohu první DVD a nabídl svým čtenářům nové velkokapacitní médium plné dat i zábavy. Za tu dobu si Chip DVD získal mnoho příznivců, a proto můžeme radostně oznámit, že v novém roce bude disk přiložen ke každému lichému číslu.

Protože s vydáváním DVD bude souběžně vycházet i verze Chipu se dvěma CD, bude nový disk obsahovat i obě tato cédéčka. Zbýlé tři gigabajty obsadí plné verze programů, objemná data, která se nevejdou na CD a multimedia. Naše vydavatelství vypsalo nové podmínky pro předplatné Chipu, a proto všem doporučujeme si před objednáním nebo prodloužením předplatného tyto podmínky prostudovat a zvážit, zda by nebylo vhodnější sáhnout rovnou po elegantnějším DVD. Získáte tím více dat i více místa na pracovním stole.

ELOFFICE

Elektronická správa dokumentů nabízí mnohem víc než jen pouhé uložení. Přináší možnost rozpoznání textů a fulltextového vyhle-

dávání nezávisle na formátu dokumentů. Na Chip DVD najdete plnou verzi systému ELOoffice se všemi funkcemi, která je pouze omezena limitovaným počtem 1500 dokumentů v jedné databázi. Podle zkušeností to pro malé organizace bohatě postačuje, o soukromém nasazení ani nemluvě.

HOTELGUIDE 2003

Zimní sezona se blíží a kdekoliv se už rozhlížíte po horské rekreaci. Potom může přijít vhod HotelGuide, což je největší databáze hotelových a ubytovacích zařízení v ČR, obsahující na 2500 záznamů. Databázi není potřeba z DVD instalovat a je možné ihned prohlížet a vyhledávat položky.

METR X

Film Matrix se díky netradičnímu pojetí tématu stal brzy kultovním snímkem a není divu, že se kromě oficiálních pokračování dočkal i natočení nejrůznějších parodií. Jednou z nich je i amatérský Metr X, který před lety vyprodukovala skupinka studentů z Brna. Film se inspiroval věhlasnými scénami bojů Nea, Morfea a Trinity s agentem Smithem. Ovšem scénář je zcela původní a zpracování příběhu vsuktuje originální.

DAKAR 2003

Když jsme od účastníků Rallye Dakar dostali nabídku, že bychom mohli na DVD uveřejnit část jejich prezentačního projektu, vůbec jsme neváhali. Každý se přece rád podívá na nejtěžší závod kamionů, zvláště pokud si v něm posádky na tatrovkách vedou tak úspěšně jako ty naše. Připraveny jsou informace a krátký film z přípravy kamionů Tatra 815 Letka Racing Team, fotogalerie a film z celé soutěže.

VIDEOBONUS

Disk obsahuje i videočást, kterou lze přehrát na stolních DVD přehrávačích. Byla připravena společně s distribuční společností Bonton Home Video a obsahuje

ukázky nejnovějších DVD titulů, které právě přicházejí na náš trh. Columbia Tristar uvádí filmy Slzy slunce, Charlieho andělci: Na plný pecky a Terminátor 3: Vzpouza strojů. Společnost Twentieth Century Fox zvolila sci-fi filmy Daredevil, Solaris a X-Men 2 a Centrum českého videa snímky Kameňák a Jedna ruka netleská. Kromě toho videobonus obsahuje krátký cestopisný film studia Budíkov a rozhovor s režisérem Markem Dobešem, který právě dokončil film Choking Hazard. Jako lahůdku můžete zkusit nejlepší scény z filmu S tebou mě baví svět.

Pro přehrávání těchto videodat na počítači musíte mít nainstalovaný softwarový DVD přehrávač nebo minimálně MPEG-2 kodeky. Potom lze video přehrávat i ve Windows Media Playeru. Využít lze i připravené kodeky Elecard, které lze používat bezplatně, pokud se smíříte s malým logem výrobce v pravém rohu obrazovky. ■ ■ ■ Martin Kučera, martin.kucera@vogel.cz

OBSAH CHIP DVD 10/03

- **Standardní redakční Chip CD** s tématem Elektronické obchody a s plnými verzemi programů WinOptimizer 2000 a WebGen
- **CD Muzikus** – Stavíme domácí hudební studio. Návod, programy, zkušební soubory a hudba v MP3
- **ELOoffice** – Systém pro vyspělou archivaci dokumentů s fulltextem
- **HotelGuide 2003** – hotely a rekreační zařízení Nejrozsáhlejší databáze ubytování v ČR
- **Metr X** – Amatérská odezva na film Matrix ve formátu DivX
- **Dakar 2003** – Multimediální projekt posádky Letka Racing Team s kamionem Tatra 815
- **Windows 2000 CZ SP4** – Nejnovější doporučená aktualizace operačních systémů Windows 2000
- **Test správců obrázků** – Doplněný test správců obrázků Chip CD o všechny instalace
- **Video DVD** – videobonus pro DVD přehrávače Připraveno s Bonton Home Video

muzikus: obsah cd

Domácí hudební studio

Sníte-li o svém domácím hudebním studiu, kde budete nerušeně natáčet hudební nápady nebo realizovat demosnímky, máme pro vás připraven CD-ROM Muzikus, který vám v realizaci takového studia může být dobrým pomocníkem.

Začátkem jara se naše redakce dohodla s kolegy z hudebního časopisu Muzikus na společném projektu. Vznikl tak Muzikus CD, který není pouhým výběrem programů z hudební oblasti, ale kompletní elektronickou knihou s návodem na pořízení domácího studia. Jeho součástí jsou i nejruznější recenze, články, programy a pracovní vzorové soubory.

STAVÍME HUDEBNÍ STUDIO

Základem domácího hudebního studia je výkonný počítač s vypalovací mechanikou, kvalitní zvukovou kartou a reproboxy. Použi-

té programové vybavení se podle způsobu záznamu nazývá hard disk recording (HDR) a pracuje v reálném čase. Díky tomu je možné s počítačem pracovat jako s reálným mixážním pultem. Pro ty, kteří nemají vysoké hudební ambice, existují též řešení. Jsou to nejruznější poloautomatické generátory rytmů a smyček. První skladbu je možné vytvořit už během hodiny práce.

PLNÉ VERZE

Pro Muzikus CD se nám podařilo domluvit několik speciálních plných verzí programů,

kteří lze bezplatně používat. Je to především DSound GT Player, což je pozoruhodné virtuální zařízení umožňující využívání hudebních plug-inů. Pomocí dalších plných nebo bezplatných programů můžete mixovat a generovat zvuk nebo převádět různé zvukové formáty.

NAMIXUJTE SI LETY MIMO

Pokud si už budete svými výsledky dostatečně jistí, můžete své schopnosti změřit v soutěži, kterou jsme vyhlásili společně s kapelou Lety Mimo. Z profesionálně pořízených zvukových stop můžete namixovat libovolnou skladbu a zaslat ji do konce října na příslušnou adresu. ■ ■ ■ Martin Kučera, martin.kucera@vogel.cz

PLACENÁ INZERCE

šifrovací systém

AreaGuard

SOLUTION

AreaGuard Gina
samostatná aktivace do operačního systému, pomocí říjevné karty nebo IR říjevné

AreaGuard Notes
soubor úložítko souborů a souborů se souborů úložítko a souborů úložítko

AreaGuard FirmWall
ochrana firewallem před útoky a souborů úložítko

AreaGuard AdminKit
rozšíření správy úložítko a souborů úložítko

www.areaguard.cz

administrátorský systém

OptimAccess

SOLUTION

OptimAccess Standard
zabývá se (z) administrátorským systémem pro počítač a souborů úložítko

OptimAccess Extension
okrem instalace Windows a aplikací

OptimAccess Computer Audit
souborů úložítko a souborů úložítko

OptimAccess WorkSpy
data a souborů úložítko a souborů úložítko

OptimAccess Remote Control
souborů úložítko a souborů úložítko

OptimAccess NetHand
souborů úložítko a souborů úložítko

www.optimaccess.cz

SODAT software spol. s r.o.
Srdínkova 33, Brno
www.sodat.cz
Tel.: 543 236 177-8

invex 6. - 10. 10. 2003, pavilon V, stánek 045

sodat
SOFTWARE

Elektronické obchody

Invexové číslo Chip CD je věnováno elektronickému obchodování. Ačkoliv prvotní boom e-shopů je už za svým horizontem a zájem nakupujících je spíše vlažný, čísla nekompromisně vykazují dlouhodobý nárůst obrátu. Nedokonalé systémy jsou nahrazovány stabilními profesionálními řešeními, která dokáží bezpečně obhospodařit i elektronické platby, trpící zatím nedůvěrou tuzemských zákazníků.

Po účetních programech a ekonomických informačních systémech jde o druhé nejsilnější téma, které pro CD vypisujeme. Je to celkem pochopitelné, protože tato oblast programování se přímo podílí na generování zisku. Mezi prezentacemi najdete nabídky na využití ucelených řešení, kdy stačí vyplnit katalogové listy prodejny a systém už se postará o ostatní. Najdete tu však i tipy na levnější statická řešení a webhostingy pro umístění dat na internetu.

WEBGEN

Na Chip CD najdete program, který dokáže vygenerovat internetový obchod přímo na vašem počítači. Hotové stránky pak stačí přesunout na

internetový server nebo třeba vypálit na prezentační CD. Zajímavé je především to, že jde o statické stránky, a tak není potřeba žádný server s dynamickými databázemi.

Pomocí tohoto generátoru může e-shop provozovat opravdu každý. Podobné řešení nabízí i systém Gen-e-shop, založený na JavaScriptu. Čtenáři mohou při jeho nákupu využít speciální slevu.

Rubrika Téma měsíce

NOVÁ RUBRIKA C#

Zájem čtenářů o programování vedl k založení nové rubriky, která sdružuje příspěvky k jednotlivým programovacím jazykům.

Vedle Delphi a Visual Basicu nám dělá radost C++ PHP i Flash. Nejnovějším přírůstkem je rubrika C# – objektově orientované jazyky jsou prostě v kurzu. A ještě jedna výzva: hledáme spolupracovníka, který by se dlouhodobě staral o rubriku zabývající se programováním v Java.

ASHAMPOO WINOPTIMIZER 2000

140

Nejrůznějšími nástroji pro optimalizaci Windows jsme se na stránkách Chipu i na CD věnovali bezpočtu. Každý pokročilý uživatel má svůj oblíbený čistící

registrarů a knihoven DLL či program pro bezpečné vymazání dočasných souborů internetu. Proč ale používat více nástrojů, když stačí jeden? Na Chip CD tentokrát naleznete plnou verzi programu Ashampoo WinOptimizer 2000, který všechny tyto funkce spojuje do jednoho uživatelského prostředí.

Rubrika Zkuste si sami

OPERAČNÍ SYSTÉMY

Posílena byla i nyní už samostatná rubrika operačních systémů. Budete v ní nacházet jak programy pro Windows a úpravy jejich vzhledu, tak hlavně programy pro Mac OS a Linux. Očekáváme, že osamostatnění přinese i větší pozornost ze strany čtenářů, protože doposud byly tyto příspěvky poněkud zastrčené v rubrice Zkuste si sami.

TŘI NOVÉ TESTY

Redaktoři Chipu nezaháleli ani o prázdninách a v srpnu připravili tři srovnávací testy programů. První je test deinstalačních utilit, které při odinstalaci dokonale odstraní všechny součásti programů.

Více v textu na [132](#).

Chránit si důvěrná data heslem by v současnosti mělo být nepsaným pravidlem. Smůla ovšem je, když si na některé heslo později nemůžete vzpomenout. Jedinou nadějí mohou být v takovém případě nástroje pro rekonstrukci hesel.

Více v textu **Prolamovače hesel** na [154](#).

Zajímá vás, co se děje s vaším počítačem během vaší nepřítomnosti? Pomocí nástrojů pro sledování činnosti klávesnice z testu

Bond ve vašich službách se dozvíte vše potřebné [114](#). Klávesnicoví špioni se ale dají využít například i pro zálohu při pořizování důležitých dat.

Rubrika Zkuste si sami

PREZENTACE FOTOGAFIÍ

34

Prohlížeče obrázků jsou výdělečným artiklem. Společně s boomem digitálků jsou

PLNÉ VERZE NA CHIP CD

ASHAMPOO WINOPTIMIZER 2000 – optimalizace registrarů a knihoven

GENERÁTOR E-SHOPŮ WEBGEN – vlastní e-shop snadno a rychle

vyhledávány i programy, které zabezpečí základní editační a archivační funkce. Pokud zvládají i přípravu HTML katalogů a vypalování, je to k jejich dobru. Tento měsíc se věnujeme digitálním fotografiím mnohem více, než je obvyklé.

Rubrika Zkuste si sami

SLEVY PRO ČTENÁŘE CHIPU

POWERVCR II 3 PRO

Program změni PC na nahrávací centrum pro záznam televizního vysílání a videa.

CENA 2456 Kč

CENA SE SLEVOU 2105 Kč

XARA X 1

Snadná a rychlá tvorba vektorové nebo bitmapové grafiky profesionální úrovně pro web.

CENA 4955 Kč

CENA SE SLEVOU 4247 Kč

ZONER MEDIA EXPLORER 5 PRO

Nepostradatelný pomocník pro uživatele digitálních fotoaparátů a skenerů.

CENA 1250 Kč

CENA SE SLEVOU 1071 Kč

Ceny jsou uvedeny s DPH. Více na CD v rubrice Software.

ÚŘAD NENÍ LABYRINT

Každého z nás postihne čas od času nepříjemná povinnost vyřídit nějakou úřední záležitost.

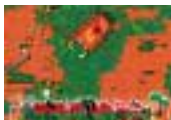

A někdy vystojíme frontu jen proto, abychom se dozvěděli, že nemáme ověřený podpis či že nám chybí rodný list. Po dohodě s Ministerstvem vnitra ČR a Policií České republiky jsme se rozhodli, že na Chip CD zařadíme upravenou off-line verzi webu **Úřad není labyrint**, který má za úkol jednoduchým způsobem občana navést na příslušnou informaci a co nejvíce mu pomoci s vyřízením jeho problému.

Rubrika Bonus

WORM WARS 2

Hry pro vás opět připravila kolegyně Martina: „Hra Worm Wars mě překvapila svou

hratelností. Druhé pokračování jde sice po stopách svého předchůdce, ale v mnoha ohledech ho předčí. Už nestačí sem tam někoho líně sestřelit a čekat na dalšího červa. Musíte střílet, střílet a střílet. Všechno je v pohybu, nikdo vás ani na vteřinu nenechá na pokoji. Novou vychytávkou je i nakupování zbraní a posil. Renovace se dočkalo i ovládání – levé myšátko je pro chůzi a pravé je pro střílení. Rovněž nepřátelé získali vylepšenou inteligenci...“.

Rubrika Oddech

Tématem listopadového Chip CD budou grafické programy. Můžeme prozradit, že máme připravenou plnou verzi programu Cinema 4D XL 6, což je systém pro zájemce o stále více atraktivní 3D grafiku. K programu připravujeme českou lokalizaci, návod a manuál.

Přípravy na Invex jsou v plném proudu a naše redakce se na veletrh informačních technolo-

AVG 6.0 Special Edition for Chip

Inicializační kód, který prodlužuje životnost antiviru do 15. 11. 2003 a umožňuje jeho plnohodnotné funkce, je:

60-W19UUJ-18430-CHP

Bližší informace hledejte na CD v rubrice Servis. V případě nesnáží přinstalujte znovu AVG.

gií moc těší. Připomínáme, že v našem hlavním výstavním stánku bude k vidění počítač, který získá výherce ankety Programy vybírá Chip z čísla 9/03. Také upozorňujeme na nové možnosti předplatného, které nyní zahrnují i možnost objednávky Chipu s DVD. Vzhledem k tomu, že právě vychází druhé číslo Chip speciálu o digitálním videu „Video a počítač“, připravili jsme potřebné objednávkové formuláře do rubriky Z redakce. Stačí je vyplnit a jedním tlačítkem data odeslat na náš server – do týdne u vás zazvoní poštáček se zásilkou. ■ ■ ■ Za redakci Chip CD Martina Bartuňková a Vlastimil Bret

OVLADAČE

Otázka:

Koupil jsem v bazaru starší komponenty, mohl bych poposit o ovladače?

1. K desce Chaintech s Celeronem 300A sháním manuál. Detekční program vypsal: BIOSType: Award Modular BIOS v4.51PG, BIOSID: 01/25/1999-i440EX-8671-2A69JC39C-00, Superio: NSC 332 rev 8 found at port 2EH
2. Grafická karta S3 Savage3D AGP 2x 8MB, pod Windows XP.
3. Zvuková karta CMI 8738sx (6kanálová) pro Windows 98.

Jan Vávra

Odpověď:

1. Manuál pro desku Chaintech CT-6LTM2 můžete získat na: ftp://ftp.chaintech.com.tw/manuals/6ltm2/6ltm2_0.exe.
2. Domovská stránka je <http://www.s3graphics.com/drivers.html>, dále existuje několik neoficiálních stránek, např.: <http://www.savagenews.com> nebo <http://jgc.homeip.net>.
3. Ovladače pro Windows 98 SE: http://www.cmedia.com.tw/download/OS-e-cmi8738_WDM_OS.htm.

Miroslav Koukola – Suma
Své dotazy zasílejte na adresu chipcd@vogel.cz

10 2003 Chip CD

ELEKTRONICKÉ OBCHODY

CHIP CD 10/03

ELEKTRONICKÉ OBCHODY

Spustit: Je-li aktivní funkce autonou, spustí se automaticky, jinak spusťte program chip.exe. Další informace naleznete v souboru ct_mne.txt.

PLNÉ TEXTY

Chip 9/03 (PDF, RTE, TXT),
Chip 8/03 (tultext).

TÉMA MĚSÍCE

2NET, A4Dstudio,
Ally Soft, WebGen,
Anubis, Cool Hosting,
CS24 s.r.o., Dhweb,
Domény zdarma,
EasyShop, eProton,
Explorer, Gene-shop,
ILIKETHISI, Infolab,
Interty, JooToo, Sabre,
Netix, OxyDEAL, Rebox,
Portál platba, Xone.

ZKUSTE SI SAMI

Ashampoo WinOptimizer 2000,
Ashampoo WinOptimizer Suite,
VirtualDubMod 1.5.4.1 CZ,
Password Officer 5.0 DeLuxe,
Acronis OS Selector 8.0,
IranView 3.85 CZ,
XnView 1.6i.

PROGRAMOVÁNÍ

C/C++ Visual Basic, C#,
Linux, Flash, Delphi,
Mac OS, PHP.

SHAREWARE

SmartDraw 6.2,
Atheros FatalMorph 2.0,
Directory Comparison,
NoClone 2.0,
Code Edit Studio 1.1,
Exp 1.27, WinAce 2.5,
PopUpKiller 6.23,
CDMenuPro Editor 3.1,
MP3 to WAV Decoder 1.55,
FreeRIP MP3 2.40,
IceWarp Web Mail 4.1.9,
Total Commander 5.51,
WinNC Professional 3.03,
PowerDVD 5, Obálky 1.01,
Babarosa GIF Animator 3.6
a další.

SLUNEČNICE

East-Tec File Shredder 1.0,
Codec Pack All in 1 5.0.5.4,
All at Once 1.2,
Ultra Fractal Formula Database,
iMagic Audio Editor 2.5.12,
iZArc, Folder Cache,
iMagic Mail Monitor,
Folder Icons 1.20E,
Marine Aquarium 2.0,
TMPCEnc 2.550,
Sontique 1.96, CDmax 2.0.3.

PROGRAMOVÁNÍ

Flash, Delphi, Visual Basic,
C/C++&Visual C++,
Nová rubrika C#, PHP,
Programy od čtenářů.

OPERAČNÍ SYSTÉMY

Linux, Mac OS,
Windows MakeUp,
Windows 9x trčky.

CHIP PLUS

Testlab: Snímky z digitálků,
Sbírka AEC Security 2003,
Infonet, Navrcholu, Knihy,
Angličtina Reki, Willon,
CPU News, Freeslužby.

SERVIS

Windows/MSE update,
Kerio Personal Firewall 4,
ZoneAlarm 3.7, AVG, AVP.

PREZENTACE FIREM

Web4U, Microton, ProgEco,
Suma CZ, Špidla Data Processing.

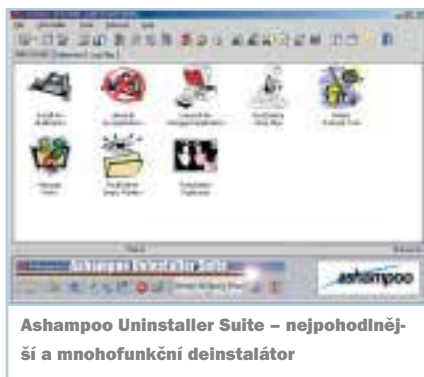
BONUS: Úřad není labyrint.
Hry: Worm Wars 2, Pool'm up,
DarkAnoid, Baktinet, Rings.

Sejde z očí, sejde z disku?

Odstraňujeme-li nepotřebné programy obvyklým způsobem pomocí ovládacího panelu, zůstane v systému spousta virtuálního odpadu v podobě zapomenutých souborů, nepotřebných knihoven a záznamů v registrech. Pro definitivní a nevratné odstranění je lepší použít speciální nástroje – deinstalační utility.

Zdaleka ne vždy způsobí pád OS Windows virový útok nebo fatální chyba uživatele. Velmi často systém spadne sám od sebe, protože jednoduše nevydrží „vlastní tíhu“.

Podobný pád se může přihodit i na vašem počítači, pokud na něj často instalujete různé programy a utility. Většina výrobců softwaru totiž přemýšlí o funkčnosti systému uživatele v lepším případě pouze při vlastní instalaci svého programu a během jeho užívání. To, co se stane s operačním systémem potom, kdy bude program odstraněn pomocí vestavěného deinstalátoru, znepokojuje jen málokteré programátory. Obvykle radí uživatelům prohlédnout si soubory vytvořené během instalace anebo alespoň upozorňují na možné následky v případě odstranění programu.

Ashampoo Uninstaller Suite – nejpohodlnější a mnohofunkční deinstalátor

Ale ani v tomto případě nejsme ochráněni před virtuálním smetím, které zůstává po odstranění programu. Bylo by to celkem jedno, pokud bychom se bavili o nějakých menších konfiguračních souborech – byla by to jenom menší nepříjemnost. Bohužel vývojáři občas „zapomínají“ smazat ohromné (a pro ostatní programy ne vždy potřebné) DLL knihovny a společně s nimi ohromné množství záznamů v systémových registrech. Často je tento postup naprosto cílený, aby například uživatel nemohl opakovaně nainstalovat sharewarový program s omezenou zkušební dobou.

Bohužel standardní deinstalátor Windows nemůže ze systému odstranit to, co v něm

chtěli vývojáři programu zanechat. I když by stačilo udělat „snímek“ OS před a po instalaci aplikace. A právě na tomto v podstatě nejjednodušším principu funguje většina alternativních deinstalátorů, o kterých budeme hovořit. Deinstalátory, které jsme posuzovali v tomto testu, jsme zkusili na stejném počítači s OS Windows 98 SE. Během testovacího procesu programy musely podle zadání provádět monitoring instalace stejných programů, které byly vybrány podle toho, jak hluboko se dokáží zavést do systému – to znamená přidání množství DLL knihoven během instalace a během prvního spuštění do adresáře „Windows\System“ a dále přidání velkého množství zápisů do systémových registrů. Konkrétní názvy pokusných odinstalovaných programů neuvádíme kvůli možným právním sporům o jejich použití pro takové cíle.

ASHAMPOO UNINSTALLER SUITE

Název tohoto programu plně odpovídá jeho účelu. V každém případě vyčistí systém od smetí vám „Šampon“ pomůže. Programový balíček obsahuje nejen deinstalátor, ale i utility pro vyčištění pevného disku od dočasných a zdvojených souborů (duplikátů), prázdných adresářů, od nejrůznějších podružných zbytků po surfování na internetu atd.

V poslední verzi Ashampoo se objevily dva režimy – zjednodušený Easy Mode a rozšířený Expert Mode. V Easy Mode uživatel nemusí nic dělat, pouze kliknout na spouštěcí instalační soubor. Pokud se k instalaci jakéhokoliv programu použije Setup.exe nebo Install.exe, doprovod startuje automaticky díky rezidentnímu monitoringu Ashampoo UIWatcher.

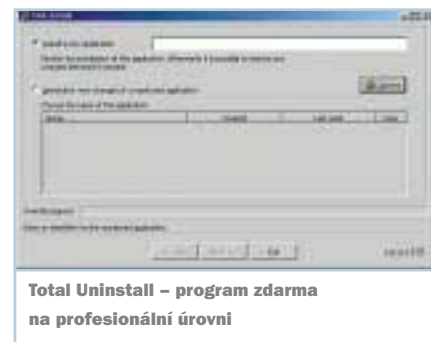
Bez ohledu na to, kterou variantu si vyberete, instalované aplikace budou sledovány velmi pečlivě. Bez pozornosti nezůstane žádný soubor a ani jeden řádek v systémovém registru. V každém případě programy zdarma, které jsem vybral na zkoušku, odinstaloval Ashampoo kompletně a zcela. Než-

staly žádné stopy jejich přítomnosti v systému, kromě jedné společné dynamické knihovny. Bohužel, Ashampoo potřeboval na kontrolní operace příliš mnoho času. Také se mi nelíbilo, že program ukládá, kromě záznamů o provedených změnách během instalace, také poměrně objemné soubory ECD s informacemi o všech kontrolovaných adresářích pevného disku a o všech položkách systémového registru. Log soubory odinstalovaných programů je možné uložit, ale není je možné opakovaně použít.

TOTAL UNINSTALL

Program Total Uninstall není tak nápadný jako Ashampoo, kromě samotného odinstalování aplikací neprovádí žádné jiné funkce. Zato je mnohokrát menší než „Šampon“ a také je zcela zdarma, což je neméně důležité. Ale co je nejdůležitější – Total Uninstall pracuje při kontrole instalačních procesů programů mnohem rychleji než srovnatelné nástroje, přitom od speciálních souborů TUN neukládá všechny parametry systémových registrů, ale pouze ty, které se během instalace změnily. Je jasné, že takové logové soubory nezabírají mnoho místa na disku. Po odstranění daného programu je možné je uložit a při opakované instalaci se dají použít místo monitorování změn.

Posloupnost činností v programu Total Uninstall se prakticky v ničem neliší od Ashampoo v režimu Expert. V okně, které se objevuje při spuštění programu, musíte zadat název logového souboru pro následující instalaci. Obvykle se shoduje s názvem instalované aplikace. Dále si musíte vybrat systémové adresáře a položky registru, které Total Uninstall

Total Uninstall – program zdarma na profesionální úrovni

KOMPLEXNÍ ŘEŠENÍ BEZPEČNOSTI

PC Cleaner vyčistí
váš počítač
od virtuálního smetí.

► staller začne sledovat. Zde je vše jednoduché: čím více možností zvolíte, tím přesnější obdržíte výsledek. Při přechodu k další části instalace vytvoří Total Uninstaller dočasné soubory vzorů. V tuto chvíli vás požádá, abyste nic nedělali, nespouštěli, neukončovali a tím spíše neinstalovali další programy. Všechny podobné manipulace budou zapsány a mohou následně ztížit odinstalování. V předposlední etapě se musíte rozhodnout, jestli budete instalovat jeden program, nebo několik najednou, a také musíte zadat cestu k distribučnímu souboru aplikace. Po zmáčknutí tlačítka *Next* automaticky spustíte proces vlastní instalace, na jehož konci je dobré, stejně jako u Ashampoo, spustit nainstalovanou aplikaci.

Nyní Total Uninstall bez problémů zkontroluje změny, které se staly v systému, zobrazí jejich seznam – ten je možné si nejen prohlédnout, ale i vyexportovat do textového souboru.

Total Uninstall odstraňuje programy poněkud hůře než Ashampoo, zato trochu opatrněji. Například před odstraněním společných dynamických knihoven DLL, které nepoužívají jiné programy, vyžaduje na rozdíl od „Šamponu“ potvrzení. Ale při opakovaném odinstalování je, zcela nepochopitelně, zanechává společně se souvisejícími soubory. Mezi nedostatky programu Total Uninstall patří také absence rezidentního monitoru. ►

PC CLEANER – ODSTRAŇUJEME DUPLIKÁTY

Že používat deinstalátor je nejen žádoucí, ale i velmi nutné, vědí mnozí. Vědí to, ale podobné programy buď nepoužívají vůbec, nebo jen zřídka, a to hlavně kvůli spěchu, protože na provedení instalace je zapotřebí nemálo času.

A co mají dělat takové zkušené, ale lajdáctví uživatelé? Bezradně pozorovat, jak se postupně rozkládá systém, se nikomu nechce, nejméně těm, kterým zbylo málo místa na pevném disku. V takovém případě existuje jediná možnost: používat programy – čističe. Ale ne takové, které vyhledávají a odstraňují pouze dočasné soubory, ale takové, které mohou nacházet duplikáty DLL knihoven neasociovaných s žádnými aplikacemi.

Takovým programem je například PC Cleaner (<http://bernatbozzo.tripod.com>). Tato utilita, poskytovaná zdarma, se skládá ze tří částí. První, Temporary Files, odesílá do koše nejrůznější nepotřebné TMP, GID a BAK soubory. Druhá, Orphan DLLs, skenuje systém a vyhledává DLL knihovny,

kteří nikdo nepoužívá. Mezi takové se velmi často dostávají komponenty nejrůznějších špiónských modulů, bez kterých nemusí fungovat adware programy. Je velmi důležité, že PC Cleaner nic neodstraňuje bez možnosti návratu (obnovení). Archivuje nalezené knihovny a přesunuje je do vytvořeného adresáře Bkupdlls ve složce Windows. Odtud je můžete navždy odstranit nebo vrátit zpět pomocí funkce Restore. Princip práce třetí záložky Duplicate DLLs spočívá v archivování zastaralých a v přesunování novějších verzí duplikátů knihoven do adresáře System, kde jsou přístupné pro všechny aplikace.

Bez ohledu na zdánlivou jednoduchost přístupu a možnost navrácení akce se domnívám, že poslední dvě záložky by měli používat pouze zkušené uživatelé. Při chybném odstranění se může stát, že v lepším případě přestanou fungovat některé aplikace, v tom horším případě může přestat fungovat celý systém.

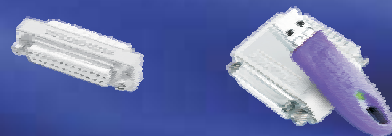
USB tokeny iKey

- Snadné ukládání digitálních certifikátů a šifrovacích klíčů
- Bezpečné logování do Win2000/XP
- Jednoduché připojení přímo na USB port, není potřeba žádná speciální čtečka
- Využitelnost v softwarových řešeních pro:
 - digitální podpis a šifrování zpráv
 - on-line šifrování dat na lokálních i síťových discích
 - ukládání hesel a přístupových kódů
 - bezpečnou autentizaci uživatelů
 - homebanking

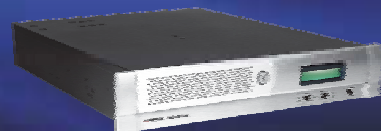
Hardwarové klíče

- Nejsilnější ochrana aplikací před nelegálním používáním
- Provedení pro paralelní i USB port
- Možnost ochrany bez programování a zásahu do zdrojových kódů

Akcelerace SSL

- Výkonné hardwarové akcelerátory SSL a WTLS transakcí
- Systémy pro snadné a rychlé vybudování VPN - VPN Proxy SSL

INVEX 2003
hala V, stánek 113

ASKON
International s.r.o.

ASKON International s.r.o.
Vlastina 23, 161 00 Praha
tel.: 296 400 652, e-mail: info@askon.cz

www.askon.cz

► TRASH IT

Program Trash It provádí monitorování instalací ještě rychleji než Total Uninstall. A to je podle mého názoru velké plus. Rychlost práce, i když to není určující parametr pro deinstalátory, je také velmi důležitá. Myslím, že se mnou budete souhlasit, když

Trash It – jednička v rychlosti monitorování systému

řeknu, že čím méně času vynaložíme na rutinní sledování procesů při instalaci programů, tím častěji si budeme muset vypomáhat podobnými utilitami.

Jen s uživatelským rozhraním to vývojáři Trash It trochu přehnali. Tři nejdůležitější tlačítka mají pro odinstalování poněkud neobvyklé názvy: *Update database* (obnovit databázi), *Find changes* (nalézt změny) a *View&delete changes* (prohlédnout si a odstranit změny). Ve skutečnosti první pouze spouští režim monitorování, druhé ukládá ve tvaru (nevelkého) TRH souboru výsledky instalace (kterou musíme předtím samostatně spustit) a třetí bezprostředně odstraňuje vybranou aplikaci.

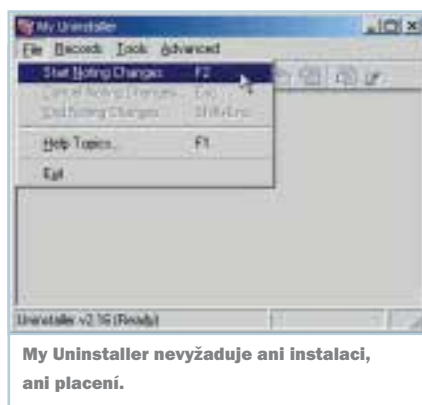
Oblast kontroly si může uživatel určit podle svého výběru ve volbách *Options*. Bohužel v Trash It nelze vybrat jednotlivé sekce registrů. Zato na záložce voleb *Scheduler* je možné zadat pravidelnost čištění dočasných souborů a adresářů na disku a také přesun nepoužívaných společných DLL knihoven. V části *System clean-up* můžete samostatně vyčistit systém od tohoto smetí a také se můžete, budete-li si to přát, zbavit opakujících se souborů – duplikátů. Příloha k hlavnímu programu Trash It Sheduler funguje kromě všeho ostatního také jako monitor, který je připraven na liště a automaticky sleduje instalace, jež provádíte.

S úkoly, které jsem pro Trash It připravil, si program poradil. Funguje, jak se mi zdálo, veskrze směle a nekompromisně. Všechno, co zadá uživatel, včetně nepotřebných společných systémových DLL knihoven, odstraní bez zbytečných otázek. Ještě štěstí, že defaultně Trash It nemaže všechno úplně, ale pouze odesílá soubory do koše. Logové soubory odinstalovaných programů mimochodem také likviduje bez dalšího souhlasu uživatele. Ukládají se

pouze zvláštní TRS soubory, které zachycují aktuální stav systému.

MY UNINSTALLER

Stejně jako Total Uninstall je tento deinstalátor k dispozici zdarma, není jej nutné instalovat, stačí ho pouze rozbalit do určitého adresáře. I z hlediska rychlosti monitoringu je prakticky stejně rychlý jako reaktivní Total Uninstall. Co se týče kvality práce, myslím si, že ho převyšuje, a vlastně ho převyšuje i v dalších parametrech. Vše spočívá v tom, že My Uninstaller před započetím čištění dané aplikace (*Records – Uninstall*) spouští svůj vestavěný deinstalátor. Potom začne pracovat sám a zcela odstraní to, co by chtěl vývojář zanechat. To umožňuje kromě dalšího vysledovat používání společných DLL knihoven odstraňovanou aplikací a klidně, beze spěchu se rozhodnout o jejich odstranění ze systému. Před odinstalováním se objeví okénko se dvěma záložkami: se seznamy adresářů na pevném disku a s klíči systémového registru, které byly změněny během procesu instalace. Označte pouze ty body, které se týkají odstraňované aplikace. Textové REC soubor

My Uninstaller nevyžaduje ani instalaci, ani placení.

ry logů zabírají maximálně 10 KB. Tyto soubory se po odinstalování neodstraňují a dají se opakovaně použít.

Bohužel My Uninstaller nemá vestavěnou funkci monitoru, ale alespoň trochu zkušenější uživatelé jej nepotřebují. Tím spíše, že řízení procesu instalace v tomto programu je maximálně zjednodušeno. Před instalací aplikace musíte kliknout na tlačítko *Start Nothing Changes* a po skončení na tlačítko *End Nothing Changes*. Před začátkem monitorování se deinstalátor dotazuje na soubor adresáře. Pokud jste ho ještě nevytvořili, potvrďte používání defaultně otevřeného.

OPATRNOST PŘEDEVŠÍM

Ať už jste si vybrali kterýkoliv deinstalátor, pamatujte si, že během monitorování není dobré dělat cokoliv na počítači. Pokud

POPISOVANÉ PROGRAMY

ASHAMPOO UNINSTALLER SUITE 1.3.1

- + automatický režim instalace v Easy Mode
- + přítomnost rezidentního monitoru
- + množství doplňkových utilit pro čištění pevného disku
- nelze opakovaně použít logové soubory odstraněných aplikací

VÝVOJÁŘ ashampoo GmbH & Co. KG

SERVER VÝVOJÁŘE www.ashampoo.com

VELIKOST DISTRIBUČNÍHO SOUBORU 4,2 MB

PODMÍNKY ŠÍŘENÍ shareware, 39,99 USD

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows

TOTAL UNINSTALL 2.33

- + program zdarma
- + rychlá práce při kontrole instalace
- + ukládá v logových souborech pouze zanesené změny
- chybí rezidentní monitor

VÝVOJÁŘ Gavriła Martau

SERVER VÝVOJÁŘE www.geocities.com/ggmartau

VELIKOST DISTRIBUČNÍHO SOUBORU 800 kB

PODMÍNKY ŠÍŘENÍ freeware

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows

TRASH IT 1.7

- + velká rychlost pořízení obrazu systému
- + přítomnost rezidentního monitoru
- + funkce čištění pevného disku
- nelze sledovat jednotlivé části registru

VÝVOJÁŘ Optimus Software

SERVER VÝVOJÁŘE www.trashituninstaller.com

VELIKOST DISTRIBUČNÍHO SOUBORU 1,7 MB

PODMÍNKY ŠÍŘENÍ shareware, 24,50 USD

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows

MY UNINSTALLER 2.16

- + velká rychlost práce
- + logové soubory se dají vícekrát použít
- + nejprve spouští vlastní deinstalátor
- chybí rezidentní monitor

VÝVOJÁŘ Arnab

SERVER VÝVOJÁŘE

www.geocities.com/hirak_gg/goodies/uninstaller.html

VELIKOST DISTRIBUČNÍHO SOUBORU 280 kB

PODMÍNKY ŠÍŘENÍ freeware

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows

například paralelně s instalovanou aplikací nainstalujete ještě jednu, ta bude v případě odinstalování také smazána. Proto si pozorně prohlédněte seznam položek určených k odstraněným – složek, souborů na disku a položek v registru.

■ ■ ■ Alexander Jevdokimov

inzerce

Microsoft Visual J# .NET 2003

Zamřížovaná káva v síti

Microsoft Visual J# .NET verze 2003 je součástí Microsoft Visual Studio .NET verze 2003 (psali jsme o něm v Chipu 9/03). Protože se s předchozí verzí Visual Studia tento nástroj nedodával, podíváme se na něj podrobněji.

Tento článek vychází ze zkušeností s Visual J# z Visual Studia .NET 2003 Enterprise Architect.

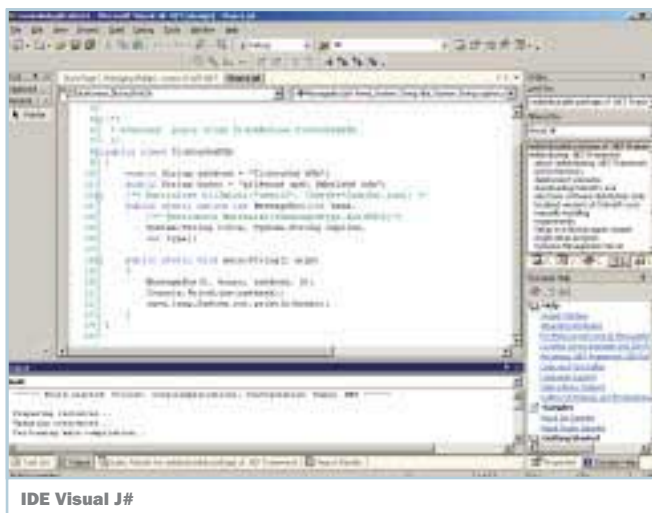
O CO JDE A O CO NEJDE

Nástroj Visual J# slouží pro vývoj aplikací pro platformu .NET a je určen vývojářům, kteří znají programovací jazyk Java, nejlépe Visual J++ 6.0. Obsahuje integrované vývojové prostředí (IDE) podobné jako ostatní programovací jazyky Visual Studia, překladač jazyka J#, překladač bajtového kódu Javy do mezijazyka MSIL a sadu nezávisle vyvinutých knihoven tříd, které poskytují možnosti odpovídající třídám z knihoven Javy. Podporuje také doplňkové balíky *com.ms.lang*, *com.ms.dll*, *com.ms.com*, *com.ms.win32*, *com.ms.util* a *com.ms.jdbc.odbc* z Visual J++, z nichž některé poskytují funkcionality obdobnou jako JDK 1.2.

Visual J# není určen k vývoji aplikací pro JVM, i když jazyk J# je syntakticky shodný s Javou.

IDE

Už jsme si řekli, že IDE Visual J# je shodné s IDE ostatních programovacích jazyků Visual Studia. To znamená, že obsahuje editor, který umožňuje číslovat řádky, zvýrazňuje syntax, poskytuje nástroje pro ladění, bublinovou nápovědu při psaní, umožňuje vizuální vývoj aplikací s grafickým uživatelským rozhraním atd. Vedle toho poskytuje řadu oken, která nabízejí různé pohledy na aktuální projekt, dynamickou nápovědu apod. O tom všem jsme podrobněji hovořili v článku o Visual Studiu .NET 2003. Poznamenejme však, že dynamická nápověda k Visual J# nabízí pouze informace o některých knihovnických třídách, nikoli o jazyku J# nebo o .NET Framework SDK. Informace je nutno čerpat především z webových stránek firmy Microsoft.

JAZYK J#

Už víme, že J# je programovací jazyk prakticky shodný s Javou. Přesněji, po stránce syntaxe jde o Javu na úrovni JDK 1.1.4 s microsoftskými rozšířeními, jako jsou delegáty a J/Direct. (Připomeňme, že delegáty jsou objektivně zapouzdřené ukazatele na metody objektových typů, které se svého času staly příčinou nejprve slovních a pak i soudních sporů mezi firmami Microsoft a Sun Microsystems.) J# neobsahuje pozdější rozšíření jazyka Java, jako je příkaz *assert*. V jazyce J# můžeme pochopitelně využívat knihoven prostředí .NET. Vedle toho jsou ale k dispozici i tradiční balíky tříd z knihovny Javy.

Snad nejvíce napoví krátká ukázka programu, něco jako tradiční „Hello, world“.

```
package ŽlutáKonina;
import System.*;
import System.Runtime.InteropServices;

/** Souhrnný popis třídy ŽlutáKonina.Žluťoučký-
Kůň. */
public class ŽluťoučkýKůň
{
    static String začátek = "Žluťoučký kůň";
    static String konec = "příšerně úpěl ďábel-
ské ódy";
    /** @attribute DllImport("user32", Cha-
rSet=CharSet.Ansi) */
    public static native int MessageBox(int
hwnd,

    /** @attribute MarshalAs(UnmanagedType.AnsiBStr)*/
    System.String title, System.String
caption,
    int type);

    public static void main(String[] args)
    {
        MessageBox(0, konec, začátek, 0);
        Console.WriteLine(zачátek);
        java.lang.System.out.println(konec);
    }
}
```

Příklad ukazuje použití tříd prostředí .NET a použití tříd z JDK pro týž účel. Všimněte si, že J# podporuje dokumentační komentáře. Odpovídající HTML stránky s dokumentací lze v IDE vytvořit příkazem z nabídky.

Podobně jako ostatní jazyky určené pro .NET Framework i Visual J# umožňuje připojovat ke třídám, proměnným, metodám a dalším součástem programu tzv. atributy. Používá se k tomu dokumentační komentář se značkou *@attribute*. (Připomeňme, že jde o deklarativně zadávané doplňující informace – např. o tom, že daná metoda je naprogramována v dynamické knihovně v neřízeném kódu atd.)

- ▶ V našem příkladu vidíte výstup na konzolu pomocí objektu `System.Console` z knihovny `.NET` a pomocí javovského objektu `java.Lang.System.out`. V prvním případě text vystoupí ve správném kódování češtiny, zatímco ve druhém (jak je v Javě obvyklé) bychom museli kódování předeepsat. Text v dialogovém okně vystoupí správně.

Příklad také ukazuje, že `J#` dovoluje používat znaky národních abeced v identifikátorech. Jsem si vědom, že po zhlédnutí výše uvedeného příkladu naskáče některým „opravdovým profesionálům“ kopřivka, nicméně v posledních letech tuto možnost nabízí stále více programovacích nástrojů, neboť neangličtí programátoři to začínají vyžadovat. Koneckonců, potřebují přemýšlet o řešeném problému, ne o tom, jak se to řekne anglicky.

TYPY PROJEKTŮ

Ve Visual J# lze vytvářet podobné projekty jako v ostatních součástech Visual Studia: konzolové a okenní aplikace, knihovny tříd a řídicích prvků, aplikace ASP.NET, webové služby založené na ASP.NET, služby pro Windows nebo aplikace pro mobilní zařízení. Vytvořená seskupení a třídy mají podobné vlastnosti jako třídy a seskupení (assembly) vytvořená v ostatních součástech Visual Studia.

KONVERZE JAVY NA J#

Chceme-li převést existující programy v Javě do prostředí .NET, máme následující možnosti:

- Máme-li k dispozici zdrojový text programu, zkusíme ho přeložit překladačem `J#`. Při dodržení dále uvedených podmínek bychom neměli narazit na žádné problémy.
- Máme-li k dispozici pouze soubory `.class` obsahující bajtový kód, můžeme k převodu použít Visual J# Binary Converter Tool (`Jblmp.exe`). Tento program umí převést většinu souborů s bajtovým kódem do mezijazyka MSIL a vytvořit z něj seskupení, tedy např. spustitelný soubor nebo dynamickou knihovnu pro prostředí .NET.

Program `Jblmp.exe` se spouští z příkazové řádky. Poradí si s většinou standardních knihoven JDK 1.1.4 a s microsoftskými rozšířeními.

Neporadí si s bajtovým kódem, který používá technologii pro spolupráci Javy a komponent COM. Neporadí si také s applety, které v .NET nemají obdobu, s RMI, RNI, JNI a s kódem, který používá konstrukce, jež nebyly v JDK 1.1.4.

Z balíku `java.net` z Visual J++ jsou podporovány pouze protokoly FTP, HTTP a souborové protokoly, nikoli SMTP, NNTP, a MailTo.

Nejsou podporovány také některé třídy z balíku `com.ms.com`.

PROVEDENÍ

Microsoft Visual J#.NET 2003 se dodává buď samostatně v provedení Standard, nebo jako součást některého z provedení Visual Studia .NET. (Visual Studio .NET v provedení Standard neexistuje.)

Základní prostředky pro vývoj aplikací v tomto jazyce, tedy překladač spouštěný z příkazové řádky spolu s balíkem dalších nástrojů, lze získat zdarma na internetu v tzv. Microsoft Visual J#.NET redistributable package.

K ČEMU TO?

Na první pohled by se mohlo zdát, že Visual J#.NET je totéž co např. Visual C#.NET: prostě další jazyk, který navíc nepřináší nic nového. Zamyslíme-li se ale nad tímto produktem hlouběji, zjistíme, že jde o velice mocný nástroj v konkurenčním boji s Javou. Nejenže umožňuje programátorům snadno převést existující aplikace z Javy do prostředí .NET, ale navíc umožňuje začít rovnou programovat, aniž by se museli učit nový jazyk a seznamovat se s novými knihovnamy. Je to dobrý nástroj, i když by byl ještě daleko lepší, kdyby si uměl poradit s JDK 1.4. ■ ■ ■ Miroslav Vírůs

EIZO
to nejlepší pro Vaše oči

profesionální LCD panely
Invox - Pavlůn Z, DVD Hall, Bmo, 6.-10.10. 2003

Avnet Applied Computing s.r.o., Nad Kazankou 41, 170 00 Praha 7
tel.: 283 851 997, e-mail: aac.info.cz@avnet.com, www.eizo.cz

PROČ? RISKOVAŤ ZTRÁTU DAT
REINSTALOVAT PROSTOJE
UPGRADOVAT SERVERY
UTRÁČET ZA SERVIS

MINI	PROFI	EXPERT
1 - 4 HDD's	1 - 19 HDD's	1 - 19 HDD's
20 - 1000 GB	20 - 4750 GB	20 - 4750 GB
INTERNÍ CD/DVD/TAP	2x INTERNÍ CD/DVD/TAPE	2x INTERNÍ CD/DVD/TAPE
PŘENOSNÉ	HOT SWAP P/S&FANS	TOUCH SCREEN
	>300 REFERENCÍ	HOT SWAP P/S&FANS

BEZPEČNÉ ULOŽENÍ DAT
DISKOVÁ POLE S ARCHIVACÍ !!
DISCOBOLOS
www.discobolos.net

- INTERNÍ INKREMENTÁLNÍ ARCHIVACE NA CD/DVD/TAPE
- ETHERNET 10/100/1000, optika, TRVALE AŽ 180 Mb/s I
- OCHRANA DAT RAID 1,5,10, HOT SPARE, SYNCHRONIZACE
- INSTALACE ZA CHODU SÍTĚ DO 5min. = ŽÁDNÉ PROSTOJE
- INTERNÍ WWW a MAIL SERVER, FTP, DALŠÍ SLUŽBY
- VŠE V ČEŠTINĚ I PRO APPLE, WIN, NOVELL, LINUX, UNIX..
- UPGRADE INTERNETEM, DÁLK.SPRÁVA, LOK.PODPORA
- VYNIKAJÍCÍ CENA/VÝKON. OD 24 000.- Kč. LICENCE
- PROVEDENÍ I 19" RACK, HOT SWAP, TICHÉ, PODPORA UPS
- ZÁRUKA 3 ROKY, KOOPERACE ČR/USA

5 4122 5091, 5 4122 6093, 5 4122 7652
7777 0 3641 až 9, fax: 5 4122 6298
WWW.CoNet.cz
VIDĚT LZE I NA **inveX**

Compelson Password Officer 5.0 DeLuxe

Jak na pořádek v heslech?

Zná to určitě většina z vás. Heslo do lokální sítě, heslo do extranetu, heslo do internetového obchodu, heslo na oblíbenou webovou stránku – v dnešní době se jednoduše topíme v heslech. A pro maximální zabezpečení nejlépe tvořených kombinacemi písmen, znaků a číslic, a v pravidelných intervalech obměňovaných. Kdo si to má ale všechno pamatovat?

Password Officer 5.0 DeLuxe dokáže v heslech pro web a programy a také v dalších citlivých údajích udělat jednou provždy pořádek a zároveň je zabezpečit proti zneužití. Program i dokumentace jsou zatím pouze v anglické verzi, nicméně připravuje se i česká verze. Instalace je bezproblémová, a pokud nechcete spouštět instalátor, stačí prostě jen nakopírovat příslušné soubory do vhodné složky. Po instalaci přibude v systémové liště ikona programu a teprve poklepáním na ni se otevře vlastní prostředí. To potřebuje uživatel zpočátku často, program

je zapotřebí konfigurovat a nakrmit hesly, později na něj skoro zapomene.

Standardně je nabízeno ukládání hesel do souboru. Soubor je důkladně zašifrován algoritmem AES. (Dnešním počítačům by prolovení ochrany trvalo více než 100 let.) Pro přenos zašifrovaného souboru hesel na jiný počítač stačí i disketa. I při velkém množství hesel je jeho velikost v jednotkách KB. Jako bezpečné úložiště lze použít i čipovou kartu nebo token. Jedná se o stejné hardwarové prostředky, které se obvykle používají při práci s elektronickým podpisem. V takovém případě

máte hesla stále u sebe, navíc zabezpečena tak, že se k nim, při dnešním stavu výpočetní techniky, opravdu nikdo nedostane.

Pokud jste se rozhodli ukládat hesla do souboru, stačí je do Password Officeru vložit a soubor s nimi uložit. Samozřejmě budete vyzváni k zadání hesla, kterým bude soubor chráněn. A to je také jediné heslo, které si od tohoto okamžiku budete muset pamatovat. Jestliže se však rozhodnete pro ukládání souboru hesel na čipovou kartu nebo do tokenu, je nastavení trochu složitější. Tato úložiště se řídí normou PKCS #11 a DLL soubory (tzv. knihovny) jednotlivých bezpečných úložišť se liší.

Když máte konfiguraci provedenu, přijde na řadu vkládání hesel. Stačí si vybrat, zda má jít o heslo pro web, program, nebo pouze o poznamenání tajného údaje,

PLACENÁ INZERCE

Novinky z nakladatelství

Svět odborné literatury

www.grada.cz

Linux – praktická bezpečnost
R. J. Hontañón
440 stran, 499 Kč

Linux – administrace serveru Apache
Ch. Aulds
536 stran, 580 Kč

Adobe Photoshop v praxi
V. Kovařík
344 stran, 649 Kč

PHP – praktický průvodce tvůrce webů
L. Roubíček
352 stran, 289 Kč

Digitální video v rekordním čase
J. Hradský
88 stran, 89 Kč

Vypalujeme CD na počítači v rekordním čase
J. Pecinovský
84 stran, 89 Kč

Zveme Vás k návštěvě Bašty odborné literatury na veletrhu Invex 2003, najdete nás již tradičně v pavilonu V, expozice č. 048. Máme pro Vás připraveny naše stálce i řadu novinek za veletržní slevu!

Grada Publishing, a. s., U Průhonu 22, 170 00 Praha 7, tel.: 220 386 511-2, fax: 220 386 400, obchod@gradapublishing.cz, www.grada.cz
Grada Slovakia, s.r.o., Moskovská 29, 811 08 Bratislava, tel.: 02/556 45 189, fax: 02/556 45 289, grada@grada.sk, www.grada.sk

► a v několika krocích lze vytvořit příslušný nový záznam.

Za velmi vtipné považuji použití záměrného kříže. Jeho pomocí snadno do záznamu Password Officeru přenesete údaje o programu či WWW stránce, kterých se registrační údaje týkají. V případě, že potřebujete vymyslet nové heslo, přispěchá na pomoc jejich generátor, který splňuje přísná kritéria a mezinárodní normy (FIPS). Hesla jím vygenerovaná si jen stěží někdo zapamatuje (s výjimkou Password Officeru).

Po ukončení programu zůstává v systémové liště ikona signalizující, že program je stále spuštěn. Připojíte-li se na WWW stránku nebo spustíte-li program vyžadující logovací údaje, Password Officer, čekající na pozadí, prohlédne svůj seznam hesel. Najde-li v něm příslušné údaje, automaticky je do příslušných polí doplní. Nemusíte tedy hledat, jaké logovací údaje máte použít. Program celý proces zautomatizuje a udělá za vás.

Jednotlivé záznamy můžete řadit do přehledné stromové struktury a ke každému z nich lze přidat i textovou poznámku. To je dobré pro vyhledávání. Je-li totiž záznamů hodně, těžko si vzpomenete, jakou adresu

PASSWORD OFFICER 5.0 DELUXE

Program pro zabezpečení a správu hesel.

SOFTWAREVÉ POŽADAVKY

Windows 95/98/Me/NT/2000/XP

HARDWAROVÉ POŽADAVKY

PC s dobře běžícími Windows

VÝROBCE/ZAPŮJČIL

CENA 1990 Kč s DPH; kombinace s dalšími prvky zabezpečení PC, např. s USB čtečkou čipových karet a 16KB kryptografickou kartou SetCARD, přijde na 2290 Kč s DPH

měly např. stránky fotoklubů, do kterých jste se někdy přihlásili. Máte-li v textové poznámce napsáno např. „fotoklub“, není potom nic jednoduššího než nechat tyto stránky v seznamu vyhledat.

Password Officer umí ukládat i další citlivé údaje, např. rodná čísla. Ta jsou ze zákona citlivým osobním údajem a nezabezpečená v počítači být nesmí. Navíc je tyto údaje možné z prostředí programu vkládat přímo do potřebných dokumentů, aniž by bylo nutné si je někde poznamenávat.

Lze nastavit zkrácené povely pro spuštění nejčastěji používaných aplikací a WWW stránek nebo upravit vzhled programu.

Základní prostředí programu Password Officer

Suma sumárum – program díky jeho vlastnostem mohou využít jak velké firmy, tak internetoví brouzdačové. Při současném množství používaných hesel zapomnětlivým uživatelům určitě pomůže. Jedno heslo si však budete muset zapamatovat určitě – pro přístup do Password Officeru. ■ ■ ■ Bohumír Džubej

PLACENÁ INZERCE

I ČERNOBÍLÁ
TISKÁRNA
MŮŽE
PŘEKVAPIT

RYCHLOST TISKU

18 STR./MIN

VÝTISK 1. STRANY

ZA 6,2 S

MODEL B4300

9.990,-

CENA BEZ DPH

Černobílá tiskárna určená pro malé a středně velké skupiny uživatelů.
Rozlišení 600 x 1200 dpi, max. měsíční zatížení 15 000 stran, paměť 16 MB (max. 48 MB).

invex NAVŠTIVTE WWW.OKI.CZ NEBO NÁM MŮŽETE ZAVOLAT: 224 890 157
HALA B STÁNEK 36 OKI SYSTEMS (CZECH AND SLOVAK), S. R. O., POBŘEŽNÍ 3, 186 00 PRAHA 8

OKI

Ashampoo WinOptimizer 2000

Šampon na systém

Nejrůznějším nástrojům pro optimalizaci Windows jsme se na stránkách Chipu věnovali bezpočtu krát. Každý pokročilý uživatel má svůj oblíbený čistič registrů a knihoven DLL či program pro bezpečné vymazání dočasných souborů internetu. Proč ale používat více nástrojů, když stačí jeden?

Právě program Ashampoo WinOptimizer 2000, jehož plnou verzi tentokrát naleznete na Chip CD, všechny tyto funkce spojuje do jednoho uživatelského prostředí. Proti elektronické registraci tak dostanete program, který bude schopen postarat se o stabilitu a hladký chod vašeho systému. Jak tedy na to?

INSTALACE A REGISTRACE

Samotný instalační proces je velmi jednoduchý, sluší se pouze připomenout, že je dobré

Pro zpřístupnění všech možností programu je třeba se elektronicky zaregistrovat.

před jeho spuštěním odstranit všechny jiné verze programu Ashampoo WinOptimizer 2000. Po dokončení instalace se můžete pustit do registrace programu – bez tohoto procesu by vám program sice fungoval, ale byl by schopen odstranit pouze 30 procent všech nalezených souborů.

Pokud nevyužijete příležitosti k registraci v posledním kroku instalace, spusťte program a klikněte na ikonu Internet/Support & Info. V následujícím menu vyberte příkaz Get Free Trial Key – budete-li v tom okamžiku připojeni k internetu, zobrazí se vám formulář, ve kterém je třeba vyplnit základní údaje. Po úspěšné registraci dostanete na svůj e-mail zprávu s registračním číslem, které zadáte do dialogového okna Ester Reg/Trial Key v nabídce Internet/Support & Info.

PROSTŘEDÍ A KONFIGURACE

Základní uživatelské prostředí programu je jednoduché a přehledné. V hlavním okně jsou dva sloupce ikon, z nichž ten levý slouží funkcím k samotné optimalizaci Windows, ten pravý je pak určen pro pomocné a podpůrné funkce.

Před samotným spuštěním jednotlivých procesů doporučujeme projít si nastavení (Options). V několika krocích si můžete zvolit zobrazení dodatečných možností (Expert Mode), výběr disků, na kterých má optimalizace probíhat, či vynechání určitých adresářů a souborů.

REGISTRY

První funkce je zaměřena na prohledání registrů – snaží se lokalizovat všechny osamocené a přebytečné zápisy. V rozšířených nastaveních máte na výběr, jaké typy zápisů chcete hledat. Vyhledávání probíhá slušnou rychlostí a podle výsledků se nezdá, že by vás chtěl program zbavit důležitých dat.

PEVNÝ DISK

Rozsah tohoto nástroje je skutečně široký. Kromě klasických míst se „zbytečnými“ soubory, jako je například adresář Temp či dočasné složky souborů internetu, je program schopen lokalizovat i zbytkové soubory po instalacích, na soubory převedená data ze ScanDisku, či dokonce záložní soubory Windows. Je tedy třeba věnovat pozornost tomu, abyste v rámci úspory místa neodstranili něco důležitého.

Ashampoo WinOptimizer Suite

System umýt a jít

Mladší bratříček plné verze optimalizačního systému „all-in-one“ přináší mnoho vylepšení, která posouvají funkce celého programu podstatně dál. Bezpečné mazání dat, optimalizace připojení k internetu – to jsou jen některé novinky.

Program s novou podobou uživatelského prostředí teď daleko více připomíná systém samostatných utilit, který můžeme znát například z Norton SystemWorks. Celé prostředí je rozděleno do více úrovní a dává tak prostor novým funkcím a podrobnějším nastavením.

Naplnuje se tak pravidlo, že problematika zásahů do systému není nikdy dost citlivá.

NOVÉ FUNKCE

Celá filozofie využití programu doznala určitých změn, a tak nástroje původního WinOptimize-

ru poněkud ustupují do pozadí nebo jsou rozděleny do více částí. Původní část čištění disku byla například rozdělena na Disk Cleaner (vyhledávání zbytečných souborů po instalacích apod.) a Internet Cleaner (mazání dočasných souborů internetu) a přibyla k ní zcela nová funkce File Wiper (bezpečné mazání dat).

Původní funkce Register Cleaner (čištění registrů) a DLL Cleaner (odstraňování přebytečných DLL knihoven) zůstaly zachovány,

Pracovní prostředí programu Ashampoo WinOptimizer Suite

► DLL KNIHOVNY

Tato funkce možnostmi nastavení sice neoplývá, o to víc je však pracovaná. Program je schopen lokalizovat nejen shodné DLL knihovny, ale vyhledat také výskyt jejich starších verzí. S velkou opatrností tak můžete dosáhnout toho, že ve vašem systému nebude jediná přebytečná knihovna. Tento proces však patří k těm nejcitlivějším.

ZÁLOHY

Možnost návratu je při hráčkách se systémem klíčová. Právě proto by část programu s názvem Undo Database neměla uniknout vaší pozornosti. Veškeré provedené změny se pomocí tohoto nástroje zobrazí a vy budete mít možnost je jednorázově vrátit. V případech odstraňování DLL knihoven je však třeba být opatrnější, neboť smazaná data posílá program do koše.

Co říci závěrem? Asi to, že Ashampoo WinOptimizer 2000 je kvalitní nástroj pro optimalizaci Windows, byť si z pohledu dnešních automatizovaných aplikací nepočíná dvakrát citlivě. Proto radíme důsledně využívat možnosti náhledu a před samotným smazáním dat si ověřit, zda tam není nic z toho, co budete potřebovat. ■ ■ ■ Vlastimil Bret, vlastimil.bret@vogel.cz

Uživatelské prostředí programu doznalo mnohých změn.

PLACENÁ INZERCE

inteligentní
pomocník

V barvě je síla

MFC-580

- tiskárna, kopírka a fax
- průchozí barevný skener
- paralelní a USB port 2.0
- dělené inkoustové zásobníky

již od 7.250,- Kč bez DPH

MFC 580

MFC-590

- tiskárna, kopírka a fax
- plochý skener s podavačem
- paralelní a USB port 2.0
- dělené inkoustové zásobníky

již od 10.200,- Kč bez DPH

MFC 590

Uvedené ceny jsou doporučené bez DPH - změna cen vyhrazena.

Brother International s.r.o.

Brno 616 00, Veverčí 102, tel.: 541 426 911, fax: 541 212 463
Praha 8 184 00, Dopraváků 723, tel.: 283 085 432, fax: 283 085 482

Boskovice ERTL 516 453 505, **Brno** Aleš Svoboda - Copia Brno 542 218 810, BossCan ComPrint 542 213 044, 541 242 872, BRISK TRADING 545 242 800, COMIMPEX - CS21 GROUP 541 213 159, Kohout 545 424 224, RBR servis 543 215 866, **Břeclav** Bajt Servis 519 324 545, **České Budějovice** SAIKO - servis 386 351 488, **Golčův Jeníkov** KANCEL 569 442 480, **Haviřov** ABCO 596 410 587, **Hodonín** CS21 GROUP - csnet.cz 518 343 111, **Hradec Králové** ATC RESLER 495 271 100, **Cheb** ALVA Computer 354 433 017, **Chomutov** KANCEL 474 652 038, **Chrudim** TACO CHRUDIM 469 622 974, **Jeseník** AutoCont 584 411 248, **Jihlava** ProCa 567 578 833, **Jindřichův Hradec** ELZY (AutoCont) 384 372 216, **Karlovy Vary** INVEKO 353 228 647, **Klatovy** KINETIC KT (AutoCont) 376 356 191, **Krnov** AutoCont 554 617 501, **Kroměříž** Aleš Svoboda - Copia Brno 573 332 844, CS21 Kroměříž 573 332 444, **Mariánské Lázně** LK-Hardware 354 621 650, **Nový Jičín** CS21 Nový Jičín 556 701 766, **Olomouc** OFFICE SERVICE 585 556 220, SAJIM COMP 585 228 777, UNITON 585 416 438, **Ostrava** ABCO 596 273 146, Brain Computer 596 620 071, CS21 Ostrava 596 622 817, F.L.A.M.E. 596 138 413, Fill 596 134 972, LANIKO MORAVA 596 130 305, **Pardubice** T SERVIS 466 610 222, **Pisek** EnVision CS21 382 734 311, **Pízeň** BPZ 377 221 484, JAPKO design 377 450 450, Softtech 377 228 294, **Praha 1** CS21 Group 222 211 647, **Praha 4** ELVIRA 261 090 241, ProCa 234 646 400, **Praha 5** Actebis Computer 233 091 683, **Praha 6** Centuria 220 563 101, **Praha 10** SANYJO 272 743 564, **Prostějov** LANIKO MORAVA 582 302 036, **Přerov** JKV Trading 581 219 338, **Příbram** PAUL copiers service 318 627 478, Timco 318 627 741, **Rakovník** CRC TECHNIK 313 512 382, **Slušovice** SWS s.s. 577 640 111, **Sokolov** ALVA Computer 352 370 720, **Strakonice** LBE 383 322 221, **Šumperk** HAKO a Enter 583 211 658, **Tábor** IIS Tábor - Servis 381 256 729, **NWT** Computer 381 255 888, **Ústí nad Labem** KANCEL 475 209 508, **Veselí nad Lužnicí** VTR 381 582 365, **Vsetín** P.M. CAROLINE 571 448 800, **Zlín** CS21 Zlín 577 007 777, **Zlín-Malenovice** TENO Plus 577 691 201, **Žďár nad Sázavou** LANIKO MORAVA 566 631 669

At your side.

brother®

dočkaly se však vylepšených filtrů a samostatných nastavení oblastí, které mají prohledávat. Zcela novou skupinou jsou pak tzv. Tunery.

TUNERY

Tyto nástroje mají sloužit k samotnému zvyšování výkonu aplikací, potažmo celého systému. Jistě, odstraněním přebytečných souborů a zápisů v registrech systému pomůžete, ale nastavení optimálních hodnot za vás už nikdo neudělá. Nikdo kromě tunerů, tvrdí výrobce.

K dispozici jsou dva nástroje – Internet Tuner a StartUp Tuner. Ten druhý je určen

Každý z modulů WinOptimizeru má samostatná nastavení.

k jednoduché správě programů, které nabíhají současně se systémem. Těch je vždy mnohem více než zobrazených v nabídce. Po spuštění a ty obzvlášť nepohodlné se jen těžko odstraňují. Pomocí tohoto nástroje se vám podaří i ty tvrdší přímět k ústupu.

Internet Tuner má pak patronát nad připojením vašeho počítače. Funkce – jak se zdá – dopodrobna propracovaná, bohužel pro většinu našich uživatelů, kteří ze svých modemů víc nevytáhnou, poněkud přebytečná. Je tak alespoň prostředím, které nabízí souhrnné informace o všem v systému, co je s připojením k internetu spojeno.

NASTAVENÍ

Jednotlivé moduly mají samostatná nastavení, která umožňují samostatné kontrolní profily. Velmi příjemný je pak fakt, že optimalizaci lze provádět dvěma způsoby: první vede přes všechny karty s parametry, druhý pak přes spuštění s automatickým nastavením. Program tak vychází vstříc oběma skupinám uživatelů.

Další možnosti programu jsou zaměřeny především na zpříjemnění práce s progra-

ASHAMPOO WINOPTIMIZER SUITE

Nástroj pro optimalizaci operačního systému.

VÝROBCE Ashampoo GmbH & Co.KG, Oldenburg, Německo

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY počítač se systémem Windows 9x/Me/NT4/2000/XP

CENA 39,99 USD

mem. Máte například možnost změnit si barvy celého uživatelského prostředí. Nová je rozsáhlá podpora jazyků – díky speciálnímu oknu si navíc přímo v programu můžete přepsat všechny systémové texty programu do libovolné podoby a libovolného jazyka. Ashampoo se tak snaží udělat krok vstříc uživatelům a podle všeho se to daří.

ZÁVĚR

Těžko říct, jak bude vypadat další verze tohoto programu. Zatím je však Ashampoo WinOptimizer Suite slušnou aplikací, s níž si můžete být jistí, že nemáte na disku zbytečná data a že už nebudete muset vždy po určité době přeinstalovávat počítač.

■ ■ ■ Vlastimil Bret, vlastimil.bret@vogel.cz

PLACENÁ INZERCE

PŘIJEĎTE ZA NÁMI NA INVEX 6. – 10. ŘÍJNA 2003

Připravili jsme pro vás:
**VELKÉ ŠLEVY
SOUTĚŽE O CENY**

NOVINKY:

Chip speciál Video a počítač
Svět DVD s filmem na DVD disku
PPK speciál Začínáme s počítačem
Časopisy Chip, Level, PPK, OPS2
a jejich předplatné
Další novinky

Najdete nás v těchto pavilonech a stáncích:

B/54, Z/17, V/11, F/18; dále na volných plochách před pavilony B a Z.

Antivirová konference:

Administrativní budova; sál č. 103; dne 8. října 2003 od 9.30 do 13.00 hodin.

VSTUP ZDARMA

Pro každého předplatitele pivo nebo nealko zdarma

inzerce

Mac OS X 10.3

Nejnovější šelma od Applu

Na letošní konferenci WWDC v San Francisku ohlásila firma Apple novou verzi operačního systému Mac OS X: jde o verzi 10.3 s kódovým jménem Panther – po Pumě a Jaguáru tedy další velká kočka.

V tomto článku se zběžně seznámíme s tím, co Panther oproti svým předchůdcům dokáže nového. Hned na začátku se ovšem sluší říci, že se samozřejmě soustředíme jen na oficiální novinky, jejichž uvedení v tisku firma Apple odsouhlasila – Panther nabízí předlouhou řadu dalších nových služeb, o kterých se však prozatím psát nesmí. Znají je tak jen ti, kdo se konference WWDC zúčastnili – ti totiž dostali od firmy Apple CD s beta verzí nového systému.

NA PRVNÍ POHLED...

... uvidíme samozřejmě grafiku. Vzhled Pantheru je oproti současnému systému mírně přepracován, takže obrazovka je o něco málo přehlednější. Rozdílů však nejsou zásadní: je zde méně vodorovných proužků a hlavně – titulky oken už nejsou průhledné. Ačkoli to stále není tak přehledné, jako býval NeXTStep, oproti Jaguáru jde rozhodně o vylepšení.

Podstatné změny ve vzhledu se dočkal Finder, základní správce složek a souborů v Mac OS X. Jeho okna mají nyní vzhled „leštěného kovu“ a po levé straně přibyl nový sloupec ikon často užívaných objektů. Sem se přestěhovaly některé ikony z lišty nástrojů (ta je ovšem stále k dispozici a můžeme ji využívat stejně jako v Jaguáru). Nový vzhled Finderu dobře vidíme

na obr. 1. Z hlediska funkce je nový Finder rozhodně lepší a pohodlnější, ale „leštěný kov“ se k němu nehodí. Můžeme jen doufat, že se brzy po uvolnění Pantheru objeví systémový „hack“, který oknům Finderu vrátí standardní vzhled.

EXPOSÉ PRO PŘEHLEDNOST

Zmatek mnoha vzájemně se překrývajících oken na prvním obrázku je úmyslný – umožňuje totiž dobře ilustrovat jednu ze zásadních novinek v grafickém uživatelském rozhraní, službu Exposé. Ta po stisknutí jediné klávesy (či odpovídající akci myši) všechna okna včetně jejich obsahu zmenší a rozmístí po obrazovce tak, abychom na každé z nich dobře viděli (obr. 2). Kterékoli z oken v režimu Exposé můžeme okamžitě kliknutím aktivovat a „vytáhnout“ do popředí (přitom se samozřejmě všechna okna opět zvětší a přemístí na původní místa). Exposé toho umí ještě víc: můžeme si například vyžádat zobrazení všech oken jediné aplikace nebo okamžitě skrytí všech oken, chceme-li mít rychlý přístup k objektům na ploše.

Panther je obecně velice rychlý, rychlejší než Jaguár, a Exposé to jen potvrzuje. Když jsem o této službě prvně četl, předpokládal jsem, že bude rozumně použitelná tak na G5 s několika gigabajty paměti. Opak je

pravda – sám jsem vývojářskou beta verzí Pantheru zkoušel na starém nevykonném počítači iBook G3/500 s minimem paměti (128 MB) a všechny služby včetně Exposé fungovaly skvěle.

JEŠTĚ K FINDERU

Nový Finder nabízí kromě nového vzhledu i řadu nových (či staronových) služeb. Znovu se zde objevily například tzv. visačky (barevné označení souborů a složek), jež podporoval naposledy Mac OS 9 a jež jeho uživateli v Mac OS X ztatečně chyběly. Bohatší je i podpora prohledávání disků. Pro ty, kdo pracují se sdílenými daty v počítačové síti, bude velmi příjemný přímý odkaz Networks, který nabídne rychle a pohodlně přístup ke všem serverům, aniž by bylo třeba explicitně volat příkaz pro jejich vyhledání a připojení.

Panther nabízí i rozšířené služby pro bezpečnost. Sám Finder dokáže na vyžádání mazat soubory obsahující citlivá data tak, aby nebylo možné žádným způsobem obnovit (obsah souboru se nejprve několikrát násobně přepíše náhodnými daty). Kromě toho je možné chránit celou domovskou složku heslem tak, že Mac OS X všechny soubory na disku automaticky s použitím hesla šifruje (pomocí velmi bezpečného algoritmu AES se 128bitovým klíčem). Díky tomu pak nikdo bez znalosti hesla nemůže k údajům získat přístup, ani kdyby vymontoval pevný disk z počítače a četl jej prostřednictvím speciálního zařízení.

Nové služby jsou samozřejmě k dispozici všem aplikacím. Například nový vzhled okna Finderu se sloupcem ikon často používaných objektů a s volbou různých možností zobrazení a třídění objektů v pravé části okna je nyní k dispozici v kterékoli aplikaci jako standardní panel pro výběr souboru (obr. 3).

DALŠÍ NOVINKY

Panelem pro výběr souborů ovšem nové služby ani zdaleka nekončí. Všechny aplikace, jež využívají standardní panel písem, mají jeho prostřednictvím k dispozici přístup k nové aplikaci FontBook – správci písem s bohatými možnostmi řízení, aktivace a deaktivace písem a jejich skupin. FontBook ▶

Obr. 1. Nejvíce se změnil vzhled Finderu.

Obr. 2. Exposé nabízí skvělou orientaci mezi okny.

► se také stará o instalaci písem, nabízí vyhledávání a další služby.

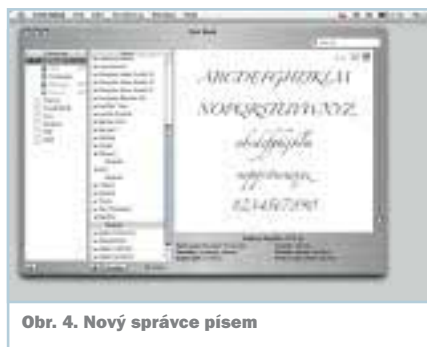
Jestliže se bývalí uživatelé Mac OS 9 znovu shledávají se svými visačkami, bývalí uživatelé NeXTStepu naleznou v Pantheru mnohem důležitější „znovuobjevené“ služby: přede-

Obr. 3. Nové služby jsou k dispozici pro všechny aplikace.

vším, Mac OS X 10.3 opět plně podporuje faxování. Připomeňme, že všechny Macy jsou standardně vybaveny modemem, který „umí“ faxovat; jakýkoli Mac s novou verzí operačního systému tedy ihned bez dalšího hardwaru či softwaru můžeme používat jako faxový přístroj s velmi bohatými službami.

Za zmínku může stát i to, že nová aplikace Preview – jež slouží (mimo jiné) ke čtení přijatých faxů – dokáže černobílé faxy automaticky převádět podle zvoleného zvětšení či

Obr. 4. Nový správce písem

zmenšení na antialiasované zobrazení ve 256 stupních šedi. Díky tomu jsou faxy na obrazovce velmi snadno čitelné. Aplikace Preview nabízí i řadu dalších nových služeb: dokáže nyní zobrazit i data ve standardním formátu PostScript a – stejně jako u formátu PDF – umí je prohledávat a převádět na text. Díky výkonu technologie Quartz, jež je na PDF založena, je také v současnosti „panteří“ Preview nejrychlejším prohlížečem PDF vůbec. Na duálním systému G4/1.42 (a připomeňme, že G4/1.42 už není ani zdaleka nejvýkonnějším procesorem v počítačích Apple!) bylo zobrazování testovacího dokumentu ve formátu PDF třikrát, a jeho prohledávání dokonce čtyřikrát rychlejší než na počítači Dell s procesorem P4/3 GHz a Windows XP.

I další aplikace nabízejí řadu novinek. Standardní součástí Pantheru je iChat AV – nová verze diskusního („chatovacího“) systému, jež k mimořádné uživatelské přítulnosti svého předchůdce navíc nabízí internetovou telefonii a podporu videokonferencí. K tomu stačí libovolná digitální videokamera nebo si můžeme koupit přímo elegantní kamerku iSight od firmy Apple (nový iChat AV můžeme nainstalovat i do současné verze Mac OS X). Standardní textový editor TextEdit obsahuje kromě několika drobných vylepšení i jednu podstatnou novinku: dokáže číst i zapisovat dokumenty ve formátu MS Word. Novými službami jsou nabyty i další aplikace: třeba Mail obsahuje ještě vylepšený filtr spamu a je oproti starší verzi podstatně rychlejší.

VÍCE UŽIVATELŮ – NAJEDNOU

Ačkoli Mac OS X byl od samého začátku víceuživatelský systém, na rozdíl od svého předchůdce bohužel neumožňoval současnou práci více různých uživatelů v aplikacích s grafickým uživatelským rozhraním (s výjimkou speciálního případu, kdy šlo pouze o dva

uživatelé a jeden z nich byl supervisor). Panther tento problém konečně odstranil: nyní může být k jednomu počítači zároveň přihlášeno libovolné množství uživatelů a jejich aplikace – bez omezení grafického uživatelského rozhraní – mohou běžet „najednou“. Samozřejmě že klávesnice a obrazovka jsou v jeden okamžik vyhrazeny jedinému uživateli; přepnutí je však otázkou pouhého výběru uživatele z nabídky (a samozřejmě vložení jeho platného hesla – i přepínání mezi uživateli je stejně bezpečné jako celý Mac OS X, systém, který si díky své spolehlivosti a bezpečnosti pro svůj webový server vybrala armáda USA – www.army.mil).

Nebyla by to ovšem firma Apple a nebyl by to Mac OS X, kdyby i tato služba nebyla doplněna mimořádným grafickým uživatelským rozhraním. Místo toho, aby se obsah obrazovky prostě „přepnul“ z oken a nabídek jednoho uživatele na okna a nabídky druhého, animuje Panther tento přechod s využitím třírozměrného přechodového efektu typu „rotující krychle“.

JE NA CO SE TĚŠIT!

Jak už jsme se zmínili v úvodu, už současně dostupná beta verze Pantheru obsahuje i dlouhou řadu dalších novinek a vylepšení, o nichž zatím firma Apple nedovolila veřejně informovat (zřejmě proto, že se jejich počet a detailní funkce ještě budou měnit). Můžeme si však dovolit napsat to, že ačkoli jde o ranou beta verzi, řada lidí ji úspěšně a bez problémů používá pro běžnou práci (i když firma Apple takové použití samozřejmě nedoporučuje). Máme se tedy rozhodně na co těšit: jakmile bude Panther oficiálně k dispozici, rozhodně se vyplatí upgrade.

■ ■ ■ Ondřej Čada, ocs@ocs.cz

PLACENÁ INZERCE

LCD 17" LG

značkový 17" LCD monitor se špičkovým designem

LG L1710S
obrazovka 17" 1280x1024
svítivost 350cd/m2
kontrast 450:1
viditelnost obr. V160° H140°
doba odezvy 16ms
váha 6,6kg

11.437,-

bez DPH, s DPH 13.953,- nebo na splátky 11x1.395,-
koncová cena 15.990,- (sleva 2.037,-)

Odborný lokální servis

MIRONET na svém e-shopu nabízí skvělé ceny a navíc zajišťuje odborný lokální servis (záruční, pozáruční, upgrade PC při objednání komponent) na více jak 30-ti prodejnách po celé ČR.

<http://www.mironet.cz>
info@mironet.cz
tel. 234 700 800

MIRONET
COMPUTERS

OpenGL 1.5

Programovaná grafika

Moorův zákon, který říká, že rychlost hardwaru se zdvojnásobuje každých 18 měsíců, už dávno přestal platit ve vývoji grafických karet, kde je zrychlení podstatně vyšší. Dobrá zpráva pro uživatele, špatná pro vývojáře.

STATUS QUO

Zmatek je nejbližší slušné slovo, které se dá pro stávající situaci na trhu s grafickými kartami použít. Vzájemně si konkurující firmy se snaží ovládnout trh pomocí dvou základních strategií – zrychlováním základních funkcí a vývojem a vymyšlením funkcí nových.

na grafické kartě. Tato situace vážně připomíná staré špatné časy, kdy si člověk nainstaloval například 3D Studio či nějakou hru a musel nejprve určit, jakou kartu má k dispozici – jinak vše běželo v rozlišení 320 x 200 pixelů v šestnácti barvách. Zakoupení nové a lepší karty pak nevedlo

OpenGL 1.5 slibuje jednotnou podporu nejnovějších vlastností grafických karet

První směr je jednoznačný: čím více osvětlených a texturovaných trojúhelníků za sekundu, tím lépe. Rychleji se zobrazí více detailů, vědecké vizualizace se zobrazí rychleji a lépe, příšerky ve hrách budou nahánět více strachu atd. Druhý směr, vývoj nových funkcí, je přinejmenším hodně polemický, rozhodně však vnáší do všeho zmatek. Technicky je totiž na úrovni hardwaru možné podporovat leccos, jde jen o to, zda o to někdo stojí. Příkladem mohou být N-patches používané v grafických kartách od různých firem. Nová funkce byla propagována patřičnou reklamní kampaní a barevnými obrázky na webu. Později se však od N-patches potichu upustilo. Není to jediný případ.

Zdá se, že i ve vývoji grafických karet platí klasický zákon 2 : 8. To znamená, že 80 % funkcí se použije ve 20 % aplikací a naopak, 20 % funkcí obsahuje 80 % chyb, 20 % funkcí spotřebovává 80 % výkonu atd. Je poměrně obtížné odlišit, které z nových funkcí jsou skutečně nutné, co je potřebné, co je jen reklamní trik a co je zbytečnost.

Bohužel nové nestandardní funkce vedou ke starému známému jevu. Aby určitý program fungoval dobře a rychle, musíte mít příslušnou grafickou kartu. Pokud ji nemáte, program se v horším případě nespustí, v lepším se nesnesitelně courá, neboť dotyčná funkce je simulována na procesoru a není prováděna hardwarově

ke zrychlení, ale ke konstatování programu, že karta není podporována. Jak by také mohla být, když ji vývojáři programu v době jeho vývoje nemohli znát! Nynější situace se této v mnohém podobá.

STANDARDY

Jak se s překotným vývojem nových funkcí vyrovnávají existující standardy pro 3D grafiku?

Direct3D (D3D) jde klasickou cestou rychlých inovací a nových verzí. Prakticky každé tři měsíce se objeví nová verze a je na vás, abyste si ji stáhli a nainstalovali. Vývojářům z toho jde hlava kolem, neboť nové funkce nejsou vždy zpětně kompatibilní, nejsou ani příliš dobře dokumentované, navíc vzhledem k závratnému tempu vývoje obsahuje poměrně dosti chyb. Rozhodně je však D3D vynikající platforma pro hráčky, kteří musejí okamžitě vyzkoušet nejnovějších výdobytky. Nevýhodou je, že standard D3D je provozován pouze pod MS Windows. Výhodou je bezesporu jeho flexibilita.

Starší standard OpenGL, který běží prakticky na všem, se chová konzervativněji. Jen tak snadno se nenechá inovovat a jde cestou rozšíření. Pokud si chcete s nějakou novou funkcí pohrát, musíte použít klasický standard OpenGL a k tomu některá z rozšíření, která jsou schována v souboru glext.h a rozlišují se podle koncovek, například glActiveTextureARB je rozšíření od Architecture Review Board. OpenGL Architecture Review

Nové standardy umožní obecnou dostupnost hardwarové podpory efektů, dříve možných jen při softwarovém renderingu.

► Board (ARB) je nezávislé konsorcium významných firem působících v oboru počítačové grafiky, které bylo ustaveno v roce 1992 a které dohlíží na rozvoj OpenGL.

Zatímco rozšíření jsou k dispozici celkem rychle, každá skutečně nová verze OpenGL je připravována poměrně dlouhou dobu a v podstatě je reflexí toho, co je na trhu stálé a kudy s největší pravděpodobností půjde další vývoj. Rozšíření OpenGL jsou výborně dokumentována a přehledná, bohužel už je jich více než základních funkcí OpenGL, takže by asi nějaká změna byla vhodná. Navíc standard OpenGL téměř vůbec nereagoval na nejnovější trend ve vývoji, jímž je programovatelnost grafického hardwaru.

OPENGL 1.5 A OPENGL SHADING LANGUAGE 1.0

Dne 28. července společnost SGI, která je vlastníkem ochranné známky OpenGL, oznámila novou verzi OpenGL. Tato verze obsahuje některá ne příliš podstatná rozšíření, například konečně podporuje textury, které nemají velikost strany rovné mocnině dvou.

Významnou změnou je však podpora OpenGL Shading Language 1.0.

Shading Language je programovací jazyk, který slouží k programování grafických karet. Toto nové rozšíření by mělo sjednotit to, co existuje, a usměrnit (nikoli však diktovat) nový směr vývoje. V podstatě každá současná grafická karta obsahuje programovatelné obvody. Přístup k nim si jednotlivé firmy určovaly samy na úrovni jazyka ne nepodobného assembleru. Existují pokusy o vyšší programovací jazyky, například Nvidiá má svůj CG, tyto jazyky však podporují právě jen grafické karty příslušné firmy. OpenGL se pokouší vše sjednotit, vytvořit standard a tím i pořádek.

Dobrou zprávou je, že v podstatě všechny důležité firmy jsou součástí konsorcia ARB zodpovědného za vývoj OpenGL, takže lze předpokládat, že nové rozšíření, ač od firmy SGI, je jakýmsi konsensem. Ostatně oficiální tisková zpráva SGI, která specifikaci OpenGL 1.5 uvádí, přináší pozitivní komentáře od firem Nvidiá a 3DLabs. Zatím není znám postoj ostatních firem, důležitá bude především reakce ATI. Co tis-

ková zpráva bohužel neuvádí, je datum, kdy bude implementace k dispozici.

ZÁVĚR

Vývojáři, kteří dávají přednost standardnímu a stabilnějšímu OpenGL, již dlouhou dobu kritizovali ARB za poměrně pasivní postoj k vývoji grafických karet a cesta rozšiřování OpenGL pomocí různých extenzí je rozhodně jen dočasným řešením. Implementace návrhu OpenGL 2.0 je zatím pouze na papíře. Proto by verze OpenGL 1.5 mohla být vynikajícím mezikrokem mezi zcela novou technologií a starou, již více než jedenáct let osvědčenou a dokonale fungující verzí. O tom, že k nějaké změně dojde musí, není mezi odborníky spor. Zda jsou OpenGL 1.5 a především OpenGL Shading Language 1.0 tím pravým lékem, rozhodne čas. ■ ■ ■

Bedřich Beneš, bedrich.benes@itesm.mx

INFOTIPY

www.sgi.com/newsroom/press_releases/2003/july/opengl15.html

www.opengl.org

PLACENÁ INZERCE

Zdrojem cen vyznažena. Firmu ProCA připojila na internet společnost mMax, www.mmax.cz. Pentium®, SpeedStep™ a Intel Inside® jsou ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami Intel Corporation nebo jejích podniků a ostatních státek a ostatních zemích. Více informací o počítačích TESCO a autorizovaných prodejních místech na telefonním čísle 567 578 610 nebo na www.tesco.cz. Vícece a distributor počítačů TESCO: ProCA spol. s r.o., V Lužické 818, 142 00 Praha 4, <http://www.proca.cz>

Počítač TESCO s procesorem Intel® Pentium® 4

STŘED VAŠEHO DIGITÁLNÍHO SVĚTA

TESCO TC9AV Professional
cena 25.550 Kč bez DPH

TESCO TC9AV Professional je nejvýkonnější model počítače z produktové řady určené pro podniky a kanceláře. Standardní konfigurace nabízí komfortní a vysoký výkon.

- procesor Intel® Pentium® 4 2.4 GHz, HT
- paměť 256 MB DDR 400 (dual DDR)
- HDD WD 120 GB SerialATA/100, 7200 ot./min.
- FDD TEAC 3,5" 1,44 MB
- CDD SONY, 52x rychlostní
- VGA ATI RADEON 9200, 64 MB DDR, AGP 8x
- 6ti kanálová integ. zvuk. karta, LAN 10/100 TPO
- skříň Middeltower (ATX)
- klávesnice Chicony a myš Genius
- rozšířená nabídka služeb www.proca.cz/sluzby

Software pro vás již v ceně:

- Microsoft® Windows® XP Professional

záruka 3 roky

Počítače TESCO ...
... nové technologie a nové dimenze

více informací na
www.tesco.cz

Na počítače TESCO jsou instalovány legální Microsoft® Windows®. TESCO doporučuje pro vzdělání Microsoft® Windows® XP Professional. <http://www.microsoft.com/piracy/howtotell>

VMware Workstation 4.0

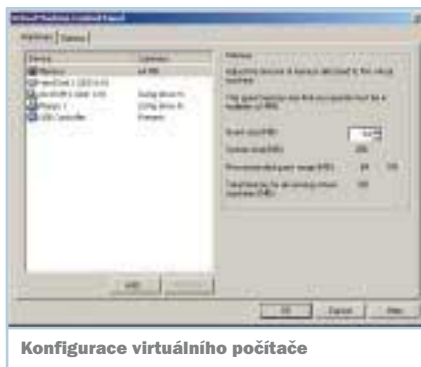
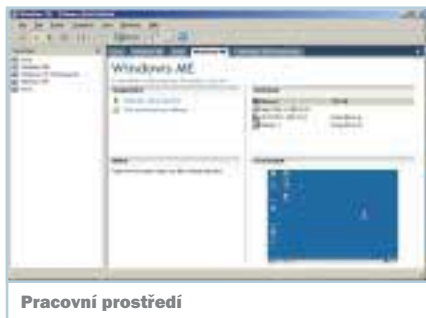
Z jednoho PC několik – virtuálních

Kdo z nás by občas nezatoužil po druhém PC, oproštěném od kvanta aplikací a dat, kterými je ten náš zahlcen. I když klesající ceny výpočetní techniky činí tento sen dostupnějším stále větší skupině uživatelů, ne každý si chce svoji kancelář či byt „zaneřádit“ dalším kusem hardwaru. Naštěstí existuje ještě jiná možnost: využití virtuálního počítače.

VIRTUÁLNÍ POČÍTAČ

Pod označením virtuální PC se skrývá specializovaný software, který na stávajícím operačním systému dokáže věrně simulovat další počítač. V prostředí tohoto programu stačí jen zmáčknout ikonku s obrázkem síťového vypínače, v okně problikne hlášení BIOS a poté také chybové hlášení o nepřítomnosti operačního systému. Jistě, každý počítač bez tohoto základního softwarového vybavení je jen „kusem železa“ (i když v tomto případě pouze virtuálního), takže nám nezbyvá nic jiného než se pustit do instalace Windows či naší oblíbené distribuce Linuxu. Pokud byste čekali odlišnosti od standardní instalace, budete zklamáni: vše běží tak, jak jsme zvyklí, pouze jenom v okně programu (i to lze však maximalizovat). Cíl je tak splněn: v naší zahlcené konfiguraci Windows provozujeme jejich stabilní a rychlou kopii či pro ně tolik nepřátelskou desktopovou distribuci Linuxu a – světe, div se! – odezva virtuálního počítače je velice obstojná.

Program, který toto vše umí, se jmenuje VMware Workstation a jeho autorem je společnost VMware sídlící v Kalifornii. První verze programu se na trhu objevila v roce 1999 a až do současnosti, kdy je k dispozici už jeho čtvrtá verze, stihl výrobce uvést serverové edice umožňující provoz virtuálních počítačů a také portace verze Workstation pro platformy Linux, BSD a Novell Netware. O verzi 3.0 jsme vás zevrubně informovali v Chipu 7/02, proto se v následujícím textu budu soustředit především na novinky čtvrté verze.

CO JE NOVÉHO?

Uvádění nových verzí operačních systémů nutí vývojáře k neustálé aktualizaci produktu – stačí sledovat webové stránky věnované programu a je patrné, že výrobce trh s operačními systémy pozorně sleduje a na uvádění nových verzí adekvátně reaguje. Čtvrtá verze programu VMware proto umožňuje hostovat kompletní rodinu operačních systémů Windows (nově kupř. Windows Server 2003), ale také poslední verze populárních linuxových distribucí (SuSE 8.2, Mandrake 9 či Red Hat 8). Návazně na to došlo k řadě změn v hardwarové konfiguraci virtuálního počítače, proto při importu již vytvořených PC z verze 3.0 počítejte s jistou prodlevou při spuštění – instalovaný operační systém bude detekovat změny v hardwaru.

Uživatelé uvyklého starší verzi hned po spuštění překvapí přepracované pracovní prostředí. Mezi jednotlivými počítači lze přepínat pomocí záložek, ergonomických změn se dočkal i dialog pro konfiguraci virtuálního počítače. V nástrojové liště nově nalezneme funkci Snapshot, jejíž pomocí můžeme uložit aktuální stav počítače (jakýsi bod nula), k němuž se v případě potřeby můžeme kdykoliv vrátit. V této záložce pak zůstává vedle konfigurace uložen i kompletní stav paměti a všech virtuálních pevných disků.

Pokud vás stejně jako mne uchvátí možnost výměny dat ze schránky mezi virtuálním a hostujícím operačním systémem, jistě uvítáte další

z novinek: funkci umožňující výměnu souborů mezi systémy pouhým tažením myši. Praktické využití této funkce bohužel degraduje rychlost samotného přesunu, která je dost malá. Z dalších novinek bych vyzdvihl podporu zvukových karet, aktualizaci nástroje VMware Tools pro optimalizaci grafických operací a v neposlední řadě možnost provozu v tzv. debug modu. Ten uvítají především příznivci ladění aplikací, neboť až dosud nebylo možné provoz vytvořených virtuálních počítačů krokodýl.

ZKUŠENOSTI Z PROVOZU

VMware jsem podrobil testům na několika hardwarových konfiguracích s instalovanými Windows 2000 a Windows XP SP1. V případě Windows 2000 jsem se nesetkal s žádnými problémy: program korektně importoval starší konfigurační soubory, také instalace nových linuxových distribucí proběhla bez sebemenšího zádrhelů. Poněkud horší situace byla u Windows XP, kde se mi na mé testovací konfiguraci nepodařilo na virtuální PC nainstalovat ani jednu z distribucí (SuSE 8.1 a Mandrake 9), v případě Windows Me se však problémy nevyskytly. Podle lokálního zastoupení výrobce, firmy Trask solutions, však pomůže nový „build“ programu. U obou systémů byla odezva programu a v něm provozovaných aplikací dostačující, ale i zde – podobně jako u všech programů provozovaných pod systémem Windows – platí, že paměti není nikdy dost, pro smysluplnou práci je 256 MB opravdu minimum.

VMWARE WORKSTATION 4.0

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY 500MHz PC kompatibilní s x86, 128 MB RAM, 100 MB na HD, Windows 2003 Server, Windows XP/2000/NT 4.0 6a

POSKYTL Trask solutions, Praha (www.trask.cz)

CENA krabicová verze 9850 Kč, elektronická verze 8950 Kč

VMware vřele doporučuji každému, kdo je nucen pracovat ve více operačních systémech a nechce se mezi nimi přepínat neustálým restartováním. V otázce upgradu bych už byl benevolentnější – pokud na virtuálních PC neholdáte provozovat nejnovější verze operačních systémů, s klidným svědomím zůstaňte u starší verze. ■ ■ ■ Petr Vostrý

inzerce

ADDWEB WEBSITE PROMOTER 6.15

Dejte o svém webu vědět

VÝROBCE Cyberspace HQ

INFO www.cyberspacehq.com

VELIKOST SOUBORU cca 6 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 69,99 až 299,99 USD

Registrace WWW stránek v internetových vyhledávacích je snad neotranější součástí tvorby webu. Na internetu existují služby, které za poplatek tuto činnost včetně aktualizací zajistí. Máte-li však jako webmaster na starosti správu více firemních či osobních stránek, spíše se vám asi vyplatí pořídit si program, jako je například AddWeb Website Promoter. Tato aplikace nejenže zajistí registraci na mnoha tisících serverech po celém světě, navíc ještě nabízí mnoho užitečných funkcí.

K registraci je třeba nejprve vytvořit profil vašich stránek, což vám usnadní průvodce, ve kterém vyplníte všechny požadované údaje, jako je URL, popis stránek, klíčová slova, obsahové kategorie, osobní údaje, a vyberete si servery pro registraci (žádný z českých zde bohužel nenajdete).

Další průvodci slouží například k analýze a optimalizaci vašich stránek a samozřejmě k samotné registraci.

Kromě tvorby profilů a registrace nabízí AddWeb Website Promoter mnoho dalších funkcí, jako třeba editor WWW stránek (připraveno je i několik šablon), internetový vyhledávač nebo třeba upload stránek pomocí FTP klienta.

Možností a nastavení programu je skutečně mnoho, aplikace je určena zejména pokročilým uživatelům a správcům webových stránek. Návoděda a průvodci jsou velmi obsáhlí, stejně jako celá aplikace však komunikují pouze anglicky. AddWeb Website Promoter je nabízen ve třech verzích – Deluxe, Platinum a Pro, rozdíly mezi nimi jsou popsány v návodědě. Demoverze má některá funkční omezení, používat ji můžete 30 dní. ■ ■ ■ Radek Kubeš

BABAROSA GIF ANIMATOR 3.6

GIF animace

VÝROBCE Liatro Inc.

INFO www.liatro.com

VELIKOST SOUBORU cca 2 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 29 USD

Hlavní výhodou obrazového formátu GIF je jistě možnost animace. K vytvoření animovaného GIF však potřebujete speciální program, jako je třeba Babarosa GIF Animator. Tvorba animovaného GIF obrázku pomocí Babarosa GIF Animatoru není vůbec nic složitějšího, stačí si jen vybrat velikost obrazu v pixelech, počet barev (maximálně 255) a opakování animace. Do animací můžete vkládat obrázky ve standardních formátech JPG, BMP, GIF, TIFF atd. Program samozřejmě umožňuje základní úpravy obrázků, tedy změnu velikosti, otáčení, ořezávání nebo nastavení průhlednosti. Babarosa GIF Animator neopomíjí ani vaši vlastní tvorbu, kromě klasické tužky a vkládání textu jsou připraveny ještě nástroje na kreslení geometrických tvarů. Všechny objekty lze libovolně seskupovat, prolínat a nastavovat jejich pořadí.

Hlavní nastavení animace spočívá v určení pořadí a načasování jednotlivých snímků, samozřejmě nechybí ani náhled hotové animace v prohlížeči.

Rozpracované animace se ukládají ve vlastním formátu aplikace, hotové pak pochopitelně ve formátu GIF, volitelně s průhledným pozadím. Specialitou je možnost ukládání animací ve formátu Flash (SWF) nebo jako filmový klip ve formátu AVI. Ovládání Babarosa GIF Animatoru má svá specifika, ale jistě si na něj rychle zvyknete. Návoděda je poněkud netradičně řešena pomocí PDF dokumentu, je obsáhlá a názorná, bohužel však – stejně jako celá aplikace – pouze v angličtině.

Zkušební verze není nijak funkčně ani časově omezena, jen se do animací vkládá vodoznak. ■ ■ ■ Radek Kubeš

CLOCKWISE 3.26C

Chytré hodiny

VÝROBCE RJ Software

INFO www.rjsoftware.com

VELIKOST SOUBORU cca 0,8 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 24,95 USD

Už delší čas jsme vám nepředstavili žádné šikovné hodiny, a tak vám tentokrát nabízíme aplikaci ClockWise. Jak už je u podobných programů zvykem, funkci hodin a kalendáře s fázemi měsíce doplňují klasické stopky, budík, ale i nástroje pro práci s aplikacemi a internetem.

ClockWise disponuje bohužel pouze anglickým uživatelským rozhraním, názvy dní a měsíců jsou však v češtině, v kalendáři nechybí ani označení českých svátků. Zajímají-li vás svátky slavené v dalších zemích, máte jich na výběr asi šest desítek.

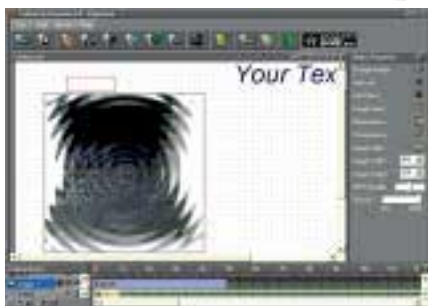
Ovládání aplikace je velmi snadné, nechybí ani bohatá nápověda. Po instalaci a spuštění se ikona programu usídí na hlavním panelu, odkud se vyvolává jedním kliknutím myši.

Funkcí programu je opravdu dlouhá řada, jmenujme například několik druhů alarmů, možnost spouštění nebo vypínání vybrané aplikace ve zvoleném čase, restart či vypnutí Windows, automatickou synchronizaci hodin pomocí internetu, připojení a odpojení od internetu, zobrazení více světových časů najednou atd.

Každý záznam kalendáře lze podrobně nastavit, tedy včetně opakování (každý den, týden...), výjimek z opakování a upozornění 60 sekund před provedením akce s možností zrušení. Nejbližší nastavená akce se vždy zobrazuje přímo v hlavním okně aplikace. Jako upozornění slouží různé zvuky, popřípadě okno s vlastním textem.

Funkcí, která je u tohoto druhu aplikací méně obvyklá, je spořič obrazovky, jenž zobrazuje datum a čas. ClockWise je užitečná aplikace, která stojí alespoň za zkušku; bez registrace ji můžete používat 30 dní bez funkčních omezení. ■ ■ ■ Radek Kubeš

COFFEECUP FIRESTRATER 6.5

Flash snadno a rychle

VÝROBCE CoffeeCup Software, Inc.

INFO www.coffeecup.com

VELIKOST SOUBORU cca 3,9 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 49 USD

Na tvorbu stránek, bannerů nebo animací ve Flashi nemusíte nutně kupovat složitý program Macromedia Flash MX a učit se s ním pracovat. Začátečníci i pokročilí si v klidu vystačí s aplikací CoffeeCup Firestrater.

Při tvorbě animací se jistě neobejdete bez možnosti vkládání obrázků, přičemž CoffeeCup Firestrater spolupracuje s velmi dlouhou řadou i méně obvyklých formátů. Použit můžete i hudbu na pozadí (MP3 či WAV) nebo některý z připravených zvukových efektů. Pro vytváření WWW stránek samozřejmě nechybí vkládání a úpravy textu a odkazů.

U každého objektu je možné nastavit jeho průhlednost, animaci (pohyb, změna velikosti, exploze a další) a jeho posun na časové ose. U obrázků je pak dále možná korekce jasu, kontrastu a barevných kanálů a nechybí ani velké množství filtrů. Výslednou animaci si můžete otestovat v prohlížeči, uložit ve formátu SWF a pomocí vestavěného FTP klienta uploadovat na svůj server. HTML kód nelze přímo v programu editovat, můžete jej pouze zkopírovat do schránky.

Druhou funkcí programu je tvorba bannerů. Jednoduchý průvodce vás provede výběrem velikosti banneru, pozadí, obrázků a editací textu. Nastavení efektů je rovněž velmi snadné, výsledek můžete rovnou zkontrolovat v náhledu, HTML kód zkopírovat a vložit do své stránky. Někomu se může hodit i možnost konverze animovaných GIF do SWF. CoffeeCup Firestrater je šikovná aplikace, pomocí níž i méně zkušený uživatel snadno a rychle vytvoří WWW stránky plné animací a bannerů. Demoverze nemá žádná omezení, bez registrace bude do vašich projektů vkládáno reklamní oznámení.

■ ■ ■ Radek Kubeš

EASY EDITOR 2.5

HTML editor zdarma

VÝROBCE Josef Linha

INFO www.webpark.cz/eet

VELIKOST SOUBORU cca 1,3 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA freeware

Tvorba WWW stránek se pomocí WYSIWYG editorů stává velmi jednoduchou záležitostí, kterou zvládnou i naprostí začátečníci. Chybou WYSIWYG editorů pak je většinou pouze anglické uživatelské rozhraní a nutnost za aplikaci zaplatit mnohdy nemalou částku.

Oba uvedené nedostatky s přehledem odstraní program Easy Editor od českého autora. Aplikace nabízí přehledné uživatelské rozhraní, snadné ovládání, bohatou funkcionalitu, a to vše zcela zdarma.

Tvorba stránek probíhá v hlavním okně aplikace, ve kterém si volíte mezi zobrazením a přímou editací zdrojového kódu, vizuálním editorem a náhledem výsledků.

Co se týče vizuálního editoru, ten nabízí pouze základní funkce pro tvorbu stránek, tedy formátování textu, vkládání odkazů, obrázků či tabulek. Vizuální editor je tedy určen zejména začátečníkům, kteří jsou zvyklí na práci v prostředí MS Word.

Podstatně širší možnosti jsou připraveny v režimu přímé editace kódu. Nástroje jsou rozděleny do osmi kategorií, jako například Písmo, Obrázky, Tabulky, Skripty atd., nechybí ani definice CSS stylů. Po kliknutí na vybraný nástroj se otevře ovládací panel, ve kterém si jednoduše navolíte vlastnosti daného prvku stránky, který je následně vložen do HTML kódu. Velmi snadno si tak můžete vytvořit například klikací mapy, interaktivní menu, rámce a podobně. Vytvořené stránky si můžete prohlédnout a odzkoušet v náhledovém okně.

Pokud bych měl Easy Editoru něco vytknout, byl by to chybějící PTF klient, pomocí kterého by bylo možné přesunout vytvořené soubory na WWW server. ■ ■ ■ Radek Kubeš

PLACENÁ INZERCE

Již žádné kompromisy!

EOS 300D DIGITAL

EOS 300D je bezesporu fotoaparát, který svým vstupem na trh zahajuje novou éru. Éru cenově dostupných a přitom vysoce kvalitních digitálních zrcadlovek. Takový produkt v současné nabídce světových výrobců doposud chyběl a společnost Canon je první, kdo tuto mezeru EOSem 300D zaplňuje. Svým názvem sice evokuje dojem, že se jedná o digitální verzi populární analogové zrcadlovky EOS 300V, nicméně EOS 300D nabízí mnohem víc a svými vlastnostmi aspiruje spíše na pozici poloprofesionálního přístroje. Příkladem může být krátký čas závěrky - až 1/4000s, nebo velmi příjemná časová hodnota pro X-synchronizaci blesku - 1/200s. Vylepšená ergonomie i vyšší hmotnost jsou zárukou, že nový stříbrný krasavec z vývojových laboratoří Canonu padne do ruky skutečně jako ulitý.

EOS 300D je kompatibilní s kompletní řadou příslušenství systému EOS, zahrnující více než 60 modelů EF objektivů, nejruznější typy blesků, telekonvertoř, dálkové ovladače apod.

Zájemce se může rozhodnout pro jednu ze dvou verzí. První zahrnuje tělo, nabíječku, Li-ion akumulátor, USB a AV kabel a potřebný software. Druhá verze, tzv. KIT je rozšířena o zcela nový objektiv EF-S 18-55mm f/3,5-5,6 (ekv. k 35mm filmu 28-90mm) konstruovaný speciálně pro EOS 300D. Tento objektiv je kompatibilní zatím pouze s EOS 300D a není samostatně prodejný.

Doporučená maloobchodní cena včetně DPH:

39.990 Kč

42.990 Kč (KIT s objektivem)

www.canon.cz

you can
Canon

IMAGER ENHANCER 1.4

Grafický editor zdarma

VÝROBCE Roman Riška

INFO www.escsoftware.host.sk/enhancer

VELIKOST SOUBORU cca 0,5 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA freeware

Imager Enhancer je grafický editor, ve kterém můžete pracovat se všemi běžnými typy obrázků, tedy například s JPG, BMP, GIF, PCX, TIFF a dalšími, nechybí ani spolupráce se skenerem. Hotové obrázky lze ukládat v osmi různých formátech, včetně nastavení komprese (JPEG). Velkou výhodou je české uživatelské prostředí, snadné ovládání a také to, že aplikace je zcela zdarma.

Nabídka funkcí pro zpracování obrázků je poměrně bohatá, kromě klasického ořezávání, převracení a otáčení zahrnuje korekci jasu, kontrastu, úrovně barev, korekce barev podle bílého bodu, ostření a hlavně více než dvě desítky různých efektů (filtrů), jako je mozaika, rybí oko, přechody a další, které lze ještě dále upravovat. U každého obrázku můžete libovolně přecházet mezi barevnými modely, upravovat odstín, jas a sytost každé barevné složky.

Pro vlastní kreslení je připraveno standardní pero a nástroje pro kreslení přímek, kružnic a obdélníků, včetně nastavení síly a typu čáry a barvy či textury výplně. Do obrázků je rovněž možné doplňovat texty, u kterých nechybí nastavení fontu, řezu, velikosti či barvy. Pro zjištění hodnot RGB kanálů slouží klasické kapátko. Při úpravách se lze vrátit i o několik kroků zpět. Obsluha programu je snadná, určitě nebude činit problémy ani úplným začátečníkům, připravena je i užitečná nápověda a klávesové zkratky, uživatel si rovněž může přizpůsobit prostředí aplikace.

Imager Enhancer je program určený středně náročným uživatelům, tvůrcům WWW stránek nebo majitelům digitálních fotoaparátů. ■ ■ ■ Radek Kubeš

ALL WEB MENUS PRO 3.1

JavaScript menu

VÝROBCE Likno Software

INFO www.likno.com

VELIKOST SOUBORU cca 5,6 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 59,95 USD

V této rubrice jsme vám již představili mnoho užitečných programů, které vám mohou pomoci s tvorbou vašich WWW stránek. Další z dlouhé řady těchto aplikací – All Web Menus PRO – vám, jak již název napovídá, usnadní tvorbu navigace na vašem webu.

Při tvorbě javascriptových menu v All Web Menus PRO není třeba napsat ani řádek zdrojového kódu. Veškeré dění se odehrává ve dvou oknech aplikace, přičemž to levé slouží pro přehled struktury menu, to pravé pak k nastavení vlastností jednotlivých oken a položek. Menu může mít libovolné množství úrovní a položek, u kterých lze, jak je v JavaScriptu zvykem, nadefinovat jejich vzhled a chování ve třech různých situacích, tedy v normálním stavu, při ukázání myši a při kliknutí myši. Jestliže se vám nedostává fantazie nebo času, je pro vás připraveno několik desítek předloh, do kterých stačí doplnit pouze vlastní nadpisy a odkazy. Tvořivější z vás mohou mimo jiné nastavovat barvy pozadí, textu a okrajů, zarovnání textu, velikost oken, bublinovou nápovědu, vzhled kurzoru a mnoho dalších vlastností. Rozpracovaná menu se ukládají ve vlastním formátu AWM; není tedy problém při pozdějším rozšiřování webu přidávat položky. Funkčnost a vzhled hotových menu si můžete odzkoušet v náhledu, překompilovat a vložit do svých stránek.

Práce s All Web Menus PRO je snadná, stačí pouze umět trochu anglicky. S demoverzí programu můžete pracovat libovolně dlouho, žádné menu vám ale nepůjde překompilovat. Tím se dostáváme k jediné závažnější chybě jinak pěkné aplikace, kterou je poněkud přehnaná cena. ■ ■ ■ Radek Kubeš

OBÁLKY 1.01

Tisk obálek

VÝROBCE CIPPO

INFO www.cipo.cz

VELIKOST SOUBORU cca 4,3 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA freeware

Přestože žijeme v době internetu a e-mailů, klasický dopis zasílaný poštou ještě neztratil své opodstatnění. Funkci pro tisk obálek nabízí třeba textové editory MS Word nebo OpenOffice Writer, jednodušší a pohodlnější vytvoření databáze adres a tisk obálek však nabízí aplikace s jednoznačným názvem Obálky.

Vytvoření databáze adres je velmi snadné, k dispozici máte čtyři volné kolonky pro jméno a adresu, po jedné pak pro název města a PSČ. Databázi můžete setřídít podle libovolného sloupce, samozřejmě nechybí ani vyhledávání.

Hlavní funkcí programu je pochopitelně tisk obálek. Zde bychom mohli tvůrce trochu pokárat, že nám nabízí pouhé tři rozměry obálek, konkrétně typy C6, A5 a DL, zároveň je však třeba uznat, že ve většině případů si s těmito rozměry obálek asi vystačíme. Nastavená poloha adresy na obálce by měla vyhovovat, případně si ji můžete přizpůsobit, bohužel chybí náhled, a tak musíte postupovat metodou pokus-omyl. Kromě adresy odesílatele lze na obálku vytisknout i logo ve formátu BMP, JPG, GIF, WMF nebo EMF. Pro hromadnou korespondenci slouží nabídka *Hromadný tisk*, v jejímž okně si pak vyberete požadované adresy. Adresy jsou tištěny nepatkovým fontem Arial, jedině, co lze nastavit, je jejich barva. Nápověda v klasické podobě v programu chybí, ovládání je ale tak jednoduché, že ji jistě postrádat nebudete. Aplikace Obálky je zcela zdarma. Pokud se její tvůrci rozhodnou pro další vývoj, neměli by zapomenout na širší nabídku použitelných obálek a možnost výběru fontu a velikosti písma.

■ ■ ■ Radek Kubeš

PowerDVD 5

Lepší než kdy předtím

VÝROBCE CyberLink

INFO www.gocyberlink.com

VELIKOST SOUBORU cca 9,2 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA 39,95 USD

Přednedávnem vypustila firma CyberLink novou verzi populárního softwarového přehrávače DVD filmů PowerDVD, která obsahuje celou řadu vylepšení. První věcí je slibovaná lepší reprodukce audia i videa. Té má program docílit nasazením nových technologií, jejichž podstatu CyberLink podrobně vysvětluje na svých internetových stránkách. Jedná se například o technologii CLEV, která má za úkol inteligentně upravovat barvy a kontrast. Mimo jiné by tato technologie měla také zlepšit sledování filmů na LCD monitorech. Další novinkou je technologie CLPV, jež by měla umožnit zobrazovat filmy v rozlišení 4 : 3 na širokoúhlých obrazovkách bez větších deformací. O zlepšení zvukové stopy by se měly starat technologie CLMEI (Multi-Channel Environment Impression) či Dolby Virtual Speakers (DVS), které by měly utvářet dojem prostorového zvuku i za použití pouze dvou reproduktorů. Mezi další, poněkud více hmatatelné funkce patří například možnost ukládat jednotlivé snímky filmu (bez nutnosti použití dalšího softwaru typu HyperSnap) nebo DivX dekodér, který vám umožní přehrávat filmy ve formátu DivX, aniž byste měli nainstalovaný příslušný kodek. Jediným parametrem, který by mohl bránit v používání tohoto zdařilého programu, je jeho cena, jež činí téměř 40 USD. K dispozici je i trial verze, která sice vydrží 14 dní, ale přehrajete si s ní jen 30 minut filmu, vícekanalového audia dokonce jen pět minut. PowerDVD se však dodává jako OEM software ke spoustě typů DVD mechanik, k nejrůznějším grafickým kartám či základním deskám, takže při výběru vhodného hardwaru byste k tomuto zdařilému programu mohli přijít podstatně výhodněji. ■ ■ ■ Zdeněk Schée

SYGATE PERSONAL FIREWALL 5.1

Freeware firewall

VÝROBCE Sygate Technologies, Inc.

INFO smb.sygate.com

VELIKOST SOUBORU cca 5,4 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA freeware

Firewall je záležitost, jež by měla patřit k povinné výbavě počítačů, které jsou, ať už trvale, či prostřednictvím telefonní linky, připojeny k internetu. Kvalitní a dobře nakonfigurovaný firewall vás může uchránit mnohých nepříjemností, jako je zejména ztráta nebo odcizení dat z vašeho počítače. Podstatou firewallu je sledování portů pro případ útoku zvenčí, ale také aplikací, které se snaží z nějakého důvodu připojit k internetu. Společnost Sygate Technologies nabízí čtyři druhy firewallů pro zabezpečení podnikových a domácích sítí, z nichž jeden – Sygate Personal Firewall – je pro osobní nekomerční použití zcela zdarma. Po instalaci je nutný restart, firewall se pak automaticky spouští při startu Windows. Nenechte se zaskočit nutností registrace, aplikace je skutečně zdarma, registrace je však povinná. Po uvedení do provozu a připojení k internetu se začnou objevovat hlásky o různých programech snažících se o připojení. Jedná se samozřejmě o internetové prohlížeče, e-mailové klienty nebo download manažery; tímto způsobem však můžete rovněž odhalit případný spyware. Sygate Personal Firewall dobře poslouží i nezkušenému uživateli, kterému jednoduše stačí, když při pokusu o připojení neznámé aplikace nebo průniku zvenčí toto spojení zakáže. Firewall si všechna nastavení pamatuje, nechybí ani podrobné sledování provozu, tedy navštívených stránek, připojených aplikací nebo pokusů o průnik. Sygate Personal Firewall je užitečná aplikace, kterou vzhledem k jejím funkcím, jednoduchosti ovládání a nulové ceně nezbývá než doporučit vašemu zájmu. ■ ■ ■ Radek Kubeš

PLACENÁ INZERCE

Pamatujete si ještě vaši dovolenou?

... oprášíme vaše vzpomínky.

SilverFast 6.0 SE

- SRD** – odstranění prachu a škrábanců z předlohy
- ACR** – obnovení vybledlých barev nebo normalizace nasyčených odstínů
- GANE** – redukce zrna a šumu při skenování filmů ve vyšších rozlišeních
- NegaFix** – výběr výrobce, typu a citlivosti skenovaného materiálu, k dispozici 120 filmů (Agfa, Fuji, Kodak, Konica atd.)

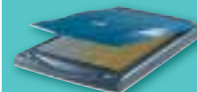
SilverFast 6.0

Dodáván k sérii Astra (4500, 4700, 6700); verze Plus a Pro

Chcete kvalitní skener za přijemnou cenu?

AstraSlim SE:

- ultratenký elegantní domácí skener
- čtyři ovládací tlačítka
- kompletní programová výbava
- překvapivě nízká cena

1. 990,-*

* Uvedené ceny jsou včetně DPH 22 %.

Hledáte skener s rozlišením 1200x2400 dpi za zajímavou cenu?

novinka

2. 890,-*

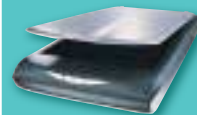
Astra 4500

- rozišení 1200 x 2400 dpi
- 4 tlačítka na těle skeneru
- možnost volby verze Silver (navíc SilverFast SE)
- OCR software FineReader Sprint

Chcete ušetřit čas a přitom neztratit nic na kvalitě?

Astra 6700 Pro:

- vysoké rozlišení 2400 dpi
- vysokorychlostní USB 2.0 Hi-speed (až 480 Mb/s)
- dianástevec pro snímání průsvitných předloh včetně negativů

12. 188,-*

www.umax.cz | infolinka: 800 118 629

UMAX

OBSAH	
Windows XP	155
Microsoft Office XP	156
Komprimované archivy	156
Soubory PDF	158
Messengery a chat	158
Uložená hesla	158

Programy na dešifrování hesel

Prolamovače hesel

Chránit si důvěrná data heslem by v současnosti mělo být nepsaným pravidlem. Smůla ovšem je, když si na heslo později nemůžete vzpomenout. Jedinou nadějí mohou být v takovém případě nástroje pro rekonstrukci hesel (password recovery). Chip vám představí ty nejlepší!

Nepamatuji si heslo! Aby nikdo nemohl nahlédnout do vašeho důvěrného dokumentu ve Wordu, opatřili jste ho heslem – a teď ho nemůžete otevřít. To heslo začínalo na „L“. Ne, nebylo to „Leica“, nebylo to jméno labradora ani poznávací značka auta, nýbrž pořádné, bezpečné heslo, s písmeny, číslicemi a zvláštními znaky. Chránit dokumenty heslem patří mezi standardy bezpečnosti uvědomělého uživatele. Jen tak si může být jist, že k jeho datům nebude mít přístup

žádná třetí osoba. Stupeň bezpečnosti pak závisí na druhu a délce použitého hesla.

V zásadě funguje ochrana dokumentů a jiných dat heslem takto: Při zadání třeba ve Wordu je heslo určitým algoritmem zašifrováno. Na konci tohoto procesu je kontrolní součet, který se uloží v dokumentu. Při opětovném otevření program ze zadaného hesla opět vypočítá kontrolní součet a porovná ho s uloženým. Pokud souhlasí, lze dokument dešifrovat a otevřít.

Pro každé heslo platí, že když jej zapomenete, zavřete cestu sami sobě. Právě firmy často trpí tím, že se nemohou dostat k důležitým datům bývalých zaměstnanců. Vynalézaví programátoři tento problém identifikovali a vyvinuli nástroje, které umí přechytnout přístupové kódy pro nejrůznější aplikace.

Chip otestoval prolamovače hesel pro nej důležitější programy a vybral ty, které pracují spolehlivě a jsou snadno ovladatelné. Programy, které zde představujeme, jsou určeny jen k otevírání vašich vlastních souborů. Budete-li s nimi louskat data jiných uživatelů, dopustíte se trestného činu.

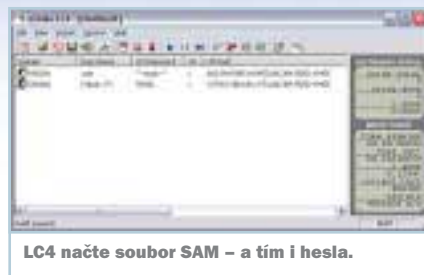
► **Windows XP**

Operačním systémem Windows XP může být na jednom počítači odděleně obslouženo více uživatelů. Jednotlivé uživatelské účty se proto dají chránit hesly. Microsoft sice při šifrování hesel používá bezpečné kryptografické algoritmy, existuje tu však jeden problém: aby byla zajištěna kompatibilita se staršími verzemi Windows, nevyužívá Microsoft schopností existujících šifrovacích metod úplně. Proto má útok hrubou silou, tedy zkoušení všech možných kombinací, poměrně velkou naději, že takto chráněné heslo během několika málo hodin odhalí. Mnoho správců a uživatelů navíc nevyužívá plný počet znaků hesla, nýbrž

se většinou spokojí se čtyřmi až pěti znaky. Windows XP přihlašovací hesla standardně ukládají do souboru SAM (Security Accounts Manager). Tento soubor najdete v adresáři C:\WINDOWS\SYSTEM32\CONFIG. Tak snadno se ovšem k cíli nedostanete, neboť Windows soubor ochraňuje tak, že brání jeho kopírování a čtení. Pro dobré prolamovače hesel to však není žádný problém.

@STAKE LC4

Pro hesla do Windows se optimálně hodí program LC4 od @stake. Jeho rozhodující výhodou oproti konkurentům je to, že tento nástroj umí přečíst soubor SAM, který obsahuje

LC4 načte soubor SAM – a tím i hesla.

všechna důležitá hesla Windows. Jiné nástroje ztroskotají už na vlastní ochraně Windows, která zakazuje, aby soubor byl za běhu systému Windows čten. Důvod: Soubor SAM je během aktivní relace Windows uložen v ope-

PLACENÁ INZERCE

Nechybí Vám něco?

AUTO: BEZPEČNOSTNÍ PÁSKY,
AIRBAGY

DOMOV: ZÁMKY NA DVERÍCH,
POJIŠTĚNÍ

INTERNET: ???

S Contactelem budete v on-line světě bezpečnější. Contactel jako jediný operátor nabízí zdarma zabezpečení proti virům, útokům hackerů a dalším rizikům pro všechny typy připojení.

Bezpečnost na internetu má své logo a název. Když se rozhodujete o způsobu připojení k internetu, požadujte vždy „Bezpečný Internet“.

**Když internet,
tak jedině bezpečný**

rační paměti počítače – a právě tam po něm LC4 sahá. Uživatel může zvolit mezi různými metodami. Vedle útoku hrubou silou je k dispozici slovníková metoda (viz rámeček na str. 158). Kromě toho existuje zvláštní forma této metody, která ke slovníku přidává další písmena a číslice. LC4 tak může rychle najít i hesla jako „Dum99“. Pro hesla Windows je LC4 v současnosti nejlepším nástrojem.

INFORMACE www.atstake.com

DOWNLOAD www.atstake.com/research/lc/download.html

CENA cca 350 eur

VERZE NA CHIP CD 15ti denní trial

MICROSOFT OFFICE XP

Všechny aplikace Office nabízejí možnost ochrany vytvořených dokumentů, tabulek a databází. Pokud jste heslo zapomněli, pomůže vám správný software.

ADVANCED OFFICE XP PASSWORD RECOVERY

Tento nástroj od Elcomsoftu ovládá metody hrubé síly, slovníkového útoku a hrubé síly se zakrytím. Posledně jmenovaná metoda má smysl v případě, kdy si ještě vzpomínáte na část hesla, například počáteční písmeno nebo nějakou číslici. Po startu kliknete v menu „File“ na „Open File“ a vyberete zaheslovaný soubor Office. Potvrdíte stiskem „OK“ a v menu „Recovery“ zvolíte položku „Start“. Nástroj začne hledat metodou hrubé síly, na přání však můžete začít i slovníkovou metodou.

TIP: Hledání vždy začínejte slovníkovou metodou, pokud ještě víte, že jste jako heslo použili skutečně existující pojem. Program

Kdo u Advanced Office XP Password Recovery zadá počáteční hodnotu, dostane se rychleji k cíli.

umí zacházet nejen se soubory Office XP, ale ovládá také všechny starší verze Microsoft Office. Mimo to se s ním dají rozluštit také hesla e-mailových účtů Outlooku.

INFORMACE www.elcomsoft.com

CENA cca 140 eur

DOWNLOAD www.elcomsoft.com/aoxpr.html

VERZE NA CHIP CD 30denní trial

OFFICE PASSWORD RECOVERY

Tento nástroj od AccentSoft Utilities je též vhodný pro Office. Podporuje Word, Excel, Access a Microsoft Money. Úrovně výbavy nástroje Elcomsoftu ovšem nedosahuje. Uživatelské okno je sice omezeno na to důležité, přesto nástroj plní svou funkci. Vedle metody hrubé síly ovládá Office Password Recovery také slovníkovou metodu. Praktické: Instalační CD již obsahuje slovníky v angličtině.

Bohužel chybí odkazy na internetové stránky, které nabízejí seznamy slov v jiných jazycích.

INFORMACE A DOWNLOAD www.denglad.com

CENA cca 50 eur

VERZE NA CHIP CD max. 4 znaky hesla

KOMPRIMOVANÉ ARCHIVY

Zbělí uživatelé často komprimují data do souborů, které chrání heslem. Většinou se k tomu používají WinZip, WinRAR, WinAce nebo poněkud zastaralý formát ARJ. Kdo zapomněl heslo, pomůže si následujícími nástroji.

ADVANCED ARCHIVE PASSWORD RECOVERY
Nástroj Elcomsoftu používá metody ‚hrubá síla‘ a ‚slovník‘. Standardně se program spustí s hrubou silou. Oba postupy prolomily testovaná hesla (čtyři znaky) ve WinZipu 8 během několika minut. Naproti tomu skenování souboru komprimovaného pomocí WinRAR trvalo sedm hodin, což hovoří pro znatelně lepší šifrovací algoritmus ve WinRAR.

Uživatelské rozhraní je uspořádáno jasně, uživatel musí v programu pouze otevřít zaheslovaný soubor a stisknout „Start“. Praktické:

Visual zip password recovery processor se dá přizpůsobit procesoru počítače.

PLACENÁ INZERCE

Od října u všech dobrých prodejců

NOVÝ!

Měsíčník pro fajnšmekry...

Grafika: XFree86 v akci

Hardware: Widi a Linux

Hry: Samostatně hratelný datadisk Enemy Territory

Projektování: QCad

2x CD ROM

Nový Linuxový měsíčník

SPRÁVNÉ HESLO

Kdo chce bezpečná hesla, měl by se řídit následujícími pravidly a radami.

Zásadně nepoužívejte jména nebo data narození a vyhněte se obecně všem smysluplným slovům, jedno v jakém jazyce. Používejte také zvláštní znaky (interpunkční znaménka apod.) a střídajte malá a velká písmena. Neukládejte žádná hesla, ani když váš program tuto možnost nabízí, ale zadávejte je pokaždé znovu.

NÁVOD, JAK SI VYTVOŘIT BEZPEČNĚJŠÍ HESLO

Sestavte si nejprve větu, kterou si lehce zapamatujete. Třeba: „Ahoj! Jak vlastně zní Tvoje bezpečné heslo?“ Nyní vezměte vždy první písmeno z každého slova a interpunkční znaménka. Z nich vytvořte následující kód: A!JvzTbh?

Jelikož toto heslo nestojí v žádném lexikonu, slovníková metoda žalostně selže. Jen metoda hrubé síly by se mohla dobrat výsledku, trvalo by to ovšem extrémně dlouho. Při 9 znaků dlouhém hesle a znakové sadě obsahující 255 znaků existuje 255^9 možností.

Kdo chce, může soubor přetáhnout na program metodou „táhni a pusť“ a hned začít. Na záložce „Dictionary“ je možné přidat další seznamy slov, například z www.elcomsoft.com/prs.html. Podpora formátů je slušná – vedle Zip, RAR a Ace ovládá nástroj také ARJ, tedy všechny důležité formáty.

INFORMACE www.elcomsoft.com

CENA cca 60 eur

VERZE NA CHIP CD 30denní trial

DOWNLOAD www.elcomsoft.com/archpr.html

VISUAL ZIP PASSWORD RECOVERY PROCESSOR

Dalším efektivním nástrojem je Visual zip password recovery processor od firmy ZipCure. Nástroj nabízí stejné metody k prolomení hesel, stojí však o 30 eur méně. Výsledky při čtení hesel jsou srovnatelné s nástrojem Elcomsoftu. Obsluha není tak vydařená jako u konkurenta: mnoho možností nastavení je ukryto příliš hluboko v programu. Tento nástroj tak lze doporučit spíše pokročilým uživatelům s dostatkem zkušeností.

JAK DLOUHO TRVÁ PROLOMENÍ HESLA

Čím delší je heslo a čím více různých znaků se v něm nachází, tím je bezpečnější. Niže uvedené doby potřebné k prolomení hesla platí pro počítače, které umí za sekundu vypočítat okolo 25 000 000 kombinací (Pentium 4/2,5 GHz).

JEN MALÁ PÍSMENA ABECEDY (26 ZNAKŮ)

POČET ZNAKŮ	MOŽNOSTI KOMBINACÍ	TRVÁNÍ
4 ZNAKY	456 976	18 milisekund
8 ZNAKŮ	208 827 064 576	2 hod. 30 min.
12 ZNAKŮ	95 428 956 661 682 200	121 let

CELÁ ASCII TABULKA (128 ZNAKŮ)

POČET ZNAKŮ	MOŽNOSTI KOMBINACÍ	TRVÁNÍ
4 ZNAKY	268 435 456	11 sekund
8 ZNAKŮ	72 057 594 037 927 900	91 let
12 ZNAKŮ	19 342 813 113 834 100 000 000 000	24,5 miliardy let

EPoX www.epox.cz

EP-4PCA3+
socket 478, FSB800, Intel 875P, 4x DDR400, AGP 8x RAID 4ch, 2x S-ATA, USB 2.0, LAN 1G

EP-8RDA3+
socket A, FSB400, nVidia nForce2, 3x DDR400, AGP 8x, ATA133, 2x IEEE 1394, 2x S-ATA, USB 2.0, 2x LAN

EP-8KRA2+
socket A, FSB400, VIA KT600, 3x DDR400, AGP 8x, ATA133 + RAID, Serial ATA, IEEE 1394, USB 2.0, LAN

Bluetooth Dongle
USB 1.1 a 2.0, dosah 10 m, přenos. rychlost 1 Mbps, frekvence 2402-2480GHz

Bluetooth Dongle

ABI www.abi.cz

Distributor: ABI s.r.o., Pujmanové 1221, 140 00 Praha 4, tel.: 241 731 503-5

FIRMY ŽÁDAJÍ KOMPLEXNÍ INTEGROVANÁ ŘEŠENÍ

Telekomunikační služby nejsou jedinou silnou stránkou ČESKÉHO TELECOMU

Podnikání a komunikace patří neodmyslitelně k sobě a bez kvalitního telekomunikačního řešení se dnes žádná větší firma neobejde. Je to důležitý základ, na kterém lze postupně stavět další systémy podporující vaše podnikání, jako jsou například správa dokumentů, management lidských zdrojů, řízení efektivní komunikace se zákazníky či podpora marketingových aktivit.

Vytvářet, realizovat, upravovat a průběžně udržovat potřebné systémy uvnitř firmy je velice nákladné a neefektivní. Právě proto ČESKÝ TELECOM nabízí sadu **komplexních integrovaných řešení**, která vám poskytnou celou řadu výhod, jako jsou úspora nákladů na potřebné technologie, efektivní využití zdrojů, větší transparentnost vnitřních procesů firmy, podstatně vyšší míra pružnosti při dalším růstu společnosti a rovněž snadnější adaptabilita na nové technologie.

Díky partnerství s mnoha významnými dodavateli hardwaru, softwaru i špičkových technologií naše společnost navrhuje a implementuje tato integrovaná řešení přesně podle individuálních potřeb a požadavků zákazníků. Jsme tak schopni nabídnout široké spektrum služeb, které vyřeší nejrůznější potřeby firemní klientely a které jsou prověřeny léty praxe.

V současné době nabízí ČESKÝ TELECOM následující komplexní integrovaná řešení:

- CentralPort
- Dohledové systémy
- Správa dokumentů
- Služby CRM, Call Centra na klíč, Barevné linky
- Tiskové středisko
- Široký sortiment služeb Centrálního výpočetního střediska
- Služby CenTrade
- Služby sítě LAN
- Antivirová ochrana

Podrobnější údaje o nabídce komplexních integrovaných řešení ČESKÉHO TELECOMU najdete na adrese www.telecom.cz.

Navíc program nenabízí drag & drop (táhni a pusť) a umí rozluštit jen archivy Zip.

INFO www.zipcure.com

CENA cca 25 eur

RAR PASSWORD CRACKER

Třetí nástroj na komprimované soubory se zcela specializoval na archivy formátu RAR. Program RAR Password Cracker od Dimitrije Nikitina nabízí jako jediný ze zde představených nástrojů pomocníka, který má začátečníkům usnadnit rozlousknutí hesel. Bohužel tak vždy nečiní, občas dokonce máte hlášeními, která právě začátečníky znejistí. Hlášení samotná jsou sice neškodná, přesto ruší při práci. Standardně jsou integrovány metody hrubé síly a slovníku.

INFORMACE www.rarpasswordcracker.com

CENA cca 30 eur

SOUBORY PDF

Také pro přečtení hesel chráněných PDF souborů existují specializované programy.

ADVANCED PDF PASSWORD RECOVERY

Tento dobře promyšlený nástroj našel testované heslo sestávající ze čtyř znaků asi za 15 minut, ačkoli nebylo uvedeno v žádném seznamu slov. Konfigurační možnosti jsou vydařené: Kdo například ještě ví, že heslo začíná na „T“, nastaví toto jako počáteční hodnotu. Tím se zřetelně zkrátí doba skenování. Výsledek však často přináší rozčarování: Kdo konečně má více než rok času, aby čekal na své zapomenuté heslo? Praktické: Uživatel může program naladit na svůj procesor, čímž jej nástroj využije optimálně.

Alternativa k tomuto nástroji od Elcomsoftu, která by se dala brát vážně, v současnosti neexistuje. Různé hackerské stránky sice také

Advanced Archive Password Recovery pře-svědčí dobrým zacházením a rychlým čtením.

Advanced IM Password Recovery udělá s hesly krátký proces, po pár sekundách jste uvnitř.

nabízejí nástroje na rozlousknutí PDF souborů, od nich však Chip odrazuje: za mnohými číhají viry, dialery, spyware nebo ad-aware.

INFORMACE www.elcomsoft.com

CENA cca 50 eur

MESSENGERY A CHAT

Tomu, kdo používá více programů pro chat, například ICQ, T-Online-Messenger, AOL Instant Messenger nebo MSN Messenger, pomůže v případě, že se jeho heslo ztratí, níže uvedený nástroj.

ADVANCED IM PASSWORD RECOVERY

Tento nástroj od Elcomsoftu i zde přesvědčuje na celé čáře. Dokonce osmimístné heslo do ICQ 2003 bylo při testu po několika sekundách na obrazovce jako čitelný text. Tento výsledek ukazuje, jak je šifrování v ICQ & spol. k ničemu. Kdo se v případě messengerů cítí bezpečně, mýlí se. Doporučujeme: Advanced IM Password Recovery spolehlivě přečte hesla z 31 různých chatovacích programů.

INFORMACE www.elcomsoft.com

CENA cca 30 eur

ULOŽENÁ HESLA

U některých windowsovských aplikací je možné hesla po jejich prvním zadání uložit. Pro připojení na internet například stačí sestavit spojení, aniž byste museli znovu zadávat heslo. Když ho zapomenete, pomůže následující freewareová utilita.

PANTS OFF

Uložená hesla, jako například to pro připojení k internetu, se zobrazují jen ve formě hvězdiček. Touto utilitou jednoduše přejedete hvězdičky lupou a už je heslo vidět.

INFORMACE www.cbuenger.de

CENA freeware

■ ■ ■ Thomas Baur a Fabian von Keudell, autor@chip.cz

JAK PRACUJÍ PROLAMOVAČE HESEL

SLOVNÍKOVÁ METODA: JEDNODUŠE HLEDAT V KNIZE

Mnozí uživatelé používají jako hesla celá slova nebo jména. To je sice jednoduché, ale také málo bezpečné. Na internetu existují k bezpečnému stažení obsáhlé slovníky a seznamy jmen, které utility na zjištění hesla využívají k jeho prolomení. Postup je jednoduchý. Programy se propracovávají celými slovníky, dokud nenarazí na hledané slovo. Přitom nehraje roli, v jakém jazyce bylo heslo zadáno, protože pro všechny běžné jazyky existují odpovídající seznamy. Moderní prolamovače najdou heslo, které je uvedeno v některém slovníku, zpravidla během několika minut.

Pokud tedy hledáte slovníky, můžete se podívat například na www.elcomsoft.com/prs.html, kde naleznete i český, nebo na www.accessdata.com/dictionaries.htm. Tyto seznamy slov obecně existují jako čisté textové soubory, které může uživatel pomocí rutiny načíst do programu a v případě potřeby i editovat.

HRUBÁ SÍLA (BRUTE-FORCE): POKUS A OMYL

Tento postup je nesrovnatelně náročnější na výpočty a běžně na něj dojde tehdy, když uživatel nemá představu o použitém hesle nebo když byl slovníkový útok bezúspěšný. Prolamovače v tomto případě postupují surově, když procházejí všechny myslitelné kombinace. Začínají u jednoho znaku (většinou „a“) a řádně se prokousávají lesem znaků. Tato metoda logicky trvá mnohem déle. Když například postavíte proti devítimístnému heslu (rozšířená sada ASCII s 256 znaky) rychlý počítač (Pentium 4/2,5 GHz), zvládnete za sekundu okolo 25 milionů kombinací a máte přibližně 6 milionů let času, než prolamovač propočítá všechny kombinace. Ze statistického pohledu však už po 3 milionech let najde správné heslo. U druhé varianty, brute-force-mask (hrubá síla se zakrytím), uživatel předem zadá určitou hodnotu. To je ten případ, kdy si vzpomíná jen na jedno písmeno, jeden zvláštní znak nebo jednu číslici z hesla. Zjišťování pak běží o poznání rychleji.

PŘEPŠÁNÍ HESLA: TAK SE DOSTANETE K CÍLI

Tento druh patří k nejméně ušlechtilým metodám vůbec a nefunguje vždy. Přesto se v praxi stále znovu stává, že se hesla v chráněných souborech dají bez problémů přepsat. Tímto způsobem se sice nedostaneme k heslu samotnému, k obsahu požadovaného souboru však ano. Pro tuto metodu existuje na internetu několik programů, které pracují spolehlivě.

inzerce

Steinberg My MP3 4.0

Vše pro MP3

Nechme stranou všechny morality ohledně „empétrejek“. O jejich (zne)užívání se můžete, nemáte-li nic lepšího na práci, donekonečna vybavovat třeba s Metallicou, ale nemyslím si, že byste se někde dostali. Faktem zůstává, že tento formát (při správném zacházení) nabízí slušnou kvalitu poslechu, perfektní možnosti manipulace a spousty dalších výhod.

Předpokládejme tedy dál, že své (legálně nabyté) CD chcete mít najednou v počítači – ať už jako zálohu nebo gigantický jukebox – a oblíbené skladby poslouchat v tramvaji v empétrejovém přehrávači. Pak potřebujete software. Kvalitní a spolehlivý – jako třeba My MP3 od společnosti Steinberg.

S My MP3 jsem se poprvé setkal v podobě My MP3 Playeru, který lze volně stáhnout ze stránek Steinbergu. Tenhle programek mi hned učaroval. Bylo příjemné zjistit, že to, co slyším na výstupu aplikace, ve které míchám muziku, uslyším také z výsledného smíchaného souboru (wavu). On si totiž každý přehrávač hraje, jak ho napadne. V mém osobním žebříčku patří mezi nejhorší Windows Media Player. My MP3 Player jsem naopak ihned zařadil mezi favority (mezi ně patřil i Magix playR Jukebox – je asi nejlepší, když přehrávač vytváří firma, která se zabývá zvukem na profesionální úrovni). My MP3 Player sice nenabízí žádné

uložené soubory *.mp3 nebo cokoliv jiného, co dokáže přehrávat (*.wav, *.aiff, *.ogg, *.wma nebo playlisty). Soubory si do svého poolu (seznamu souborů) zařadí podle několika kritérií, takže se můžete rozhodnout, zda budete vyhledávat podle umělce, alba, žánru či playlistů, což samozřejmě předpokládá, že máte správně vyplněné tagy.

Z poolu pak jednoduše myší přetáhnete kýženou skladbu, celé album nebo třeba kompletní diskografii jednoho umělce do playlistu, spustíte „play“ a o nic víc se nestaráte.

V okně playlistu pak můžete dělat vše, co byste od něj očekávali: editovat pořadí písniček, ukládat playlist, editovat ID3 tagy atd. My MP3 ve své plné verzi k tomu navíc přidává další funkce. Stisknutím jednoho tlačítka můžete celý playlist poslat do svého kapesního mp3 přehrávače, vypálit jako audio CD nebo konvertovat do libovolného formátu (viz výše).

TVORBA DIGITÁLNÍCH EFEKTŮ

Zvuk, který z nahrávky leze, není vždycky ideální nebo často nemyslí na vaši poslouchovou soupravu. A tak můžete občas cítit potřebu ho nějak upravit. Tu ubrat basů, tu zase něco přidat. Pro tyto účely má My MP3 4.0 připraven efekťový panýlek. Ten obsahuje kvalitní osmipásmový grafický ekvalizér s rozsahem +/-12 dB a s možností ukládání přednastavení.

Druhou sekci této komponenty tvoří vlastní efekty: Stereo Spread, Enhancer, Loudness Maximizer a Compressor. Každý z nich disponuje jedním potenciometrem a tlačítkem on/bypass. Kombinace efektů a jejich nastavení lze také jednoduše ukládat a načítat.

Nebyl by to Steinberg, kdyby do svého programu nezakomponoval podporu VST. A tak na efekťovém panýlku najdete zkratku ke dvěma efekťovým slotům, do nichž může-

te v reálném čase připojit VST efekty. Základní nabídka není nikterak ohromující. Zahrnuje dva typy reverbu, Voice Attenuator (úžasný pro karaoke – filtr vyřadí originálního zpěváka), Fuzzbox (distortion), Externalizer a Grungelizer. Grungelizer je příjemná záležitost. Jeho pomocí můžete pořádat krásné retro party – do čisté digitální nahrávky totiž přimíchává lupance a šum, jaký vzniká při přehrávání vinylové desky na gramofonu (ještě s možností vybrat si rychlost otáčení – až 78 ot./min.).

Trošku mě jen zklamalo, že v My MP3 4.0 nelze používat plug-iny, které se nainstalují s ostatními programy od Steinbergu (ty vždycky zahlásí: Sorry, potřebuji Cubase SX). A tak se musíte spoléhat na plug-iny jiných výrobců, popřípadě freeware. Ale toho je na webu dost.

Příjemná je funkce tlačítka Global. Jeho pomocí se můžete rozhodnout, zda se efekty celého „racku“ budou aplikovat jen na právě přehrávanou skladbu, nebo na vše, co z přehrávače „leze“.

Zpestřením je v neposlední řadě také možnost prolínání skladeb. Ta uživateli umožní regulovat, jak na sebe budou jednotlivé písničky v playlistu navazovat. Nabízí dokonce možnost prolnout až posledních 30 sekund skladby s následující, takže doma nemusíte zažít ani vteřinu ticha.

NAHRÁVÁNÍ A GRABOVÁNÍ

O přehrávání jsem už asi napsal dost. Důležité ale je mít co přehrávat. Samozřejmě, empétrejky lze poříditi různými způsoby. Vynechejme ale hledání na internetu a sta-

Nástroj pro tvorbu obalu CD.

rozšířené funkce, ale je to skvělý, přehledný přehrávač, který „nekecá“. Už to mi připadalo jako slušný základ pro to, aby se mi zalíbil i program My MP3 4.0.

PŘEHŘÁVÁNÍ HUDEBY

Všechny funkce, které obsahuje My MP3 Player, v sobě samozřejmě skrývá i My MP3 4.0. Při prvním spuštění vám program proskenuje všechny disky, na nichž máte

STEINBERG MY MP3 4.0

Program pro přehrávání, grabování, stahování a archivaci hudby ve formátu MP3.

SYSTÉMOVÉ POŽADAVKY Windows 98/ME/2k/XP, Intel PII/AMD Duron, 64 MB RAM (128 MB pro Windows 2k/XP), 50 MB místa na disku, SVGA grafická karta (16b HiColor 800 × 600), MME nebo DirectX kompatibilní 16b zvukovka, CD-ROM, DirectX 7+

VÝROBCE Steinberg a. g. (www.steinberg.net)

ZAPŮJČIL Exac Praha

CENA 879 Kč s DPH

► hování z něj – to je prakticky bez práce (i když zas na druhou stranu u takového zdroje nemáte žádnou garanci, že byly použity kvalitní zdroje). Co ale dělat, když si chcete do mp3 převést vlastní CD? Pro My MP3 4.0 to není žádná práce.

Stačí vsunout audio CD do mechaniky. Program v lepším případě přečte CD text, v tom horším se vydá do internetové databáze a tracky vám rovnou pojmenuje (zdrojem pro názvy může být i databáze, kterou se program pokouší nainstalovat na disk – já se ale rozhodl, že budu raději mít volných 700 MB než rychlý přístup k názvům alb a skladeb). Pak už jen zvolíte formát, ve kterém budete soubory ukládat (mp3, wav, aiff a ogg – který při nižším bitratu, a tedy výsledné velikosti souboru slibuje stejnou i lepší kvalitu než mp3, bohužel tento formát zatím nepodporuje moc osobních přehrávačů). Poté nastavíte kvalitu. U grabování do wavů nebo aiffů podporuje My MP3 4.0 až 16 b/48 kHz; mp3

Prostřednictvím efektního panelu lze provést dodatečnou úpravu hudby.

kóduje Fraunhoferem nebo Lamem na 320 kb/s. Trošku mě zamrzelo, že u oggů nenabízí přesnější informace – pouze jeden potenciometr s procentuálním nastavením kvality. Nakonec jedním stisknutím tlačítka

My MP3 si můžete obléknout podle svého. Na internetu najdete nepřeberně množství rozličných skinů.

Pracovní prostředí My MP3. V okně Playlistu můžete se skladbami dělat vše co potřebujete – editovat pořadí písníček, ukládat playlist, editovat ID3 tagy atd.

uložíte vše najednou tam, kam potřebujete. My MP3 vytvoří adresář pro album a jednotlivé skladby pojmenuje, jak si budete přát (číslo tracku_název skladby_album.mp3...), a jako bonus ve složce vygeneruje m3u playlist.

Občas se však vyskytne událost, která vás zaskočí. Objevíte někde starou desku nebo kazetu, kterou si přejete dostat do počítače. Nezbude vám nic jiného, než ke vstupu zvukové karty připojit věž. (Podobný případ může nastat, když některé vydavatelství opatří své CD nepříjemnou ochranou proti kopírování, která slušným lidem jen zneprjemňuje život – a piráty přirozeně nezastaví. Je však lepší ji obejít jiným způsobem než přehráváním z věže...) Kvůli tomu si však nemusíte pořizovat další aplikaci, protože My MP3 4.0 je připraven prakticky na cokoliv. I nahrávání je v něm příjemné a jednoduché. Vlastně se ani moc neliší od samotného grabování. V první fázi nastavíte formát, kvalitu zaznamenávaného zvuku a jméno, pod jakým se bude ukládat. Zajímavé jsou ale jeho další funkce. Buď můžete nahrávání ovládat ručně, anebo nechat počítač, ať všechno zařídí za vás. My MP3 4.0 dokáže začít nahrávat ve chví-

li, kdy rozpozná na vstupu nějaký zvuk (lze i nastavit, jak má být hlasitý), a při pauzách (delší ticho) přestat nahrávat nebo vytvářet nové soubory. Dokonce není ani problém ho nastavit jako domácí videorekordér. V takovém případě se nahrávání spustí v určitou hodinu a vypne po časovém úseku, který si sami určíte (20 minut). A tak máte jistotu, že nepřijdete o svou oblíbenou rozhlasovou show.

RÁDIO...

Když už mluvíme o rozhlase, nelze se alespoň krátce nezmínit o propojení My MP3

HODNOCENÍ

- + vše v jednom – přehrávač, grabování, vypalování, komunikace s přehrávači
- + možnost aplikovat VST efekty
- + nahrávání a možnosti streamování z internetu
- snaží se na disk propašovat 700MB databázi...

PLACENÁ INZERCE

Hi-end grafická karta

značková grafická karta Prolink

Prolink FX5600 ultimate
chip GFFX5600 325MHz
paměť 256MB, 600MHz
VGA+DVI+TVin+TVout
DirectX 9
CineFX Engine
Intel Sample Technology

4.790,-

bez DPH, s DPH 5.843,- nebo na splátky 11x584,-
koncová cena 6.990,- (sleva 1.147,-)

Odborný lokální servis

MIRONET na svém e-shopu nabízí skvělé ceny a navíc zajišťuje odborný lokální servis (záruční, pozáruční, upgrade PC při objednání komponent) na více jak 30-ti prodejních po celé ČR.

http://www.mironet.cz
info@mironet.cz
tel. 234 700 800

AEC**DATA SECURITY
COMPANY****KATALOG****ICT Security kurzy 2004**

zašleme

zdarma

Chcete se dozvědět:

- Jak využít a správně použít elektronický podpis?
- Jak reagovat při upozornění AV programu na Vašem PC?
- Jaké optimální ochranné prostředky zvolit proti průnikům do Vaší sítě?
- Čím se řídit při zpracování bezpečnostní politiky ve Vaší firmě?

Profesionální přednášející
a odborníci z praxe v oblasti
bezpečnosti ICT

VÁM ŘEKNOU VÍCE.

AEC, spol. s r.o., Centrum vzdělávání
Bayerova 799/30, 602 00 Brno
tel.: 541 235 466
e-mail: kurzy@aec.cz
http://vzdelavani.aec.cz

Návratka

Mám zájem o zaslání katalogu kurzů ZDARMA:

Jméno:

Příjmení: Titul:

Firma:

Adresa:

E-mail:

Telefon:

s internetem. Nahrávat totiž nemusíte jen z klasického rozhlasu přes vstup zvukovky, ale můžete se bez problémů také připojit na některé z mnoha internetových rádií. Pomocí My MP3 můžete také „browsit“ po FTP či WWW serverech a streamovat muziku přímo z nich. Program má ve svých preferencích dostatek nastavení, aby zajistil (pokud je to vzhledem ke kvalitě vašeho připojení možné) nerušený poslech hudby prakticky odkudkoliv.

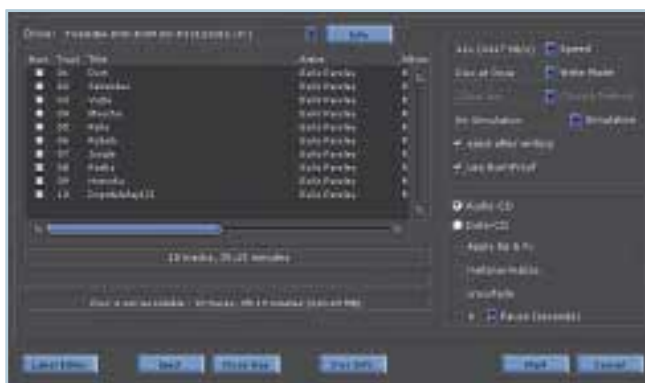
**DROBNOSTI,
VYMOŽENOSTI A ZBYTEČNOSTI**

Asi byste neměli radost, kdybyste si koupili program na CD a zjistili, že je nosič prakticky prázdný. Proto se výrobci snaží cédéčka vycpat nějakou vatou, kterou použijete opravdu jen jednou za „uherák“. V případě 30MB instalace My MP3 je jí rozhodně vizualizace, která je víc než jen zbytečná.

kem se velké divadlo neudělá. Použít se dá pouze pro vytvoření náběhů a dozvuků souborů, které jste nahráli z externích zdrojů, ale o nějaké opravdové editaci nemůže být řeč. Pro takové účely bych raději sáhnul po něčem šikovnějším... (Zrovna od Steinbergu bych čekal něco mnohem lepšího.)

PROFESIONALITA A PŘEHLEDNOST

Steinberg My MP3 4.0 nezapře firmu ani zemi, ze které pochází. Jedná se o profesionálně zvládnutý program, který se vyznačuje kvalitou a přesností. Je maximálně přehledný (také díky možnosti přizpůsobit si jeho vzhled použitím skinů) a jednoduchý na ovládání. Nebál bych se říct, že během pár minut si s ním poradí i ten, kdo měl ještě před chvílí pocit, že mp3 je označení auta. Navíc naprosto přesně zasahuje všechno, co kolem mp3 potřebujete. Konvertuje oběma směry, řadí,

**My MP3 disponuje
i možností vypálit
digitální hudbu na
Audio CD.**

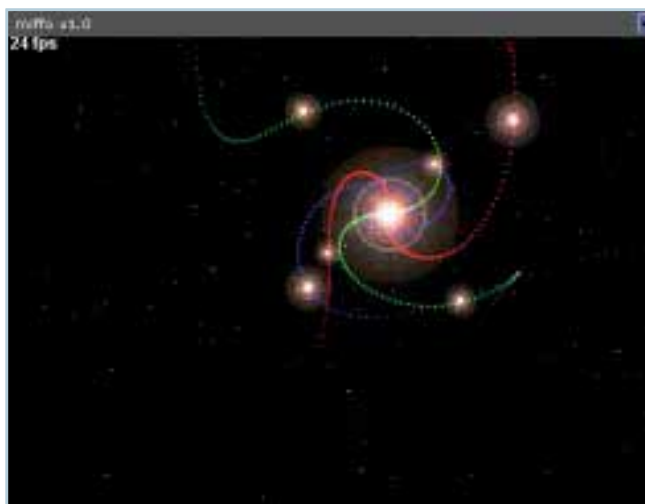
Užitečnou však určitě shledáte přítomnost Label Editoru. Tento malý prográmeček (normálně též součást WaveLabu) umožňuje vytvářet jednoduché potisky cédéček a bookletů a tisknout je. Není to žádný zázrak, ale hodí se.

Hůře už by se poslední věta říkala o My MP3 editoru. S tímhle malým kašpár-

pálí, stahuje, kvalitně přehrává a komunikuje s mp3 walkmany, pátrá, radí, informuje. (Ve verzi My MP3 4.0 pro navíc ještě disponuje možností surroundového přehrávání a je obohacen o vypalovací program Get It On CD.)

Myslím, že My MP3 4.0 hned tak neodinstalují. Možná až přijde další verze...

■ ■ ■ Jakub Tureček

**Prostředí přehrávače
lze ozdobit některou
vizualizací.**

inzerce

Tweak UI 2.1 (PowerToys)

„Silné hračky“ v nové verzi

Program Tweak UI (známý také pod názvem PowerToys) jistě nemusíme příliš představovat – dokáže snadno měnit takové vlastnosti a nastavení Windows, které nejsou přes standardní uživatelské rozhraní operačního systému dostupné. Nedávno byla uvedena verze č. 2.1, a tak vás možná bude zajímat, co nového nabízí.

Tweak UI 2.1 je určen výhradně pro operační systémy Windows XP Service Pack 1 a pro Windows Server 2003. Před instalací verze 2.1 je nutné odinstalovat starší verzi PowerToys.

Po instalaci hledejte PowerToys zde: Start/Všechny programy/Powertoys for Windows XP/Tweak UI. V levé části se nachází přehledná nabídka ve formě stromové struktury. Stačí vybrat požadovanou sekci a v pravé části můžete měnit a nastavovat. Několik zajímavých a praktických nastavení si nyní popíšeme.

SEKCE „GENERAL“

V sekci „General“ najdete především několik položek, pomocí kterých můžete vypnout animace a efekty nabídek a oken. Většina voleb v této části se vám bude hodit především tehdy, jestliže provozujete Windows XP na pomalejším počítači a budete chtít (vypnutím zbytečných animací a efektů) ušetřit trochu výkonu.

Zajímavá je například volba „Enable mouse hot tracking effects“ – díky ní lze vypnout efekty spojené s myší (jde například o vypnutí zobrazování „žluté“ nápovědy, jež se zobrazuje tehdy, ukážete-li myší na tlačítka Minimalizovat, Maximalizovat a Zavřít).

Hodit se může také volba „Enable window animation“. Pomocí ní můžete vypnout animace při maximalizaci a minimalizaci oken.

Přejděme k části „General/Focus“. Zde lze stanovit pravidla chování oken aplikací, ve kterých došlo k nějaké události a které se snaží

upoutat vaši pozornost. Standardně je nastaveno, aby ikona aplikace na hlavním panelu třikrát zablikala (počet zablikání lze nastavit v položce „Flash taskbar button X times“). Můžete také zvolit položku „Flash taskbar button until I click on it“ – v tom případě bude ikona blikat tak dlouho, dokud na ni neklepnete. Deaktivací volby „Prevent applications from stealing focus“ lze dokonce nastavit, aby se okno příslušné aplikace ihned maximalizovalo (tj. zakryje se okno, ve kterém právě pracujete).

SEKCE „MOUSE“

Položka „Menu speed“ slouží k nastavení rychlosti rozbalování nabídek. Nastavenou rychlost lze vyzkoušet na testovací ikoně (Test Icon).

Citlivost myši (Mouse sensitivity) při poklepání lze nastavit u položky „Double-click“. Hodnota se udává v pixelech. Jde o to, zadat, jak vzdálená mohou být dvě klepnutí myši, aby to operační systém považoval za poklepání.

Citlivost myši (Mouse sensitivity) při tažení lze nastavit u položky „Drag“. Hodnota se udává také v pixelech. Zadejte vzdálenost, po kterou musíte myši táhnout (se stisknutým levým tlačítkem), aby to operační systém považoval za tažení objektu (např. ikony).

Citlivost myši při poklepání i při tažení si opět můžete vyzkoušet na testovací ikoně (Test Icon).

V část „Mouse/Hover“ lze nastavovat vlastnosti akce „kurzor myši nad objektem“. Pokud se má například zvýraznit tlačítko, na které ukážete, musí kurzor myši zůstat po danou dobu (položka „Hover time“) na místě o dané velikosti (položka „Hover sensitivity“). Hodnota v položce „Hover time“ je v milisekundách a hodnota v položce „Hover sensitivity“ v pixelech. Provedená nastavení si můžete opět vyzkoušet na testovací ikoně.

Praktické jsou možnosti části „Mouse/Wheel“, jež vám umožní měnit chování při rolování pomocí kolečka myši. V položce „Scroll by X lines at a time“ nastavte počet řádek, o které se stránka bude postupně rolovat

při použití kolečka myši. Volba „Scroll a page at a time“ zajistí rolování po celých stránkách.

SEKCE „EXPLORER“

V sekci „Explorer“ budete moci především ovlivnit, které ikony a tlačítka se budou zobrazovat v nabídce Start (např. tlačítko Nápověda, tlačítko Poslední dokumenty apod.). Zmíňme se také o volbě „Clear document history on exit“, která zajistí (při každém odhlášení) vymazání složky Poslední dokumenty, historie v dialogu Start/Spustit a také historie adres v Internet Exploreru (v poli Adresa).

Část „Explorer/Shortcut“ slouží k nastavení vzhledu zástupce (ikony). Nevyhovuje-li vám klasický vzhled zástupce s malou šipkou

v levé dolní části ikony, můžete si vybrat jeden z připravených vzhledů nebo definovat vzhled vlastní (volba „Custom“).

Zajímavá je část „Explorer/Thumbnails“. V Průzkumníkovi můžete prohlížet náhledy fotografií a obrázků (lze aktivovat příkazem Zobrazit/Miniatury). Jestliže vám kvalita a velikost těchto náhledů nevyhovují, můžete využít položku „Image Quality“ (pro změnu kvality náhledu) a položku „Thumbnail“ (pro změnu velikosti náhledu v pixelech). Samozřejmě je jasné, že zvýšení kvality a velikosti náhledů je na úkor výkonu.

Vlastníte-li multifunkční klávesnici se speciálními navigačními klávesami (jako jsou např. klávesy pro spouštění různých aplikací), můžete využít možnosti části „Explorer/Command Keys“ – zde lze definovat funkce jednotlivých speciálních navigačních kláves.

Windows XP obsahují program „Prohlížeč obrázků a faxů“ (ten lze spustit např.

► takto: klepněte pravým tlačítkem myši na obrázek a z kontextové nabídky vyberte příkaz Náhled, který obsahuje funkci Prezentace (Slideshow). Rychlost přehrávání fotografií lze změnit v části „Explorer/Slide Show“. Využijte položku „Time per picture“ (hodnota se zadává v milisekundách).

SEKCE „TASKBAR AND START MENU“

V této části se vám může zamlouvat například volba „Show name on Start menu“ – a to v případě, že budete chtít vypnout zobrazování jména v horní části nabídky Start.

Dále může být užitečná část „Taskbar and Start menu/Grouping“. Zde lze definovat pravidla seskupování oken aplikací na hlavním panelu. Nejzajímavější je volba „Group any application with at least X windows“ (zadáte-li zde např. 4, dojde k seskupení např. oken aplikace Internet Explorer až při otevření čtvrtého okna).

Dále je tu část „Taskbar and Start menu/Start Menu“ – v ní můžete ovlivnit, které programy se nesmí zobrazit v nabídce Start (v sekci „Často používané programy“).

SEKCE „MY COMPUTER“

Zde je nejzajímavější část „My Computer/AutoPlay“, která vám umožní měnit vlastnosti automatického přehrávání. Lze například snadno zakázat automatické přehrávání u určité mechaniky (to lze provést snadno v položce Drives i v položce Types).

V části „My Computer/AutoPlay/Handlers“ můžete také vytvořit nové akce (handlers), jež mohou být použity při automatickém přehrávání určitých typů disků.

SEKCE „INTERNET EXPLORER“

Chcete-li si trochu zkrášlit hlavní panel v Internet Exploreru nebo v Průzkumníku, zkuste možnosti části „Internet Explorer/Toolbar Background“. Můžete zde nastavit pozadí hlavního panelu (obrázek musí být ve formátu BMP) jak u Internet Exploreru, tak i u Průzkumníka.

Dále zde máme část „Internet Explorer/Search“, ve které lze definovat

možnosti hledání v různých internetových vyhledávačích. Uvedme příklad. Do pole „Adresa“ v Internet Exploreru chceme zadat například „google hledaný řetězec“ – výsledkem musí být seznam nalezených stránek zpracovaných vyhledávačem Google. Postup je jednoduchý. Klepněte na tlačítko „Create“. Do pole „Prefix“ zadejte google, do pole „URL“ pak například toto: `http://www.google.com/search?q=%s` (řetězec %s bude nahrazen hledaným řetězcem). Takovýchto „Search Prefixes“ můžete definovat více.

V části „Internet Explorer/View Source“ můžete definovat aplikaci, která se použije pro zobrazení zdrojového kódu právě načtené stránky (v Internet Exploreru jde o příkaz „Zobrazit/Zdrojový kód“). Standardně je nastaven program Poznámkový blok.

Pohrát si můžete v části „Internet Explorer/Small Animation“, kde lze změnit ikonu, která je umístěna v pravé horní části Internet Exploreru (tato ikona se při načítání stránky pohybuje; po načtení stránky je statická). Můžete vybrat typ ikony nebo nastavit ikonu vlastní (volba „Custom“).

ČÁST „LOGON“

V části „Logon/Autologon“ můžete nastavit automatické přihlašování při startu počítače. Stačí vybrat volbu „Log on automatically at system startup“, zadat jméno, doménu a heslo. Chcete-li (během startu počítače) potlačit automatické přihlašování, stiskněte klávesu Shift.

V části „Logon/Settings“ lze přenést vybraná nastavení pracovní plochy na úvodní přihlašovací obrazovku. Zkuste například vybrat položku „Wallpaper“ a poté kliknout na tlačítko „Copy Now“ – díky tomu budete mít na úvodní přihlašovací obrazovce stejnou tapetu jako na pracovní ploše.

Část „Logon/Screen Saver“ se týká spořič obrazovky. Můžete zde nastavit dobu (v sekundách), po kterou ještě můžete přerušit spuštěný spořič obrazovky, aniž by bylo požadováno zadání hesla (platí pouze tehdy, máte-li v okně „Zobrazení – vlastnosti/Spořič obrazovky“ aktivovanou volbu „Při obnově chránit heslem“). ■ ■ ■ Norbert Gulevič, norbert.gulevic@vogel.cz

TWEAK UI 2.1

PowerToys pro Windows XP a pro Windows Server 2003.

Typ freeware

INTERNET www.microsoft.com/windowsxp/pro/downloads/powertoys.asp

Nakupte
CD Verbatim
a získejte
**sportovní
tašku Husky!**

Nabídka platí od **15. 9.**
do vyprodání zásob!

DISKUS
 datamedia & storage

www.diskus.cz

Praha - centrála:
Sokolovská 154, 180 00 Praha 8
tel.: +420 266 315 401, fax: +420 266 315 399
Praha - pobočka:
Dittrichova 6, 120 00 Praha 2
tel.: +420 224 923 345, fax: +420 224 923 345
Brno: Cejl 20, 602 00 Brno, tel./fax: +420 545 213 082
Ostrava: Hudební 2, 709 00 Ostrava Mariánské Hory
tel./fax: +420 596 624 745

Tipy a triky pro Windows

Vše pro XP a grafiku

I v dnešním díle najdete několik klasických „XP-tipů“, budeme se však věnovat i grafickým kartám s čipem nVidia a na závěr si dáme i jeden kratičký tip vztahující se k Notepadu.

NOVÉ VOLBY U DRIVERŮ KARET NVIDIA

V srpnovém vydání jsme v článku nazvaném Šetříme s PC tuningem v bodu 7 popsali, jak lze u ovladačů grafických karet s čipy nVidia povolit ve vlastnostech zobrazení (Ovládací panely/Zobrazení/Nastavení/Upřesnit/název karty) záložku Přetaktovat (neboli Taktovací kmitočty). Tato záložka však není jediná, kterou lze pomocí editace systémového registru zviditelnit. O některých dalších si povíme v následujícím tipu.

Asi nejužitečnější z daných záložek se jmenuje Nastavení výkonu a kvality. Pokud byste chtěli zvýšit kvalitu zobrazování na úkor výkonu karty nebo opačně, jste na správné adrese. Je možné, že tuto záložku již máte zapnutou, pokud ne, můžete to udělat přes registr: v editoru registru (Start/Spustit/regedit) stačí najít větev `HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\NVIDIA Corporation\Global\NVTweak` a v ní změnit údaj dword hodnoty s názvem `NvCplDisablePerfQualPage` na 0 (jestliže daná hodnota ještě neexistuje, nejprve ji vytvořte).

Další záložka, hw volby, zobrazuje několik užitečných informací, a navíc umožňuje změnit rychlost portu AGP. Můžete ji aktivovat

tak, že v editoru registru vyhledáte větev `HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\ControlSet001\Services\nv\Device0` a v ní změníte údaj binární hodnoty s názvem `NvCplEnableHardwarePage` na 01 00 00 00 (opět – jestliže hodnota ještě neexistuje, nejdříve ji vytvořte).

Specialistou na volby ohledně AGP je však záložka Nastavení portu AGP, ve které

obav aktivovat, pokud si ověříte, zda je grafická karta i AGP port na základní desce podporují (neznámé volby však raději neměňte). Chcete-li tuto záložku aktivovat, v registru najdete větev `HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\NVIDIA Corporation\Global\NVTweak`, ve které změníte údaj dword hodnoty s krkolomným názvem `NvCplEnableAGPSettingsPage` na 1.

Vracení záložek do původního stavu lze v případě potřeby provést smazáním výše

Nezapomeňte, že u pomalejších počítačů bude zobrazování náhledů počítač značně brzdit!

můžete kromě rychlosti portu změnit i několik dalších nastavení, určených ale zejména expertům. Jestliže se necítíte expertem, můžete „zrychlovací“ volby bez

vedených hodnot. Platí pro všechny uživatele, projeví se ihned.

VELIKOST NÁHLEDŮ OBRÁZKŮ

Průzkumník ve Windows XP zobrazuje (při volbách zobrazení Miniatury a Filmstrip) náhledy obrázků ve velikosti 96 x 96 pixelů. Preferujete-li jiný rozměr tohoto čtverce, můžete jej nastavit přes registr. Postupujte následovně:

V editoru registru najdete větev `HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer`, nebo `HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer`, má-li být změna aplikována pro všechny uživatele. V ní vytvořte novou (nebo upravte existující) dword hodnotu s názvem `ThumbnailSize`. Její údaj změňte na požadovaný rozměr (v desítkové soustavě!). Nejmenším platným rozměrem je 32, největším 256. Zadáte-li hodnotu mimo tento rozsah, Windows použije standardní hodnotu – 96. Nastavení platí okamžitě. ▶

Nechcete-li například hrát akční hry, je lepší zvolit kvalitu.

Rychlost portu AGP musí podporovat jak základní deska, tak i karta!

► ZÁKAZ KEŠOVÁNÍ NÁHLEDŮ OBRÁZKŮ V PRŮZKUMNÍKOVÍ WINDOWS XP

Kešování náhledů obrázků do souborů s názvy Thumbs.db je sice pěkná věc, ale jenom tehdy, máte-li dostatek místa na disku. Jestliže naopak máte malý disk nebo volné místo dosahuje kritické úrovně, můžete uvolnit pár (desítek) megabajtů vymazáním těchto souborů a následně kešování náhledů obrázků zakázat.

Vymazání všech souborů s názvy Thumbs.db je samozřejmě nejrychlejší pomocí vyhledávání – jenom upozorňuji, že tyto soubory mají atributy skryté a systémové, takže nezapomeňte ve vyhledávacím dialogu vyhledávání těchto souborů povolit.

Po skončení mazání si otevřete dialogové okno Možnosti složky (přes Ovládací panely) a na záložce Zobrazit kešování deaktivujete. Je ale možné, že to nepůjde tak hladce – ne vždy se totiž na záložce Zobrazit daná volba nachází. Pokud ji tam nemáte, můžete kešování náhledů obrázků vypnout přímo přes registr. V editoru registru přejděte do větve `HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Advanced`. Zde změňte údaj dword hodnoty s názvem `DisableThumbnailCache` na 1 (pokud tato hodnota neexistuje, nejdříve ji vytvořte). Nastavení platí jenom pro právě přihlášeného uživatele a projeví se ihned.

ZÁKAZ RYCHLÉHO PŘEPÍNÁNÍ UŽIVATELŮ

Skutečně velikou vymožeností oproti dosavadním Windows je ve Windows XP takzvané rychlé přepínání uživatelů neboli možnost přepínat mezi uživateli bez odhlášení. Majitelé starých PC však mají smůlu – na jejich systémech je rychlé přepínání uživatelů tak pomalé, že prakticky ztrácí smysl. Pokud i vy patříte mezi ty „šťastlivce“, kteří rychlé přepínání uživatelů

nepoužívají právě z důvodu pomalosti, možná byste přivítali, kdybyste mohli tuto funkci vypnout a zabránit tak třeba situaci, kdy se ji některý z uživatelů nevědomky či omylem pokusí použít a zatíží tak váš systém na 100 %. Jestliže tedy chcete tuto funkci vypnout, postupujte následovně: V editoru registru najděte větev `HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\WindowsNT\CurrentVersion\Winlogon`. V ní editujte dword hodnotu s názvem `AllowMultipleTSSessions` – její údaj nastavte na 0 (jestliže daná hodnota ještě neexistuje, nejdříve ji vytvořte). Pokud se náhodou později rozhodnete rychlé přepínání uživatelů opět povolit, změňte údaj dané hodnoty na 1. Nastavení platí pro všechny uživatele a projeví se ihned.

WINDOWS UPDATE BEZ REGISTRACE

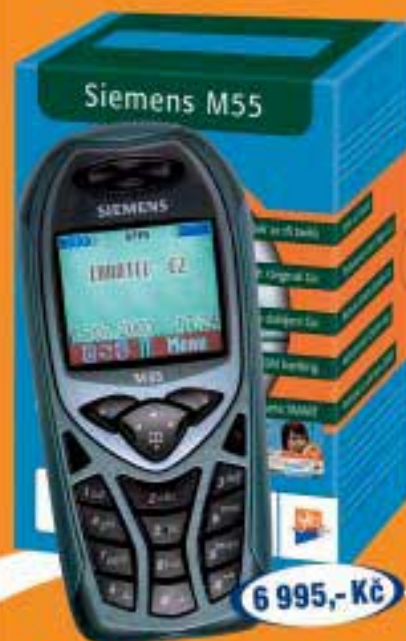
Služba Windows Update, která – jak jistě víte – slouží k aktualizaci Windows 98/ME/2000/XP přes internet, je bezpochyby užitečnou součástí systému. Od jejího užívání vás ale může odradit třeba to, že se před jejím použitím musíte nejprve zaregistrovat a odeslat tak pár informací o sobě Microsoftu.

Naštěstí existuje trik, pomocí kterého můžete systému sdělit, že tato registrace již proběhla, a tím pádem používat Windows Update bez registrace. Otevřete si editor registru a přejděte do větve `HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion` (ve Windows 98/ME) nebo `HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion` (ve Windows 2000/XP). V ní vytvořte novou nebo modifikujte existující textovou hodnotu s názvem `RegDone` tak, že její údaj změňte na 1. Pro případné pozdější „odregistrování“ ji stačí nastavit na 0. Nastavení platí pro všechny uživatele a projeví se ihned.

DATUM A ČAS V POZNÁMKOVÉM BLOKU

Notepad má jednu docela užitečnou funkci, o které řada uživatelů neví, přestože je podrobně popsána v nápovědě (kdo z nás ale čte nápovědu k tak jednoduchému programku, že ano?). Touto funkcí je vkládání data a času. Nemáme však na mysli vkládání manuální (pomocí F5 nebo přes menu Úpravy). Notepad totiž dokáže vkládat datum a čas i automaticky, při každém otevření nějakého souboru. Můžete tak přehledně sledovat, co jste kdy v rámci nějakého dokumentu napsali. Jak lze tedy aktivovat automatické vkládání data a času při otevření souboru? Jednoduše – na první řádek napišete „LOG“ (bez uvozovek). ■ ■ ■ Filip Hanke, www.regedit.sk, hanker@regedit.sk

Jdi do Go! s eD' system Czech

Siemens M55

Rozměry: 101 x 46 x 21 mm, hmotnost: 87 g, 4096 barev, délka hovoru (max): 300 minut, pohotovostní režim (max): 250 hodin, baterie Li-Ion 700 mAh, pásma GSM 900/1800/1900, počet uložení telefonních čísel: 500, SMS 50, hovory (odchází / přijíždí / zmeškané) 10 / 10 / 10, vyzváněcích tónů 20, WMS, WAP GPRS, budík, hlasové výtahy, kalkulačka, vibrace, barevný displej, data/fax, e-mailový klient, plánovač, podpora Javy, polyfonické vyzvánění, reproduktor.

Tato Go sada obsahuje novou Go SIM kartu **SMART**. Jedna se o **64 KB** SIM kartu, která nabízí vylepšenou verzi **ET GSM Bankingu** nové aplikace **Personal SMS, PIN Manažer** a **S@T** prohlížeč a mnohé další funkce.

Dotazy: Hornická 122/76, tel. +420-371-444-111, fax. +420-371-444-303
Překa: Mlýnská 740/2, tel. +420-296-377-222, fax. +420-296-377-693
Brno: Hornická 30/80, tel. +420-521-020-111, fax. +420-521-020-335
Pardubice: Jiráka 1502, tel. +420-487-469-111, fax. +420-487-354-518
Písek: Selská 122/74, tel. +420-371-542-881, fax. +420-371-542-802

Palubní počítač

Jak vestavět počítač do auta

Chcete rozšířit možnosti svého automobilu? Máte doma jeden zbytečný počítač? Jste kutil a nic pro vás není nemožné? Pak pro vás následující článek bude zajímavou výzvou.

V posledních letech trávím v autě poměrně dost času a postupem doby jsem se začal zabývat myšlenkou na pořízení MP3 přehrávače a navigačního systému. Z komerčně dostupných produktů jsem nebyl příliš nadšený – vadila mi zejména uzavřenost těchto zařízení. Postupně jsem začal uvažovat i o dalších funkcích, například přístupu k internetu, přehrávání filmů apod., které

jsou v běžných produktech buďto nedostupné, nebo značně problematické (přehrávání filmů z DVD je sice hezké, ale představa ne právě levných a ne právě odolných DVD disků v autě ve mně také příliš nadšení nezbuzuje). Nakonec jsem se rozhodl pro radikální řešení – vestavět do naší Tatry plnohodnotný počítač. Během uplynulého roku se mi pak podařilo (za notné pomoci mnoha dalších lidí) toto řešení zrealizovat.

KONFIGURACE POČÍTAČE

PowerMac G4/450 MHz, 512 MB RAM, 60GB disk, 2x videokarta (ATI Rage Pro a ATI Radeon), Airport (Wi-Fi) karta, 2x USB hub, Bluetooth adaptér, USB modul pro zvukový výstup, IR klávesnice, IR dálkový ovladač, převodník USB – 4x RS232, převodník RS485 – RS232 pro teplotní a jiná čidla, GPS přijímač, ethernet switch a 4 zásuvky pro připojení dalších počítačů do sítě.

JABLKO VERSUS WINTEL

Základem vestavby je počítač Apple PowerMac G4 ve verzi s procesorem běžícím na frekvenci 450 MHz a AGP slotem pro grafickou kartu. K tomu pochopitelně standardní vybavení každého Macu – USB, FireWire a Ethernet porty. Jako pevný disk jsem zvolil

normální EIDE, s kapacitou 60 GB, paměti pak 512 MB. Poměrně často jsem tázán, proč jsem nezvolil některý z „DIN-sized“, případně jiných podobných miniaturních počítačů. Důvodů je několik, hlavní jsou dva: počítač do Tatry musel být Mac – obecně nemám platformu Wintel příliš v lásce a v tomto konkrétním případě jsem se obával zejména problémů s chlazením. Druhým hlavním důvodem je větší flexibilita a univerzálnost standardního hardwaru – tím pádem ze hry vypadly například kompaktní PowerMac G4 Cube a přenosné počítače, které jsou s rozšiřitelností dost na štíru.

Instalace počítače do auta pochopitelně nespočívá v jeho naložení do kufru a připojení několika drátů. Má-li být celá sestava funkční a užitečná, je třeba vyřešit několik zásadních problémů.

Asi největším nepřítelem počítače v autě je kondenzující voda, způsobující oxidaci. Kon-

► denzaci vody se dá předejít umístěním citlivých zařízení do uzavřeného pouzdra. To ovšem naráží na druhý velký problém – chlazení. Uchladit zařízení v uzavřeném prostoru je poměrně problematické, a tak jsem volil kompromis – v utěsněném pouzdru je umístěna pouze hlavní deska s procesorem; pevný disk a zdroj, coby největší zdroje tepla, jsou umístěny vně pouzdra. Tepelný výkon procesoru G4/450 je ve srovnání s dnešními G4 (o Pentiiích nemluvě) velmi nízký, a není proto větší problém tento procesor uchladit i v podmínkách velmi omezené cirkulace chladícího vzduchu.

Ochranné pouzdro hlavní desky je zhotoveno ze sklolaminátu a je umístěno na zadní přepážce kufru. V jeho čelní stěně je velký otvor, nyní pro efekt vyplněný plexisklem a tvořící „okno“, skrze které je možné nahlížet do útrobu pouzdra. Při návrhu systému jsem si totiž nebyl zcela jist provozními podmínkami a tím, zda procesor skutečně uchladím. „Okno“ v čelní stěně je jakousi pojistkou pro případ, že by s chlazením procesoru byly problémy. Pak by bylo možné plexisklo v čelní stěně nahradit hliníkovým plátem, který by značně zlepšil tepelnou výměnu mezi vzduchem uvnitř a vně pouzdra. V opravdu kritické situaci by pak bylo možné tento plát chladit vzduchem, případně i vodou. K žádným komplikacím ale nedošlo, a tak v „okně“ zůstává plexisklo. Kabely jsou z pouzdra vyvedeny průchodkami utěsněnými silikonovým tmelem. Pro zajištění vyrovnání rozdílů tlaku vzduchu uvnitř a vně pouzdra, ke kterému dochází vlivem změny teplot, jsou v pouzdře instalovány speciální ventily (používané mj. například v automobilových světlometech) s goretexovou membránou, které sice umožňují pohyb vzduchu,

nepropouštějí ale vodu, a to ani v podobě vzdušné vlhkosti.

NAPÁJENÍ

Napájení počítače jsem původně zamýšlel řešit nějakým měničem napětí a původním ATX zdrojem. Po různých peripetiích s úpravou UPS a se síťovými měniči jsem ale zakoupil speciální 12V ATX zdroj. Ten pracuje se slušnou účinností, neprodukuje brum a poskytuje všechna potřebná napájecí napětí standardu ATX. Pracuje v širokém rozmezí vstupního napětí (8 – 16 V), tím pádem nedochází k problémům s počítačem ani při startu auta, kdy napětí často klesá pod 10 V.

Nevýhodou mnou zvoleného zdroje je nevhodně zvolený výkon jednotlivých napájecích výstupů. Musel jsem se tedy vzdát plánu na napájení USB periferií přímo z HDD konektoru počítače a místo toho vyrobit zvláštní zdroj stabilizovaného napětí, který napájí oba USB huby a zařízení k nim připojená.

Pevný disk jsem namontoval na přepážku kabiny vedle pouzdra se základní deskou. Původně jsem se obával vlivu vibrací a plánoval jsem sofistikované odpružení či nahrazení disku modelem do notebooku, podle autorů podobných instalací však pevné disky snášíjí provoz v autě velmi dobře. Nakonec jsem se omezil na svislou montáž disku a jednu vrstvu pěnové gumy mezi jeho držákem a stěnou kufru. Po několika měsících „ostrého“ provozu (a to i na českých komunikacích typu D11 či Lahovický most v rekonstrukci) není na disku ani jeden vadný sektor.

DISPLEJ

Jako hlavní zobrazovací jednotku jsem použil 6,5" LCD pro průmyslové použití. Vzhledem

macromedia FLASH MX 2004

Světový standard pro tvorbu interaktivních aplikací pro web, osobní počítače a přenosná zařízení.

- vysoce produktivní vývojářské prostředí
- snadné publikování pro různé platformy – Win, Mac, Linux, web, PDA, mobilní telefony
- možnost práce s externími video soubory
- objektově orientovaný skriptovací jazyk ActionScript 2
- možnost rozšíření programu pomocí doplňků
- kompletní podpora Unicode pro tvorbu vícejazyčných aplikací
- import PDF, EPS a videa
- úzká integrace s ostatními produkty Macromedia
- snadná tvorba dynamických aplikací s propojením na databáze*
- přehledná správa rozsáhlých projektů*
- propojení s web services a XML*
- rychlejší přehrávání aplikací v novém Flash Playeru

* Platí pro Macromedia Flash MX 2004 Professional

macromedia DREAMWEAVER MX 2004

Nová verze špičkového programu pro tvorbu, úpravu a správu webových stránek a aplikací.

- vysoce produktivní uživatelské prostředí
- plná podpora Unicode pro tvorbu různojazyčných stránek a aplikací
- lepší práce s tabulkami ve vizuálním režimu
- dynamická kontrola validity kódu pro různé prohlížeče
- vylepšená podpora kaskádovitých stylů CSS
- kompletně nový FTP klient s podporou bezpečné komunikace
- robustní prostředí pro přímé psaní a editaci kódu
- přímé vkládání dokumentů z programů Word a Excel
- integrované nástroje pro rychlou editaci grafiky
- přímé propojení s ostatními produkty Macromedia

DIGITAL
media

Schweitzerova 22, 779 00 Olomouc
tel. 585 22 72 72, fax 585 43 67 37
Web: www.macromedia.cz
obchod: www.digitalmedia.cz/shop
e-mail: info@digitalmedia.cz

k podmínkám v autě je použití takto kvalitního displeje v podstatě nezbytností. Klasický displej např. z notebooku nemá dostatečný jas a kontrast pro použití za plného denního světla, či dokonce na plném slunci. U mnou použitého displeje bylo potřeba řešit problém spíše opačný. Pro použití v noci je potřeba speciální nastavení, protože bez něj by zářící displej v noci oslňoval. Běžné LCD displeje mají kromě toho i podstatně menší rozsah provozních teplot, což je pro použití v autě také velmi důležité.

Poměrně často se lze v podobných instalacích (ať již továrních, či dodatečných) setkat s ovládním pomocí dotykového displeje. I já jsem o něm chvíli uvažoval, nakonec jsem ho ale zavrhl. Dotykový panel totiž snižuje jas

FUNKCE

Přehrávání filmů (až 2 současně s nezávislým zvukovým výstupem), přehrávání MP3 a jiných zvukových souborů (AAC, WAV...), navigace, připojení k internetu (web, e-mail, stahování TMC informací).

Jízdní data průměrná rychlost (více nezávislých počítadel), stav paliva (spotřebováno, zbývá, dojezd, celková spotřeba, průměrné spotřeby), stopky, hodiny, maximální rychlost (více počítadel), odpočítávání času (bezpečnostní přestávky), ujetá vzdálenost – jedno počítadlo celkové, další definovatelná nezávislá, sledování servisních intervalů, informace o teplotě (2x vnitřní, vnější, v kufru a CPU), některé funkce mají zvukový výstup (varování, informace).

displeje a tím i jeho čitelnost, kromě toho je při jeho používání nutné sledovat jej pohledem, což se mi nejevilo jako právě vhodné z hlediska bezpečnosti provozu.

V tatře se nachází ještě jeden displej – vzadu mezi sedadly je namontován klasický 15" monitor, připojený ke druhé grafické kartě, který umožňuje cestujícím vzadu sledovat za jízdy filmy nezávisle na dění na předním displeji. Pro tyto účely je k dispozici i nezávislý audioobvod se sluchátky, takže sledování filmů nijak neomezuje ostatní cestující. Pochopitelně je možné zvukový výstup přepnout a zvuk ke sledovanému filmu přehrávat přes vestavěný audiosystém Tatra. Uspořádání s jedním displejem vzadu nespíše není konečné – tím bude pravděpodobně montáž dvou vyklápěcích 10,4" LCD do stropu před obě zadní sedadla.

K ovládání nejběžnějších funkcí, u kterých se počítá s používáním i za jízdy, slouží otočný ovladač Griffin PowerMate. Ten umožňuje naprogramovat odezvu na šest akcí (otočení vpravo, otočení vlevo, kliknutí, dlouhý stisk, otočení vpravo a vlevo při stisknutí ovladačů). Okolo těchto šesti akcí jsme s Ondrou Čadou vybudovali zjednodušené GUI pro základní funkce. Pokročilejší funkce je pak možné ovládat klasicky prostřednictvím klávesnice a myši, připojených přes USB porty. Já jsem tato dvě zařízení nahradil infračervenou klávesnicí od firmy Macally, která kromě vlastní klávesnice obsahuje i trackpad.

DALŠÍ FUNKCE

Kromě těchto víceméně standardních periferií je k počítači připojeno i několik zařízení speciálnějšího rázu. Ta se připojují prostřednictvím sériového portu RS232 a převodníku RS232-USB. V první řadě je to palubní počítač, který zpracovává informace ze snímačů v autě a poskytuje data o ujeté vzdálenosti, čase a spotřebě paliva – z těchto údajů je již možné odvodit ostatní, např. průměrnou rychlost, spotřebu, dojezd apod. Technicky jde o obvod se dvěma x51 mikroprocesory, jehož autorem je můj kamarád Tomáš Struziak.

Dalším zařízením je systém pro měření teploty. Ten pracuje s čidly pro měření teploty vně auta, v kufru a na několika místech interiéru. V brzké budoucnosti hodlám tyto údaje použít pro řízení klimatizace, zatím se pouze zobrazují na displeji a v případě vnější teploty umožňují spustit akustické varování při jejím poklesu k nule.

Posledním RS232 zařízením je GPS přijímač Garmin GPSII – podobně jako PowerMac je i on starý veterán, nicméně jeho přijímací část je velmi kvalitní a slouží bez problémů.

Většina elektroniky je umístěna ve středové konzole v prostoru, kde byl původně umístěn CD měnič. Kromě pevně vestavěných zařízení je možné připojit další, prostřednictvím dvou USB portů na boku středové konzoly a dvou dalších USB portů ve sklopné loketní opěrce vzadu uprostřed. V praxi tyto porty používáme zejména pro připojení USB paměťových modulů (například při updatu softwarového vybavení) a digitálního fotoaparátu.

PowerMac je vybaven Wi-Fi kartou. Ta umožňuje připojení k lokální síti, případně i k internetu, nachází-li se Tatra v dosahu Wi-Fi sítě (například při parkování doma nebo na některých stanicích Shell). Mimo dosah Wi-Fi je možné s k internetu připojit pomocí Bluetooth a mobilního telefonu s GPRS (v praxi toto připojení používám např. pro dopravní informace ve formátu TMC či kontrolu e-mailu).

Někdy ovšem rychlost bezdrátových řešení nestačí a je lepší sáhnout po obyčejném kabelu. Ethernet port PowerMacu je připojen k osmiportovému switchi. Ve středové konzole a v zadní loketní opěrce se nachází celkem 4 ethernetové zásuvky, ke kterým je možné běžným patch kabelem připojit další ethernetová zařízení, v praxi nejčastěji přenosný počítač. Potřebují-li nahrát do auta větší množství dat z domácího počítače (filmy, MP3 soubory), stačí zaparkovat pod oknem a natáhnout dostatečně dlouhý kabel do domácího switchu.

SOFTWARE

Programové vybavení je směsicí standardních „krabicových“ aplikací (z nichž nejdůležitější je Route 66 pro navigaci) a speciálního softwaru, napsaného přímo pro Tatru. Základem tohoto softwaru je aplikace napsaná Ondrou Čadou, která poskytuje základní funkce GUI a vytváří prostředí, do kterého je možné snadno dopisovat moduly zajišťující jednotlivé funkce (např. sledování stavu paliva, počítadlo vzdálenosti nebo stopky). Díky promyšlené architektuře Mac OS X a možnosti vzájemné komunikace aplikací nedělají některé moduly nic jiného než to, že poskytnou zjednodušené GUI pro standardní aplikace, které pak ovládají pomocí AppleScriptu.

V současné době má celý systém za sebou již několik měsíců vcelku bezproblémového provozu. Vývoj pochopitelně nekončí, jak je u podobných hobby projektů zvykem – v mém případě se bude ubírat zejména cestou větší integrace se systémy auta. Kromě toho se možná v brzké budoucnosti dočkáme dalších dvou tater s vestavěnými počítači. ■ ■ ■

Jiří Jirout, autor@chip.cz

SOUTĚŽ

Patříte-li mezi ty, kteří se svým počítačem nechtějí zapadnout v davu, a je-li váš počítač „uměleckým dílem“, můžete se zúčastnit naší soutěže o nejlepší „optický“ tuning. Hodnotíme především vzhled počítače, případně i monitoru. Podmínkou je funkčnost takto upraveného stolního počítače. Nejlepších 10 počítačů oceníme zajímavými cenami. První cenou je špičkový DVD přehrávač značky Philips.

Přihlášky spolu se snímkem PC zasílejte na e-mailovou adresu petr.kratochvil@vogel.cz nebo na poštovní na adresu

Chip
Petr Kratochvíl
Na Florenci 19
110 00 Praha 1

Uzávěrka přihlášek je 17. listopadu 2003. Výsledky budou zveřejněny v čísle 1/04, které vyjde 18. prosince 2003. Nezapomeňte v přihlášce uvést svou adresu a telefon nebo e-mailovou adresu.

První cena: DVD přehrávač!

PLACENÁ INZERCE

VZPOMÍNÁME...

...a nyní pohřebné 1000 Kč!

Odevzdáte-li při nákupu MC 2300 W libovolnou inkoustovou tiskárnu, dostanete 1.000 Kč slevu z běžné prodejní ceny 17.990 Kč bez DPH.

POSLEDNÍ SBOHEM

Se zármutkem v srdci oznamujeme, že nás opustila naše drahá inkoustová tiskárna. Skonala nečekaně a bezbolestně po napadení levnou laserovou technologií, podobně jako mnoho jiných, dnes již překonaných vynálezů. Abychom aspoň trochu utlumili váš zármutek, přispějeme vám 1000 Kč na důstojné rozloučení s vaší inkoustovkou.

BAREVNÁ LASEROVÁ TISKÁRNA MC 2300 W

- bezkonkurenčně nízká pořizovací cena
- záruka tři roky
- nízké provozní náklady – barevná stránka za 3,10 Kč
- tonery na 1.500 barevných výtisků v ceně

Při kontinuálním tisku a 5% pokrytí.

www.minolta.cz
infolinka: 800 130 130

MINOLTA

The essentials of imaging

Minolta Co., Ltd., Osaka, Japan

Chobotnice vrací úder

Prorůstání byznysu a politiky bylo a je považováno za značně negativní jev, zejména v postkomunistických ekonomikách, jakou ta naše nejspíš stále je. Poslední dobou se světová politika stále častěji zaměřuje i na oblast informačních technologií.

Nejde jen o notoricky známý soudní spor amerických státních orgánů s Microsoftem; válka mezi politiky a počítačovými firmami se postupně přenáší i do legislativních sfér a k orgánům státní výkonné moci. Velmi výkonným nástrojem mohou být třeba celní tarify, které hrály významnou roli už za studené války. Tehdy západní státy uvalily embargo na dodávky počítačových systémů do zemí sovětského bloku. Embargo se dnes vztahuje snad už jen na státy obviňované z podpory mezinárodního terorismu, ale celní války se vedou pořád. Příkladem může být nedávný nárůst cen paměťových modulů DRAM.

Boj o paměť Pravda, na ceny paměťových čipů má značný vliv cyklický vývoj celosvětového trhu, ale nesmíme zapomínat na celní tarify. V prvním pololetí totiž uplatnilo Spojené státy i Evropská unie značně vysoké clo na produkty společnosti Hynix, a to s odůvodněním, že Hynix získává nepřístupně vysokou finanční podporu od jihokorejské vlády.

Američané zvolili celní sazbu ve výši 44,71 %, zatímco Evropa zavedla clo 34,8 % na dočasné období v délce čtyř měsíců. V případě Evropy můžeme hovořit o jakémsi ultimátu, které vypršelo v srpnu. Tehdy také Evropská komise rozhodla o prodloužení celní zátěže na dalších pět let. V případě třetího největšího světového producenta polovodičových čipů může jít o značné příjmy do státní kasy. Přesto se postoj EU i USA setkává s otázkami. Proč uvalit celní zátěž pouze na Hynix, když podobnou finanční pomoc dostává od jiho-

korejské vlády i Samsung? Zdá se, že se do konkurenčního boje vrhají i vlády. Američané totiž chrání svůj Micron, zatímco Evropa se snaží protežovat německý Infineon. Zatím se tedy nejsympatičtější jeví postoj Korejců, kteří nezavádějí cla, ale podali stížnost u světové obchodní organizace WTO.

Boj o patenty Evropské orgány v Bruselu a Štrasburku však poslední dobou žijí i jiným tématem. Zřejmě i vy jste zaregistrovali agitační kampaň zaměřenou proti chystanému patentovému zákonu EU. Evropský parlament totiž v posledních měsících projednával návrh zákona, podle něž by se měla patentová legislativa EU přiblížit zvyklostem běžným v USA či v Japonsku; a to by znamenalo, že by šlo patentově chránit i software. Připomeňme si, že podle současného znění legislativy EU se patentové právo nevztahuje mj. na

KONEC OKURKOVÉ SEZONY - AMD NAHRADUJE SCO

Možná je to skoro důvod k oslavě – společnost SCO poprvé za několik posledních měsíců nefiguruje na špičce největších burzovních nárůstů. Ne že by na tom byla špatně, ale jednadvacetiprocentní nárůst tentokrát na vstup do první pětky nestačil. SCO přitom tvrději pokračuje v nastoupeném trendu a hodlá vybírat od firem, které používají linuxové servery, licenční poplatky. První faktury prý budou vystaveny koncem září a mají se týkat „několika tisícovek“ společností po celém světě. Vzhledem k výši požadovaných poplatků (700 – 1400 USD za jednu procesorovou jednotku) to může představovat finanční injekci až v řádu desítek milionů dolarů. Uvidíme, jak si SCO povede v soudních síních – legálními prostředky se už totiž brání nejen IBM, ale i linuxové firmy Red Hat a SuSE. Překvapivý je vzestup společnosti AMD, už vzhledem ke skutečnosti, že se podle všech předpokladů nenaplnují jarní optimistické prognózy ohledně prodeje procesorů Opteron. Prodejní oddělení AMD odmítalo v průběhu prázdnin publikovat konkrétní čísla, což by naznačovalo, že AMD nedokáže splnit svůj závazek a za první čtyři měsíce od uvedení prodat více Opteronů, než dokázala společnost Intel v případě svých procesorů Itanium za celý rok. Částečným zdůvodně-

ním strmého nárůstu AMD mohou být spekulace, které se koncem léta objevily v některých světových médiích a podle nichž bude společnost AMD dříve či později odkoupena firmou IBM. Zdrojem těchto spekulací se stala publikace poradenské firmy Illuminata, podle níž se vazby mezi oběma firmami neustále upevňují. IBM prý dokonce staví na svém pozemku v East Fishkillu novou továrnu určenou k produkci procesorů AMD. Mimochodem – ve zmíněném komplexu se už dnes vyrábějí jádra procesorů PowerPC 970, která pak směřují k dalšímu použití u společnosti Apple. IBM se dnes k procesorům PowerPC staví značně rezervovaně, takže případná migrace na platformu AMD se nezdá zas tak přitažená za vlasy. My bychom přesto dali raději přednost o něco rezervovanějšímu postoji. Je jasné, že IBM investuje do platformy čipů AMD nemalé prostředky, ale to ještě neznamená, že by ji chtěla přímo kupovat. Navíc se spekulace o intenzitě vazeb mezi AMD a IBM přetřásaly spíše v první srpnové dekádě, zatímco největší cenový vzestup zaznamenaly akcie AMD až koncem srpna. Z toho lze soudit, že burzovní analytici reagovali na úplně jiné zprávy. Snad s tím nějak souvisí poslední analýzy mezinárodní asociace SIA, která předpovídá obecný nárůst

odbytu polovodičových komponent. Ještě překvapivější je umístění společnosti Novell. Ta totiž publikovala hospodářské výsledky, které nebyly nijak dobré. Na investory zřejmě zapůsobil razantní postoj vedení společnosti, které pokračuje v propouštění zaměstnanců – teď to má být dalších 600 lidí, což tvoří zhruba desetinu současného stavu. S propouštěním souvisí restructuralizační náklady, které také v současné době ženou účetnictví firmy Novell do červených čísel.

Ostatní – informační deficit O dalších firmách z dnešní modré části burzovní tabulky jsme nezjistili žádné zajímavější informace. Je ale pravda, že 30procentní nárůst nebyl v srpnu nijak výjimečný – pět ze šesti sledovaných firem si v průběhu srpna polepšilo a Chipem sledovaný technologický index NASDAQ vzrostl skoro o devět procent. V rámci červené tabulky si můžete všimnout výrazného zastoupení asijských firem. Je zvláštní, že v časech nesměle naznačovaného oživení trhu s počítačovými komponentami jsou na tom jejich významní producenti tak špatně. Přisudme proto tento propad kurzovním fluktuacím amerického dolaru, resp. východoasijských měn. Společnost SGI bohužel v Asii nesídlí, takže zde musíme hledat

„matematické postupy, schémata založená na mentálních aktivitách, metody obchodních jednání a počítačové programy“. Pokud by podaný návrh prošel, znamenalo by to značnou revoluci na softwarovém trhu. Třeba by někdejší British Telecom oprášíl svůj starý nárok na patentování hypertextových odkazů, s nímž před lety neuspěl. Agitační kampaň vedená odpůrci tohoto návrhu (k „online stávce“ se v srpnu připojilo několik tisícovek internetových serverů) přinesla dílčí úspěch: Evropský parlament odložil hlasování o novém zákoně na 22. září. Komunita open-source je přesto značně nervózní, neboť jí vedle společnosti SCO vyrostl další vážný nepřítel. Diskuse o patentech a intelektuálním vlastnictví bohužel není předmětem tohoto článku. My si můžeme jen poukázat na možné důsledky. Americký federální soud koncem srpna odsoudil společnost Microsoft k půlmiliardové pokutě za porušení patentových práv soukromé firmy Eolas Technologies a státní univerzity v Minnesotě. Microsoft kvůli tomu zvažuje zásadní změny ve svém internetovém prohlížeči (předmětem patentové ochrany má být i technologie ActiveX) a na svou stranu získal mj. i nezávislé konsorcium W3C. Pokud totiž Microsoft v odvolacím řízení neuspěje, bude muset velký počet webmasterů nejspíš rychle měnit podobu

svých stránek, které jsou v drtivé většině optimalizovány právě pro MSIE.

Boj o hackery Když už jsme u Microsoftu, musíme zmínit další jeho velký problém. Letní (skoro saranč) invaze viru Blaster opět vyvolala debaty o bezpečnosti redmondských produktů. Zmíněný červ se rozmohl v důsledku dobře známé díry ve Windows, proti níž nabídl Microsoft záplatu už koncem jara. Drtivá většina uživatelů však ponechala své systémy nechráněné, a tak měl Blaster cestu více než otevřenou. Pod dojmem této epidemie (která měla podle některých pozorovatelů vliv i na srpnový výpadek elektráren na severovýchodě USA) nyní Microsoft zvažuje, že v dalších verzích Windows bude internetová aktualizace systému automaticky zapnuta. Na jedné straně se nemůžeme divit, neboť navzdory důmyslné licenční smlouvě společnost čelí případnému obvinění ze ztráty ušlého zisku. Na druhé straně – chtěli byste, aby se váš počítač bavil s Redmondem bez vašeho vědomí? Nejrozumnější cestou ven se jeví eliminace e-mailového klienta Outlook Express, který je nabízen zdarma spolu s internetovým prohlížečem Microsoftu a který se podle řady odborníků podílí na šíření počítačových virů drtivou měrou. Microsoft podle některých náznaků o tomto kroku uvažuje, ale oficiální vyjádření

jsou maximálně vyhýbavá. Do antivirové honičky se v posledních měsících zapojují i výkonné složky. První šířitel viru Blaster byl zatčen koncem srpna v Minnesotě a o pár dní později zatkla rumunská policie dalšího mladíka, který byl obviněn z šíření varianty Blaster-F. Je zajímavé, že v obou případech jde o studenty, kteří snad jen modifikovali původní kód viru a byli prostě tak hloupí, že se nechali chytit. Zmíněnému Rumunovi hrozí až 15 let vězení. Takže pozor, s šířiteli počítačových virů se dnes zachází jako s opravdovými vrahy! A autor původního viru přitom zůstává neznámý...Policie se navíc stále více začíná zajímat o obsahy sdílených disků v oblíbených lokalitách (uživatelé na pražském Strahově asi vědí své). A není divu – internetová distribuce hudby i filmů se podle firmy Forrester Research stává hlavním hybatelem mediálního průmyslu. Forrester dokonce tvrdí, že se blíží „konec fyzických médií“: v průběhu nadcházejících pěti let by měla být třetina multimediálních výtvarů distribuována přes síť, čímž se zřejmě myslí placené stahování hudby i filmů, video-on-demand a podobně. Kdo ví, jak u nás bude za dva roky vypadat nabídka internetového připojení, ale troufám si odhadovat, že řada čtenářů Chipu je na tento trend už připravena. Zaplatíte?

■ ■ ■ Karel Stachovec

jiné vysvětlení. Pokud sledujete naši finanční rubriku dostatečně dlouho, jistě víte, že se SGI už několik let brání hrozbě bankrotu; na těchto stránkách jsme ji koneckonců už několikrát odespali. Tentokrát zasadila další ránu burzovní organizace S&P, která snížila rating společnosti SGI na nejnižší možnou hodnotu. To znamená, že dnes může společnost SGI poskytnout další půjčku jen naprostý šilenc. Analýza S&P odhaduje, že současná hotovostní a úvěrová aktiva SGI postačují na běžný provoz zhruba

do jara 2005. Do té doby by se tedy mělo o osudu kdysi tak slavné počítačové firmy definitivně rozhodnout.

Pohodová strategie HP A na závěr alespoň krátký komentář k některým hospodářským výsledkům. Jednou z osmičky firem, které v srpnu zaznamenaly burzovní propad, byla totiž i společnost HP. Publikované výsledky sice nevypadají zrovna zle, ale pětiprocentní nárůst obrátu analytikům rozhodně nestačil (před rokem totiž vedení HP po fúzi s Compaqem slibovalo dvojnásobek dosažené hodnoty). Navíc se divize osobních počítačů opět propadla do ztráty. Když to srovnáte s výsledky společnosti Dell, která je dnes asi hlavním konkurentem HP, pochopíte, proč se na hlavu Carly Fiorinové snáší stále častěji kritika. Ta však suverénní šéfkyně HP těžkou hlavu rozhodně nedělá: „*Ano, asi jsme mohli dosáhnout lepších výsledků, ale ty přeče jednou přijdou.*“ Carly Fiorinová je každopádně v klidu. Zatímco HP hodlá propouštět další tři tisícovky zaměstnanců, stále se najdou oblasti, které procházejí obdobím růstu. Štouralo-

vé z amerického počítačového tisku objevili minimálně jednu: skupina soukromých letadel HP (ironicky označovaná jako Air Fiorina) nabírá letušky. Zájemci o tuto práci mohou najít přihlašovací formulář přímo na www.hp.com.

PLACENÁ INZERCE

Vypalovačka LG

značková vysokorychlostní vypalovačka včetně SW

LG GCE 8520-kit
čtení CD 52x
zápis CD-R 52x/CD-RW 24x
přístupová doba 100ms
2MB buffer, SmartBurn
SW Nero

1.099,-

bez DPH, s DPH 1.340,-
koncová cena 1.590,- (sleva 250,-)

Nejnižší ceny v ČR

MIRONET ve svém e-shopu nabízí zaváděcí slevy až 31% proti koncovým cenám na prodejně. K tomu získá zákazník špičkový lokální servis a zboží je mu dodáno do 24 hodin po objednání.

<http://www.mironet.cz>
info@mironet.cz
tel. 234 700 800

MIRONET
COMPUTERS

VZESTUPY...

FIRMA	Kurz akcií		Změna	
	1. 8.	5. 9.	Absolutní	Relativní
AMD	7,19	12,10	4,91	68,29 %
Novell	3,58	5,13	1,55	43,30 %
Netw. Ass.	11,13	15,10	3,97	35,67 %
Enterasys	4,65	6,30	1,65	35,48 %
Macromedia	20,45	27,20	6,75	33,01 %

... A PÁDY

FIRMA	Kurz akcií		Změna	
	1. 8.	5. 9.	Absolutní	Relativní
RAMBUS	18,07	16,42	-1,65	-9,13 %
ACER	56,00	50,00	-6,00	-10,71 %
ASUSTEK	98,50	85,50	-13,00	-13,20 %
VIA	60,00	49,60	-10,40	-17,33 %
SGI	1,15	0,95	-0,20	-17,39 %

Názory a komentáře

Důchodci

Jednou za dva roky se v Berlíně koná výstava IFA, a tak jsme vyrazili k našim severozápadním sousedům. Dorazili jsme sice až na poslední dva dny, ale i tak to bylo překvapení.

Pokud jste se lekli názvu sloupku, nezufojte. Název se vztahuje právě k výstavě IFA 2003. Zaujalo mne, že v každém pavilonu se pohybovalo velké množství důchodců. Už několikrát jsem psal, že výstavy jako takové prožívají těžkou a vleklou krizi. A IFA 2003 toho byla důkazem.

Ptáte se proč? Nemí to až tak těžké – je tu internet a mladší generace výstavy nezajímají, chtějí se bavit. Nechci házet teenagery do jednoho pytle – přišli, a dokonce i dovnitř hal. Ale většinou do těch, kde byla k vidění zábava: hry, domácí kina, nadupaná auta vybavená silnými zvukovými aparaturami anebo taková, kde byly v opěrkách vestavěny displeje, které i za jízdy umožňují sledovat film.

Milan Loucký – ředitel Vogel Computer Media a publicista

Pokud některé firmy chtěly přitáhnout mladé, dělaly jim radost: třeba v hale Panasonic jste mohli najít sličné dívky představující Laru Croft, hrdinku hry Tomb Raider. K Sony teenageři přišli sami – díky herní konzole PlayStation 2. Oblastí jejich zájmu jsou samozřejmě i firmy vyrábějící mobilní telefony – pokud možno s „malou výbavou“, v níž nesmí chybět podpora MMS, fotoaparát a hodně barevný displej...

Pojďme za seniory. Oblast jejich zájmu byla jasně vymezená: domácí kino, domácí hudební soupravy, velké televize. A hostesky i zaměstnanci firem se snažili, aby senioři dostali potřebné informace. *Koneckonců i oni mají nárok a chtějí se bavit...*

Zestárne i návštěvník Invexu?

EVOLUCE

Časy se mění. Dříve jsme kupovali videokazety a nahrávali na ně. Kvalita uspokojující. Dnes máme možnost zakoupit přehrávač vybavený pevným diskem a nahrát na něj stovky hodin záznamu ve špičkové kvalitě. Během nahrávání nového můžeme současně sledovat pořad, který jsme nahráli před týdnem či před měsícem. Nic proti novým technologiím a *možnosti mít vše na pevném disku* – ale jen tak mezi námi, *stíháte vůbec přehrát to, co jste si nahráli?*

Přehrávače s možností nahrávání na pevný disk nebo třeba na disk DVD-RAM byly kromě miniaturních videokamer zaznamenávajících program na paměťové karty (Sony, Panasonic i jiné) jednou ze skutečně mála novinek, které se na IFA 2003 objevily.

Prostě evoluce. *Co dá? Nuda?*

KOLAPS

Nedávný výpadek elektrické energie v USA ukázal, jak jsme na ni závislí. Amerika zažila šok – někteří lidé se vůbec nedokázali v nastalém zmatku orientovat. Spali na schodech, nevěděli o svých blízkých.

Základnové stanice potřebují energii, k posílání elektronických zpráv potřebujeme energii, metro i tramvaje jezdí na elektřinu, chladič nás klimatizace (v Americe všude), máme topení na elektřinu, počítače i servery jsou na elektřinu, prostě jsme na energii závislí.

A tak mne napadá – *dokázali bychom ještě žít bez ní?* Mnozí z nás už všechno berou jako naprostou samozřejmost. *Odněkud přiteče voda, někde se ohřeje, někam odteče.* To, že v síti máme 230 V, bereme jako fakt. Na všechny tyhle vymoženosti jsme si rychle zvykli. Jak tenká je nitka ke stavu,

kdy nebudeme vědět, co máme dělat bez možnosti komunikace...

Máme všechno hned – ale dokážeme to vůbec využít? To jsem si uvědomil, když jsem viděl reportáže z potměšlé, hrdé Ameriky, která však mnohdy ani neví, kudy energie do jejich bytů přichází...

PĚT, ČTYŘI, TŘI, DVA, JEDNA...

Po neuvěřitelně prudkém nástupu spamu na internetu se objevil další fenomén – *viry*.

Vypnuly počítač, aniž jste si uložili výsledky své práce, odeslaly e-mail s důležitými daty někomu cizímu, prostě a jednoduše řádily a řádí. Ceny akcií velkých antivirových firem vzrostly až o 20 %. Můj antivirový program dostával snad každý den novou virovou databázi, aby poznal nové klony. Microsoft nestačil záplatovat díry ve svých operačních systémech.

*Nemáme co dělat, že vymýšlíme vrtáky, které testují odolnost operačních systémů a pohotovost antivirových analytiků? Zbláznil se celý svět? Je dobře, že upozorňujeme na díry v operačním systému, nebo jde jen o to, dokázat, že jsme lepší než hoši z Redmondu? Nebo že operační systémy MS jsou tak rozšířené, že je softwarový obr *nezvládne všechny udržet v provozu?* Či *dokázat MS, že je tu vyspělejší alternativa?**

Sám nevím. Ale vrtá mi hlavou, kdo zaplatí to, že si musím stahovat záplaty na svůj počítač, aby byla má data v bezpečí. Dovolím si příměr: Pokud automobilka zjistí, že v určité sérii může dojít k nenadálé aktivaci airbagů nebo že je chyba v programu na ovládání ABS, vyzve majitele, aby se dostavili *k bezplatné servisní prohlídce*. A něco jí to stojí. Proč ale v případě OS MS *musím platit za přijaté megabajty, když mám výrobek, který jsem už jednou zaplatil* – a ten může zklamat tím, že zpřístupní data někomu jinému, odkryje mé soukromí?! Nechápu.

A úplně na konec: Ve středu 8. října 2003 se na Invexu, konkrétně ve výškové budově BVV, koná *antivirová konference*. Určitě i letos bude o čem mluvit. Přijďte i vy, začínáme v 9.30 hodin... ■ ■ ■ Milan Loucký, milan.loucky@vogel.cz

inzerce

Názory a komentáře

Fight, fight to the death...

Pokud vám titulek připomíná scénu z filmu, nebo dokonce scénu z filmu *Láska přes internet*, máte sto bodů. Teď ale nepůjde o film, a už vůbec ne o romantiku, i když posezení při západu slunce nad Pacifikem s lahví jihoafrického vína bych rozhodně neodmítl. Půjde o amatérské, resp. – abychom byli zcela akurátní – poloprofesionální digitální zrcadlovky s výměnnými objektivy. Právě nyní totiž v tomto do budoucna velmi lukrativním segmentu začal tvrdý konkurenční boj. Olympusu,

Bohumil Herwig
– volný novinář a publicista

Fujifilmu, Kodaku a Sony (abychom jmenovali alespoň některé z největších společností) ujíždí expres a naskočit do rozjetého vlaku jménem Pentax stihl zatím jen Canon. Ten zjevně překvapil i sám sebe, protože jeho nový EOS 300D za 39 990, resp. 43 000 Kč se základním objektivem byl utajený jako americké federální rezervy dokonce i před samotnými pracovníky Canonu. A propos, nevíte o nějaké šikovné Japonce na centrále?

A jak to vlastně s nečekanou konkencí Pentaxu *ist D vypadá? Žel nemá magneziové tělo jako třeba Panasonic LC5, zato má výměnné objektivy řady EF, skvělou cenu a vyspělou konstrukci s řadou pokrokových prvků. Tím hlavním je bezpochyby snímací čip typu CMOS. Firma pro něj navíc staví novou továrnu, a tak se možná dočkáme i širšího zavedení této relativně levné a pokrokové technologie do všech možných produktových řad Canonu. V každém případě jsou *ist D a EOS 300D obrovským předělem. Letos poprvé se totiž na trhu ocitnou digitální zrcadlovky s výměnnými objektivy, určené pro amatéry a poloprofesionály. A nejen to! Díky nim nastává další kolo velkého cenového boje, který se nejspíš jako smršť přežene všemi segmenty. Akutní vymření už ale nyní hrozí například Minoltě Dimage 7 Hi, Olympusu E-20P či Nikonu CoolPix 5700. Kdo by si je při dané ceně kupoval, když tu je ve stejné, ne-li nižší cenové relaci k dostání něco řádově onačejšího! Konkurenci tak evidentně s Canonem 300D teče do trenek. Do bot jí totiž teklo už při oznámení Pentaxu *ist D.

O EU

Přiznám se, že mě zákrok proti nijak malému jihokorejskému výrobci paměťových čipů Hynix překvapil. Překvapil mě nikoli svou relativní rychlostí a tvrdostí, ale svou jednoznačností. Uvalení antidumpingového neboli vyrovnávacího cla ve výši 34,8 % (!) se opírá o to, že Hynix při exportu využíval značné státní pomoci. Ovšem s tou jednoznačností to není zcela přesné. Prakticky úplnou shodu v Evropské radě, která se zabývala návrhem Evropské komise na předběžné uvalení cla, totiž narušilo Nizozemsko a Francie. Není nijak zvláštní, že právě Francie, jež se léta brání jakémukoli zásahu do systému oněch neuvěřitelných zemědělských dotací, které dusí evropské finance (kdyby tohle fungovalo v počítačích, tak bychom dnes možná byli na polovině jejich ceny), a jež velmi ráda praktikuje formu státní pomoci svým problematickým firmám, nesouhlasí s uvalením antidumpingového cla ani v tak jasném případě, jakým byl Hynix, který obdobně dopadl

i v USA. Nepřekvapí ani, že Korea protestovala a obrátila se na WTO. Škoda že Samsung podobným opatřením – jak napsaly internetové České noviny – unikl jen těsně. Německému Infineonu, který s cenami svých nedotovaných pamětí nemohl Hynixu konkurovat, se teď určitě bude spát klidněji. A mně také – alespoň něco v Evropě funguje!

O DVD KAMERÁCH

Tak jsem měl v ruce dvě poslední novinky: jednu od Hitachi (MV350) a druhou, dost podobnou, od Panasonicu (M30). Obě kamery – a vlastně i vyspělejší Hitachi MV380 – jsou z hlediska vlastností prakticky přímo na začátku digitálního startovního pole. A protože obdobně byly koncipovány zatím všechny DVD-RAM kamery, tudíž tomu odpovídaly i kvalitou nahrávky, říkám si, zda už není na čase jít někam dál. Zkrátka zda by to nechtělo udělat něco pořádného. Něco se špičkovou optikou, pořádným optickým zoomem a neméně pořádnými vlastnostmi. Mám pocit, že by bylo opravdu na čase. Konečně by pak někdo jako já, spokojený to majitel Canonu MV20i, mohl snít o něčem lepším, pokrokovějším a konečně plně digitálním. Abych nezapomněl: chtělo by to také mít uvnitř DVD-RAM kamer FireWire, a ne jen podivně připojitelné USB. Logika marketingových pracovníků Hitachi a Panasonicu – protože jako obvykle za to mohou oni – je v tomto směru jen těžko pochopitelná. Oni ale určitě nechápou ani sami sebe, a kdož ví, zda to nemá příčinu v nějakých dovozových opatřeních apod. ■ ■ ■ Bohumil Herwig, bohous@herwig.cz

PLACENÁ INZERCE

VELKOBOBHOD - MALOBOBHOD	
CD-R Blank spindlí 100pack 48x	od 589,-
CD-RW Giga 700MB 4x jewel	od 14,90
Pouzdro na 24ks CD - nylon	od 44,90
DVD-R 4x spindlí 4,7GB	od 28,50

invex 6. - 18. 10. 2003
Pražská V. ulice 48

HOPE
we know what the buyers want

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ: Tel: 354 621 999; Fax: 354 627 081
HLEDÁME NOVÉ PRODEJCE www.bestmedia.cz

inzerce

inzerce

inzerce

Soutěž se společnostmi DISK Multimedia, s. r. o., a Fokus-H, s. r. o.

Vyhrajte kytarové studio i s kytarou

Boskovická firma DISK Multimedia, s. r. o. (www.disk.cz), patří k předním distributorům zvukových karet a hudebního softwaru v České republice. Nabízí široký sortiment produktů, který pokrývá potřeby uživatelů od malých amatérských domácích a mobilních studií až po profesionální nahrávací a multimediální studia. Mezi hlavní distribuované značky patří produkty americké firmy M-Audio, která ve svém sortimentu nabízí kvalitní zvukové karty s PCI, USB i FireWire rozhraním, USB masterkeyboards a kvalitní studiové monitory, zkrátka všechny důležité komponenty pro počítačové nahrávací studio. Jedním z hitů tohoto podzimu je externí USB zvuková karta M-Audio MobilePre se dvěma kvalitními mikrofonními a kytarovými vstupy, určená především uživatelům notebooků, kteří chtějí mít možnost mobilního nahrávání nebo chtějí používat počítač při živé hudební produkci.

UŽITEČNÝ SOFTWARE

Firma DISK Multimedia, s. r. o., má také dceřinou firmu DSOUND (www.dsound1.com), která působí na světovém trhu již více než pět let a zabývá se vývojem hudebního softwaru. V tomto roce uvedla na trh nový software GT

Player, určený kytaristům a simulující digitálně klasické kytarové efekty. Lite verzi tohoto softwaru obsahuje i příložený Chip CD. Stačí jen připojit kytaru ke zvukové kartě a váš počítač se změní na kytarový efektní procesor!

Největším českým importérem elektrických kytar je společnost Fokus-H, s. r. o. (www.guitars-fokus.com). Ve své nabídce má více než sto modelů kytar a baskytar a celolampové aparatury ENGL. Kompletní katalog najdete na příloženém Chip CD. Stratocaster Fokus-H, jeden z klasických modelů – kopie kytary používané Stingem na jeho posledním světovém turné, je vhodný pro malé počítačové studio a je také jednou z cen v této soutěži.

Odpovědi na dnešní soutěžní otázky pošlete na adresu **REDAKCE CHIPU** (Na Florenci 19, 110 00 Praha 1) do **30. 10. 2003** (rozhoduje datum na poštovním razítku), e-mailem na adresu soutez10@chip.cz.

■ ■ ■ DISK Multimedia, s. r. o., -hst

SOUTĚŽNÍ OTÁZKY

1. Firma M-Audio je firma:

- japonská;
- německá;
- americká.

2. Zvuková karta M-Audio MobilePre má:

- dva mikrofonní vstupy;
- jeden mikrofonní vstup;
- žádný mikrofonní vstup.

3. Firma Fokus-H má v nabídce:

- více než 100 modelů kytar;
- méně než 100 modelů kytar;
- 58 modelů kytar.

CENY

Šťastný výherce na prvním místě se může těšit na kytaru Fokus-H ST, zvukovou kartu MobilePre USB a software DSOUND GT Player, výherce na druhém místě získá kytaru Fokus-H ST a software DSOUND GT Player, šťastlivci na třetím až pátém místě obdrží software DSOUND GT Player.

ODPověDI FORMOU SMS ZPRÁV

Odpovědi na soutěžní otázky lze zasílat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **VOGEL*CH10B*1x2x3x*Jan Novak Vínohradska52 15000 Praha5** Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak CH10B, své odpovědi (za x dosadte své tipy) a kontaktní údaje

od sebe oddělte hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste již zaregistrováni v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je šest korun včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka: +420 284 820 470**

inzerce

Soutěž se společností 3Com

Potřebujete se připojit k internetu?

Firma 3Com, založená v roce 1979 vynálezcem Ethernetu Bobem Metcalfem, je mezi laickou veřejností nejčastěji známa jako výrobce síťových karet a přepínačů pro lokální síť. Nicméně záběr společnosti s více než 4200 zaměstnanci je mnohem širší. V portfoliu firmy 3Com nalezneme kompletní řešení pro počítačové sítě všech typů i velikostí – od malých kanceláří po největší podniky či operátory internetových systémů.

V této soutěži bychom chtěli představit řešení vhodné pro efektivní sdílení internetového připojení v domácnostech či v malých kancelářích vybavených libovolným přístupovým zařízením zakončeným ethernetovým rozhraním (ADSL přípojka, kabelový modem či bezdrátový přístupový bod).

RODINA PRODUKTŮ 3COM OFFICE CONNECT

Již podle názvu je vidět, že tato řada je určena právě k výstavbě počítačových sítí

menších velikostí do cca 50 uživatelů. V této produktové řadě nalezneme různá zařízení, která byste kdy mohli potřebovat k dokonalému propojení počítačů – od ethernetových a bezdrátových síťových karet přes opakovače, přepínače a brány pro přístup k internetu až po bezdrátové přístupové body či firewally. Všechny produkty **3Com Office Connect** spojuje snadná instalace a používání, pěkný design, vysoký výkon a absolutní nehlukost. Zvažujete-li pevné připojení k internetu, produkty **3Com Office Connect Cable/DSL Gateway** by pro vás mohly být tím pravým řešením. Umožňují totiž připojení až 253 uživatelů k internetu prostřednictvím jedné linky. Díky funkci překladu IP adres dokáží přes jednu IP adresu získanou od poskytovatele připojení k internetu drátově či bezdrátově připojit počítače a notebooky vnitřní síť tak, jako kdyby byly přímo připojeny k internetu. Navíc integrovaný firewall ochrání počítače před možnými útoky z internetu a díky virtuální demilitarizované zóně zařízení umožní vystavit zvolenou ze stanic na internet k poskytování služeb, jako jsou webové, poštovní či ftp server.

JAKÉ JSOU MOŽNOSTI

K dispozici jsou tři varianty, které mají skupinu společných vlastností sestávající z 10/100Mb portu pro připojení k internetu a 4 přepínaných 10/100 portů pro připojení stanic lokální sítě. První z dostupných modelů má základní softwarovou výbavu pro přístup a sdílení, další model, který má v názvu „Wireless“, již má integrovaný bezdrátový přístupový bod podporující nový standard 802.11g (zpětně

kompatibilní se starším standardem 802.11b Wi-Fi). Třetí varianta s názvem „Secure“ má v sobě integrován hardwarový akcelerační pro vytváření virtuálních privátních sítí (VPN jak tunel, tak klient) technologiemi IPSec, PPTP a L2TP. Všechna tři zařízení se dají snadno rozšiřovat až na maximálních 253 uživatelů v lokální síti sestohováním s 5-, 8- či 16portovými přepínači Office Connect (v 10/100 či 10/100/1000 variantách) a lze k nim přidat další Office Connect bezdrátové přístupové body pro zvětšení území pokrytého bezdrátovým signálem.

Odpovědi na dnešní soutěžní otázky pošlete na adresu **REDAKCE CHIPU** (Na Florenci 19, 110 00 Praha 1) do **30. 10. 2003** (rozhoduje datum na soutěžním razítku), e-mailem na adresu soutez10@chip.cz.

■ ■ ■ 3Com, -hst

SOUTĚŽNÍ OTÁZKY:

- Pro kterou skupinu uživatelů jsou určeny produkty 3Com Office Connect?**
 - pro velké podniky;
 - pro domácnosti a menší kanceláře do 50 uživatelů;
 - pro mobilní pracovníky.
- Jak se jmenuje 3Com zařízení sloužící pro sdílené připojení k internetu?**
 - 3Com SuperStack3 Switch 4924;
 - 3Com Office Connect Dual Speed Switch 16 Plus;
 - Com Office Connect Cable/DSL Gateway.
- Umožňuje 3Com v rodině produktů Office Connect pracovat na gigabitové rychlosti?**
 - ne, pro malé kanceláře je tato rychlost zcela zbytečná;
 - ano, 5portový gigabitový přepínač a 8portový 10/100 s gigabitovým uplinkem jsou již k dispozici;
 - zatím ne, produkty se připravují na konec letošního roku.

CENY

Šťastný výherce na prvním místě se může těšit na 3Com OC Wireless 11g Cable/DSL Gateway, druhý výherce získá 3Com OC Cable/DSL Gateway a výherce na třetím místě obdrží 3Com OC Dual Speed Switch 5 port.

ODPOVĚDI FORMOU SMS ZPRÁV

Odpovědi na soutěžní otázky lze zasílat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **VOGEL*CH10A*1x2x3x*Jan Novak Vinohradská52 15000 Praha5**

Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak CH10A, své odpovědi (za x dosadte své tipy) a kontaktní údaje

od sebe oddělte hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste již zaregistrováni v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je šest korun včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka: +420 284 820 470**

inzerce

Soutěž se společností LEDA

Hledám, hledáš, hledáme

Největší slovníkové nakladatelství LEDA (www.leda.cz) představuje LEDA – Slovníkovou databázi, nejrozsáhlejší český soubor slovníků pro angličtinu, němčinu a jiné evropské jazyky. Tento soubor zahrnuje největší autoritativní slovníky a další slovníky všeobecné i odborné. Programové vybavení je jednotné a umožňuje současný přístup k většímu počtu slovníků, fulltextové morfologické hledání, hledání přibližně nebo nepřesně zadaného dotazu a další pokročilé vyhledávací funkce či zobrazení údajů v hesle podle přání uživatele. U většiny slovníků konkordance usnadňuje jazykové studium a překládání a podporu uživatelských slovníků. Nakladatelství dosud vydalo následující velké slovníky: **Velký anglicko-český** (a česko-anglický) **slovník** (K. Hais a B. Hodek), nejrozsáhlejší anglicko-český slovník, je považován za vůbec nejvalitnější české lexikografické dílo. Obsahuje 280 000 anglických slov a sousloví a 454 000 českých ekvivalentů. Slovník zahrnuje anglickou slovní zásobu periodického tisku, prózy, poezie, dramatu a populárně-vědecké literatury. Důraz je položen na obtížnější složky slovní zásoby (frazologie, hovorový jazyk, slang) a na odbornou terminologii. **Velký česko-ruský slovník** (M. Sádliková a kol.), moderní, opravené a podstatně doplněné vydání známého česko-ruského slovníku, obsa-

huje více než 120 000 českých výrazů a přes 200 000 ruských ekvivalentů. Zahrnuta je všeobecná slovní zásoba současné češtiny včetně hovorových a slangových výrazů i odborná terminologie mnoha oborů. Hesla zachycují mj. vývoj terminologie v ekonomice, technice a dalších rychle se měnících oblastech. Přílohy slovníku přináší široký výběr zkratk a zeměpisných názvů.

ŘÍJNOVÉ NOVINKY

Slovníkový trh obohatí v říjnu následující tituly: **Velký česko-anglický** (a anglicko-český) **slovník** (J. Fronek), největší a nejaktuálnější slovník, obsahující více než 200 000 českých slov a sousloví a kolem 400 000 anglických ekvivalentů; **Velký německo-český** (a česko-německý) **slovník** (H. Siebenschein a kol.), nejpoužívanější velký německo-český slovník v elektronické verzi, zahrnující víc než 190 000 německých výrazů a 270 000 českých ekvivalentů. K dalším novinkám se řadí **Velký španělsko-český** (a česko-španělský) **slovník** (J. Dubský a kol.), který představuje jediný rozsáhlý španělsko-český slovník. Velké slovníky v oboustranné úpravě (angličtina, němčina, španělština) stojí 14 800 Kč pro firmy, 11 800 Kč pro jednotlivce, zdravotnictví a školství, jednosměrné slovníky (ruština)

stojí 8400 Kč pro firmy, 6720 Kč pro jednotlivce, zdravotnictví a školství.

Odpovědi na dnešní soutěžní otázky posílejte na adresu **REDAKCE CHIPU** (Na Florenci 19, 110 00 Praha 1) do **30. 10. 2003** (rozhoduje datum na poštovním razítku), e-mailem na adresu soutez10@chip.cz.

■ ■ ■ LEDA, -hst

SOUTĚŽNÍ OTÁZKY:

1. Které slovníky v současné době obsahuje LEDA – Slovníková databáze?

- a) Velký anglicko-český (a česko-anglický) a Velký česko-ruský;
- b) Velký česko-anglický (a anglicko-český) a Velký německo-český (a česko-německý);
- c) Velký anglicko-český (a česko-anglický) a Velký španělsko-český (a česko-španělský).

2. Jaké programové vybavení mají slovníky souboru LEDA – Slovníková databáze?

- a) ozvučenou výslovnost;
- b) fulltextové vyhledávání a hledání přibližně nebo nepřesně zadaného dotazu;
- c) realie.

3. Které slovníky vyjdou v říjnu v rámci LEDA – Slovníkové databáze?

- a) Velký česko-anglický (a anglicko-český), Velký polsko-český (a česko-polský);
- b) Velký česko-anglický (a anglicko-český), Velký německo-český (a česko-německý), Velký španělsko-český (a česko-španělský);
- c) Velký španělsko-český (a česko-španělský), Velký portugalsko-český (a česko-portugalský), Velký maďarsko-český.

CENY

První výherce se může těšit na Velký anglicko-český a česko-anglický slovník, druhý obdrží Velký česko-ruský slovník, výherce na třetím místě získá multimediální encyklopedii Heuréka a výherce na čtvrtém místě Francouzsko-český ozvučený slovník.

ODPOVĚDI FORMOU SMS ZPRÁV

Odpovědi na soutěžní otázky lze zasílat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **VOGEL*CH10D*1x2x3x*Jan Novak Vinohradska52 15000 Praha5**

Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak CH10D (v říjnovém čísle soutěžíme s více společnostmi a je nutno rozlišit, se kterou firmou soutěžíte), své

odpovědi (za x dosadte své tipy) a kontaktní údaje od sebe oddělte hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste již zaregistrováni v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je šest korun včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o.

Infolinka: +420 284 820 470.

VYHODNOCENÍ SOUTĚŽE V-KLUBU Z ČÍSLA 8/03

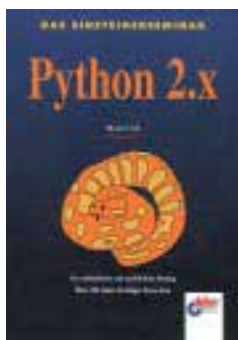
Správné odpovědi na soutěžní otázku V-klubu: 1. Správné byly všechny možnosti – a, b, c, d. 2. Internetovou kameru nelze použít k pořízení videozáznamu z rodinné dovolené a jeho přepis na VHS – b. Ke šťastným výhercům patří M. Soumar z Dačic, J. Izingo-

vá z Bíliny, F. Zelníček a K. Kuttelwascher ze Žďáru nad Sázavou, A. Javůrková z Jirkova, M. Hesoun z Písku, L. Rychetský z Horní Břízy, M. Voldřich z Nového Boru, R. Táborský z Brna, J. Petráček z Prahy 6, V. Bohuslavová z Bechyně a P. Novotný z Prahy 2.

inzerce

Python 2.x

Martin Užák | Verlag Moderne Industrie Buch A.G., Bonn 2003, 384 stran, 9,95 EUR, v němčině, ISBN 3-8266-7206-2

Soudě podle počtu titulů, dostává se programovací jazyk Python v poslední době do popředí zájmu odborné počítačové veřejnosti. Kniha o něm vychází nejen v angličtině, ale i v řadě dalších jazyků. Publikace bratislavského autora Martina Užáka (v době psaní knihy teprve středoškolského studenta!), vydaná německým nakladatelstvím, je určena začátečníkům. Předpokládá, že čtenář umí zacházet s počítačem, že umí instalovat program, ale že nezná jazyk Python v žádné verzi. Autor začíná instalací Pythonu a obecnými informacemi o jazyku, spouštění programů apod. Pak se přejde k naprostým základům jazyka; zde se čtenář seznámí s jednoduchými i složenými datovými typy, s příkazy a výrazy, s funkcemi atd. V této kapitole najdeme i stručný, ale dostatečný výklad o principech objektově orientovaného programování. Dále se čtenář seznámí se standardní knihovnou modulů, která se dodává spolu s tímto jazykem, a hned v následující kapitole přijdou na řadu regulární výrazy. V dalších kapitolách autor ukáže, jak se

v Pythonu programují aplikace pro internet založené na protokolech HTTP a FTP, jak se v něm píše poštovní aplikace, jak se v Pythonu programují CGI skripty a jak se v něm vytvářejí programy s grafickým uživatelským rozhraním pomocí modulu Tkinter. Poslední kapitoly se zabývají vytvářením komponent COM pro MS Windows a vytvářením databázových aplikací v Pythonu pomocí rozhraní ODBC. Jednotlivé kapitoly končí cvičeními, jejichž řešení najdeme v závěru knihy. Výklad doprovází řada příkladů, jejichž zdrojové texty lze najít na internetu. Většina knihy se zabývá konzolovými aplikacemi; přesto si myslím, že větší počet obrázků v knize by nebylo na škodu.

Je to dobře napsaná kniha, která může naprostého začátečníka v Pythonu dovést na úroveň řekněme lehce pokročilou. I jazyk výkladu mi připadal – vezmeme-li v úvahu, že jde o němčinu – čtivý a srozumitelný. (To ovšem může být dojem vyvolaný skutečností, že ani autor knihy, ani její recenzent není Němec.) Tato kniha se mi líbila. ■ ■ ■ Miroslav Vírius

Umění klamu

Kevin D. Mitnick & William L. Simon | nakladatelství HELION S.A. 2003, 348 stran, 299 Kč, v češtině, ISBN 83-7361-210-6

Kevin Mitnick je nazýván nejslavnějším hackerem na světě. Ukradl několik tisíc souborů s daty, několik tisíc kreditních karet, odcizil tisíce megabajtů chráněného softwaru, nabourával se přes bezpečnostní systémy do počítačů největších světových firem, získal přístup k obchodním tajemstvím v řádu milionů dolarů, naboural se do počítače Velitelství vzdušné obrany Severní Ameriky. To je jen krátký výčet jeho „aktivit“. Byl jednou z nejhledanějších osob v historii FBI. Po zatčení mu hrozil několikasetletý trest odnětí svobody, přestože nikdy nebyl obviněn z finančního prospěchu z hackerství. Byl mu soudně zakázán jakýkoliv přístup k počítači, neboť jak prohlásil soud: *Vyzbrojen klávesnicí je nebezpečím pro společnost*. Po propuštění se stal nejvyhledávanějším expertem na zabezpečení počítačových systémů ve Spojených státech.

Co na to říká Mitnick? „Má činnost byla způsobena zvědavostí – toužil jsem znát všechno, co se dalo, o tom, jak fungují telefonní sítě a vstupy a výstupy počítačových bezpečnostních systémů. Z dítěte fascinovaného kouzelníckými kousky jsem se stal nejhranější hackerem na světě, kterého se obává vláda i korporace. Veden zvědavostí, touhou po poznávání, jsem učinil několik velmi špatných rozhodnutí.“ V knize *Umění klamu* (v originále *The Art of Deception. Controlling the Human Element of Security*), jež

se ve světě stala bestsellerem, ukazuje, jak je snadné získat jakékoliv informace, dokonce i velmi přísně tajné, jak lze sabotovat podniky a úřady, jak je snadné oklamat a obejít v podstatě jakýkoliv bezpečnostní systém. Ukazuje bezbrannost proti použití jednoduché metody – tzv. sociotechniky. Co to je, je vysvětleno hned v úvodu knihy: „Sociotechnika je ovlivňování a přesvědčování lidí s cílem oklamat je tak, aby uvěřili, že sociotechnik je osoba s totožností, kterou předstírá a kterou si vytvořil pro potřeby manipulace.“ Kniha je rozdělena do čtyř částí (Zákulisí, Umění útoku, Pozor, vetřelec, Vozová hradba), dále podrobněji členěných; na konci jsou připojeny samostatné přílohy (Bezpečnost v kostce, Prameny, Poděkování). Na spoustě příkladů Mitnick ukazuje, jak snadné je lidi – neboť nejslabším článkem je vždy člověk – oklamat a tím i obejít nejrůznější technická zabezpečení. Desítky někdy až neskutečných příběhů jsou doplněny radami, jak se „sociotechnikem“ nenechat dotlačit tam, kde nás chce mít. Jedná se o velmi zajímavou publikaci, která nám může pomoci pochopit způsob práce tzv. sociotechniků a jejich metody a dát „návod“, jak se jim bránit. Kniha je psána velmi čtivě, přečetla jsem ji jedním dechem (snad jen závěrečná příloha, Poděkování, byla na můj vkus příliš vyčerpávající), ale musím přiznat, že mě snadnost podvodů „dostala“. ■ ■ ■ -hh

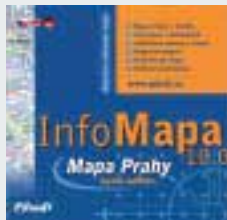
Recenze dalších knih najdete na CD Chip Plus.

inzerce

Novinky na stříbrných discích

MAPA PRAHY – HOME EDITION

PJsoft, Praha 2999 Kč

Čtvrtá generace elektronické mapy Prahy vychází svým pojetím z poslední InfoMapy 10.0. Přináší aktuální mapové podklady hlavního města a jeho okolí i bohaté databázové informace, které lze vhodně doplnit přímou spoluprací s produktem IDOS Jízdní řády. K dispozici jsou všechny důležité funkce včetně vyhledávání podle mnoha kategorií.

9 bodů

DIDAKTA – GEOMETRIE 2

Silcom Multimedia, Opava 599 Kč

CD má v podtitulu Výpočty a měření. Nabízí celkem 23 typů úloh, rozdělených do šesti okruhů. Jsou připraveny úlohy na rozpoznávání obrazců a těles, na určování geometrických prvků. Program umožňuje procvičovat výpočty obvodů, obsahů, objemů a povrchů. Nechybí ani úlohy s využitím Pythagorovy věty nebo goniometrických funkcí.

8 bodů

KDO TO VÍ, ODPOVÍ – VĚDA A TECHNIKA

Silcom Multimedia, Opava 449 Kč

Páté pokračování vědomostní hry pro celou rodinu. Soutěžit můžete sami nebo až v pěti hráčích, a to buď ve hře Získej co nejvíc, nebo Dojdi co nejdál. Otázky jsou při hře vybírány náhodně a v rámci jedné hry se neopakují. Připravenou databází necelé tisícovky otázek si můžete také přímo procházet (s možností zobrazení správné odpovědi).

8 bodů

TS – ČESKÝ JAZYK 4

Terasoft, Hořovice 1049 Kč

Zábavná mluvnice brouka Koumese, to je více než 300 cvičení v 17 kategoriích na CD-ROM a 150stránková příručka plná diktátů a pravopisných cvičení podle učební látky ZŠ. Hlavní menu nabízí Detektivní příběh (procvičí nejen důvtip a bystrý mozek, ale také znalosti pravopisu), Test nebo Procvičování. Tiskový modul programu umožňuje tisk cvičení.

9 bodů

TS – ANGLIČTINA 2 PRO ŠKOLÁKY

Terasoft, Hořovice 630 Kč

CD-ROM pro podporu výuky angličtiny na ZŠ v novém zpracování. Slovní zásoba vychází z pěti nejpoužívanějších učebnic. K výuce slovíček, výslovnosti i gramatiky používá klasické učení slovních dvojic, básničky a pohádky, úlohy na porozumění textu i mluvenému slovu. Pro efektivní výuku konverzace namluvili texty rodilí mluvčí.

8 bodů

Další informace naleznete i s ukázkami obrazovek na Chip CD.

Angličtina Q-Steps a Q-Surf

Angličtina pro nejmenší

Vydavatelství Euromedia Group lokalizovalo pro naše nejmenší uživatele programy pro výuku angličtiny firmy The Q Group PLC. Programy jsou určeny pro děti od pěti do deseti let a pomocí multimediálních CD-ROM a tištěných učebnic pomohou zájemcům proniknout do dnes nejrozšířenějšího anglického světa.

K výuce jsou připraveny dva tituly, Q-Steps a Q-Surf, které jsou zpracovány v obdobné filozofii a vhodně se doplňují. Každý obsahuje dva CD-ROM a jednu, resp. dvě tištěné učebnice, které rozšiřují možné formy práce s cizím jazykem. Oba programy jsou až na návodů připraveny a vedeny v anglickém jazyce. Všechny texty jsou namluveny a písničky nazpívány rodilými mluvčími, ale děti budou bezpochyby brzy dobře rozumět. Pokud zejména zpočátku nebudou děti pokynům a textům rozumět, je připraven panáček Šikula, který česky vysvětlí, co je potřeba v konkrétním okamžiku udělat.

Výukový systém Q-Steps obsahuje základní slovní zásobu čítající přibližně 800 slov, která jsou rozdělena do osmi témat: Číslo, Rodina, Barvy, Oblékání, Lidské tělo, Škola, Jídlo a City. Základní forma výuky je založena na poslechu a opakování animovaných situací v různých prostředích, podobných skutečnému světu. Například tučňák Willi, který děti výukou provází, dává povely a pejsek Skippi zatím provádí různá alotria. Dítě musí kliknout na psa právě tehdy, když provádí zadaný příkaz. Potom je pochváleno za správně splněný úkol.

V sekci abeceda si lze zobrazovat slova podle toho, jaká obsahují písmena. Opět samozřejmě s možností vyslovení slova rodilým mluvčím. Pomocí funkce ABC lze zobrazovat i psané podoby volebních slovíček – věcí. Aby byla výuka co nejvíce zajímavá, jsou v nabídce zařazeny jednoduché hry a písničky.

Také Q-Surf nabízí obdobnou formu pro výuku angličtiny. Základní slovní zásoba obsahuje 1500 slovíček a frází a program bude děti učit nejen slyšet, ale také číst a psát anglický text. A ty snaživější také anglicky mluvit. Na šesti ostrovech jsou připraveny okruhy slovíček s tématy, jako je počasí, hudební nástroje, čas (hodiny, dny v týdnu), části těla, běžné předměty, potraviny, zvířata, dopravní prostředky, názvy míst a směrů atd. Výuku zpestřují jednoduché hry s jazykovými prvky.

Jako součást doprovodných textů jsou v učebnicích uvedeny jednoduché rady rodičům, jak optimálně program i tištěné učebnice používat, aby výuka děti bavila a její efekt byl co největší.

■ ■ ■ Milan Pola

ANGLIČTINA Q-STEPS A Q-SURF

Multimediální tituly pro výuku angličtiny pro nejmenší.

VÝDAL/POSKYTL Euromedia Group, Praha

CENA 599 Kč za každý titul

Hádky & Hlavalomy, Kvízová horečka – Česká republika

Hrajte si s Albatrosem

Nakladatelství Albatros – to nejsou jenom dětské knížky. Po úspěšných CD-ROM Naší přírodou, Obrázky z českých dějin a pověstí, 12× OKO, Rozum do kapsy a Hrajeme si s Krtkem jsou tu další tituly na CD – a velmi zajímavé!

Dnes vám stručně představíme dvě CD-ROM novinky, jež jsou shodou okolností obě určeny především těm, kteří rádi soutěží a procvičují si své mozkové závitky. A to bez rozdílu věku, pohlaví, vyznání...

HÁDKANKY

První titul **Hádkanky & Hlavalomy** je zajímavou sbírkou více než sto padesáti občas zdánlivě neřešitelných záhad, logických úloh a šachových hříček. Ty jsou rozděleny do sekcí Hádkanky (53) a Hlavalomy, přičemž druhá je dále členěna na části Olympiáda důvtipu (65), Na šachovnici (24) a Animované hlavalomy (15). Pomocí jednoduché volby si zvolíte konkrétní úkol, přečtete si jeho zadání a můžete se pustit do řešení.

Čekají na vás zápalkové úlohy, doplňování logických řetězců, zapsání čísel pomocí jiných číslic, odměřování vody, dělení čtverce na stejné díly, nebo naopak skládání různých tvarovaných hracích dílků do čtverce atd. Řada úloh je připravena ve více variantách, které se objeví po volbě tlačítka „znovu“.

Na CD najdete některé již známé úlohy nebo hříčky, ale je zde také řada úloh, o kterých jste ještě asi neslyšeli. Některé vyřešíte tak říkajíc za chodu, na první kouknutí. Často ale budete při hledání té správné cesty k řešení potřebovat tužku a papír, někdy i další pomůcky, vždy ale ten správný „selský“ rozum – a někdy i trochu štěstí.

Patnáct animovaných úloh můžete řešit přímo na obrazovce, obdobně můžete také připravené úlohy nad šachovnicí řešit na počítačové šachovnici.

HÁDKANKY & HLAVALOMY

Zajímavé úlohy pro děti i dospělé.

VÝDAL/POSKYTL Albatros, Praha, <http://www.albatros.cz>

CENA 299 Kč

KVÍZOVÁ HOREČKA – ČESKÁ REPUBLIKA

Vědomostní hra pro celou rodinu.

VÝDAL/POSKYTL Albatros, Praha, <http://www.albatros.cz>

CENA 399 Kč

Pokud úlohu dokončíte, nebo pokud – jak autoři CD bohužel a priori předpokládají – její řešení vzdáte, můžete si ověřit správné řešení. Možná byste někdy uvítali i jeho odvození, to ale uvedeno není. Nabízené seznamy úloh obsahují jednoduchou klasifikaci jejich obtížnosti – ale až budete řešení všech úloh znát, zjistíte, že jsou vlastně jednoduché všechny.

Než vyřešíte všechny úlohy CD-ROM, jistě se dost zapotíte, ale také si pěkně procvičíte svůj ostrovtip – a o to autorům především jde. Proto ve shodě s podtitulem CD-ROM – dumejte, hádejte, hlavu si lámejte! Nudit se rozhodně nebudete.

Kvíz

Obliba znalostních soutěží neustále roste – nejlépe nás o tom přesvědčují naše televize řadou svých trvale úspěšných i nových pořadů, jako jsou Chcete být milionářem?, Riskuj!, AZ-kvíz, Kufr, Pálí vám to? apod. Také na CD už existuje řada podobných titulů. K nim se nyní připojuje i CD-ROM Kvízová horečka – Česká republika.

Jak už název CD napovídá, jeden a půl tisíce připravených otázek se více či méně vztahuje k naší republice. Otázky jsou rozděleny do pěti kategorií: Dějepis, Osobnosti, Příroda, Zeměpis a Umění; šestá nabízená kategorie je souhrnem pěti předchozích.

Při startu programu se každý hráč přihlásí svým jménem a po volbě soutěžní kategorie program postupně nabízí jednotlivé otázky a ke každé tři možné odpovědi, z nichž ale jen jedna je správná. K cíli hry vede pouze jediná cesta – dvanáct bezprostředně následujících správných odpovědí. Pokud odpovíte na některou otázku špatně, hra začíná znovu. Speciální počítačadlo dosud správných odpovědí se „vynuluje“ a pouze čas hry se načítá dál. Odpovíte-li správně na 12 po sobě následujících otázek, je pro vás připraven jiný typ hádanek – zobrazí se šachovnice s 20 políčky, pod kterými je ukryt obrázek. Vaším úkolem je postupným odkrýváním jednotlivých polí co nejdříve určit, ke kterému z pěti nabídnutých možností se postupně odkrývaný obrázek vztahuje.

Hádejte, jaké zde platí zákonitosti

Nevíte-li si při kvízu rady, je k dispozici pomoc uschovaná v lékárně – tři aspiriny. Použití každého z nich způsobí, že v dané úloze bude škrtnuta jedna z nesprávných odpovědí (tím se usnadní uhodnutí té správné), přičemž lze užít i dva aspiriny v jedné otázce. Pokud ale všechny při řešení kvízu použijete, další pomoc už k dispozici není.

Nejlepší řešení, tedy nejkratší časy potřebné pro dosažení souvislé řady 12 správných odpovědí, jsou evidovány na listinách vítězů jednotlivých kategorií. Jistě se tam objeví i vaše jméno.

Oba představované tituly si určitě najdete své spokojené uživatele. Pro ty máme ještě jednu dobrou zprávu: údajně budou brzy následovat další obdobné CD od Albatrosu.

■ ■ ■ Milan Pola

PLACENÁ INZERCE

Inkoustová tiskárna

barevná inkoustová tiskárna

Epson Stylus C42UX
s možností levných cartridge
A4, zásobník na 100 listů
rozišení 1140x720
rychlost 11 str./min. mono
5,5 str./min. color
USB

980,-

bez DPH, s DPH 1.195,-
koncová cena 1.595,- (sleva 400,-)

Nejnižší ceny v ČR

MIRONET ve svém e-shopu nabízí zaváděcí slevy až 31% proti koncovým cenám na prodejné. K tomu získá zákazník špičkový lokální servis a zboží je mu dodáno do 24 hodin po objednání.

<http://www.mironet.cz>
info@mironet.cz
tel. 234 700 800

MIRONET
COMPUTERS

LEDA**JAZYKOVÝ
SOFTWARE****SLOVNÍKOVÁ DATABÁZE**

- současný přístup k nejrozsáhlejšímu českému souboru slovníků
- jediný svého druhu co do autorskoprávní čistoty
- zahrnuje největší, autoritativní slovníky a mnoho dalších slovníků všeobecných a odborných
- fulltextové morfologické hledání, hledání přibližně zadaného dotazu
- zobrazení údajů v hesle podle přání uživatele

Dosud jsme vydali tyto velké slovníky:

VELKÝ ANGLICKO-ČESKÝ (A ČESKO-ANGLICKÝ) SLOVNÍK – K. Hais a B. Hodek

Nejrozsáhlejší a nejnámější anglicko-český slovník nabízí 280 000 anglických slov a sousloví a 454 000 českých ekvivalentů.

VELKÝ ČESKO-RUSKÝ SLOVNÍK

– M. Sádliková a kol.

Moderní slovník s více než 120 000 českými výrazy a 200 000 ruskými ekvivalenty.

V říjnu vychází:

VELKÝ ČESKO-ANGLICKÝ

(A ANGLICKO-ČESKÝ) SLOVNÍK – J. Fronek

Největší a nejaktuálnější česko-anglický slovník obsahující více než 200 000 českých slov a sousloví a kolem 400 000 ekvivalentů.

VELKÝ NĚMECKO-ČESKÝ (A ČESKO-NĚMECKÝ) SLOVNÍK – H. Siebenschein a kol.

Nejpoužívanější velký německo-český slovník v elektronické verzi zahrnující více než 190 000 německých výrazů a 270 000 českých ekvivalentů.

VELKÝ ŠPÁNĚLSKO-ČESKÝ (A ČESKO-ŠPÁNĚLSKÝ) SLOVNÍK – J. Dubský a kol.

Jediný rozsáhlý španělsko-český slovník.

Ceny:

- velké slovníky v oboustranné úpravě (angličtina, němčina, španělština): 14 800,- Kč pro firmy, 11 800,- Kč pro jednotlivce, zdravotnictví a školství,
- jednosměrné slovníky (ruština): 8 400,- Kč pro firmy, 6 720,- Kč pro jednotlivce, zdravotnictví a školství

TELL ME MORE KIDS

Třídilný interaktivní program pro výuku angličtiny, určený dětem ve věku od 4 do 12 let, založený na technologii rozpoznávání řeči. Každý ze tří dílů nabízí dětem zábavná dobrodružství, při nichž se nenásilnou formou učí anglicky. K výuce není zapotřebí žádná předchozí znalost angličtiny.

Program získal ocenění CHIP Tip 7/03 a Tip Počítače pro každého 14/03.

Cena každého dílu: 840,- Kč; cena kompletu (1., 2. a 3. díl): 1 640,- Kč

NEJVĚTŠÍ VYDAVATEL
ELEKTRONICKÝCH A KNIŽNÍCH
PUBLIKACÍ PRO VÝUKU JAZYKŮ

NAVŠTIVTE NÁS NA VELETRHU INVEK
V PAVILONU V - STÁNEK 009

LEDA spol. s r. o.

Redakce:
Štěpánská 33, 110 00 Praha 1,
tel. 222232012, fax. 222232013
e-mail: leda@leda.cz,
http://www.leda.cz

Bioscopia

CHIP tip
říjen 2003

... a biologie se stane dobrodružstvím

Na následujících řádcích vám stručně představíme další titul z řady zábavněvýchukových adventur.

Pokud jste se už blíže seznámili s prvním titulem této řady, s CD-ROM Physikus, potom vězte, že celková filozofie herní i vzdělávací části Bioscopia je obdobná. Charakterizuje ji opět výborná, i když poněkud ponurá 3D grafika, náročná hra a zajímavě prezentované informace z oboru biologie, výrazně podpořené názornými animacemi.

HRAJEME SI

Motivem herní části CD je nalézt mladou dívku, která se při školní exkurzi v jedné velké, ale už delší dobu opuštěné výzkumné stanici ztratila. Probudila přitom k životu nejen opuštěné laboratoře, ale především inteligentní roboty, kteří se už dřív vymkli vědcům z jejich kontroly a začali žít vlastním životem. Labyrint laboratoře je ovšem velmi rozsáhlý, tvoří jej šest velkých budov s více než čtyřiceti místnostmi.

Užijete si tedy hodně bloudění jak při hledání různých předmětů, které vám na jiném místě mohou pomoci překonat různé překážky, tak při nacházení vzkazů a záznamů vědců, kteří zde dříve bádali. Uložené poznatky lze vhodně využít hlavně při zvládnutí umělé inteligence probouzejících se robotů. Putování neznámým komplexem laboratoří provází mnoho zajímavých animací a doprovodných zvuků. Mapu tohoto „biosvěta“ se nám ale objevit nepodařilo. Tu si budete muset postupně sestavovat sami.

Vzhledem k náročnosti a rozsáhlosti hry je pochopitelné, že aktuální stav jejího řešení a seznam dosud nasbíraných předmětů si můžete kdykoliv uložit a také kdykoliv obnovit.

UČÍME SE

V mozkovém centru – informační části Bioscopia – jsou připravené informace rozděleny do pěti sekcí (Antropologie, Zoologie, Buněčná biologie, Botanika a Genetika), každá z nich potom do kapitol a stránek. Součástí každé sekce je kapitola Základní vědomosti, ve které je uveden stručný souhrn nejdůležitějších skutečností té které kapitoly.

Orientace ve vzdělávací části Bioscopia je přehledná, s možností postupného „listování“

a přecházení k dalším i předchozím stránkám kapitol jednotlivých sekcí. Všechny hlavní texty jsou ozvučeny, a tak můžete při procházení jednotlivých stránek věnovat svoji pozornost jejich obsahu a připraveným animacím a zobrazený (čtený) text jen poslouchat. Výjimkou jsou ovšem doplňkové informace, které upozorňují na další možné animace a objasnění právě probíraných skutečností. Těm je naopak vhodné věnovat maximální pozornost a nabízené možnosti využít pro hlubší proniknutí do prezentovaných informací.

Za příklad rozvedení a názorné prezentace předkládaných informací jsme si vybrali stránky o chování včely medonosné, zařazené v sekci Zoologie, v kapitole Bezobratlí – hmyz. Včely vytváří společenské kolonie a mají svoji společenskou hierarchii (včelí královna, trubci, dělnice), a aby mohly úspěšně žít a pracovat, musí se dobře orientovat a také spolu komunikovat. K orientaci jim slouží slunce a gravitace, jejich důležitým komunikačním prostředkem je včelí tanec. Pomocí něho včela dělnice informuje své družky o tom, kde, kterým směrem a v jaké vzdálenosti nalezla zajímavý zdroj potravy a jak je tento zdroj bohatý. Podle vzdálenosti nalezeného zdroje potravy tančí včela buď „krouživý tanec“ nebo „třepotavý tanec“. Z toho, jak dlouho včela tančuje, ostatní poznají, jaká je bohatost nalezeného zdroje potravy, směr osy tance ukazuje na směr, kde se potrava nachází, a rychlost tance naznačuje jeho vzdálenost. Jak důmyslné a přitom jednoduché.

ZÁVĚREM

Pro záchranu ztracené dívky a opětovné ovládnutí umělé inteligence robotů budete muset zapojit nejen všechny své mozkové závity, ale také logické uvažování, trpělivost a znalosti biologie (ty jsou vám na CD k dispozici). A o to jde – nenásilnou a přitažlivou formou rozšířit a prohloubit své vědomosti a dovednosti a umět je vhodně aplikovat. Tak ať se vám Bioscopia nejen líbí, ale ať se vám ji také podaří celou prozkoumat a připravené informace využít nejen u počítače. ■ ■ ■ Milan Pola

Soutěž se společností Kerio Technologies Inc.

Bezpečnost hlídá Kerio

Jedním z hlavních výrobců bezpečnostního softwaru pro menší a střední sítě je společnost Kerio Technologies Inc. Řešení, která nabízí, chrání lokální sítě a osobní počítače před internetovými hrozbami a zajišťují bezpečné prostředí pro potřeby firemní komunikace. Hlavní ústředí firmy se nachází v Santa Claře v Kalifornii, další pobočky jsou ve Velké Británii a v České republice. Společnost byla založena v roce 2001 vývojovým týmem úspěšné produktové řady WinRoute. Software WinRoute byl poprvé uveden na trh v roce 1997 a díky jednoduchosti použití, spolehlivosti a vysokému výkonu brzy získal přízeň uživatelů. V průběhu své existence se WinRoute stal uznávaným produktem; nabízí komplexní síťové řešení s certifikovaným zabezpečením a uživatelsky přívětivým ovládáním. Vzhledem k tomu, že roste poptávka po bezpečném sdílení dat a optimalizaci připojení k internetu, může Kerio – ať už jste připojeni k internetu pomocí vytáčené či pevné linky, kabelového modemu nebo DirecPC – nabídnout řešení v podobě spolehlivého, cenově dostupného a snadno použitelného softwarového produktu. Současná produktová řada

zahrnuje síťový firewall Kerio WinRoute Firewall, osobní firewall Kerio Personal Firewall a poštovní server s antivirovou kontrolou Kerio MailServer.

KERIO PERSONAL FIREWALL

Tento „softwarový agent“ vytváří bariéru mezi osobním počítačem a nebezpečím z internetu. Chrání proti útokům z internetu i z lokální sítě, sleduje tok informací z internetu do počítače i naopak. Může zabránit jakémukoli pokusu o komunikaci a povolí pouze komunikaci, se kterou uživatel souhlasí. Představuje ideální řešení pro notebooky,

keré se běžně připojují i k dalším sítím mimo lokální, a jsou tedy vystaveny různým potenciálním nebezpečím. Mezi novinky verze 4.0 patří především blokování nežádoucího obsahu (vyskakující pop-up okna, reklamy, cookies či ActiveX), kontrola spouštěných aplikací a systém na odhalování a zastavení útočnicků (Intrusion Detection/Prevention system). KPF je určen pro profesionály i pro uživatele se základními znalostmi počítačů a internetu. Odpovědi na dnešní soutěžní otázky posílejte na adresu **REDAKCE CHIPU** (Na Florenci 19, 110 00 Praha 1) do **30. 10. 2003** (rozhoduje datum na poštovním razítku), e-mailem na adresu soutez10@chip.cz.

■ ■ ■ Kerio Technologies Inc., -hst

SOUTĚŽNÍ OTÁZKY

1. Kerio Personal Firewall mimo jiné:

- umožňuje blokování pop-up oken, bannerů a ActiveX;
- umožňuje pouze blokování bannerů a pop-up;
- neumožňuje blokování obsahu.

2. Mezi produkty Kerio Technologies nepatří:

- Kerio WinRoute;
- Kerio DoorMat;
- Kerio MailServer.

3. Kerio poskytuje slevy ve výši 25 %:

- školám, nemocnicím, knihovnám, galeriím a podobným institucím;
- pouze školám;
- neposkytuje.

CENY

K deseti šťastným výhercům poputuje „softwarový agent“ Kerio Personal Firewall.

ODPOVĚDI FORMOU SMS ZPRÁV

Odpovědi na soutěžní otázky lze zasílat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **VOGEL*CH10C*1x2x3x*Jan Novak Vinohradska52 15000 Praha5**

Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak CH10C (v rýjnovém čísle soutěžíme s více společnostmi a je nutno rozlišit, se kterou firmou soutěžíte), své

odpovědi (za x dosadte své tipy) a kontaktní údaje od sebe oddělte hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste již zaregistrováni v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je šest korun včetně DPH.

SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka: +420 284 820 470**

PŘEDPLATNÉ CHIPU

Stálým předplatitelům zasláme v dostatečném předstihu před skončením předplatného složenku a zálohovou fakturu na další předplatitelské období.

Novým předplatitelům (soukromým osobám i firmám) je určen objednávací kupon vložený v časopise. Lze použít i vlastní písemnou objednávku, musí však obsahovat všechny údaje požadované na předtištěném kuponu. Objednávky přijímáme poštou na adresu redakce, faxem na číslo 225 018 900, prostřednictvím webových stránek (www.vogel.cz), na e-mailové adrese abonence.chip@vogel.cz nebo také při vaší osobní návštěvě v našem oddělení distribuce (Sokolovská 73, Praha 8). Do jednoho týdne od obdržení objednávky vám zašleme zálohovou fakturu s poštovní poukázkou typu „A-V“. Zkontrolujte prosím veškeré údaje na zálohové faktuře. Pokud jsou některé nesprávně uvedeny, urychleně nám to sdělte. Předjedete tak následnému vrácení vystaveného daňového dokladu nebo nedoručení časopisu na správnou adresu.

Zaplatit předplatné můžete prostřednictvím vystavené poštovní poukázky nebo převodem na základě údajů uvedených na zálohové faktuře. Pokud uvedete v objednávce IČO a DIČ firmy, vystavíme vám po obdržení platby daňový doklad.

Pozor! – platíte-li ze **sporožirového účtu**, nezapomeňte nám sdělit k číslu účtu banky i specifický symbol vašeho účtu. Pokud chcete zaplatit bez vyčkání na zálohovou fakturu a „A-V“ poukázkou, platbu proveďte na náš abonentní účet 481841803/0300 u ČSOB Praha 1. Současně nám pošlete i objednávku s uvedením čísla účtu, ze kterého provádíte převod.

S platbou neotálejte, objednané výtisky zasláme až po obdržení platby. Uzávěrka objednaných a zaplacených výtisků je vždy 14 dní před expedicí nového čísla.

Od čísla 1/03 je cena samostatně prodávaného výtisku (se dvěma přílohami CD-ROM) 155 Kč nebo (s jednou přílohou DVD) 198 Kč, abonenti ovšem výrazně ušetří, a to takto:

Cena za roční předplatné Chipu s CD (12 po sobě jdoucích výtisků) je **1344 Kč**, resp. **780 Kč bez příloh CD-ROM**, za půlroční předplatné (6 čísel) zaplatíte **672 Kč**, resp. **414 Kč bez CD-ROM**, za čtvrtletní předplatné (3 čísla) zaplatíte **336 Kč**. Tyto zvýhodněné sazby (při ročním předplatném přijde jedno číslo Chipu s CD-ROM na pouhých 112 Kč) platí jen pro uvedené počty výtisků; při objednání jiného počtu se za každý výtisk účtuje plná prodejní cena plus poštovné. Lze objednat i předplatné s Chip DVD, které bude vycházet od ročníku 2004 v každém lichém čísle (1/04, 3/04, 5/04, 7/04, 9/04, 11/04). Cena ročního předplatného **Chipu s DVD je 1500 Kč**, za půlroční předplatné zaplatíte **750 Kč** a za čtvrtletní předplatné **375 Kč**. V měsících, kdy nebude přílohou Chipu DVD, čtenář obdrží Chip s 2 CD.

Adresa (resp. adresy) pro dodávání časopisu může být jiná než adresa plátce (nezapomeňte, že formát časopisu je A4 a nevede se do běžné domovní schránky). Časopis vám můžeme zaslat i doporučeně – příplatek za jednu zásilku (dle momentálně platného ceníku) pak činí 25 Kč, tj. 300 Kč za rok (při doporučeném zasílání není sleva na poštovném). Předplacené výtisky zasláme i do ciziny s výjimkou SR – cena předplatného se pak zvyšuje o sazby poštovného platné v době vystavení faktury.

Další informace o předplatném vám rádi poskytneme v pracovní dny od 8.00 do 16.30 hodin na číslech 225 018 942, 225 018 944.

AKO NA SLOVENSKU?

V SR je cena za jednotlivé číslo (vrátane 2 CD-ROM) 225 Sk.

Předplatné v SR je možné objednat takto:

Chip + CD-ROM ročně (12 čísel) za **2208 Sk**, **polročně** (6 čísel) za **1158 Sk**, **štvrtročně** za **609 Sk**, alebo **Chip bez CD-ROM ročně** (12 čísel) za **1332 Sk**, **polročně** (6 čísel) za **690 Sk**, alebo **Chip DVD ročně** (12 čísel) **2532 Sk**, **polročně** (6 čísel) za **1266 Sk**, alebo **štvrtročně** za **633 Kč**.

Objednat je možné i uvedené varianty.

Časopis vám můžeme posílat aj doporučeně – příplatek za jednu zásilku (podľa momentálne platného ceníka) je potom 22 Sk.

Abonenci Chipu na Slovensku zabezpečuje výhradne:

Magnet-Press Slovakia, s. r. o.

Teslova 12, P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava 3

tel./fax: (+421 2) 44 45 45 59, 44 45 06 97

e-mail: magnet@press.sk

Na túto adresu zasielajte objednávky predplatného, ako i všetky platby poštovou poukázkou typu C. Pri platbe poštovou poukázkou uveďte v správe pre prijímateľa názov časopisu (Chip s CD-ROM, alebo Chip s CD-ROM doporučeně, alebo Chip bez CD-ROM), obdobie predplatného (ročné, alebo polročné) a údaj, od ktorého čísla požadujete dodávku. Ak chcete platiť prevodom z bežného účtu, zašlite na uvedenú adresu písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry.

POZOR – v SR nepoužívajte predtlačeny objednávkový kupon!

POZOR! Dočasná změna sídla vydavatelství a redakce Chipu:

Vogel Burda Communications, s. r. o.,
t. č.
Na Florenci 19
110 00 Praha 1

(PRO POŠTOVNÍ STYK POUŽÍVEJTE PŮVODNÍ ADRESU!)

The Best of Invox 2002

Redakce časopisu Chip je členem hodnotící komise ocenění „The Best of Invox“.

Magazín informačních technologií, ročník 13
ISSN 1210-0684; MK ČR 5361

Toto číslo vyšlo 26. 9. 2003 v nákladu 54 100 výtisků.

Šéfredaktor: Ing. Jiří Palyza

Zástupce šéfredaktora: Ing. Josef Mika

Redakce: Martina Bartuňková, Vlastimil Bret (Chip CD), Ing. Helena Hajterová, Ing. Josef Chládek (grafika, Linux, Mac), Mgr. Petr Kratochvíl (internet), Ing. Martin Kučera (Chip CD), Michal Novák (Chip CD, www.chip.cz), Miroslav Stoklasa (hw), Ing. Pavel Trousil (hw), chip@vogel.cz

Sekretariát: Zdena Šlégrová, Jana Kalašová, tel. 225 018 566, 225 018 568

Inzerce ČR: Ing. Hana Vančurová (vedoucí), Eva Brožková, Ing. Radana Nouzáková, inzerce.chip@vogel.cz, tel. 225 018 646, 225 018 648, 225 018 664, fax 225 018 600

Inzerce SR: Magnet-Press Slovakia, Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, magnet@press.sk; tel./fax: (+421 2) 4445 0693

Předplatné: Lucie Hošková, abonence.chip@vogel.cz, tel. 225 018 942 (prac. dny 8–16 hod.)

Distribuce: Alena Philippová, distribuce@vogel.cz, tel. 225 018 928

Technický úsek: Radim Zeman, Pavel Zima

E-mail: U členů vydavatelství lze použít adresu ve tvaru jmeno.prijmeni@vogel.cz

Adresa redakce: Chip, Sokolovská 73, P. O. BOX 77, 186 21 Praha 86

Telefonní a faxová čísla

Sekretariát: tel. 225 018 566, 225 018 568, fax 225 018 500

Inzerce: tel. 225 018 646, 225 018 648, 225 018 664, fax 225 018 600

Externí spolupracovníci: Dr. Ing. Bedřich Beneš, Ing. Ladislav Bittner, Ing. Milan Brož, CSc., Ing. Jan Buriánek, RNDr. Ondřej Čada, Mgr. Jiří Donát, Martin Dvořáček, Jakub Formánek, Ing. Jaroslav Franěk, Ing. Miroslav Herold, CSc., Ing. Jiří Chrustawczuk, Radek Kubeš, Ing. Petr Matiasovits, Ing. Lukáš Mikšíček, Adam Nosek, Ing. Milan Pinte, Michal Pohorelský, Mgr. Milan Polá, CSc., Ing. Michal Přádka, doc. Ing. Vladimír Smejkal, CSc., Štefan Stieranka, Michal A. Valášek, Ing. Miroslav Vínus, CSc., Petr Vostrý, Petr Zákostelný, Ph.D. Ing. Ivan Zelinka, doc. Ing. Jiří Žára, CSc.

Design a sazba: Vogel Burda Communications DTP – Viktor Janeba, Honza Kalaš, Milan Kratochvíl, David Vladyka

Foto: Martin Trysčuk

Osvit a tisk: Tiskárna Reprint

Reklamacie: V případě obdržení vadného výtisku nebo CD se obračete na naše oddělení předplatného (abonence.chip@vogel.cz, tel. 225 018 942), kde vám bude defektní exemplář vyměněn za nový.

Za obsah inzerce ručí zadavatel.

Za původnost a obsahovou správnost příspěvku ručí autor. Právní režim autorských děl nabídnutých redakci se řídí zejména autorským zákonem č. 121/2000 Sb. a dalšími českými právními normami.

Rukopisy redakce nevrací. V případě přijetí díla k uveřejnění redakce autora o této skutečnosti uvědomí. Tím nabývá vydavatel práva k šíření přijatého díla časopiseckou formou včetně možnosti zveřejnění na WWW stránkách časopisu, vydání na CD-ROM nebo jiným způsobem v elektronické podobě.

Autorská odměna bude poskytnuta jednorázově do pěti týdnů po prvním uveřejnění příspěvku ve výši určené interním sazebníkem a zahrne i odměnu za případné vydání díla v elektronické podobě.

Všechna práva k uveřejněným dílům jsou vyhrazena. Přetisk, přepracování, překlad do jiného jazyka a jiné užití díla nebo jeho části, jakož i zařazení díla do jiného díla (souborného, spojení s dílem jiným, zařazení do jakékoliv formy elektronické publikace ap.) bez souhlasu vydavatele jsou zakázány. Autorské právo k časopisu a navazujícím elektronickým publikacím vykonává vydavatel.

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1.

V ČR rozšiřuje společnost PNS, a. s.,

na Slovensku Mediaprint & Kapa Pressegrasso, s.r.o.

O vydavateli: Časopis Chip vychází v licenci německého nakladatelství Vogel Burda Holding, G.m.b.H., ve vydavatelství Vogel Burda Communications, s. r. o. (IČO 45280681) jako měsíčník divize Vogel Computer Media.

Jednatel společnosti: Ing. Pavel Filipovič, pavel.filipovic@vogel.cz

Ředitel Computer Media: Ing. Milan Loucky, milan.loucky@vogel.cz

Výrobní ředitelka: Ing. Vladimíra Kuklovská, vladimira.kuklovska@vogel.cz

Marketing: Ing. Petr Moláček (vedoucí), Ing. Radek Benda, Michaela Hájková, marketing@vogel.cz,

tel. 225 018 544, 225 018 546, 225 018 540

Adresa vydavatelství: Sokolovská 73, P. O. BOX 77, 186 21 Praha 86

Adresa pobočky v Brně: BVV – pavilon B, Vystaviště 1, 647 00 Brno

Vedoucí pobočky Ing. Martina Olšanová, tel. a fax 541 159 758, mobil 602 689 473

Vogel Burda Communications, s. r. o., dále vydává časopisy IT-Net, LEVEL, MEDIAshop, Oficiální PlayStation 2 magazín a Počítač pro každého. Podrobnější informace o vydavatelství a jeho produktech viz www.vogel.cz, na www.chip.cz najdete i vlastní stránku Chipu.

International Connection

CIS: 100440,67

Advertising: Vogel Burda Holding, G.m.b.H., Poccistr. 11, D-80336 München: Erik N. Wicha, ewicha@vogel.de,

Tel. (+49 89) 74 64 23 26, Fax (+49 89) 74 64 22 17. More information about the publishing house and its products is also available on www.vogel.cz.

SEZNAM INZERCE

3COM, PRAHA	.121	DISKUS, PRAHA	.165	OKI SYSTEMS, PRAHA	.55, 139
A.P.C., ISSY LES MOULINEAUX	.119	DXT COMPUTERS, PRAHA	.53	OLYMPUS OPTICAL, HAMBURG	.23
ABI, PRAHA	.157	ED' SYSTEM CZECH, OSTRAVA	.167	ORANGE & GREEN SOLUTIONS, PRAHA	.101
ACER, PRAHA	.117	ELAP, PRAHA	.93	PENTA CZ, STRAKONICE	.81
AEC, BRNO	.162	ELKO TRADING, BRNO	.89	PENTEC, PRAHA	.82
AGORA PLUS, BRNO	.85	ESET SOFTWARE, PRAHA	.61	PROCA, PRAHA	.11, 107, 127, 147
AKTIS, PRAHA	.88	FISCHER, PRAHA	.50	PROGAMERS, MNÍŠEK POD BRDY	.163
ALWIL SOFTWARE, PRAHA	.99	FUJITSU SIEMENS, PRAHA	.43	RADIO BONTON, PRAHA	.175
AMOS SOFTWARE, PRAHA	.2	GRADA PUBLISHING, PRAHA	.138	RIDEA DISTRIBUTION, CHOMUTOV	.17
AOC EUROPE, BERLIN	.125	GRISOFT, BRNO	.19	SODAT SOFTWARE, BRNO	.129
ASKON INTERNATIONAL, PRAHA	.133	GUILLEMOT, PRAHA	.84	SOFTWARE MEDIA, PRAHA	.156
ASUSTEK, TAIPEI	.25, 45, 47, 49	HEWLETT PACKARD, PRAHA	.21, 195	SOLID - CZECH, HRADEC KRÁLOVÉ	.91
AT COMPUTERS, OSTRAVA	.41, 71, 83	HOLDING CONET, BRNO	.137	SONY CZECH, PRAHA	.31
AV MEDIA, PRAHA	.15	HOPE GROUP, MARIÁNSKÉ LÁZNĚ	.176	STANFORD, PRAHA	.163
AVM COMPUTERSYSTEME, BERLIN	.111	HP TRONIC, ZLÍN	.63, 112	STORMWARE, JIHLAVA	.103
AVNET, PRAHA	.137	IMPROMAT, ZLÍN	.87	SVĚT HARDWARE, PRAHA	.122
BROTHER INTERNATIONAL, BRNO	.141	KOMERČNÍ BANKA, PRAHA	.39	SYMANTEC, RATINGEN	.97
CANON CZ, PRAHA	.29, 151	KONSIGNA, PRAHA	.7, 13, 37	T.S. BOHEMIA, OLOMOUC	.92
CIPA, PRAHA	.181	KYOCERA MITA, PRAHA	.109	TECOM, PRAHA	.65, 69
COMMERCIAL SERVICE K+K, BRNO	.86	LAMA PLUS, OSTRAVA	.73, 75, 77, 79	THOMSON MULTIMEDIA, PRAHA	.59
COMPLET, PRAHA	.51	LANGMASTER, PRAHA	.181	TRAVELGUIDE, PRAHA	.193
CONTACTEL, PRAHA	.155	LEDA, VOZNICE	.190	TREND MICRO, UNTERSCHLEISSHEIM	.105
CREATIVE LABS, VARŠAVA	.9	LEVI INTERNATIONAL, BRNO	.196	UMAX, PRAHA	.153
CYBERDYNE, PRAHA	.183	LMC, PRAHA	.143	UNICORN, PRAHA	.33
ČESKÉ RADIOKOMUNIKACE, PRAHA	.27	MINOLTA, BRNO	.123, 171	VELETRHY BRNO, BRNO	.149
ČESKÝ TELECOM, PRAHA	.157	MIRONET, PRAHA	.6, 145, 161, 173, 189		
DIGITAL MEDIA, OLOMOUC	.169	NEC, PRAHA	.95		
DISK MULTIMEDIA, BOSKOVICE	.159, 185	NEPA, BRNO; COPIA KANCELÁŘSKÁ TECHNIKA ČR, PRAHA	.113		

PLACENÁ INZERCE

www.travelguide.cz

Ubytování v České republice

- vyhledávání hotelů a penzionů
- online rezervacee-mail:
travel@cponline.czCALLCENTRUM
225 273 936

fax: 225 273 934

O ČEM SI PŘEČTETE V LISTOPADU

CHIP 11/03 VYJDE 24. 10. 2003

Soubor obsahující filmovou sekvenci sice dnes už na svém počítači přehraje každý, ale skuteční filmoví fanové kladou na moderní videoplavery vysoké nároky. Platit za kvalitní přehrávání se ale nechce nikomu. Naštěstí dnes už existují výborné alternativy softwarových přehrávačů, které pořídíte zcela zdarma. Chip je otestoval a srovnal s originálem od Microsoftu.

EVIDENCE SOUBORŮ A MÉDIÍ

Cena optických médií je dnes již na tak nízké úrovni, že se před vypálením ani nevyplatí přemýšlet, jestli má opravdu smysl si na CD vše zálohovat. Některé kousky do sbírky získáme při zakoupení časopisů, občas si pořídíme nějaký audio CD, díky internetu a sítím peer-to-peer si můžeme stáhnout a vypálit téměř cokoliv a ještě k tomu nafotíme spoustu snímků. Sbírká se tak rozrůstá a je čím dál tím těžší najít mezi desítkami stříbrných kotoučů, byť sebelépe popsaných, to správné médium. Naštěstí existují užiteční pomocníci – programy pro tvorbu evidencí souborů a médií. Přítě si ukážeme, co všechno umí.

NEBEZPEČÍ ČÍHÁ NA WEBU

Každý uživatel internetu by se měl bránit attackům z webu. Nebezpečí může mít různou podobu. Některé formy nás mohou pouze obtěžovat, jiné představují skutečně vážnou hrozbu: viry, hackeři snažící se dostat na náš počítač, přesměrovávání telefonního spojení, nevyžádaná pošta nebo cookies. S tím vším musíme bojovat, chceme-li ochránit svá data a také peněženky. Chip vám dá spoustu užitečných rad a ukáže, jak se účinně a přitom bez dodatečných nákladů bránit.

tečných rad a ukáže, jak se účinně a přitom bez dodatečných nákladů bránit.

GRAFICKÉ KARTY PRO SMRTELNÍKY

Informací o nových špičkových grafických kartách, které ohromí svou rychlostí i otrlé počítačové hráče, najdete spoustu. Co ale v případě, chceme-li si poříditi „rozumnou“ grafickou kartu a přitom jsme pouze obyčejnými smrtelníky – tj. na PC si hrajeme jen občas, sem tam si prohlédneme počítačové video a jinak provozujeme běžné kancelářské aplikace? Přečtěte si příští Chip, kde vám přineseme srovnávací test cenově výhodných grafických karet střední třídy.

MODRÝ ZOBÁK V SÍTI

V Chipu 8/03 jsme se zabývali implementací bezdrátové komunikační technologie Bluetooth pod Linuxem. V příštím Chipu tento námět ještě rozšíříme a doplníme návodem, jak v Linuxu zprovoznit rozsahem omezenou síť (tzv. piconet) na bázi standardu Bluetooth.

Pozn.: Redakce si vyhrazuje právo na případné změny.

Startování programů je dlouhé, otevírání oken trvá celou věčnost a při bootování si můžete jít klidně uvařit kafe. Zní vám to povědomě? Pak máte nejvyšší čas na ozdravovací a odtučňovací kúru vašeho systému. Chip vám příště ukáže, jak znovu zrychlit a omladit vaše Windows XP, jak zefektivnit práci na PC nebo jak ušetřit místo na pevném disku.

Přehrávání videoformátů MPEG-4, jako je například DivX nebo Xvid, na osobních počítačích je už zcela běžnou záležitostí. Tyto formáty nabízejí dobrou obrazovou kvalitu při nízkých nárocích na paměťové místo. Nyní se konečně začínají prosazovat i ve stolních DVD přehrávačích. Chip otestoval první generaci těchto přístrojů a prozradí vám, co může kupující očekávat.

Modelovací a animační program Cinema 4D německé firmy Maxon až zhruba do své čtvrté páté verze obvykle nebýval zařazován mezi velká jména oboru. Pak však nastal zlom a současná, nejnovější verze, označovaná jako R8, se nejvyspělejšími konkurentům v mnoha ohledech minimálně vyrovnává. To je dobrá zpráva i pro naše čtenáře, protože na CD přiloženém k Chipu 11/03 bude plná verze programu Cinema 4D R6 (jen s omezením výstupního rozlišení) včetně tutoriálu a dalších materiálů. V tištěném Chipu pak najdete zasvěcenou recenzi verze R8, na niž můžete „svou“ volnou verzi z Chip CD výhodně upgradovat.